

AGENDA

bestuurscommissie Veiligheid

Datum	:	21 december 2017
Tijdstip	:	09.30 – 11.00 uur
Locatie	:	Ridderzaal (4e verdieping), Harlingertrekweg 58 te Leeuwarden

Van 09.30 – 10.30 uur zal een werksessie voor de leden van de bestuurscommissie Veiligheid plaatsvinden (besloten)

Vanaf 10.30 uur start de reguliere vergadering Bestuurscommissie Veiligheid (openbaar)

	Onderwerp	Bijlage	Doel
1.	Opening en mededelingen		
2.	Conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 19 oktober 2017	Bijlage	Ter vaststelling
3.	Ingekomen stukken en mededelingen	Bijlage	Ter informatie
4.	Regionaal Risicoprofiel	Bijlage	Ter vaststelling
5.	Systeemtest	Bijlage	Ter vaststelling
6.	Zorgcontinuïteit	Bijlage	Ter informatie
7.	Kaderbrief 2019-2022	Bijlage	Ter advisering DB/AB
8.	Rondvraag		
9.	Sluiting		

CONCLUSIES

Bestuurscommissie Veiligheid

Datum : 19 oktober 2017
Locatie : Leeuwarden

Aanwezig:

F.J.M. Crone (voorzitter)	W. van den Berg
H. H. Apotheker (vicevoorzitter/ pfh. Brandweer)	Th. R. Piersma
L.J. Gebben (pfh. IV/meldkamer)	J.R.A. Boertjens
F. Veenstra (pfh. GHOR)	J.B. Wassink
H. Oosterman (pfh. Crisisbeheersing)	E. van Zuijlen
B. Bilker	A. van de Nadort
G. Krol	F. Bolhuis (Provinsje)
T.J. van der Zwan	P. Van Erkelens (Wetterskip Fryslân)
E. van Selm	W. K. Kleinhuis (algemeen directeur/commandant brandweer Fryslân)
T. van Mourik	J.H. Oostinga (directeur bedrijfsvoering)
G. Gerbrandy	M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid)
W.R. Sluiter	M. Kool (secretaris bestuurscommissie Veiligheid)
J. Liemburg	
M.C.M. Waanders	
S. Heldoorn	

Afwezig:

C. Schokker- Strampel	A. de Hoop
I. van Gent	

Onderwerp

1. **Opening en mededelingen**

- De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom. De heer Kleinhuis doet mededeling van de systeemtest. Deze test heeft op 27 september jl. plaatsgevonden en toetst de crisisorganisatie. De test vond plaats in Appelscha en het fictieve incident dat centraal stond was een natuurbrand. Er is opgeschaald naar een GRIP 3 situatie. Einde van dit jaar volgt een rapportage.
- Verder doet hij mededeling van publiek- private samenwerking op het water. Vanaf 2015 is gestart met samenwerking tussen professionele Watersport ondernemers die als hulpverlener actief zijn op het Friese binnenwater (Zuidwest). Inmiddels heeft er een evaluatie plaatsgevonden en gezien de positieve uitkomst krijgt de samenwerking in 2018 een vervolg.
- Aan de hand van een korte presentatie licht dhr. Kleinhuis het belevingsonderzoek brandweer toe. In opdracht van het Veiligheidsberaad is onderzoek uitgevoerd naar de beleving en tevredenheid van brandweermensen, zowel beroeps als vrijwilligers. De uitkomst van het onderzoek is een landelijk beeld en een regionaal beeld. Dit beeld is inmiddels aangeboden en zal worden gedeeld. Het verzoek is om voor 1 december a.s. een reactie te geven richting Veiligheidsberaad.
- De voorzitter geeft aan dat de eerste reactie vooral tevredenheid betreft.
- Dhr. van der Zwan vraagt zich af of er bij de duiding ook sprake is van herleidbaarheid en dit wellicht een aanleiding zou kunnen zijn voor een verder onderzoek.
- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat dit niet het geval is, alleen ten aanzien van beroeps en vrijwilligers. Zijn voorkeur heeft niet om verder onderzoek te doen, maar om in gesprek gaan.

2. **Conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 20 maart 2017**

- Mevr. Waanders geeft aan dat de formulering op pagina 2 enige aanpassing behoeft. De essentie van haar opmerking was dat de zorg over paraatheid en borging van de huidige kwaliteit niet alleen geldt voor prio-1 gebieden, maar ook voor de overige gebieden. Verder was haar vraag of de maatregelen m.b.t. uitruk op maat en slim alarmeren niet naar voren zouden kunnen worden getrokken. De voorzitter geeft aan om dit aan te passen in het verslag.
- *De bestuurscommissie Veiligheid besluit:*
- met inachtnaam van bovengenoemde aanpassing de conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 13 juli 2017 vast te stellen

3. **Themasessie: Veiligheid op het ijs**

- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat o.a. na de ervaringen vanuit Overijssel het goed is om een toelichting te

- krijgen en in gesprek te gaan over o.a. de verantwoordelijkheidsverdeling.
- Mevr. van Breeden (clusterhoofd afdeling Crisisbeheersing, Veiligheidsregio Fryslân) en dhr. Kroes (Ilsmaster Fryslân, De Friesche IJsbond) geven middels een presentatie een toelichting op het onderwerp.
- Dhr. van der Zwan geeft aan dat de relaties van de IJswegencentrales (IJWC) verschillend zijn binnen de diverse gemeenten. Bij herindeling kan er zelfs sprake zijn van meerdere IJWC in een gemeente. De voorliggende afspraak is dat
- Dhr. van Zuijlen geeft aan dat er 3 belangrijke zaken naar voren komen die met elkaar te maken hebben. Hij benoemt de ontvlechting en vergunningverlening, het materieel op het ijs en de uitstraling en financiën. Hij vraagt zich af of hier een gemeentelijke taak ligt of ook een eigen verantwoordelijkheid van burgers. Bij de financiering speelt ook een politieke vraag over evenementen en het verlenen van subsidies.
- Dhr. van der Zwan wil dit graag nuanceren en geeft aan dat dit niet allemaal met elkaar te maken heeft. T.a.v. de vergunningverlening is het nodig om deskundigheid over het thema ijs te hebben. Verder ligt er op het gebied van communicatie een rol voor de gemeente. Tot slot geeft hij aan om de IJWC te benutten en hierover in gesprek te gaan.
- Dhr. Krol geeft aan dat hij het theoretische verhaal snapt. Gelet op de praktijksituatie benadrukt hij om voorzichtig te zijn met het van bovenaf regelen van zaken.
- Dhr. van der Zwan geeft aan om het daarom per gemeente op te pakken met een aantal principes. De voorzitter geeft tot slot aan dat het verstandig is om dit onderwerp te agenderen voor het overleg van de AOV'ers. Vervolgens kunnen zij afstemmen met hun burgemeester.
- Mevr. Liemburg geeft aan dat er een groot verschil bestaat tussen ambtelijk en de praktijk. Wanneer er ijs ligt wil iedereen schaatsen en is er sprake van crisismanagement. Het bespreken met de AOV'ers lijkt haar een goed idee.
- *De bestuurscommissie Veiligheid besluit:
Om dit onderwerp te laten agenderen in het overleg van de AOV'ers.*

4. **Dekkingsplan 2.0**

- Dhr. Apotheker geeft een korte toelichting. Dit onderwerp is inmiddels in de laatste vergadering van de stuurgroep besproken. De kern is dat er sprake moet zijn van een solidaire netwerkorganisatie in Fryslân welke omarmt zou moeten worden.
- Dhr. van den berg geeft aan dat er mooi proces is doorlopen en wil dit plan invoeren.
- Dhr. Sluiter geeft aan inhoudelijk niets meer toe te voegen heeft. Hij is gesterkt door de discussies die zijn gevoerd in Harlingen. Er is uiteindelijk voor het plan gekozen. Samen paraat is aansprekend en moet volgens hem doorgaan.
- Dhr. Veenstra geeft aan het een goed plan te vinden en benadrukt dat er veel draagvlak is.
- Dhr. Gerbrandy geeft aan achter het plan te staan.
- Dhr. van der Zwan spreekt zijn algemene waardering voor het proces uit. De centrale gedachte spreekt hem aan. Wel wil hij zijn zorgen uitspreken m.b.t. het ziekenhuis. Hij is blij dat er het in het eerste kwartaal van 2018 hiervoor een plan van aanpak zal liggen.
- Het tweede punt betreft de zorgen die door de gemeenteraad zijn geuit over de tweede tankautospuut op de kazerne in Heerenveen. Indien er een tweede tankautospuut op de kazerne gereed is en de inwoners moeten wachten op een auto van een buurregio is dit niet uit te leggen. In dit geval wordt er dan ook voor gepleit om de tweede tankautospuut gewoon in te melden en te laten uitrukken.
- Dhr. Boertjens wil zijn complimenten uiten met name over het feit hoe de vrijwillige brandweerm medewerkers zijn meegenomen in het proces.
- Dhr. van Mourik wil graag aansluiten bij de geuite zorgen van dhr. van der Zwan over het ziekenhuis, aangezien in zijn gemeente ook een ziekenhuis aanwezig is. Verder geeft hij aan dat de afgelopen jaren de tweede tankautospuut gemiddeld eenmaal per tien weken is gealarmeerd. In een aantal gevallen blijft de tankautospuut in de kazerne staan en dit is niet uit te leggen. Wat hem opvalt in het proces is dat er in eerste instantie genuanceerd is gesproken over de inzet van de tweede tankautospuut, terwijl er nu niets meer mogelijk lijkt. Hij wil tot slot benadrukken dat er veel goede zaken opgenomen in het dekkingsplan.
- Dhr. Oosterman geeft aan akkoord te zijn met het plan.
- Dhr. Krol geeft aan akkoord te zijn en spreekt zijn complimenten uit voor het proces.
- Mevr. Waanders geeft aan dat zij haar zorgen de vorige keer ook heeft aangegeven. Deze liggen in het verlengde van Heerenveen en Smalingerland. Het is een weloverwogen plan en van grote waarde. Zij benadrukt dat de prio- 1 gebieden haar zorgen baren en dat er op dit moment geen garantie is op het feit dat paraatheid op hetzelfde niveau blijft. Ze heeft dan ook behoefte aan hardheid van gegevens over paraatheid en aantal uitrukken. Zij bevindt zich in een dilemma en kan op

- dit moment niet instemmen met het plan.
Mevr. van Selm geeft aan akkoord te zijn en wil haar complimenten uitspreken voor het proces en de inhoud. Vanuit de blusgroepen is er waardering en erkenning.
- Dhr. Bilker wil zijn complimenten uitspreken. Hij wil verder nog meegeven om in het vervolg de financiën goed inzichtelijk te maken. Verder dienen de zorgen die zijn geuit zeer serieus te worden genomen.
- Dhr. Wassink geeft aan dat er steun is voor het plan en dat de Waddeneilanden een bijzondere plek innemen.
- Mevr. Liemburg uit haar waardering voor het proces en de aandacht voor de kleinere posten. Verder dient er volgens haar voldoende aandacht te zijn voor de geuite zorgen.
- Dhr. van Zuijlen spreekt zijn waardering uit voor het proces en het plan. Volgens hem dient er aandacht te zijn voor de genoemde zorgen. Tevens verwijst hij naar de grote brand in Firdgum. Hier was de beleving dat er beperkte bluswater aanwezig was. Hij acht dit een bijzondere situatie en vraagt zich af hoe hierover nagedacht wordt richting de toekomst. Wellicht is het een suggestie om in een aantal gebieden al water beschikbaar te hebben bijvoorbeeld blusvijvers.
- Dhr. Gebben spreekt zijn waardering uit voor het plan. Vooral de samenhang is volgens hem van grote waarde. Hij benadrukt dat het een mooi plan betreft en dat het plan dient te worden vastgesteld.
- Dhr. Heldoorn wil graag de complimenten overbrengen over de betrokkenheid en communicatie in het proces. De netwerkgedachte is volgens hem een goede gedachte.
- Dhr. Piersma geeft aan dat er vanuit zijn gemeente geen zienswijzen zijn ingediend. Hij is dan ook akkoord met het plan.
- Dhr. Apotheker geeft aan dat er ook vanuit zijn gemeenten geen zienswijzen zijn ingediend en wil ook zijn complimenten uitspreken.
- De voorzitter constateert dat er draagvlak is voor de innovatie om samen paraat te zijn binnen een netwerkorganisatie. Vanuit zijn gemeente is er een zienswijze ingediend over de kapitaalslasten.
- Dhr. Kleinhuis wil zijn dank uitspreken voor de geuite complimenten. Hij is trots op het voorliggende plan, zeker als hij dit vergelijkt met de rest van Nederland. Er is veel interactie en dit is al een winst. Verder is hij trots op een meerderheid voor instemming van het plan.
Voor wat betreft de tweede tankautospuiter geeft hij aan dat dit onderbelicht is gebleven in de tekst. Dit had wellicht kunnen worden voorzien en dit neemt hij mee als een leerpunt voor de toekomst. De burger heeft het recht op de snelste hulp, waarbij wordt uitgegaan van de eerste tankautospuiter die ter plaatse komt. Dit is ingebracht bij de opdracht voor de totstandkoming van het dekkingsplan 2.0. De vraag is of het wenselijk is om ook uit te gaan van de tweede tankautospuiter. Dit heeft gevolgen voor meerdere gebieden. Op dit moment is hier geen reden toe, aangezien de uitgangspunten houvast bieden.
Voor wat betreft de oproep om gebruik te maken van de auto die in de kazerne staat refereert dhr. Kleinhuis naar de brand in Firdgum. Wanneer er langere tijd in een gebied geen voertuigen beschikbaar zijn is het van belang om over reserve voertuigen te beschikken. De mogelijkheid van herbezetting geeft recht op de snelste hulp en een betere borging. Gelet op bovengenoemde wil hij dan ook ontraden om mee te gaan in de oproep om de tweede tankautospuiter in te melden wanneer hij in de kazerne staat. Er is gekeken naar risicogebieden 1 en de paraatheid is hier geborgd. In goed overleg met de vrijwilligers kan worden gekeken om dit beter te monitoren.
Het onderwerp groot watertransport is niet meegenomen in dekkingsplan 2.0. Hier wordt onderzoek naar gedaan en de uitkomsten van het onderzoek zullen terug komen. De genoemde suggestie zal worden meegenomen.
- Dhr. Erkelens geeft aan om de discussie omtrent bluswater niet in de media te voeren. Het is van belang om het gesprek aan te gaan. Op voorhand worden nog geen voorwaarden meegegeven.
- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat reserve auto's ook voor oefenen mogelijk te maken. Dit vraagt wel een betere voorbereiding en logistieke vaardigheid.
- De voorzitter geeft aan dat er ruimte is voor een tweede termijn.
Dhr. van der Zwan geeft aan dat er wellicht sprake is van een misverstand. Hij wil benadrukken dat zijn gemeente de netwerkgedachte zal ondersteunen. Zijn oproep is om de tweede tankautospuiter naar een incident toe te laten gaan indien dit nodig is. De tankautospuiter kan in dat geval uitrukken en is dan de snelste auto ter plaatse. Nogmaals wil hij benadrukken de netwerkgedachte te ondersteunen.
- Dhr. van Mourik geeft aan de oproep van collega van der Zwan te ondersteunen en aandacht te vestigen op industrie en ziekenhuizen. Gelet op situering is en genoemde factoren vraagt ook hij om de aanwezigheid van een tweede tankautospuiter. Hij is content met het antwoord op de genoemde tekstuele tekortkoming.
- Mevr. Waanders refereert naar de kazernevolgorde tabel en snapt de verbinding binnen het gehele systeem. Zij is nieuwsgierig naar het antwoord op de genoemde vragen vanuit Heerenveen en

- Smallerland. Voor wat betreft hulpverleningsvoertuigen heeft zij zorgen over de inzet in (landbouw)gebieden. Zij vraagt of hier een antwoord op is.
- Dhr. Gebben geeft aan dat wanneer er sprake is van het teruggeven van de tweede tankautospuiter, deze discussie opnieuw breder dient te worden gevoerd ook in andere gemeenteraden. Met dit plan is er juist sprake van solidariteit. Wanneer we discussie over de tweede tankautospuiter wordt gevoerd zal het resultaat onderuit gaan. Hij heeft hier moeite mee.
- Dhr. Apotheker benadrukt dat het van belang is om te blijven zeggen dat de eerste tankautospuiter de snelste is en een verbetering betreft ook voor wat betreft efficiënter werken.
- Zijn suggestie is om een jaar te kijken of er problemen ontstaan met de tweede tankautospuiter.
- Dhr. van Mourik geeft aan dat hij de genoemde suggestie een sympathiek gebaar zou vinden.
- De voorzitter geeft aan dat het niet gaat om het uitstellen van het plan, maar om zicht te krijgen op cijfers.
- Dhr. Kleinhuis geeft aan blij te zijn met de genoemde suggestie om de uitgangspunten te monitoren. Het voorliggende plan is goed bedacht en er zal evaluatie plaatsvinden. Tussentijds zal er worden gerapporteerd over cijfers.
- Dhr. Apotheker geeft aan dat voor de kleinere posten vooral winst is te behalen in het feit dat de andere tweede tankautospuiter uit het netwerk komt. Het is van belang om dit te koesteren.
- Dhr. van der Zwan geeft nogmaals aan om het plan te ondersteunen. Hij vindt het teleurstellend te constateren dat het plan niet wordt omgegooid. Hij vraagt zich nog steeds af wat er op tegen is om de tankautospuiter te laten uitrukken wanneer die aanwezig is op de kazerne Heerenveen. Dit blijft volgens hem niet uit te leggen.
- Mevr. Liemburg geeft aan om het voorstel van dhr. Apotheker over te nemen. De theorie klopt in het plan, maar de praktijksituatie kan na een jaar worden getoetst.
- Mevr. Waanders doet de oproep om de paraatheid goed te volgen en dit te evalueren.
- De voorzitter constateert dat de meerderheid van de leden kan instemmen met het voorliggende dekkingsplan 2.0. Het voorstel is daarmee aangenomen en het plan wordt ingevoerd. Hierbij worden de opmerkingen over het monitoren van de tweede tankautospuiter meegenomen in de evaluatie die na een jaar zal plaatsvinden.
- Mevr. Waanders geeft aan dat zij tegenstemt.
- *De bestuurscommissie veiligheid besluit:*
 1. *De reactienota zienswijzen concept Dekkingsplan 2.0, Samen Paraat vast te stellen;*
 2. *het Dekkingsplan 2.0, Samen Paraat vast te stellen, waarin we benadrukken:*
 - a. *dat we een netwerkorganisatie van brandweerposten zijn;*
 - b. *dat flexibele voertuigbezetting mogelijk is om samen paraat te zijn in deze netwerkorganisatie;*
 - c. *dat de voorwaarden voor flexibele voertuigbezetting in het project Samen Paraat uitgewerkt worden, zoals aangegeven in de implementatie van het Dekkingsplan 2.0;*
 - d. *dat we hiermee voldoen aan artikel 3.1.5 van het Besluit veiligheidsregio's;*
 3. *kennis te nemen van de efficiencywinst van € 350.000,- en de verwachte uitzetting in de komende beleidsperiode en deze op te nemen in de Kaderbrief 2019-2022.*
 4. *de opkomsttijd van de tankautosputters te monitoren: specifiek ten aanzien van de inzet van twee tankautosputters bij meldingen waar voorheen deze werd verzorgd vanuit één brandweerpost*
 5. *dit na een jaar na invoering van het dekkingsplan 2.0 te evalueren.*
- 5. **Achtmaands bestuursrapportage 2017, programma Crisisbeheersing en Brandweer**
- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat Veiligheidsregio Fryslân op koers ligt.
- *De bestuurscommissie veiligheid besluit:*
 1. *Het dagelijks bestuur te adviseren de inhoudelijke verantwoording van het programma Brandweer conform bijgevoegd concept op te nemen in de tweede bestuursrapportage 2017*
 2. *Het dagelijks bestuur te adviseren de inhoudelijke verantwoording van het programma Crisisbeheersing conform bijgevoegd concept op te nemen in de tweede bestuursrapportage 2017.*
- 6. **Terugblik Veiligheidsberaad dd. 6 oktober 2017**
- De voorzitter geeft aan dat er is gesproken is over de rol en positie van het Veiligheidsberaad. Er zal in de toekomst met name worden gesproken over strategische vraagstukken. Dit komt tegemoet aan de eerder besproken lijn.
- 7. **Rondvraag**
- Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

8. **Sluiting**
De voorzitter sluit de vergadering.

CONCEPT

OPLEGNOTITIE

Voorstel ter behandeling in	vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Op	21 december 2017
Onderwerp	Ingekomen stukken en mededelingen
Bijlage ten behoeve van	Agendapunt 4

Ambtelijk aanspreekpunt	M. Kool
Afdeling	Crisisbeheersing
Telefoon	088 2299962
E-mail	m.kool@vrfryslan.nl

Bijlage(n)
1. Brief Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) Veiligheidsberaad aan het bestuur Veiligheidsregio Fryslân van 17 november 2017 betreffende Dekkingsplan 2.0 'Samen Paraat' (bijlage).
Mededelingen
- Belevingsonderzoek brandweer (ter vergadering)

- AANTEKENEN -
Veiligheidsregio Fryslân
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden

Datum : 17 november 2017
Betreft : Dekkingsplan 2.0 'Samen Paraat'

Geachte heer/mevrouw,

De Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) is een landelijk erkende overlegpartner bij beleidsontwikkelingen, die relevant zijn voor het brandweervak en de positie van de Brandweer Vrijwilliger. De VBV heeft kennisgenomen van het Dekkingsplan 2.0 'Samen Paraat' van de veiligheidsregio Fryslân, de bijbehorende 'Oplegnotitie' en de 'reactienota zienswijzen', geagendeerd voor -, en vastgesteld in de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid van 19 oktober 2017.

Aangemoedigd door uw oproep om voor aanvullende informatie over het Dekkingsplan 2.0 contact op te nemen, hebben wij onderstaande vragen geformuleerd en zien wij uw antwoorden op deze vragen graag zo spoedig mogelijk tegemoet. Hiervoor lijkt ons een termijn van 3 weken alleszins redelijk.

- a) Het deelproject 'gebiedsgerichte opkomsttijden' in het programma RemBrand is nog niet afgerond. Er is tot op heden nog geen overeenstemming tussen de betrokken partijen (Brandweer Nederland, VBV, Vakbonden en ministerie van Justitie en Veiligheid) over de vakinhoudelijke uitgangspunten. Toch geeft u aan dat u voor een veilige, efficiënte en effectieve brandweezorg, in plaats van de wettelijke kaders, de uitkomsten van RemBrand heeft betrokken.
Vraag: Kunt u ook aangeven welke uitkomsten dat zijn en of deze vallen binnen de wettelijke kaders?
- b) Het bestuur van de veiligheidsregio dient bij het vaststellen van de opkomsttijden van een basisbrandweereenheid (TS6) de tijdnormen zoals omschreven in artikel 3.2.1. van het Bvr¹ (Besluit veiligheidsregio's, het huidige wettelijke kader) te hanteren. Met het vaststellen van opkomsttijden van 10,12 en 15 minuten voor hele gebieden worden de opkomsttijden voor risicovolle gebouwen en gebouwen met verminderd zelfredzamen met >100% overschreden. In het dekkingsplan 2.0 vinden we echter geen zorgvuldige onderbouwing van deze aanzienlijke afwijkingen op niveau van de risicovolle gebouwsoorten en zijn de eventuele extra getroffen (compenserende) maatregelen die in de motivering een rol hebben gespeeld niet inzichtelijk gemaakt voor de burgers.
Vraag: Op basis van welke criteria heeft u een afweging gemaakt en vastgesteld of de omvang van deze overschrijdingen wel of niet aanvaardbaar zijn?
Vraag: Welke maatregelen heeft u getroffen om de overschrijding van de normtijden te compenseren?
- c) De normtijden uit het Bvr zijn een uitdrukking van wat noodzakelijk is in verband met zorgvuldige taakvervulling door de brandweer (maatschappelijke zorgplicht). De minister van VenJ heeft in zijn 'Handreiking opkomsttijden registratie van afwijkingen en motivering in dekkingsplannen' van 28 november 2012² aangegeven dat een dekkingsplan moet voldoen aan de vereisten uit het Besluit veiligheidsregio's en het dus niet mogelijk is de normtijden generiek naar boven bij te stellen.
Vraag: Op basis van welke principes/standpunten heeft u – in afwijking van de wettelijke kaders - ruimte gevonden en gekregen voor het generiek (voor hele gebieden) vaststellen van opkomsttijden?

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek :	Larikslaan 1	Telefoon :	033 - 49 62 768	Fiscaal :	81.86.45.167
	3833 AM Leusden	Fax :	033 - 49 62 777	KvK-nummer :	08168567
Post :	Postbus 290	Home :	www.brandweervrijwilligers.nl	Bank:	NL16 RABO 0309 1304 25
	3830 AG Leusden	E-mail :	info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer	90

d) Het Dekkingsplan 2.0 richt zich op de 1e en 2e tankautospuiter (TS). Dat is een goed en breed gedragen uitgangspunt dat in de Leidraad Repressieve basisbrandweezorg en projectresultaten van het project RemBrand is beschreven. Immers, voor een adequate brandweezorg is naast de opkomsttijd ook de slagkracht van belang; incidentbestrijding vergt redundantie. De benodigde slagkracht is uiteraard afhankelijk van de feitelijke aard van de (woning)brand, van de 'klus' die moet worden geklaard. In het negatieve maar voorspelbaar en zeer waarschijnlijke scenario van een ontwikkelde brand met slachtoffers en rookverspreiding naar aangrenzende woningen zijn er drie klussen: het beperken van de uitbreiding naar belendende woningen, het redden van personen in het compartiment waar de brand woedt en het bieden van hulp aan bewoners van de aanliggende woningen bij het vinden van een veilige omgeving. Deze klussen moeten tegelijkertijd worden aangepakt, omdat ze alle urgent zijn. Dit kan niet met één tankautospuiter met 6 personen. Daarom moet bij dit slechte scenario de tweede tankautospuiter ongeveer binnen het zelfde tijdsbestek ter plaatse kunnen zijn als de eerste tankautospuiter. In uw reactie op de zienswijzen van enkele gemeenteraden geeft u aan dat twee TS-en per post niet noodzakelijk zijn omdat de TS van de buurpost binnen de norm ter plaatse kan zijn als 2e TS. In risicogebied 1 is de 'normtijd' van de tweede TS gesteld op 15 minuten. Kijkend naar de conclusies van de Inspectie VenJ in haar rapport³ n.a.v. de brand aan de Kelders in Leeuwarden en soortgelijke scenario's in portiekflats, cel-, woon- of zorggebouwen met verminderd zelfredzamen, vraagt een dergelijk uitgangspunt om een brandweerkundige onderbouwning.

Vraag: Welke brandweerkundige onderbouwning ligt ten grondslag aan de opkomsttijd van 15 minuten in risicogebied 1, en >15 minuten in risicogebied 2 voor de tweede TS?

e) U heeft uitgerekend dat de effectuering van het Dekkingsplan 2.0 tot 2026 een structurele efficiencywinst van € 350.000 per jaar oplevert. U geeft aan dat er ook veiligheidswinst wordt geboekt, waar en hoe wordt echter niet inzichtelijk gemaakt. In vergelijking met de huidige - en de nieuwe situatie (Dekkingsplan 2.0) worden in de nieuwe situatie de wettelijke normtijden generiek verhoogd (voor kwetsbare gebouwsoorten zelfs verdubbeld) en worden 11 tankautosputters, 8 hulpverleningsvoertuigen, 2 vaartuigen en 4 meetploegen uit de repressieve sterkte van de Brandweer Fryslân gehaald. In antwoord op zienswijze 1 (Garantie dat de kwaliteit van de veiligheidszorg minimaal op het hetzelfde niveau blijft) geeft u aan dat op alle taken (behalve de meetploeg) de prestatie verbeterd of gelijk gebleven is.

Vraag: Op basis van welke objectief vast te stellen parameters/variabelen kunt u deze stelling onderbouwen?

Graag ontvangen wij de antwoorden op bovenstaande vragen voor 7 december a.s. van u terug. Met dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,
Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers.

Marcel Dokter
voorzitter

Kopie:

- De colleges van B&W en gemeenteraden in de veiligheidsregio Fryslân.
- Inspectie Justitie en Veiligheid.

¹ http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01#Hoofdstuk3_Paragraaf2_Artikel3.2.1

² http://www.brandweervrijwilligers.nl/data/user_files/files/landelijk/opkomsttijden/20121128_Brief_met_handreiking.pdf

³ <https://www.ifv.nl/kennisplein/brandonderzoek/publicaties/rapport-brandweer-nederland-en-ioov-brandonderzoek-de-kelders-leeuwarden#>

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Regionaal Risicoprofiel
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	H. Oosterman
Auteur	M. Kool
Bijlagen	1. Infographic regionaal risicoprofiel 2. Ontwerp regionaal risicoprofiel 2018-2021 3. Uitwerking risicoanalyse 4. Uitwerking risicobeelden gemeenten en gebieden
Vergaderdatum	21 december 2017
Agendapunt	4
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Crisisbeheersing/BRW (risicobeheersing)/diverse samenwerkingspartners
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Kennis te nemen van de inhoud van de ontwerprapportage Regionaal Risicoprofiel;
2. De ontwerprapportage Regionaal Risicoprofiel te gebruiken bij het verdere traject voor de totstandkoming van het beleidsplan Veiligheid 2019- 2022;
3. De wettelijke consultatieronde van het ontwerp Regionaal Risicoprofiel gelijktijdig te laten plaatsvinden met de consultatieronde van het Beleidsplan Veiligheid in oktober 2018;
4. Definitieve besluitvorming te laten plaatsvinden in de Bestuurscommissie Veiligheid 14 november 2018.

Inleiding

In de hedendaagse complexe samenleving moet er adequaat worden ingesprongen op vele soorten veiligheidsrisico's. Maatschappelijke onrust, overstromingen, infectieziekten en terrorisme, maar bijvoorbeeld ook nieuwe type risico's zoals de uitval van voorzieningen spraak- en data (oorzaak cyber) en personen met verward gedrag vormen een continue bedreiging voor de vitale belangen van de samenleving. Om deze bedreigingen het hoofd te kunnen bieden, is nauwe samenwerking tussen de overheid, bedrijfsleven, organisaties en de burgers van belang. Elke regio heeft specifieke risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig kan zijn. Het Regionaal Risicoprofiel is een wettelijke verplichting op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en is bedoeld om inzicht in de aanwezige risico's te krijgen. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen en te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers.

Wat is een risicoprofiel?

Het regionaal risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Op basis hiervan kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen van gemeenten, samenwerkingspartners en veiligheidsregio op elkaar afstemmen. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio (art. 14 Wvr).

Wijzigingen t.o.v. vorige risicoprofiel?

Op 27 november 2014 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid het vorige Regionaal Risicoprofiel vastgesteld. Ten opzichte van het risicoprofiel van 2014 zijn bij de toen benoemde incidenttypen geen grote verschuivingen te zien. De inschatting van de risico's is niet fundamenteel veranderd. Voor een groot aantal incidenttypen is de afgelopen jaren al aandacht geweest en heeft de veiligheidsregio zich op voorbereid. Na een uitgebreide analyse, inventarisatie en consultatie zijn de volgende incidenttypen/scenario's toegevoegd aan het Regionaal Risicoprofiel:

- Uitval ICT/Data (oorzaak cyber)
- Personen met verward gedrag
- Terrorisme/ernstige geweldpleging
- Overstroming vaste wal
- Overstroming eiland

Totstandkoming en risico's

Het risicoprofiel is tot stand gekomen m.b.v. een interactief proces. Het actualiseringsproces is al in 2016 begonnen. Toen zijn alle beschreven scenario's opnieuw getoetst bij alle relevante experts en samenwerkingspartners. Daarnaast is begin 2017 gestart met een consultatieronde voor het nieuwe regionaal risicoprofiel. Alle samenwerkingspartners, Friese gemeenten en buurregio's zijn bevroegd op input en wensen. Er is aangesloten bij bestaande overleggen en waar nodig een extra toelichting gegeven bij diverse samenwerkingspartners, waaronder gemeenten (AOV'ers), crisiscoördinatoren ziekenhuizen, de Coördinatie Regeling Waddenzee (CRW), vitale (infrastructurele) partners, provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, buurregio's en politie. Tijdens de consultatieronde en expertbijeenkomsten hebben diverse samenwerkingspartners de risico's uit het risicoprofiel besproken en geduid. Zij hebben hiermee op basis van onderzoeken, documenten, de regionale risicokenmerken van Fryslân en hun kennis en ervaring over de crisistypen een risicobeeld bepaald.

Dit interactieve proces heeft tevens de mogelijkheid geboden om in gesprek te gaan over risicogericht (samenwerken) en heeft de mogelijk geboden om de verbinding met netwerkpartners te verstevigen. De risico's die bepalend zijn voor het risicobeeld zijn uitgewerkt in de risicoanalyse. De bedoeling van de risicoanalyse is om inzichtelijk te maken wat de gevolgen van een risico kunnen zijn.

Risicodiagram

De uitkomsten van de risicoanalyse zijn verwerkt tot een positie op een risicodiagram. Het risicodiagram is een tweedimensionaal diagram waarin de oordelen over impact en waarschijnlijkheid van de risico's worden samengebracht. Deze oordelen zijn tot stand gekomen door middel van consultatie en expertmeetings met zoveel mogelijk betrokken partijen en partners uit de regio. Het maakt de risico's onderling vergelijkbaar en maakt inzichtelijk wat de risico's met de hoogste prioriteit zijn: Risico's met een hoge impact en een hoge waarschijnlijkheid verdienen meer aandacht dan risico's met een lage impact en lage waarschijnlijkheid.

Vervolg

Na kennisname van ontwerp Regionaal Risicoprofiel in de bestuurscommissie in december 2017 kan dit document daarna worden gebruikt worden bij het verdere traject voor de totstandkoming van het beleidsplan Veiligheid 2019- 2022. Op basis van o.a. het risicoprofiel kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de komende beleidsperiode. Gelet op de nauwe relatie tussen de twee documenten wordt voorgesteld om de wettelijke consultatieronde van het regionaal risicoprofiel gelijktijdig te laten plaatsvinden met het beleidsplan Veiligheid 2019- 2022.

Beoogd effect

Het Regionaal Risicoprofiel geeft inzicht in de aanwezige risico's. Zowel in de eigen regio als in de omliggende gebieden. Met het risicoprofiel kunnen de veiligheidsbesturen strategische besluiten nemen over het gezamenlijke beleid van de veiligheidsregio en haar partners om risico's te verminderen en beter voorbereid te zijn op rampen en crises.

Argumenten

1. In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in artikel 15 de verplichting opgenomen om een risicoprofiel van de Veiligheidsregio op te stellen;
2. Het regionaal risicoprofiel geeft inzicht in de aanwezige risico's zowel in de eigen regio als in de omliggende gebieden;
3. Het vormt input voor de verschillende afdelingen binnen VRF en geeft specifiek richting aan de werkzaamheden voor de afdeling Crisisbeheersing.
4. Met het risicoprofiel kunnen de veiligheidsbesturen strategische besluiten nemen over het gezamenlijke beleid van de veiligheidsregio en haar partners
5. Door de consultatieronde te koppelen aan het proces van het beleidsplan Veiligheid kunnen de gemeenteraden en overige partners in één keer reageren. Door de combinatie wordt het voor de gemeenteraden en onze partners beter inzichtelijk hoe er wordt omgegaan met de doorwerking van de risico's.

Kanttekeningen/risico's

In opdracht van de Raad Directeuren Veiligheidsregio's vindt er op dit moment een landelijk onderzoek plaats naar de samenhang tussen de regionale risicoprofielen en het Nationale Veiligheidsprofiel. Het Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) geeft op landelijk niveau een overzicht van de risico's van verschillende rampen, crises en dreigingen met een mogelijk ontwrichtend effect op de Nederlandse samenleving. Wij zijn nauw betrokken bij deze ontwikkelingen en spelen hier indien nodig tijdig op in.

Financiële consequenties

Geen financiële consequenties. Het risicoprofiel is een feitelijke weergave van de risico's die in de Veiligheidsregio Fryslân aan de orde zijn. Het brengt alleen de risico's in beeld en trekt hier conclusies uit voor wat betreft mogelijke gevolgen. De definitieve keuzes worden uiteindelijk in het beleidsplan vastgelegd.

Vervolgaanpak/uitvoering

Na behandeling in de bestuurscommissie Veiligheid wordt gestart met het traject om te komen tot een nieuw beleidsplan Veiligheid 2019- 2022, waarna uiteindelijk gelijktijdige besluitvorming zal plaatsvinden:

Wanneer	Wat	Wie
21 december 2017	Toetsing risicoprofiel + terugblik beleidsplan Veiligheid en ophalen kaders voor het nieuwe beleidsplan Veiligheid 2019 - 2022	Bestuurscommissie Veiligheid
Jan/febr. 2018	vier instuifbijeenkomsten (verdeeld over regio's) voor raadsleden om input op te halen voor de beleidsplan + toetsen ontwerp risicoprofiel	Friese raadsleden Bestuurders mogen aanwezig zijn.
Dec. 2017- aug. 2018	Opstellen beleidsplan	Veiligheidsregio Fryslân
Okt. 2018	Voorlopig vaststellen beleidsplan Veiligheid + voor zienswijze naar gemeenten + consultatieronde buurregio's en partners	Bestuurscommissie Veiligheid
Okt. 2018:	Raadsbesluiten over zienswijze op risicoprofiel en beleidsplan Veiligheid + zienswijzen buurregio's en partners	Friese gemeenteraden, buurregio's, partners
14 november 2018	Vaststelling regionaal risicoprofiel en beleidsplan Veiligheid 2019 - 2022	Bestuurscommissie Veiligheid

Besluit:

- niet vastgesteld
 ongewijzigd vastgesteld
 gewijzigd vastgesteld als volgt:

Paraaf secretaris:

Kopie naar auteur

REGIONAAL RISICOPROFIEL

"Wat bedreigt ons en hoe erg is dat?"

REGIONALE RISICOKENMERKEN

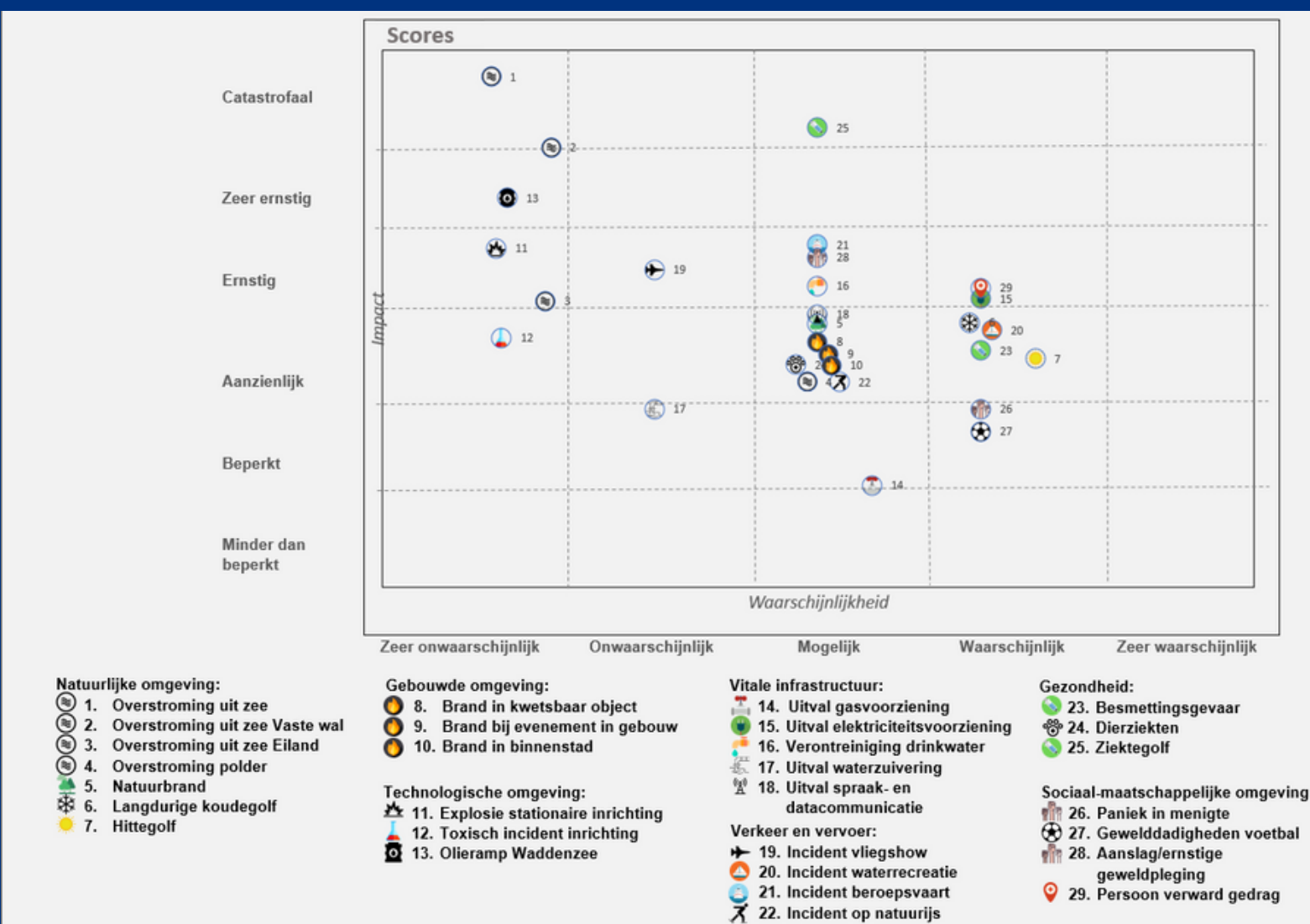

NIEUW

OP BASIS VAN LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN, INPUT/ WENSEN VAN DE FRIESE GEMEENTEN, SAMENWERKINGSPARTNERS EN BUURREGIO'S

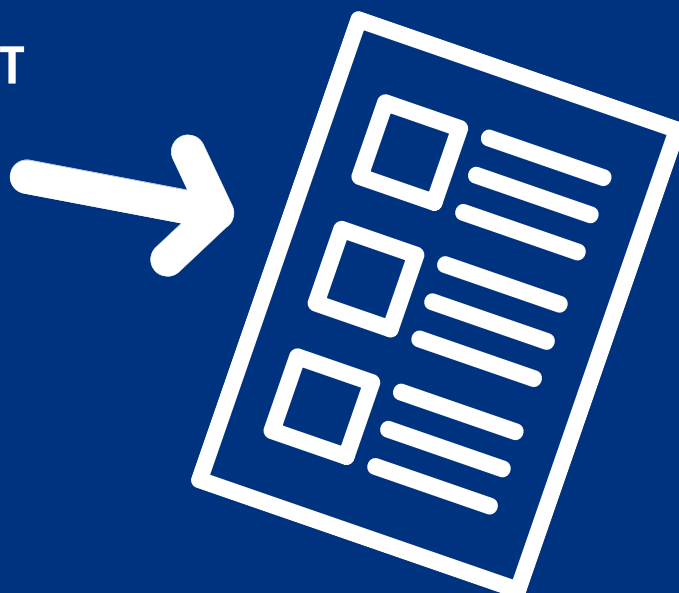

RISICODIAGRAM

VERVOLG: "WAT MOETEN WE DAN KUNNEN?"

HET DEFINITIEVE RISICOPROFIEL VORMT INPUT VOOR HET BELEIDSPLAN VEILIGHEID 2019-2022

Definitieve vaststelling: Bestuurscommissie Veiligheid december 2018

Regionaal Risicoprofiel

2018- 2021

Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Fryslân

2018

Ontwerpversie 2018 - 1.8

Samenvatting

Om als veiligheidsregio een adequaat beleid te kunnen voeren, moet er inzicht zijn in de aanwezige risico's, zowel in de eigen regio als in de omliggende gebieden (nationaal en internationaal). Zoals vastgelegd in het Wet veiligheidsregio's zal elke regio derhalve als basis voor het 'beleidsplan veiligheidsregio' (artikel 14 Wvr) moeten beschikken over een 'regionaal risicoprofiel' (artikel 15 Wvr).

Het regionaal risicoprofiel van Veiligheidsregio Fryslân bestaat uit de volgende documenten:

- een overzicht van risicovolle situaties binnen de regio die tot brand, ramp of crisis kunnen leiden;
- een overzicht van de aard, omvang en effecten van soorten branden, rampen en crises die zich in de regio kunnen voordoen;
- een analyse waarin weging en inschatting van gevolgen van soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen¹.

Het regionaal risicoprofiel komt tot stand binnen de beleidscyclus van de veiligheidsregio. Een regionaal risicoprofiel stelt het bestuur van de veiligheidsregio in staat om afgewogen keuzes te maken over het gewenste beleid en vormt daarmee o.a. input voor het regionaal beleidsplan. Pas bij het opstellen van o.a. het beleidsplan worden keuzes gemaakt over het te voeren beleid van de veiligheidsregio voor de komende jaren.

In het regionaal risicoprofiel worden alleen risico's meegenomen voor zover deze de taakstelling van de veiligheidsregio's raken. Dit houdt in dat geen risico's worden meegenomen waarop de veiligheidsregio op geen enkele manier direct van invloed kan zijn (bijvoorbeeld de kernramp in Tsjernobyl).

Uitkomsten risico-inventarisatie (risicobeeld)

Uit de inventarisatie blijkt dat de risicovolle situaties, die in Fryslân in meer of mindere mate van belang zijn, onder andere overstromingsrisico's, branden in kwetsbare objecten, uitval van vitale infrastructuur, risicovolle inrichtingen/ bedrijven in de directe nabijheid van kwetsbare objecten, ziektegolf besmettelijke ziekte, incidenten op het water (beroepsvaart/ recreatievaart), paniek in menigten (evenementen), gewelddadigheden en terrorisme zijn.

Keuze van relevante incidenttypen

Om van de risico-inventarisatie tot een risicoanalyse te kunnen komen, is een keuze gemaakt over de te analyseren scenario's. De analysemethodiek wordt namelijk niet toegepast op alle geïnventariseerde risicobronnen en kwetsbare objecten, maar op een aantal geaggregeerde relevante crisistypen en incidenttypen.

Naar aanleiding van expertmeetings, klankborden bij gemeenten, het raadplegen van experts, het beoordelen van de geïnventariseerde (kwantitatieve) gegevens, nieuwe (landelijke) ontwikkelingen en het vastgestelde risicoprofiel zijn de volgende crisistypen en incidenttypen (zeer) relevant voor de regio en zijn in het risicoprofiel meegenomen in de analysefase:

Maatschappelijk thema	Scenario
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee (EDO)
	Overstroming van uit zee vaste wal
	Overstroming van uit zee eiland
	Overstroming polder
	Natuurbrand
	Extreme koude
	Hittegolf

¹ Wet veiligheidsregio's, artikel 15, tweede lid.

Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw tijdens evenement
	Brand in dichte binnenstad
	Instorting door explosie
Technologische omgeving	Explosie stationaire inrichting
	Toxisch incident stationaire inrichting
	Olieramp op de Waddenzee
Vitale infrastructuur	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verontreiniging drinkwatervoorziening
	Uitval afvalwaterzuivering
	Uitval voorzieningen voor spraak- en datacommunicatie (cyber)
Verkeer en vervoer	Incident bij een vliegshow
	Incident waterrecreatie en pleziervaart
	Incident beroepsvaart , ruimwater (veerboot)
	Incident waterrecreatie – incident op ijs
Gezondheid	Besmettingsgevaar
	Dierziekten
	Ziektegolf
Sociaal maatschappelijke omgeving	Paniek groot evenement
	Gewelddadigheden rondom voetbal
	Terreur aanslag/extreem geweld
	Persoon verward gedrag

Een belangrijk aspect dat bij een groot aantal risicovolle situaties een rol speelt, is de uitgestrektheid van de regio, de aanwezigheid van veel water en de geïsoleerde ligging van de Waddeneilanden. Dit brengt risico's (capaciteitskeuzes) met zich mee wat betreft opkomsttijden en bereikbaarheid van en voor hulpdiensten bij een incident. De zelfredzaamheid is dan ook een belangrijk onderwerp om aandacht voor te hebben. Naast de uitgestrektheid dient ook rekening worden gehouden met een verdere vergrijzing van Fryslân in de toekomst en de hierbij horende verminderde zelfredzaamheid. Daarnaast zijn er een aantal relevante toekomstige ontwikkelingen die van invloed zijn op de risico's. Belangrijke ontwikkelingen in het kader van de risico's zijn:

- Grote infrastructurele projecten in de regio die invloed hebben op het vervoer van gevaarlijke stoffen en de verkeersveiligheid;
- Toename gebruik sociale media. Hierdoor kan sneller maatschappelijke onrust ontstaan;
- Antibioticaresistentie;
- Ontwikkeling van nieuwe dierziekten;
- Gebruik nieuwe brandstoffen;
- Toename volume vrachtschepen;
- Toename aquaducten in de regio;
- Toename aandacht voor terroristische dreiging.

Resultaten risicoanalyse

Door middel van scenario's zijn de impact en de waarschijnlijkheid beoordeeld van de incidenttypen. De resultaten van de risicoanalyse zijn uiteengezet in het risicodiagram. Op de verticale as van dit diagram is de impact weergegeven. Op de horizontale as van het diagram is de waarschijnlijkheid uiteengezet. Het diagram maakt inzichtelijk waar scenario's zich bevinden met een hoge impact op vitale belangen en met een hoge waarschijnlijkheid van daadwerkelijk optreden. Deze

incidentscenario's verdienen meer aandacht dan scenario's met een lage impact en lage waarschijnlijkheid.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	8
1.1	Inleiding en methodiek Risicoprofiel	8
1.2	Risicoprofiel opbouw en inhoud.....	8
1.3	Leeswijzer	9
2	Inventarisatie van risico's	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Fryslân algemeen	11
2.3	Natuurlijke omgeving	13
2.3.1	Overstromingen	13
2.3.2	Natuurbranden.....	14
2.3.3	Extreem weer.....	15
2.3.4	Aardbevingen.....	16
2.3.5	Plagen.....	17
2.3.6	Dierziekten.....	18
2.3.7	Scenariokeuze	19
2.4	Gebouwde omgeving.....	20
2.4.1	Brand in kwetsbaar object	20
2.4.2	Instorting gebouw	22
2.4.3	Scenariokeuze	22
2.5	Technologische omgeving.....	23
2.5.1	Incidenten met brandbare/explosieve stoffen in de open lucht	23
2.5.2	Incident met toxische stoffen in de open lucht	25
2.5.3	Kernincidenten.....	25
2.5.4	Scenariokeuze	27
2.6	Vitale infrastructuur.....	28
2.6.1	Verstoring energievoorziening.....	28
2.6.2	Verstoring drinkwatervoorziening	29
2.6.3	Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering.....	30
2.6.4	Verstoring telecommunicatie en ICT	31
2.6.5	Verstoring afvalverwerking	32
2.6.6	Verstoring voedselvoorziening	33
2.6.7	Scenariokeuze	33
2.7	Verkeer en vervoer	34
2.7.1	Luchtvaartincidenten.....	34
2.7.2	Incidenten op of onder water	36
2.7.3	Verkeersincidenten op land	38
2.7.4	Incidenten in tunnels.....	38

2.7.5	Scenariokeuze	39
2.8	Gezondheid	40
2.8.1	Bedreiging volksgezondheid.....	40
2.8.2	Ziektegolf	41
2.8.3	Scenariokeuze	42
2.9	Sociaal-maatschappelijke omgeving	43
2.9.1	Paniek in menigten	43
2.9.2	Verstoring openbare orde	44
2.9.3	Terrorisme/ ernstige criminaliteit	45
2.9.4	Scenariokeuze	46
3	Buurregio's	47
3.1	Inleiding	47
3.2	Buurregio's.....	47
4	Risicoanalyse	49
	Inleiding.....	49
	Scenario's	49
	Risicodiagram	50
Bijlage 1	51
Bijlage 2	54

1 Inleiding

1.1 Inleiding en methodiek Risicoprofiel

Om als veiligheidsregio een adequaat beleid te kunnen voeren, moet er inzicht zijn in de aanwezige risico's, zowel in de eigen regio als in de omliggende gebieden. Zoals vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's zal elke regio derhalve als basis voor het 'beleidsplan veiligheidsregio' (artikel 14) moeten beschikken over een 'regionaal risicoprofiel' (artikel 15).

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's op rampen en crises, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Brandrisico's, zoals ook is geadviseerd vanuit het landelijke project, vallen buiten het regionaal risicoprofiel. Deze risico's zijn in een ander traject in beeld gebracht (Incidentrisicoprofiel Fryslân) en worden ook binnen dat kader verder doorontwikkeld.

In het regionaal risicoprofiel worden alleen risico's meegenomen voor zover deze de taakstelling van de veiligheidsregio's raken. Dit houdt in dat geen risico's worden meegenomen waarop de veiligheidsregio op geen enkele manier van invloed kan zijn (bijvoorbeeld de kernramp in Tsjernobyl).

In 2015 is het regionaal risicoprofiel bestuurlijk vastgesteld voor Fryslân (inclusief de daarbij horende consultatieronde langs alle partners). Het ontwerp risicoprofiel van 2015 is ook voorgelegd aan alle gemeenteraden voor zienswijzen en wensen ten aanzien van beleid.

De voorliggende rapportage is een herziene en doorontwikkelde versie van het in 2015 vastgestelde risicoprofiel. Vanaf het jaar 2010 wordt het regionaal risicoprofiel van Fryslân jaarlijks geactualiseerd conform de jaarlijkse vastgestelde cyclus van het regionaal risicoprofiel, waarbij één keer in de vier jaar het risicoprofiel ook bestuurlijk wordt vastgesteld (zie bijlage 1). Het bestuur van de veiligheidsregio nodigt daarnaast ten minste eenmaal per jaar de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen uit voor een gezamenlijk overleg over de risico's in de regio. De veiligheidsregio heeft dit geborgd middels de vastgestelde werkwijze en de jaarlijkse update van het risicoprofiel. Door deze werkwijze staat het risicoprofiel ook jaarlijks op de agenda van het Overleg Crisisbeheersing en de Directie Crisisbeheersing (multidisciplinaire vertegenwoordiging). Jaarlijks vinden er ook bijeenkomsten plaats in het kader van de risico's en vinden er expertbijeenkomsten plaats aan de hand van de verschillende thema's. Daarnaast vindt voor de specifieke gebieden (Waddenzee en IJsselmeer) ook jaarlijks overleg plaats in het kader van de risico's met de verschillende partners.

Voor het opstellen van het risicoprofiel voor Fryslân is gebruik gemaakt van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel². Ook andere regio's maken gebruik van deze landelijke methodiek. Dit bevordert de mogelijkheden tot interregionale samenwerking. Hiermee is tevens geborgd dat het risicoprofiel voor onze regio voldoet aan de eisen vanuit de wetgeving.

1.2 Risicoprofiel opbouw en inhoud

De eerste stap (*risico-inventarisatie*) was inzicht krijgen in de aanwezige risico's. Belangrijke basis hiervoor is de risicokaart. Daar waar nodig zijn de beschikbare gegevens aangevuld met gegevens uit andere bronnen. Verder is een toekomstverkenning uitgevoerd (geactualiseerd) van ontwikkelingen die het risicoprofiel de komende vier jaar zouden kunnen beïnvloeden.

De inventarisatie heeft geleid tot een overzicht van crisistypen en de daaruit voortvloeiende incidenttypen die zich in de regio Fryslân kunnen voordoen. Deze zijn ingedeeld aan de hand van 7 maatschappelijke thema's:

² www.regionaalrisicoprofiel.nl (voor informatie over onder andere de landelijke handreiking en de methodiek).

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal-maatschappelijke omgeving

Bij de *risicoanalyse* zijn de geïnventariseerde risico's uitgewerkt in 29 scenario's. Om de breedte van de analyse te bewaken, is gekeken naar een evenwichtige verdeling van de scenario's over de verschillende soorten crisistypen. Daarom is onder meer als uitgangspunt genomen dat voor ieder maatschappelijk thema ten minste één scenario wordt uitgewerkt.

Van de geselecteerde scenario's is de impact en de waarschijnlijkheid bepaald op basis van statistische gegevens, landelijke uitwerkingen en/of expertjudgement.

De impactbeoordeling is gebaseerd op zes vitale belangen:

1. Territoriale veiligheid
2. Fysieke veiligheid
3. Economische veiligheid
4. Ecologische veiligheid
5. Sociale en politieke stabiliteit
6. Veiligheid cultureel erfgoed

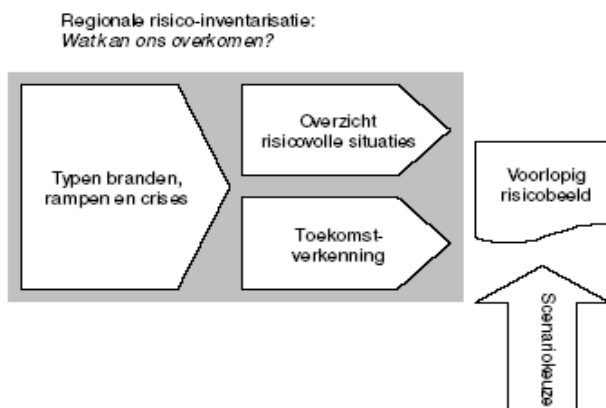
Per scenario is op hoofdlijnen een inschatting en overzicht gemaakt wat er al aan het betreffende incidenttype wordt gedaan.

De uitkomsten van de risicoanalyse zijn weergegeven in een risicodiagram, waarbij de plaats van het scenario/incident in het risicodiagram een weergave is van de impact en de waarschijnlijkheid.

1.3 Leeswijzer

In het voorliggende risicoprofiel worden de onderstaande vragen uitgewerkt.

1. Wat kan ons overkomen? (risico-inventarisatie)
 - Welke soorten branden, rampen en crises kunnen zich in de regio en omliggende gebieden voordoen?
 - Welke risicovolle situaties zijn er in de regio en omliggende gebieden aanwezig?
 - Welke toekomstige ontwikkelingen kunnen zich daarin voordoen?

Het antwoord op deze vragen is terug te vinden in hoofdstuk 2.

2. Hoe erg is dat? (risicoanalyse)

- Hoe groot is de impact als een brand, ramp of crisis zich voordoet?
- Hoe groot is de waarschijnlijkheid dat een brand, ramp of crisis zich voordoet?

3. Welke risico's zouden eventueel meer/ minder aandacht moeten krijgen t.o.v. vastgesteld risicoprofiel? Dit vindt plaats bij de vertaling naar het regionaal beleidsplan. Het risicoprofiel is daarbij een hulpmiddel. Ook bijvoorbeeld de wensen van gemeenten zullen worden meegenomen bij het opstellen van het beleidsplan. Bij het beleidsplan is een koppeling gemaakt tussen de geïnventariseerde risico's, de uitkomsten van de risicoanalyse en het te voeren beleid.

De volgende bijlagenrapporten zijn bijgevoegd:

- Uitwerking risicoanalyse
- Uitwerking risicobeelden per gemeente en gebieden

2 Inventarisatie van risico's

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aan de hand van de maatschappelijke thema's de risico's binnen de regio Fryslân geïnterviewd. Deze maatschappelijke thema's zijn:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal-maatschappelijke omgeving

Per veiligheidsthema wordt op basis van een uitgebreide inventarisatie het risicobeeld weergegeven. De inventarisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Het gaat in dit hoofdstuk om de vraag: Wat kan ons overkomen? Welke soorten branden, rampen en crises kunnen zich in de regio en omliggende gebieden voordoen? Welke risicovolle situaties zijn er in de regio en omliggende gebieden aanwezig? Welke toekomstige ontwikkelingen kunnen zich daarin voordoen?

Het gaat hierbij alleen om een overzicht van risicovolle situaties met de daarbij behorende kwetsbaarheden die kunnen leiden tot een ramp, crisis of grote brand. Overige brandrisico's, zoals ook is geadviseerd vanuit het landelijke project, vallen buiten het regionaal risicoprofiel. Deze risico's zijn in een ander traject in beeld gebracht (Incidentrisicoprofiel Fryslân) en worden ook binnen dat kader verder doorontwikkeld.

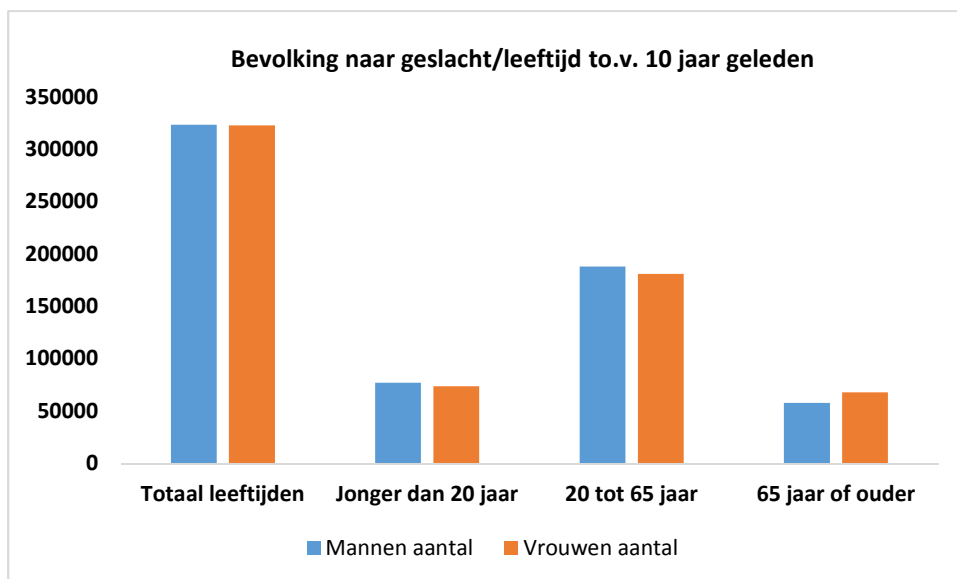
2.2 Fryslân algemeen

De Veiligheidsregio Fryslân valt geografisch samen met de provinciegrenzen. In het oosten wordt Fryslân begrensd door Groningen en Drenthe, in het zuiden door de provincies Overijssel en Flevoland, in het zuidwesten door het IJsselmeer, en in het westen en noorden door de Waddenzee (buiten de Waddeneilanden door de Noordzee). Door de Afsluitdijk is Fryslân verbonden met Noord-Holland. Tot de provincie behoren de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Deze zijn per veerboot bereikbaar vanaf het vasteland.

Fryslân is inclusief wateroppervlakte de grootste veiligheidsregio en provincie van Nederland. Wat betreft inwonertal is Fryslân de tiende veiligheidsregio van Nederland. Met een bevolkingsdichtheid van circa 192 inwoners per km² is Fryslân na Drenthe de dunst bevolkte provincie van Nederland. Deze uitgestrektheid van de regio en de aanwezigheid van de Waddeneilanden brengt ook risico's (capaciteitskeuzes) met zich mee wat betreft opkomsttijden en bereikbaarheid van/ voor hulpdiensten. Tevens is hierdoor het thema zelfredzaamheid belangrijk binnen de Veiligheidsregio Fryslân.

Binnen het gebied van de Veiligheidsregio wonen 646.257 mensen³. Hieronder is de bevolkingsopbouw en de kleine groei ten opzichte van 10 jaar geleden weergegeven, waarin vooral de groep 65+ is toegenomen.

³ CBS 1 januari 2017

Tabel 1: Kerngegevens Fryslân

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	574.875
Oppervlakte water in ha. ⁴	242.343
Inwoners	646.257
Gemeenten	24, waarvan 4 Waddeneilanden
Risicovolle objecten	
Kwetsbare objecten	2.572
Risicovolle objecten totaal	431
Brzo inrichtingen	11
LPG tankstations	95
Ammoniak koelinstallaties	28
Opslag > 10 ton stoffen	1
Overig toxisch	44
Overig brandbaar/ explosief	244
Defensie inrichtingen	3
Vuurwerkinrichtingen	5
Rundvee	
Rundvee	569.202
Varkens	96.321
Kippen	8.945.589
Overig vee	160.174

Bronnen: CBS/ Professionele Risicokaart (2017)

⁴ Maakt deel uit van totale oppervlakte

2.3 Natuurlijke omgeving

De provincie Fryslân kenmerkt zich door haar uitgestrekte weidegronden, bossen, landbouwgronden, duingebieden en natuurlijk de Waddenzee en de kenmerkende Friese Meren. De natuurlijke omgeving is dus een belangrijk aspect in deze open en groene provincie, zowel in het dagelijks leven als voor bijvoorbeeld toerisme.

Binnen dit thema worden een zestal crisistypen onderscheiden. Hieronder zullen deze typen één voor één kort omschreven worden.

2.3.1 Overstromingen

Incidenttypen;

- Overstroming uit zee
- Overstroming door hoge rivierwaterstanden
- Vollopen polder/ dijkdoorbraak

Beschrijving

Een overstroming ontstaat als een onbeheersbare hoeveelheid water het land instroomt. Dit water kan overal vandaan komen, uit zee of uit binnenwateren zoals meren, vaarten of rivieren. Een zeedijk of een boezemkade kan bezwijken, een duin kan wegslaan of het (zee)water kan bij een hevige storm over de dijken heen slaan. Bijkomende gevaren en problemen van een overstroming zijn de kans op uitval van bijvoorbeeld elektriciteit of gas en de mogelijkheid dat ziektes zich via het water gaan verspreiden.

Indicatoren

De belangrijkste indicator voor dit crisistype zijn gebieden waar de kans op een overstroming 1/4000 per jaar bedraagt of meer. Voor de Waddeneilanden bedraagt deze norm 1/2000 per jaar. Ongeveer de helft van de regio is gelegen binnen de overstromingsgebieden met een kans van 1/4000 per jaar of meer.

Een groot gedeelte van Fryslân loopt de kans om te overstromen. Een groot gedeelte van de regio ligt op gelijke hoogte met, of net onder de zeespiegel. Het gaat hierbij om een gebied van circa 287.478 hectare. Fryslân heeft daarnaast een aantal buitendijkse gebieden.

Rivieren van relevante grootte zijn niet aanwezig in de regio.

Impact

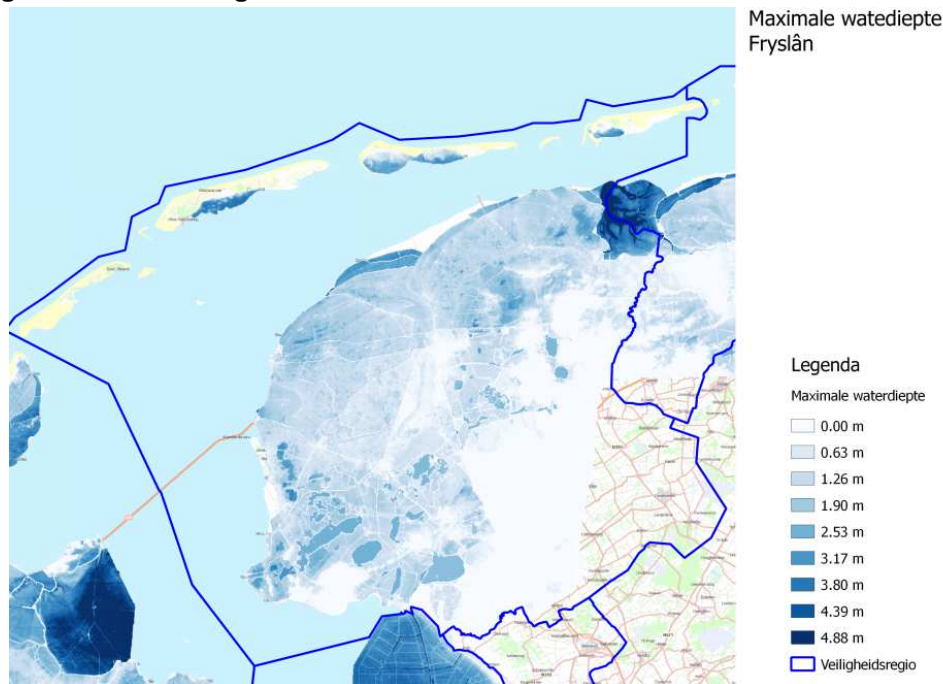
De impact van een (grote) overstroming is enorm. Het grondgebied is voor langere tijd niet bruikbaar, zeker als het zeewater betreft. Van de Friese bevolking zal een groot gedeelte getroffen worden, waarbij onderscheid gemaakt kan worden tussen mensen die direct betrokken zijn en in ondergelopen gebied wonen tot mensen die op droge gronden wonen en familie/ kennissen hebben in het ondergelopen gebied. Bijkomend aspect voor hen die op droge gronden wonen is dat waarschijnlijk een beroep gedaan zal worden op allerlei vormen van onderdak. Ook de milieuschade zal aanzienlijk zijn. Bij een overstroming vanuit zee dient ook rekening gehouden te worden met de gevolgen in de regio Groningen.

Toekomstverwachting

Door klimaatverandering is het de verwachting dat de zeespiegel de komende decennia zal gaan stijgen. Daarnaast komen er steeds meer zeer heftige buien voor die lokaal voor problemen kunnen zorgen. Dergelijke aspecten worden niet alleen in de Friese regio opgepakt maar werken ook landelijk

door. Tot 2020 worden maatregelen getroffen om het watersysteem tot 2050 op orde te brengen, onder andere door het verhogen en versterken van keringen.

Afbeelding 1: Overstromingen

Bron: LIWO 2017

2.3.2 Natuurbranden

Incidenttypen;

- Bosbrand
- Heide, veen en duinbrand

Beschrijving

In Friesland zijn meerdere gebieden die aangemerkt kunnen worden als “natuurbrand gevoelig”. Het gaat dan met name om de gebieden in het zuidoosten van de provincie als ook om de Waddeneilanden.

Indicatoren

De belangrijkste indicator voor dit incidenttype behelst dat natuurgebieden (bos/ heide/ duin) een minimale (aaneengesloten) grootte hebben van 100 hectare. Dit is aan de orde in de Zuidoosthoek van de regio. Daarnaast zijn de Waddeneilanden voor dit incidenttype apart benoemd vanwege de slechte bereikbaarheid vanaf de vaste wal en de hoge score op basis van de uitgevoerde risico index natuurbranden (RIN).

Impact

De impact van een natuurbrand is beperkt op regioniveau. Er zijn geen grote gebieden in de provincie die gevaar lopen. Wel zijn op basis van de risico-inventarisatie in het kader van natuurbranden⁵ een aantal specifieke gebieden te benoemen waar een verhoogd risico is op een natuurbrand.

In 2013 is ingezoomd op dit risico door middel van het toepassen van de landelijke risico index natuurbranden (RIN). Hierdoor is per natuurgebied in Fryslân in beeld gebracht hoe groot het risico is en waar dit door komt.

⁵ RIN Fryslân 2013

Op basis van de RIN Fryslân liggen de meeste kilometervakken met een hoger risico op de Waddeneilanden. Grootste veroorzakers van de risico's welke vanuit de RIN op de Waddeneilanden worden gescoord zijn een combinatie van hoge opkomsttijden van zowel eerste voertuig als een peloton, aanwezigheid van recreanten, de beperkte bluswatervoorzieningen, de aanwezige vegetatie en de beperkte bereikbaarheid van de gebieden.

Woningen, dorpen en vakantieparken/ campings in of rondom de natuurgebieden kunnen door een brand worden bedreigd. In of in de directe nabijheid van deze gebieden (o.a. Ooststellingwerf en Opsterland) bevinden zich een aantal dorpen en ook een aantal kwetsbare objecten met meer dan 250 personen of met verminderd zelfredzame mensen. Bij dit crisistype is het belangrijk om te realiseren dat door een grote natuurbrand ook (beschermde) natuurgebied verloren gaat.

Toekomstverwachting

Naar verwachting zullen er de komende vier jaar geen grote veranderingen plaatsvinden in de (omvang van) de grote natuurgebieden in de regio.

Wel is er in 2016 in de regio gestart met een project 'Gebiedsgerichte aanpak'. Het project heeft als doel om vóór in de keten natuurbranden aan te pakken. Dit d.m.v. het aanleggen van 'natuurlijke lijnen' (bijvoorbeeld loofhout en zandpaden als stoplijn). Daarnaast wordt nagedacht over het realiseren van strategisch gelegen bluswatervoorzieningen in deze gebieden.

Afbeelding 2: Risico's natuurbrand gebieden

Bron: RIN Fryslân 2013⁶

2.3.3 Extreem weer

Incidenttypen;

- Koudegolf, sneeuw, ijzel
- Hittegolf
- Storm, windhozen
- Aanhoudend laaghangende mist

⁶ Naar verwachting wordt de RIN eind 2017 geactualiseerd en worden de resultaten hiervan verwerkt in de volgende versie (actualisatie) van het Regionaal Risicoprofiel.

Beschrijving

Extreme weersomstandigheden, zoals hierboven genoemd, kunnen in de hele Friese regio plaatsvinden. De effecten kunnen variëren van niet relevant tot aanzienlijk. Alle genoemde incidenttypen zijn relevant voor de regio.

Indicatoren

De belangrijkste indicator die gebruikt is voor dit crisistype is de geleidelijke verandering van het klimaat waar we de laatste jaren mee te maken hebben gehad. Hierbij valt te denken aan het toenemend aantal warme dagen, veranderingen in het neerslagpatroon, windhozen en afname van het aantal strenge winterdagen.

Impact

De impact van extreem weer varieert van een toenemend aantal sterfgevallen bij extreme hitte of kou terwijl door langdurige mist of ijzel delen van het dagelijks leven stil komen te liggen. Storm kan de gehele regio treffen, terwijl een windhoos vrij plaatselijk kan zijn. Bij zowel extreme kou als bij storm zijn effecten op de infrastructuur te verwachten die een verstoring van het dagelijks leven tot gevolg kunnen hebben. Een hittegolf kan ook effect hebben op de watervoorziening en mogelijk ook voor de landbouw (beperking sproeiwater).

Toekomstverwachting

Klimaatverandering is een continu (langzaam) proces wat vaak terugkeert in het maatschappelijk en politiek debat. De komende vier jaar worden er echter geen grote veranderingen verwacht.

2.3.4 Aardbevingen

Incidenttypen;

- Aardbevingen

Beschrijving

In het verleden hebben zich enkele aardbevingen voorgedaan in Fryslân, de kracht/ zwaarte van deze bevingen was niet te vergelijken met bevingen in bijvoorbeeld Groningen of Limburg. De krachtigste aardbeving, gemeten in Fryslân, van de afgelopen honderd aardbevingen in Nederland had een kracht van 2.8 op de schaal van Richter. De overige aardbevingen zijn niet hoger gekomen dan een kracht van 1.8 op de schaal van Richter. Op dit moment liggen er nog steeds gasvelden in Fryslân waar mogelijk in de toekomst aardbevingen door aardaswinning kunnen ontstaan.

Indicatoren

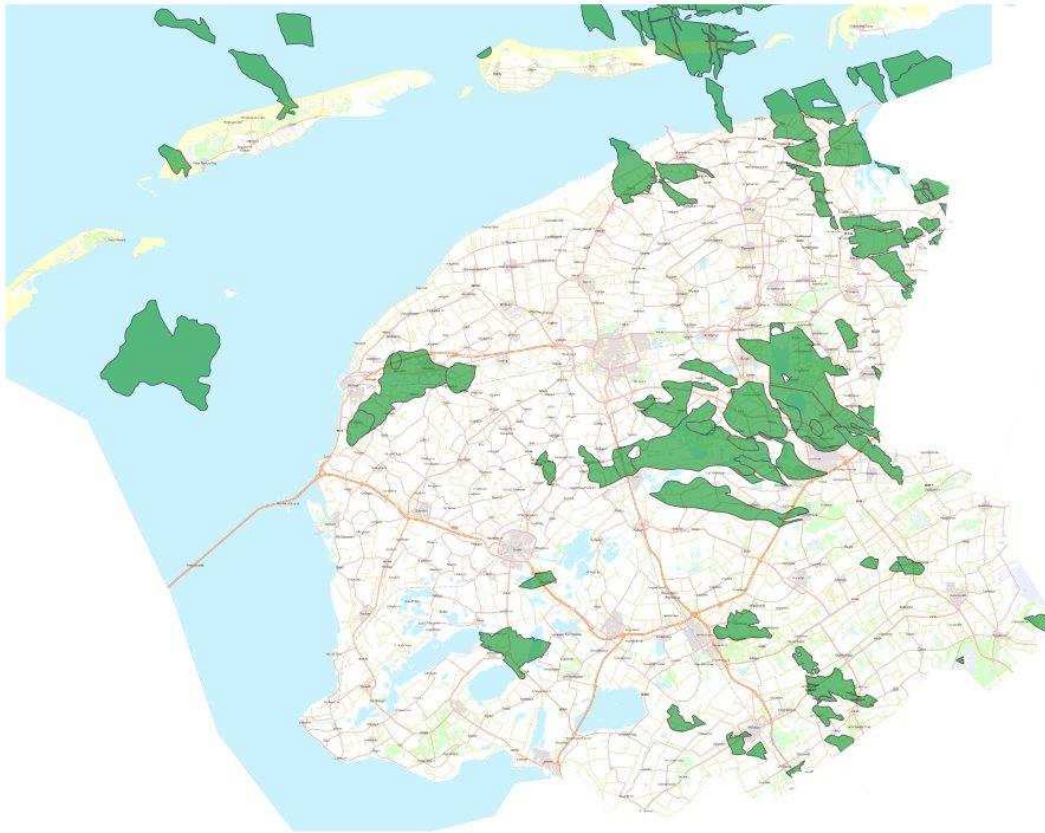
De gebruikte indicator voor dit crisistype is het aantal gasvelden in Fryslân, waar aardgas zou kunnen worden gewonnen. Ook is gekeken naar het aantal aardbevingen uit het verleden binnen Fryslân en hun kracht op de schaal van Richter. Het crisistype is op basis van de historische gegevens voor Fryslân niet relevant.

Toekomstverwachting

Het incidenttype aardbeving zou in de toekomst mogelijk relevant kunnen worden voor de regio. Er worden wel degelijk nog steeds aardbevingen gemeten in Fryslân, dit zou in de toekomst door kunnen zetten. De laatste aardbeving gemeten was op 30-10-2016 in Kollum met een kracht van 1.6 op de schaal van Richter. Ook zou er door aardgaswinning uit de gasvelden van Fryslân mogelijk

aardbevingen kunnen ontstaan. Dit is echter ook sterk afhankelijk van de hoeveelheid aardgas die uit de bodem wordt gewonnen. In onderstaande afbeelding zijn de gasvelden van Fryslân afgebeeld.

Afbeelding 3: Aardbevingen

Bron: Professionele risicokaart 2017

2.3.5 Plagen

Incidenttypen;

- Ongedierte

Beschrijving

Gezien het landelijke en open karakter van de provincie waarbij een groot deel van het grondgebied wordt gebruikt in de landbouw en veeteelt kan ongedierte voor behoorlijke overlast zorgen. Binnen dit incidenttype worden overlast van onder andere ratten, boktorren en eikenprocessierupsen gewogen. Van dier op mens overdraagbare (dier)ziekten worden binnen het thema Gezondheid nader uitgewerkt.

Indicatoren

Een belangrijke indicator is de toenemende overlast die wordt veroorzaakt door een steeds verder oprukkende eikenprocessierups. De laatste jaren is het diertje aan een gestage opmars door Nederland bezig en leidt steeds vaker tot overlast.

Impact

De impact van ongedierte kan verschillen van (lokale) overlast van bijvoorbeeld de eikenprocessierups tot wijdverspreide schade door toedoen van muizen of ratten aan akkers en landerijen.

Toekomstverwachting

Er zijn geen aanwijzingen die duiden op grote veranderingen de komende jaren.

2.3.6 Dierziekten

Incidenttypen;

- Ziektegolf

Beschrijving

De provincie is sterk ruraal van karakter en kenmerkt zich door het veelvuldig aanwezig zijn van veeteelt. Een dierziekte kan daarom tot grote problemen leiden in een (deel van de) regio.

Indicatoren

Als belangrijkste indicatoren is gebruik gemaakt van CBS gegevens over het aantal veebedrijven en stuks (pluim)vee in de provincie. Zo bevinden zich in de provincie ongeveer 3.500 rundveebedrijven en 118 pluimveebedrijven. Deze bedrijven zijn goed voor een veestapel van ongeveer 570.000 stuk rundvee en ongeveer 9.000.000 kippen en ander pluimvee.

Impact

Ook wanneer een dierziekte niet direct overdraagbaar is op de mens, kan de impact van een wijdverspreide dierziekte in de regio impact hebben op de inwoners. Hierbij valt te denken aan economische schade voor veebedrijven en leveranciers, maar ook aan het afsluiten van wegen en gebieden voor (gemotoriseerd) verkeer.

Toekomstverwachting

Er worden geen grote veranderingen verwacht ten aanzien van dit incidenttype.

2.3.7 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding ten opzichte van de andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Overstromingen	Overstroming door hoge rivierwaterstanden	Nee, geen rivieren van voldoende omvang in de regio
	Overstroming vanuit zee	Ja, zeer relevant
	Onderlopen polder	Ja, zeer relevant
Natuurbranden	Bosbrand	Ja, natuurgebieden aanwezig
	Heide, veen- en duinbrand	Nee, relatief beperkte aanwezigheid/ impact
Extreem weer	Koudegolf	Ja, relevant
	Hittegolf	Ja, relevant
	Storm, windhozen	Nee, relatief beperkte impact
	Aanhoudend laaghangende mist	Nee, relatief beperkte impact
Plagen	Ongedierte	Nee, relatief beperkte impact
Dierziekten	Ziektegolf	Nee, relatief beperkte impact

2.4 Gebouwde omgeving

Bij de crisistypen die vallen onder de gebouwde omgeving, gaat het om gebouwen en daaraan gekoppeld het aantal aanwezigen (of de mate van zelfredzaamheid van de aanwezigen). In Fryslân zijn circa 1.000 gebouwen met niet- of verminderd zelfredzame personen. Daarnaast zijn er circa 600 gebouwen met een grootschalige publieksfunctie. Tot slot zijn er zo'n 20 gebouwen in de provincie aanwezig waar meer dan 1.000 personen tegelijk aanwezig (kunnen) zijn.

In Fryslân (Leeuwarden) is slechts één gebouw aanwezig met 25 verdiepingen of meer. Ook heeft Fryslân te maken met dertien dichte (oude) binnensteden. De specifieke kwetsbare objecten zijn opgenomen op de risicokaart.

Landelijk is er een tendens te zien in het ontstaan van steeds meer branden in gebouwen met verminderd- of niet-zelfredzame personen welke volgens de definities uit het Bouwbesluit 2012 niet vallen onder de 'woonfunctie voor zorg'. Volgens deze definitie vallen hieronder alleen de woonfuncties waarbij aan de bewoners professionele zorg wordt verleend met een vanuit het zorgaanbod georganiseerde koppeling tussen wonen en zorg en een daarvoor bestemde en uitgeruste woning.

Bij deze incidenttypen is het ook van belang om te kijken naar het grote oppervlakte/ uitgestrektheid van Fryslân en de aanwezigheid van de Waddeneilanden, omdat de aard en omvang van de effecten van een incident ook een relatie kan hebben met de uitgestrektheid en de bereikbaarheid (geïsoleerde ligging en moeilijke bereikbaarheid).

2.4.1 Brand in kwetsbaar object

Incidenttypen;

- Grote brand in gebouw met niet of verminderd zelfredzame personen
- Paniek en brand tijdens groot evenement in gebouw
- Brand in dichte binnenstad

Beschrijving

Dit crisistype gaat over branden en incidenten met veel rookontwikkeling of giftige dampen in gebouwen waar binnen zich veel mensen kunnen bevinden.

Indicatoren

Indicatoren binnen dit crisistype zijn het aantal gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, aantal gebouwen met een grootschalige publieksfunctie en het aantal dichte binnensteden. Op het moment zijn er circa 1.000 gebouwen in Fryslân met niet of verminderd zelfredzame personen. Het aantal gebouwen met een grootschalige publieksfunctie zit op 600, met circa 20 gebouwen waar meer dan 1.000 mensen in kunnen. Binnen Fryslân zijn 13 (oude) binnensteden.

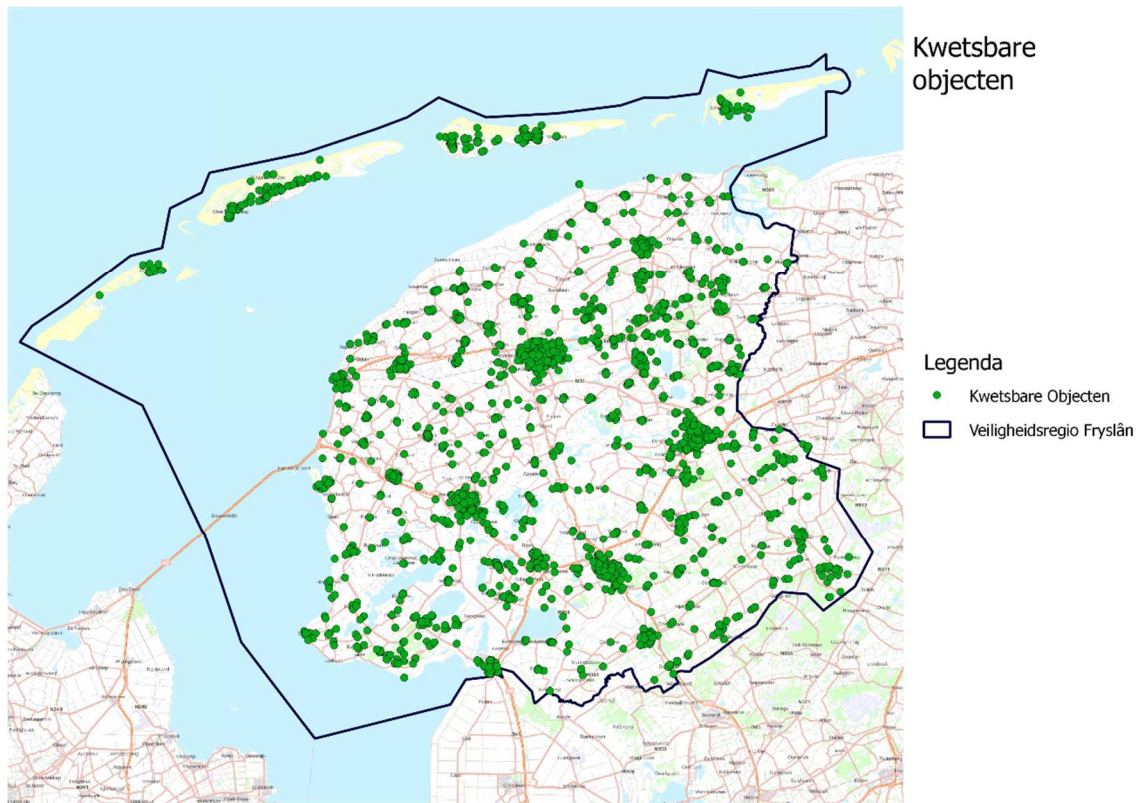
Impact

De impact van een (grote) brand in een kwetsbaar object strekt zich verder uit dan alleen de (in)direct getroffen en die bij dit object betrokken zijn, zoals bijvoorbeeld bewoners van zorginstellingen en hun families. Een grote brand in bijvoorbeeld een zorginstelling kan regionale of zelfs landelijke gevolgen hebben al naar gelang de oorzaak/ effecten van de brand.

Toekomstverwachting

Op korte termijn (4 jaar) worden geen grote veranderingen verwacht op dit thema. Voor de lange termijn is de toenemende vergrijzing een aandachtspunt.

Afbeelding 4: Kwetsbare objecten

Bron: Professionele risicokaart 2017

Afbeelding 5: Evenementen in Fryslân

Bron: Evenementen kalender 2017

2.4.2 Instorting gebouw

Incidenttypen;

- *Instorting door explosies;*
- *Instorting door gebreken constructie of fundering.*

Beschrijving

Bij dit incidenttype ligt de nadruk op het aanwezig zijn van mensen tijdens het instorten van gebouwen. De oorzaak kan divers zijn (van aardshokken en gaslekkages tot terroristische aanslagen). Daarnaast valt op dat er de laatste jaren een stijgende lijn waarneembaar lijkt in moedwillige gaslekkages in woningen. Bij dergelijke incidenten dreigen bewoners bijvoorbeeld met zelfmoord/ een explosie. Omdat deze voorbeelden ook in en rond Fryslân plaatsgevonden hebben de laatste twee jaar, is er voor gekozen dit onderwerp specifiek te benoemen in het risicoprofiel.

Indicatoren

Indicatoren binnen dit crisistype zijn het aantal gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, het aantal gebouwen hoger dan 25 verdiepingen en het aantal gebouwen met een grootschalige publieksfunctie. Op het moment zijn er circa 1.000 gebouwen in Fryslân met niet of verminderd zelfredzame personen. In Fryslân is maar één gebouw hoger dan 25 verdiepingen. Het aantal gebouwen met een grootschalige publieksfunctie zit op 600, met circa 20 gebouwen waar meer dan 1.000 mensen in kunnen. Deze gebouwen hebben een extra relevantie ten aanzien van dit crisistype.

Impact

De impact van de instorting van een gebouw zijn groot. Afhankelijk van de omvang van het gebouw en de functie ervan kan de impact een regionale of zelfs landelijke schaal krijgen.

Toekomstverwachting

Er worden op korte termijn geen veranderingen verwacht op dit thema.

2.4.3 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Branden in kwetsbare objecten	Brand in gebouw met niet of verminderd zelfredzame personen	Ja, meer dan 1.000 relevante objecten
	Brand in gebouw met een grootschalige publieksfunctie	Ja, veel publieksgebouwen/ evenementen
	Brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	Nee, met 1 gebouw slechts zeer beperkt relevant
	Brand in dichte binnensteden	Ja, aantal dichte binnensteden
Instorting in grote gebouwen en kunstwerken	Instorting door explosie	Ja, relevant
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Nee, minder relevant

2.5 Technologische omgeving

Onder de technologische omgeving vallen risico's die horen bij inrichtingen met gevaarlijke stoffen en transport van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld explosiegevaar of ontsnappen toxische stoffen) van. Voor het risicobeeld zijn alle inrichtingen en transportroutes geïnventariseerd die op de (professionele) risicokaart zijn opgenomen. Niet Bevi-inrichtingen zijn dus ook meegenomen bij deze risico-inventarisatie. De ondergrens van de inventarisatie is dan ook het Registratiebesluit.

Fryslân:

In tabel 2 zijn de geïnventariseerde risicobronnen binnen dit thema weergegeven. Op de (professionele) risicokaart is de ligging van deze risicobronnen weergegeven. In de Bijlage "Uitwerking risicobeelden per gemeente en gebieden" is een nadere specificatie opgenomen per gemeente.

2.5.1 Incidenten met brandbare/explosieve stoffen in de open lucht

Incidenttypen;

- Incident transport over de weg;
- Incident transport over het water;
- Incident transport over het spoor;
- Incident transport buisleidingen;
- Incident stationaire inrichtingen.

Beschrijving

Dit crisistype omvat incidenten met explosieve en brandbare stoffen voor zover daarbij buiten de directe plaats incident slachtoffers kunnen vallen. Het gaat hierbij om incidenten in de open lucht.

Indicatoren

Indicatoren bij dit crisistype zijn het aantal transportroutes en het aantal stationaire inrichting binnen Fryslân.

Tabel 2: Risicobronnen Gevaarlijke stoffen

Risicobron	Hoeveelheid/ aantal
Transport over de weg	Aanwezig (hiervoor is gebruik gemaakt van een onderzoek in het kader van FUEV). Geen plaatsgebonden risicocontouren 10^{-6} aanwezig (=lage kans).
Transport over het water	Aanwezig op het Prinses Magrietkanaal, Van Harinxmakanaal, Waddenzee ⁷ , IJsselmeer en langs de Noordzeekust (TEN-T route). (hiervoor is gebruik gemaakt van een onderzoek in het kader van FUEV ⁸). Geen plaatsgebonden risicocontouren 10^{-6} aanwezig langs de vaarwegen (=lage kans).
Transport over het spoor	Niet aanwezig. Kan echter incidenteel voorkomen op het Traject Meppel-Leeuwarden-Groningen als het traject Meppel-Groningen

⁷ Hiervoor is in 2017 door RWS een analyse opgesteld ten aanzien van incidenten en risico's. Een vergelijkbaar traject zal voor het IJsselmeergebied ook uitgevoerd gaan worden.

⁸ FUEV-project: Vervoer van gevaarlijke stoffen door Fryslân, 2010.

	niet gebruikt kan worden. Geen plaatsgebonden risicocontouren 10^{-6} aanwezig rondom het spoor (=lage kans).
Transport door buisleidingen	Aanwezig, binnen Fryslân is zo'n 1.285 km aan buisleidingen aanwezig waar hoge druk (meer dan 40 bar) aardgas door wordt vervoerd.
BRZO-inrichtingen	11
LPG tankstations	95
Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen	1
Overige risicovolle objecten (brandbaar/explosief)	244
Defensie-inrichtingen (munitie etc.)	3
Vuurwerkinrichtingen	5

Impact

Een dergelijk incident met brandbare en/of explosieve stoffen kan leiden tot een aanzienlijk aantal slachtoffers. Dit is afhankelijk van de locatie en het tijdstip van het incident. Ook wordt schade aan milieu en gebouwen in deze niet uitgesloten.

Toekomstverwachting

In de nabije toekomst worden kleine verschuivingen in het aantal risicobronnen verwacht. Grote veranderingen zijn echter niet waarschijnlijk.

2.5.2 Incident met toxische stoffen in de open lucht

Incidenttypen;

- Incident transport over de weg;
- Incident transport over het water;
- Incident transport over het spoor;
- Incident transport buisleidingen;
- Incident stationaire inrichtingen.

Beschrijving

Bij dit incidenttype gaat het om incidenten met giftige stoffen die zich (snel) via de lucht kunnen verspreiden. Het gaat hierbij expliciet niet om incidenten in besloten ruimten, omdat de effecten daarvan anders zijn.

Indicatoren

Indicatoren bij dit crisistype zijn het aantal transportroutes en het aantal stationaire inrichting binnen Fryslân. Zie hiervoor de cijfers in eerder genoemde tabel 2 hierboven.

Impact

Een dergelijk incident met toxische stoffen in de open lucht kan leiden tot een aanzienlijk aantal slachtoffers. Dit is afhankelijk van de locatie en het tijdstip van het incident. Ook wordt schade aan milieu in deze niet uitgesloten.

Toekomstverwachting

In de nabije toekomst worden kleine verschuivingen in het aantal risicobronnen verwacht. Grote veranderingen zijn echter niet waarschijnlijk.

2.5.3 Kernincidenten

Incidenttypen;

- Incident A-objecten: met of nabij centrales | ongeval scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal;
- Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal | overige nucleaire faciliteiten brandklasse i | nucleaire faciliteiten brandklasse ii | overig vervoer en gebruik nucleaire materialen ;
- Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal.

Beschrijving

Deze incidenttypen zijn minder relevant voor de provincie Friesland. Er zijn geen (grote) inrichtingen aanwezig waar gewerkt wordt met radioactief materiaal. Wel zijn er een aantal ziekenhuizen in de regio aanwezig waar met dergelijke materiaal wordt gewerkt. De scenario's bij de ziekenhuizen zijn echter dermate klein dat deze niet verder zijn uitgewerkt. Wel relevant voor de regio zijn aanwezige kerncentrales zoals de Emsland kerncentrale in Duitsland. Een klein deel van Fryslân ligt binnen een zogenaamde preparatiezone (zie onderstaande afbeelding). Binnen dergelijke zones voorziet de overheid in bijvoorbeeld in een jodiumdistributieplan, waardoor er altijd voldoende jodiumpillen van tevoren uitgedeeld kunnen worden als er iets met deze kernenergiecentrale aan de hand is.

Preparatiezones Kernincidenten

(Bron: Risicocommunicatie over stralingsongevallen en de verspreiding van jodiumtabletten, RIVM 2016)

Toekomstverwachting

Naar verwachting vinden er de komende jaren geen grote veranderingen plaats in het kader van gebruik van radioactief materiaal in de regio.

2.5.4 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact/ relevantie op de regio in verhouding tot andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Incidenten met brandbare/explosieve stoffen in de open lucht	Incident transport over de weg	Nee, kleine kans
	Incident transport over het water	Ja, relevant.
	Incident transport over het spoor	Nee, kleine kans (alleen incidenteel vervoer mogelijk)
	Incident transport buisleidingen	Nee, kleine kans
	Incident stationaire inrichtingen	Ja, relevant.
Incidenten met toxische stoffen in de open lucht	Incident transport over de weg	Nee, kleine kans
	Incident transport over het water	Nee, kleine kans
	Incident transport over het spoor	Nee, kleine kans (alleen incidenteel vervoer mogelijk)
	Incident transport buisleidingen	Nee, kleine kans
	Incident stationaire inrichtingen	Ja, relevant.
Kernincidenten	Incident A-objecten: centrales	Nee
	Incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend	Nee (wel preparatiezone)
	Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal	Nee
	Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal	Nee
	Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i	Nee
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii	Nee (hoewel wel kleine hoeveelheden vergund bij o.a. ziekenhuizen)
	Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen	Nee (slechts kleine hoeveelheden vergund)
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	Nee onbekend

2.6 Vitale infrastructuur

Bij vitale infrastructuur gaat het om producten, diensten en de onderliggende processen die, als zij uitvallen, maatschappelijke ontwrichting kunnen veroorzaken. Dat kan zijn, omdat er sprake is van veel slachtoffers en grote economische schade, dan wel wanneer het herstel zeer lang gaat duren en er geen reële alternatieven voorhanden zijn, terwijl deze producten en diensten onmisbaar zijn.

In dit hoofdstuk komen de zes crisistypen aan bod die te maken hebben met de vitale infrastructuur binnen Fryslân.

2.6.1 Verstoring energievoorziening

Incidenttypen;

- Uitval olievoorziening
- Uitval gasvoorziening
- Uitval elektriciteitsvoorziening

Beschrijving

Uitval van elektriciteitsvoorzieningen kan gevolgen hebben, variërend van maatschappelijke ontwrichting tot fysieke gevolgen voor kwetsbare groepen binnen de samenleving. Vaak blijft de uitval van elektriciteit beperkt tot wijken, dorpen en soms enkele gemeenten. Zelden worden er grote landsdelen getroffen, daarnaast is de uitval van elektriciteit vaak van korte duur. De uitval van olie- en gasvoorzieningen komt maar zelden voor.

Indicatoren

Voor dit crisistype zijn geen adequate indicatoren te benoemen.

Impact

De impact van uitval van energievoorzieningen hebben te maken met de duur van de uitval. Korte uitval van energievoorzieningen (minder dan 4 uren) komen relatief veel voor en hebben een relatief kleine impact. Wanneer er sprake is van een langere uitval, is de impact groter. Hierin speelt ook de tijd van het jaar een grote rol.

Toekomstverwachting

Er zijn de komende beleidsperiode geen grote veranderingen te verwachten op dit thema.

2.6.2 Verstoring drinkwatervoorziening

Incidenttypen;

- Uitval drinkwatervoorziening;
- Problemen waterinname (waterstand rivieren en meren);
- Verontreiniging in drinkwaternet.

Beschrijving

Binnen dit crisistype gaat het om een verstoring van de levering of kwaliteit van het drinkwater binnen Fryslân. Het bedrijf Vitens is verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening en zorgt voor de zuivering. Drinkwater is een primaire levensbehoefte voor de mens. Daarnaast wordt drinkwater gebruikt voor andere huishoudelijke doeleinden, bluswater, proceswater en consumptiewater voor dieren. In Fryslân zijn 9 productielocaties met bijbehorende waterwingebieden.

Indicatoren

Bij dit crisistype wordt geen gebruik gemaakt van de waterwingebieden binnen Fryslân, omdat deze niet te verenigen zijn met de grenzen van Fryslân.

De waterinname in Fryslân (waterstand rivieren en meren) staat niet in direct verband met de drinkwatervoorziening in Fryslân. Als indicator wordt het aantal inwoners van Fryslân gebruikt.

Impact

Uitval van de drinkwatervoorziening kan een behoorlijke impact hebben op de samenleving wanneer het van langere duur betreft. In het meest extreme geval kunnen mensen erdoor komen te overlijden als gevolg van uitdroging. Uitval van de drinkwatervoorziening wanneer het van korte duur betreft, kan problemen opleveren in de continuïteit van bedrijven als ziekenhuizen en scholen.

Toekomstverwachting

Er zijn geen verwachtingen dat er grote veranderingen gaan plaats vinden in de toekomst op dit gebied.

2.6.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

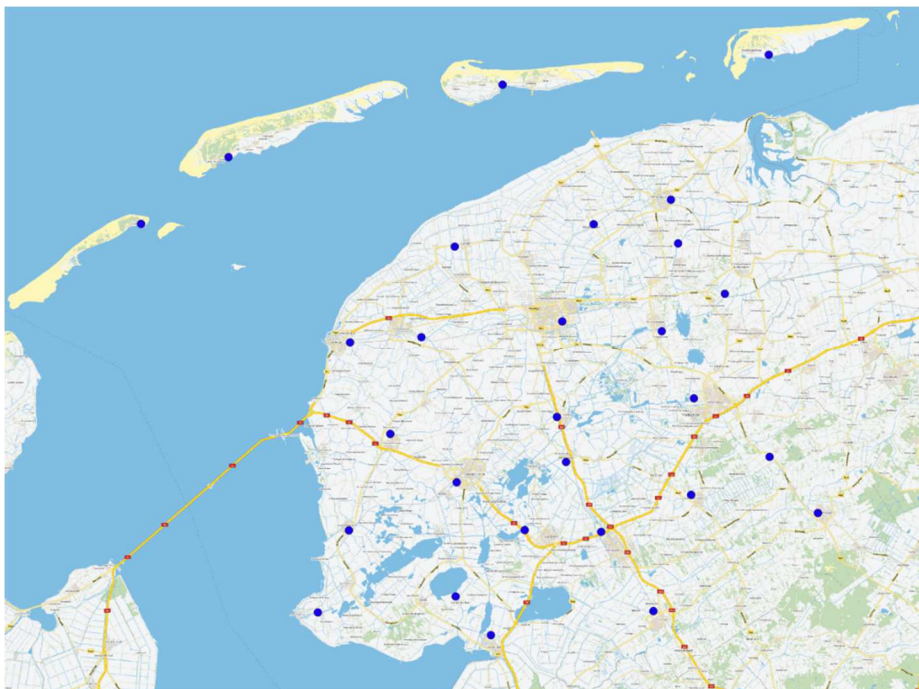
Incidenttypen;

- Uitval rioleringsstelsel
- Uitval afvalwaterzuivering

Beschrijving

De uitval van rioolwater- en afvalwaterzuivering bestaat uit een stelsel van zuiveringsinstallaties, gemalen en leidingen. In Fryslân zijn 28 rioolwaterzuiveringsinstallaties en er is een centrale slibontwateringsinstallatie in Heerenveen.

Figuur 6: Overzicht rioolwaterzuiveringsinstallaties Fryslân

Bron: www.wetterskipfryslan.nl, 2016

Indicatoren

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Ook het aantal persgemalen en kilometers persleidingen zijn indicatoren. Fryslân heeft 275 persgemalen en 814 kilometer aan persleidingen.

Impact

Verstoring van rioolwaterafvoeren en afvalwaterzuivering heeft vooral impact op het verslechteren van het oppervlaktewater. Ook zaken als verslechtering van het (water)milieu en gezondheidsrisico's voor mens en dier zijn risico's van een verstoring in de rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering.

Toekomstverwachting

Op het moment van schrijven worden geen grote veranderingen verwacht op dit thema.

2.6.4 Verstoring telecommunicatie en ICT

Incidenttypen;

- Uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie

Beschrijving

Totale uitval van telecommunicatie heeft een groot effect op het openbare leven en het bedrijfsleven. Vele processen zullen bij een uitval tot stilstand komen. Storingen en uitval van het telefoonnetwerk kan (gedeeltelijk) worden verholpen door het plaatsen van hulpzenders. Dergelijke zenders worden ook bij grote evenementen gebruikt waar de waarschijnlijkheid van overbelasting groot is. ICT is een andere kwetsbare dienst die uit kan vallen. Dataverkeer en veel bedrijfsprocessen zijn gekoppeld aan ICT, waardoor het voor velen een groot probleem zal opleveren. Uitval van ICT kan worden opgevangen door gebruik te maken van fall-back procedures, back-up programma's en door bijvoorbeeld gebruik te maken van meerdere gelijkwaardige servers. Daarnaast behoren ook piketregelingen, gegarandeerde opkomsttijden, juiste contracten in DVO/SLA (dienstverlenings-overeenkomst / service-level-agreement) tot mogelijke oplossingen.

Cybercrime kan een aanleiding zijn tot uitval ICT. Iedereen kan ook te maken krijgen met cybercrime, omdat het digitale domein sterk is verweven binnen de samenleving. Cyberaanvallen kunnen hierdoor ook snel worden verspreid en de aard en omvang hier van is moeilijk in te schatten.

Indicatoren

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt.

Impact

Totale uitval van telecommunicatie heeft een groot effect op het openbare leven en het bedrijfsleven. Vele processen zullen bij een uitval tot stilstand komen. Middels cybercrime kan er vertrouwelijke informatie worden gelekt en fysieke systemen worden platgelegd, dit kan een behoorlijke impact op de samenleving hebben al naar gelang het soort systeem dat wordt geraakt.

Toekomstverwachting

De ontwikkelingen op dit terrein gaan snel. De continuïteit van de samenleving is een aspect dat daarbij een belangrijke rol speelt.

2.6.5 Verstoring afvalverwerking

Incidenttypen;

- Uitval afvalverwerking

Beschrijving

Bij uitval van afvalverwerking kan leiden tot een gevaar voor de volksgezondheid, omdat er een opeenhoping en verspreiding van afval zal ontstaan. Dit zal met name in stedelijk gebied zijn.

Indicatoren

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt.

Impact

De effecten van dit crisistype zal in de eerste periode vooral overlast inhouden. Langdurige uitval kan leiden tot een grotere kans op infectieziekten, al wordt een dergelijke uitval niet snel verwacht.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

Afbeelding 7: Afvalverwerking Fryslân

Bron: Omin Fryslân (2016)

2.6.6 Verstoring voedselvoorziening

Incidenttypen;

- Uitval distributie

Beschrijving

Het verstoren van de vitale infrastructuur door het uitvallen van de voedselproductie/ uitgifte in grote delen van het land, zou kunnen gebeuren door natuurrampen (extreem nat of extreem droog, extreem koud, extreem warm, overstroming, verzilting van het grondwater), door beregening van veldgewassen met besmet water, muizenplaag in graan of bijvoorbeeld door besmetting met vraatdieren zoals sprinkhanen en coloradokevers.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.6.7 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding tot andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Verstoring energievoorziening	Uitval olievoorzielingen	Nee
	Uitval gasvoorzielingen	Ja, relevant.
	Uitval elektriciteitsvoorzielingen	Ja, relevant.
Verstoring drinkwatervoorziening	Uitval drinkwatervoorzielingen	Nee
	Problemen waterinname	Nee
	Verontreiniging in het drinkwaternet	Ja, relevant.
Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	Uitval rioleringsysteem	Nee
	Uitval afvalwaterzuivering	Ja, relevant.
Verstoring telecommunicatie en ICT	Uitval voorzieningen voor spraak- en datacommunicatie	Ja, relevant
Verstoring afvalverwerking	Uitval afvalverwerking	Nee
Verstoring voedselvoorziening	Uitval distributie	Nee

2.7 Verkeer en vervoer

Verkeer over land, water en door de lucht zijn in de hedendaagse maatschappij een veel voorkomend en vanzelfsprekend fenomeen geworden. Een groot deel van de bevolking beschikt over eigen vervoer of maakt (in-)direct gebruik van tal van transportmogelijkheden als vrachtauto, schip of vliegtuig.

In dit hoofdstuk wordt alleen ingezoomd op incidenten zonder aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Deze incidenttypen zijn reeds uitgewerkt in paragrafen 2.5.1 en 2.5.2 van dit risicoprofiel. Daarmee blijven er vier crisistypen over die in dit hoofdstuk aan de orde komen.

2.7.1 Luchtvaartincidenten

Incidenttypen;

- Incident bij start of landing op of rond een luchtvaartterrein
- Incident vliegtuig bij vliegshows

Beschrijving

Dit crisistype omvat grote luchtvaartongevallen, zowel door civiele als militaire toestellen, zowel passagiers- als cargotoestellen

Indicatoren

De belangrijkste indicatoren die gebruikt zijn bij dit incidenttype zijn het aantal vliegvelden, vliegbewegingen per luchthaven of militair terrein en aantal vliegshows wat in de regio gehouden wordt.

In de regio liggen geen burgerluchthavens, Friesland grenst echter wel aan Drenthe waar de luchthaven Groningen Airport Eelde gelegen is met ongeveer 40.000 vliegbewegingen per jaar. Daarnaast zijn er een aantal kleine vliegvelden in de regio aanwezig zoals Ameland en Drachten.

Daarnaast wordt periodiek een luchtshow gehouden op de vliegbasis Leeuwarden, tijdens de Opendagen Luchtmacht.

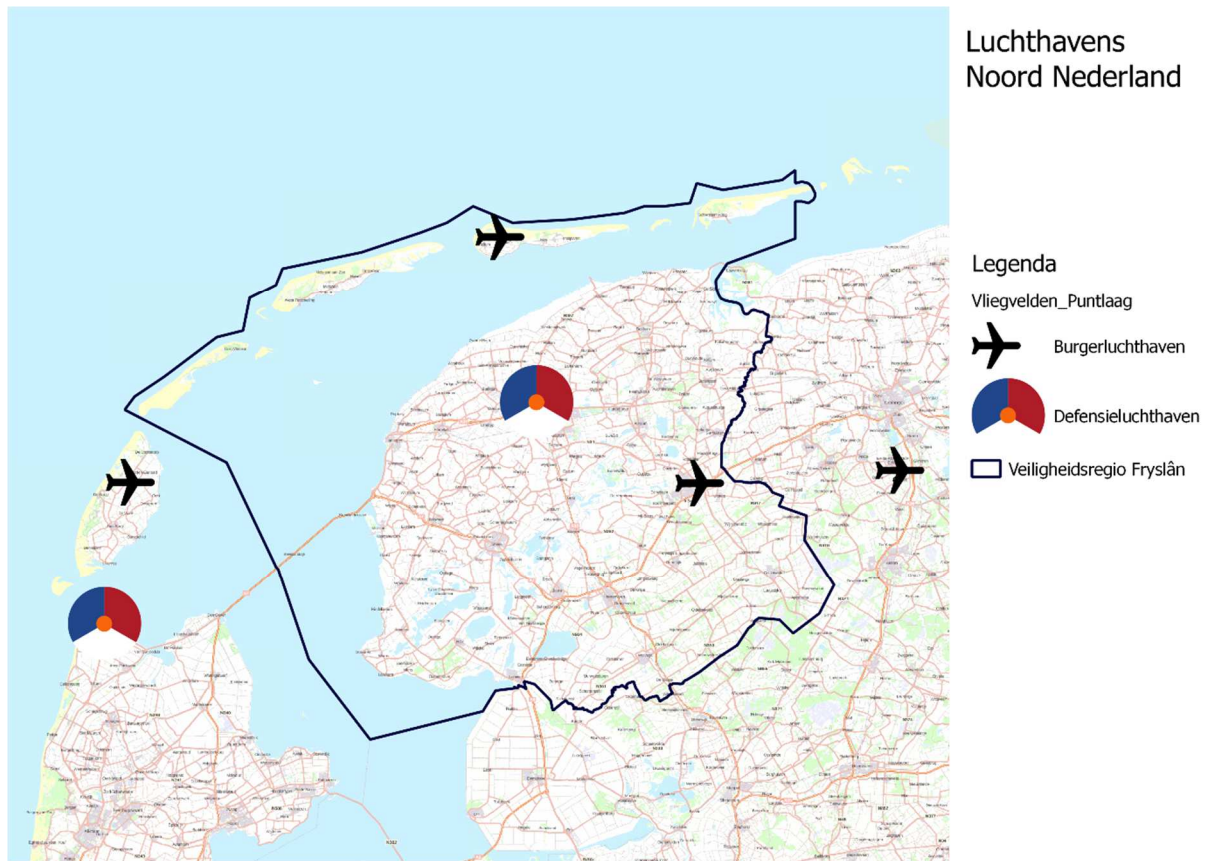
Impact

De impact van een (groot) luchtvaartincident of crash is altijd groot. Een incident zal dan ook vrijwel altijd een effect hebben op de inzet en betrokkenheid van hulpdiensten uit Friesland. De effecten lopen uiteen van persoonlijk letsel of overlijden tot schade aan gebouwen en omgeving.

Toekomstverwachting

Er worden de komende jaren geen grote veranderingen verwacht ten aanzien van het aantal luchtvaartincidenten.

Afbeelding 8: Luchtvaart

Bron: professionele risicokaart (2016)

2.7.2 Incidenten op of onder water

Incidenttypen;

- Incident waterrecreatie en pleziervaart
- Incident beroepsvaart, anders dan met gevaarlijke stoffen
- Incident op ruim water
- Grootschalig duikincident
- Incident op natuurijs

Beschrijving

Relevant binnen dit crisistype voor Fryslân is de waterrecreatie en pleziervaart: Fryslân heeft een groot aantal ligplaatsen voor de pleziervaart. In Fryslân zijn meer dan 60 jachthavens waar meer dan 250 personen aanwezig kunnen zijn (voornamelijk in de zomerperiode). Op de Friese wateren wordt veel gevaren, waardoor er ook geregeld incidenten plaatsvinden op het water. Daarnaast wordt (en kan) er in het winterseizoen op veel plekken geschaatst op natuurijs.

Indicatoren

De indicatoren voor deze incidenttypen zijn het aantal scheepvaartpassages (gemeten bij de sluisen) en het aantal jacht- en passantenhavens in de regio. Ook wordt het aantal scheepsvaartincidenten in heel Nederland bijgehouden door Rijkswaterstaat. Dit is mede een indicator voor deze incidenttypen. Daarnaast is meegenomen dat de provincie een aantal lange schaatstochten rijk is waarbij de Elfstedentocht de meest in het oog springt.

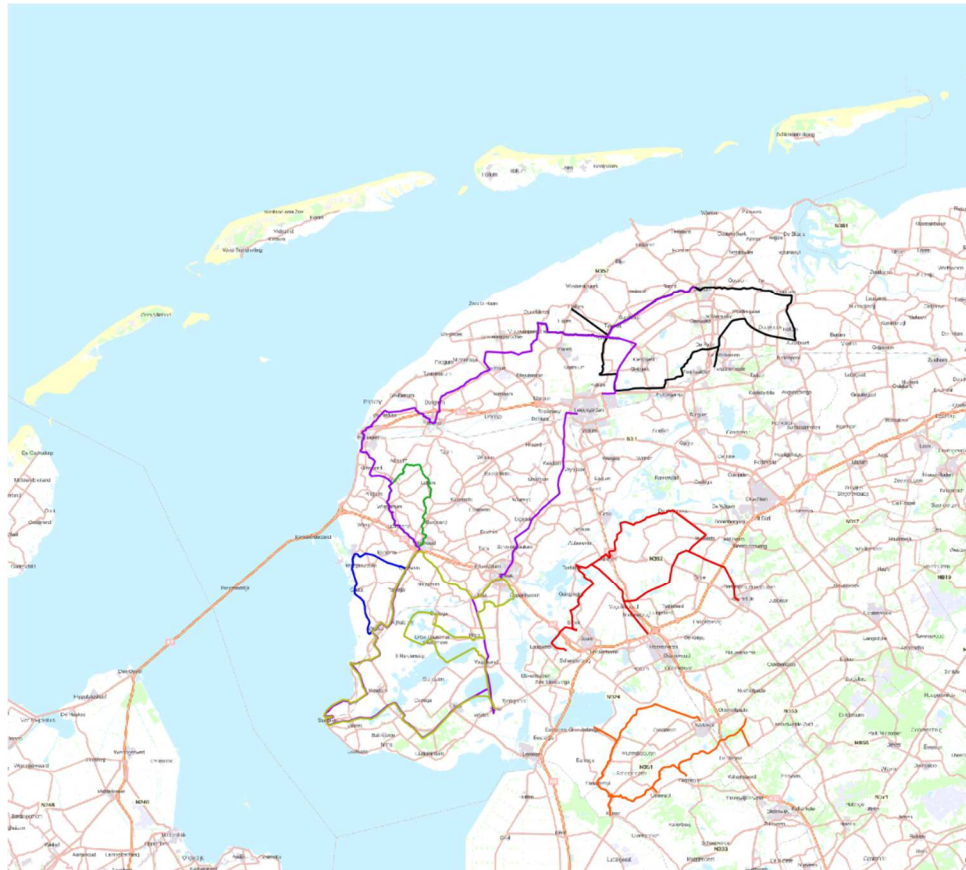
Impact

De impact van een incident op het water wordt mede bepaald door de bereikbaarheid en tijd die hulpdiensten nodig hebben om de plaats van het incident te bereiken. De samenwerking met andere organisaties als Rijkswaterstaat, KNRM en Kustwacht maakt dat incidenten vaak ook complex zijn wat betreft de inzet van de hulpdiensten. De Veiligheidsregio Fryslân en andere publieke hulpverleners werken sinds 2017 ook samen met Professionele Watersport Organisaties bij incidenten op de Friese meren en vaarwegen.

Toekomstverwachting

Er worden geen grote veranderingen verwacht op het vlak van incidenten op of onder water de komende jaren.

Afbeelding 9: Schaatstochten Friesland

Schaatstochten

Legenda

IJs toertochten

- Wonseradeelnoord tocht
 - Wonseradeelzuid tocht
 - Grote zevenwoudentocht
 - Sterrit naar Wolvega
 - Elfgemeententocht
 - Elfstedentocht
 - Elfmerentocht
- Veiligheidsregio

2.7.3 Verkeersincidenten op land

Incidenttypen;

- Incident wegverkeer
- Incident treinverkeer

Beschrijving

Friesland telt zo'n 966 kilometer waterwegen. Daarnaast is de provincie zo'n 993 Rijks- en Provinciale wegen rijk. Deze wegen zijn onderverdeeld in een viertal Rijkswegen en zo'n 28 Provinciale wegen. Daarnaast ligt er in de provincie 150 kilometer spoor.

Indicatoren

De indicator voor dit crisistype is het aantal dodelijke ongevallen op de weg en het spoor. Hiervoor is gekeken naar de periode van 2007 tot en met 2015. Gemiddeld komen er in Friesland, jaarlijks, 29 mensen om het leven in het dagelijks verkeer. Dodelijke slachtoffers bij spoorwegongevallen vallen gemiddeld 1 keer per jaar.

Impact

Dodelijke slachtoffers in het dagelijks verkeer zijn niet 100% uit te sluiten. Bij de zware ongevallen betreft het aantal dodelijke slachtoffers vaak één persoon. In een enkel geval gaat het om meerdere personen.

Toekomstverwachting

De komende jaren wordt er in de regio gewerkt aan een aantal grote verkeersprojecten. Het is aan de hand daarvan echter niet in de schatten hoe groot de bijdrage hiervan zal zijn op het aantal dodelijke slachtoffers wat per jaar valt in het verkeer.

2.7.4 Incidenten in tunnels

Incidenttypen;

- Incident in treintunnel en ondergronds station
- Incident in wegtunnel
- Incident in tram- en metrotunnel en ondergronds station

Indicatoren

Als indicator wordt gehanteerd dat een tunnel minimeel 250 meter volledig overdekt moet zijn. Dit is een landelijke definitie die bepaalt of een kunstwerk wel of geen tunnel is. In de Friese regio zijn geen kunstwerken aanwezig die hier onder vallen.

Toekomstverwachting

Er zijn voor de komende jaren geen (nieuwe) tunnels gepland in de regio. Wel wordt er voorzien in een aantal korte varianten van tunnels, zoals het verdiept aanleggen van een gedeelte van de N31 bij Harlingen en de bouw van enkele aquaducten.

2.7.5 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding tot andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Luchtvaartincidenten	Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	Nee
	Incident vliegtuig bij vliegshows	Ja, relevant; terugkerend grootschalig evenement.
Incidenten op of onder water	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Ja, zeer relevant in zomermaanden.
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Ja, relevant.
	Incident op ruim water	Ja, relevant veel afvaarten naar Waddeneilanden
	Grootschalig duikincident	Nee
Verkeersincidenten op land	Incident wegverkeer	Nee
	Incident treinverkeer	Nee
Incidenten in tunnels	Incident treintunnels en ondergrondse stations	Nee
	Incident in wegtunnels	Nee
	Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations	Nee

2.8 Gezondheid

De gezondheid van de samenleving is een belangrijk goed. Echter kan dit op verschillende manieren gevaar lopen. Factoren als bevolkingsdichtheid en de grootte van de veestapel zijn van toepassing op dit thema.

2.8.1 Bedreiging volksgezondheid

Incidenttypen;

- Besmettingsgevaar via contactmedia;
- Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen;
- Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland;
- Besmettelijkheidsgevaar in eigen regio;
- Dierziekte overdraagbaar op mens.

Beschrijving

Binnen dit crisistype gaat het om plotselinge gebeurtenissen, inzichten in of vermoedens over een directe bedreiging van de gezondheid van een grote groep personen, echter (nog) zonder (veel) ziektegevallen. Problemen van deze aard kunnen ontstaan door een concreet ongeval of gebeurtenis, waardoor een blootstelling plaatsvindt, die schadelijk is voor de gezondheid (op lange termijn).

Indicatoren

Binnen deze incidenttypen kan het gaan om een tal van verschillende oorzaken van een uiteenlopend karakter binnen Fryslân en is daarom moeilijk nader te specificeren. De indicator voor dierziekten is de grootte van de veestapel binnen Fryslân.

Veestapel in Fryslân	
Rundvee	569.202
Varkens	96.321
Kippen	8.945.589
Overig vee	160.174

Bron: CBS, 2017

Impact

Omvang van deze incidenttypen hebben gemiddeld genomen een relatie tot de regionale bevolking. Ook belangrijk bij deze incidenttypen is de maatschappelijke onrust die kan ontstaan bij berichtgeving over dergelijke incidenten (voorbeeld hiervan is de EHEC-bacterie). Dierziekten kunnen in Fryslân gevolgen hebben voor het dagelijks leven, ook wanneer er geen sprake is van dier op mens of mens op mens besmetting. Verspreiding of verplaatsing van de dierziekten kunnen leiden tot een verstoring van het dagelijks leven. Dit kan zich uiten in het afsluiten van wegen of gebieden voor (gemotoriseerd) vervoer, vervoersverboden of bijvoorbeeld lege schappen in de supermarkten.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn van verwachting dat er grote veranderingen plaatsvinden op het gebied van bedreiging van de volksgezondheid.

2.8.2 Ziektegolf

Incidenttypen;

- Ziektegolf besmettelijke ziekte;
- Ziektegolf niet besmettelijke ziekte.

Beschrijving

Dit crisistype betreft een feitelijke golf van gezondheidsklachten met initieel soms een onbekende oorzaak, bijvoorbeeld een ziekteverwekker die een grootschalige epidemie teweeg brengt, zoals bij een griepandemie.

Indicatoren

Bij deze incidenttypen kan het gaan om tal van verschillende oorzaken van een uiteenlopend karakter binnen Fryslân en is daarom moeilijk nader te specificeren. Het gaat hierbij om laat ontdekte oorzaken van het crisistype “Bedreiging Volksgezondheid”.

Impact

Een (griep)pandemie kan de samenleving behoorlijk schaden en ontwrichten. In combinatie met een schaarste aan vaccins en antivirale middelen kan dit leiden tot grote sociale onrust. De sociale onrust en maatschappelijke ontwrichting zijn afhankelijk van de virulentie van het virus, het percentage zieken, de mortaliteit, vaccinatie en behandelmogelijkheden. In het landelijk draaiboek zijn scenarioberekeningen gemaakt over het verloop van een epidemie gedurende een pandemische periode. Voor Fryslân zijn enkele getalsmatige bewerkingen uitgevoerd van deze berekeningen om een indruk te geven van de regionale belasting van de gezondheidszorg. In het worst-case scenario gaat het om circa 320.000 geïnfekteerden in Fryslân en bij het realistische scenario gaat het om circa 160.000 geïnfekteerden in Fryslân.

Toekomstverwachting

De komende jaren zijn er geen concrete aanwijzingen voor een ziektegolf in Fryslân.

2.8.3 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding tot de andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Bedreiging volksgezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Ja, relevant.
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Ja, relevant.
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Nee
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Nee
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Ja, relevant.
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Ja, relevant.
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Nee

2.9 Sociaal-maatschappelijke omgeving

Nederland heeft een hoge bevolkingsdichtheid. Veel mensen op een klein oppervlakte of een relatief kleine ruimte, kan leiden tot ernstige incidenten. Fryslân zelf is niet heel dicht bevolkt, maar kent zeker evenementen en festiviteiten en dergelijke waar veel mensen samenkomen. In dit hoofdstuk komen de drie crisistypen aan bod die van toepassing zijn in Fryslân.

2.9.1 Paniek in menigten

Incidenttypen

- Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties.

Beschrijving

Dit crisistype heeft te maken met de verdrukkingen in menigten als gevolg van blind enthousiasme, massale paniek en vluchtgedrag ten tijde van festiviteiten, concerten en demonstraties.

Indicatoren

Bij dit incidenttype is niet een indicator adequaat gebruikt kan worden. Door de politie wordt in de crowdmanagement gebruik gemaakt van 2 personen per vierkante meter. Ook kan er worden gekeken naar het aantal evenementen die in Fryslân jaarlijks zijn. Ongeveer zijn er 1.700 evenementen in Fryslân per jaar, waarvan het grootste deel valt in de A-en B-klasse evenementen. C-klasse evenementen zijn koningsdag en de sneekweek.

Impact

Impact bij dit incidenttype zal voornamelijk bestaan uit mensen die letsel oplopen door verdrukkingen.

Toekomstverwachting

Concrete aanwijzingen voor veranderingen op dit gebied zijn er niet. Wel is in 2018 Leeuwarden de culturele hoofdstad, waardoor er veel extra evenementen zijn in Fryslân.

2.9.2 Verstoring openbare orde

Incidenttypen;

- Rellen rondom demonstraties en andere manifestaties
- Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden
- Maatschappelijke onrust en buurtrellen

Beschrijving

De openbare orde kan worden verstoord tijdens uitgaan, voetbal, evenementen, kermis, markt of braderieën.

Indicatoren

Indicatoren binnen dit crisistype zijn het aantal risicowedstrijden van de betaald voetbal organisaties als SC Heerenveen en SC Cambuur Leeuwarden. Het aantal risicowedstrijden kan per seizoen verschillen in verband met prestaties, ongeregelheden et cetera. Het aantal risicowedstrijden wordt ingeschat op:

- SC Cambuur Leeuwarden: ± 7 wedstrijden
- SC Heerenveen: ± 10 wedstrijden

De bevolkingsdichtheid, ofwel de mate van 'grootstedelijkheid', is een belangrijke indicator voor de mogelijke omvang van andere ordeverstoringen met een meer politiek karakter. In Leeuwarden is de bevolkingsdichtheid het grootst.

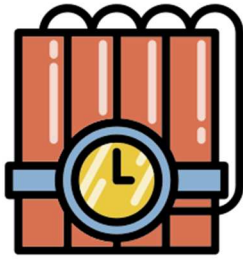
Impact

Er wordt niet verwacht dat een verstoring van de openbare orde zal leiden tot een ontwrichting van de samenleving. Vele maatregelen, regels en vele toezichthouders werken preventief op openbare orde en op veiligheid in de regio. De Elfstedentocht als evenement op zich, zal wel leiden tot een ontwrichting van de samenleving.

Toekomstverwachting

Er zijn geen aanwijzingen dat er grote veranderingen worden verwacht ten opzichte van verstoringen van de openbare orde.

2.9.3 Terrorisme/ ernstige criminaliteit

Incidenttypen;

- Aanslag op vitale infrastructuur⁹
- Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen;
- Gijzeling/ kaping.

Beschrijving

Ter aanvulling van het landelijke model is gekozen om in Fryslân het crisistype terrorisme extra mee te nemen in het risicoprofiel. Dit wordt ten eerste gedaan om dit crisistype onder de aandacht te brengen/ te houden in Fryslân. Ten tweede speelt mee dat, door dit soort incidenten te (be)noemen, een gedegen afweging gemaakt kan worden of het wel/ niet/ minder relevant is voor de veiligheidsregio.

Impact

Door toedoen van een aanslag vallen in Fryslân doden of gewonden, ontstaat schade aan gebouwen of andere vitale objecten en ontstaat een ontwrichting van de dagelijkse gang van zaken. Incidenten als gijzeling/kaping zullen een dergelijke impact hebben. Er wordt altijd een doel (target) gekozen waarmee zoveel mogelijk aandacht wordt gegenereerd voor de zaak, welke de plegers nastreven (tegen regering; specifieke maatschappelijke toestanden; gevestigde maatschappelijke orde ontwrichten; internationale motieven; dierenwelzijn; religie etc.).

Indicatoren en Toekomstverwachting

Er zijn momenteel geen goede indicatoren en toekomstverwachtingen te geven op regionale schaal. Landelijk wordt door de NCTb (Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding) een Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) opgesteld. Dit beeld is onderverdeeld in een aantal niveaus;

1. Terroristische dreiging is **minimaal**
2. Terroristische dreiging is **beperkt**
3. Terroristische dreiging is **aanzienlijk**
4. Terroristische dreiging is **substantieel**
5. Terroristische dreiging is **kritiek**

Mede daarom is ervoor gekozen om terrorisme niet op te nemen in het risicodiagram van het regionaal risicoprofiel. Het blijft hierbij echter wel zo dat een dreiging van of een daadwerkelijke aanslag wel degelijk (grote) impact kunnen hebben op de Friese omgeving.

⁹ Terrorisme kan direct worden gericht op het doel (middel) om de maatschappelijke gang van zaken te ontwrichten, door de vitale infrastructuur te treffen. De terroristische aanslag heeft dan een keten van gevolgen. (bijv. aanslag op gas, water, elektra, belangrijke verkeersader, treinstation, communicatiezenders/ontvangers/telescopen, infrastructuur voor ICT, etc.)

2.9.4 Scenariokeuze

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke crisis- en incidenttypen er een scenario uitgewerkt wordt. Een aantal incidenttypen zal niet nader uitgewerkt worden door een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding tot de andere incidenttypen.

Crisistype	Incidenttype	Scenario
Paniek in menigten	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Ja, relevant, veel evenementen door het jaar heen in de provincie.
Verstoring openbare orde	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	Nee
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	Ja, 2 BVO's aanwezig in de regio.
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	Nee
Terrorisme/ ernstige criminaliteit	Aanslag op vitale infrastructuur	Nee
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Ja, relevant.
	Gijzeling/ kaping	Nee

3 Buurregio's

3.1 Inleiding

Bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel is het van belang ook naar de aangrenzende buurregio's te kijken aangezien incidenten een grensoverschrijdend karakter kunnen hebben of krijgen. Daarom is er langs de grenzen van de eigen regio gekeken in een gebied van 15 km vanaf de provinciegrens naar de daar aanwezige risico's. In dit gebied komen in ieder geval bedrijven voor die werken met gevaarlijke stoffen.

Daarnaast kunnen risico's als een Olieramp, Overstroming, Natuurbrand, uitval vitale infrastructuur, Dierziekte, Ziektegolf en terrorisme als grens overstijgend worden gezien.

3.2 Buurregio's

IJsselland

Aan de zuidzijde grenzen de Veiligheidsregio's IJsselland en Fryslân met elkaar. In het grensgebied zijn geen grote specifieke risicobronnen aanwezig. Wel grenzen enkele natuurgebieden elkaar op deze grens.

Flevoland

Aan de zuidzijde grenzen de Veiligheidsregio's Flevoland en Fryslân met elkaar. Daarnaast delen de regio's samen grote gebieden van het IJsselmeer. Grote, grens overstijgende, incidenten op het IJsselmeer worden reeds ondervangen met aanwezige planvorming en werkafspraken. Ook aan een gezamenlijke risicobeoordeling binnen dit gebied wordt gewerkt.

Groningen

Het grensgebied met de Veiligheidsregio Groningen kent een aantal aardbevingsaandacht gebieden. Dergelijke scenario's zijn dicht bij de grens nog niet (veel) voorgekomen maar dit zou in de toekomst alsnog kunnen gaan gebeuren.

Daarnaast delen de Veiligheidsregio's Groningen en Fryslân een groot deel van de Waddenzee. Grote incidenten in de Waddenzee kunnen leiden tot gecoördineerde inzetten vanuit beide regio's. Hierover zijn reeds planvorming en werkafspraken aanwezig. Ook aan een gezamenlijke risicobeoordeling binnen dit gebied wordt gewerkt.

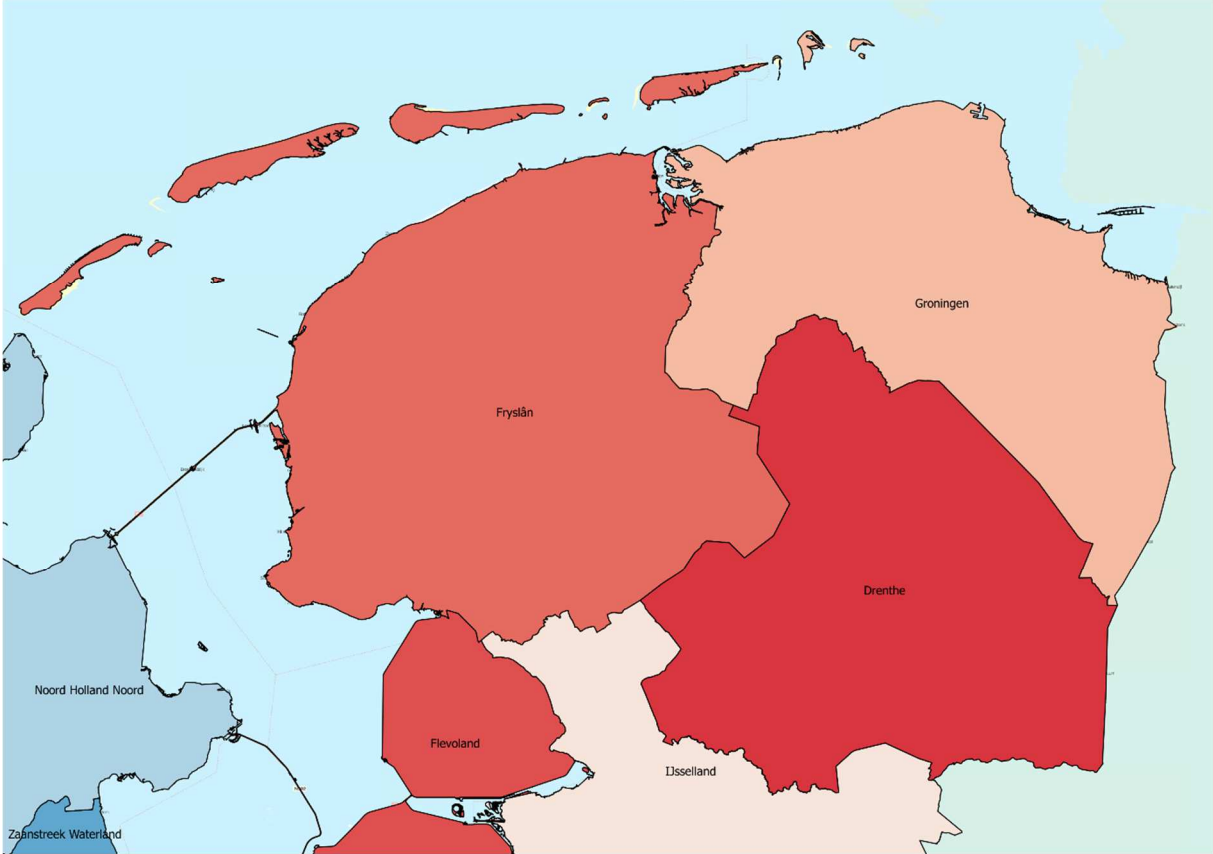
Drenthe

Het grensgebied met de Veiligheidsregio Drenthe wordt gekenmerkt door een aantal bosrijke gebieden. Hiervoor is in 2013 ook de RIN opgesteld in samenspraak met Veiligheidsregio Drenthe. Deze RIN is in Drenthe recent herzien en in Fryslân wordt deze in 2017 ook reeds herzien en later opnieuw vastgesteld.

Noord Holland Noord

De Veiligheidsregio's Noord Holland Noord en Fryslân een groot deel van de Waddenzee. Grote incidenten in de Waddenzee kunnen leiden tot gecoördineerde inzetten vanuit beide regio's. Hierover zijn reeds planvorming en werkafspraken aanwezig. Ook aan een gezamenlijke risicobeoordeling binnen dit gebied wordt gewerkt.

Afbeelding 10: Buurregio's

4 Risicoanalyse

Inleiding

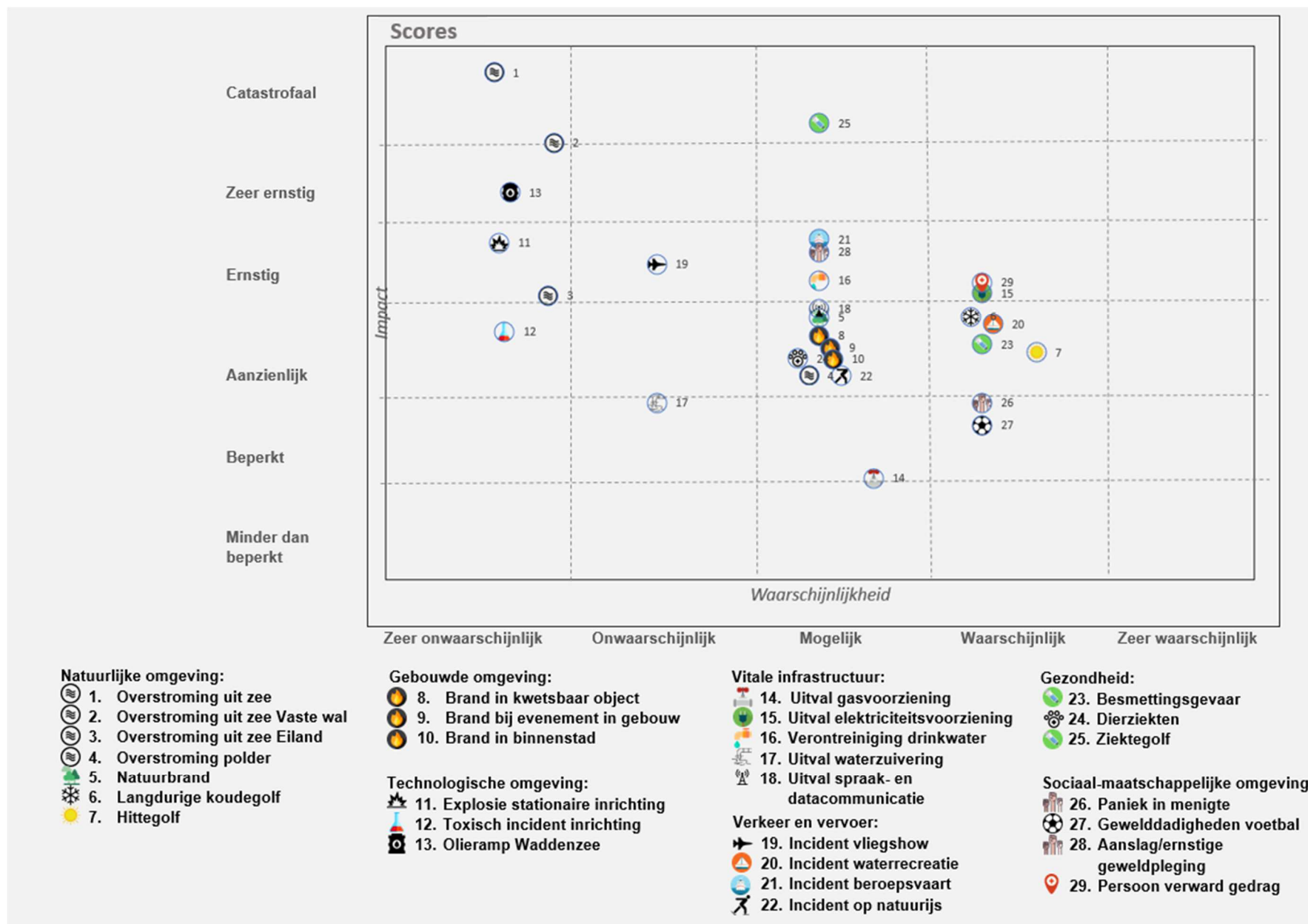
In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de risicoanalyse samengevat. De exacte uitwerking van de in het vorige hoofdstuk benoemde crisis- en incidenttypen (scenario's) is terug te vinden in de Risicoanalyse.

Scenario's

Voor het regionaal risicoprofiel is in samenspraak met de desbetreffende partners gekozen om de volgende scenario's uit te werken en de scores op impact en waarschijnlijkheid.

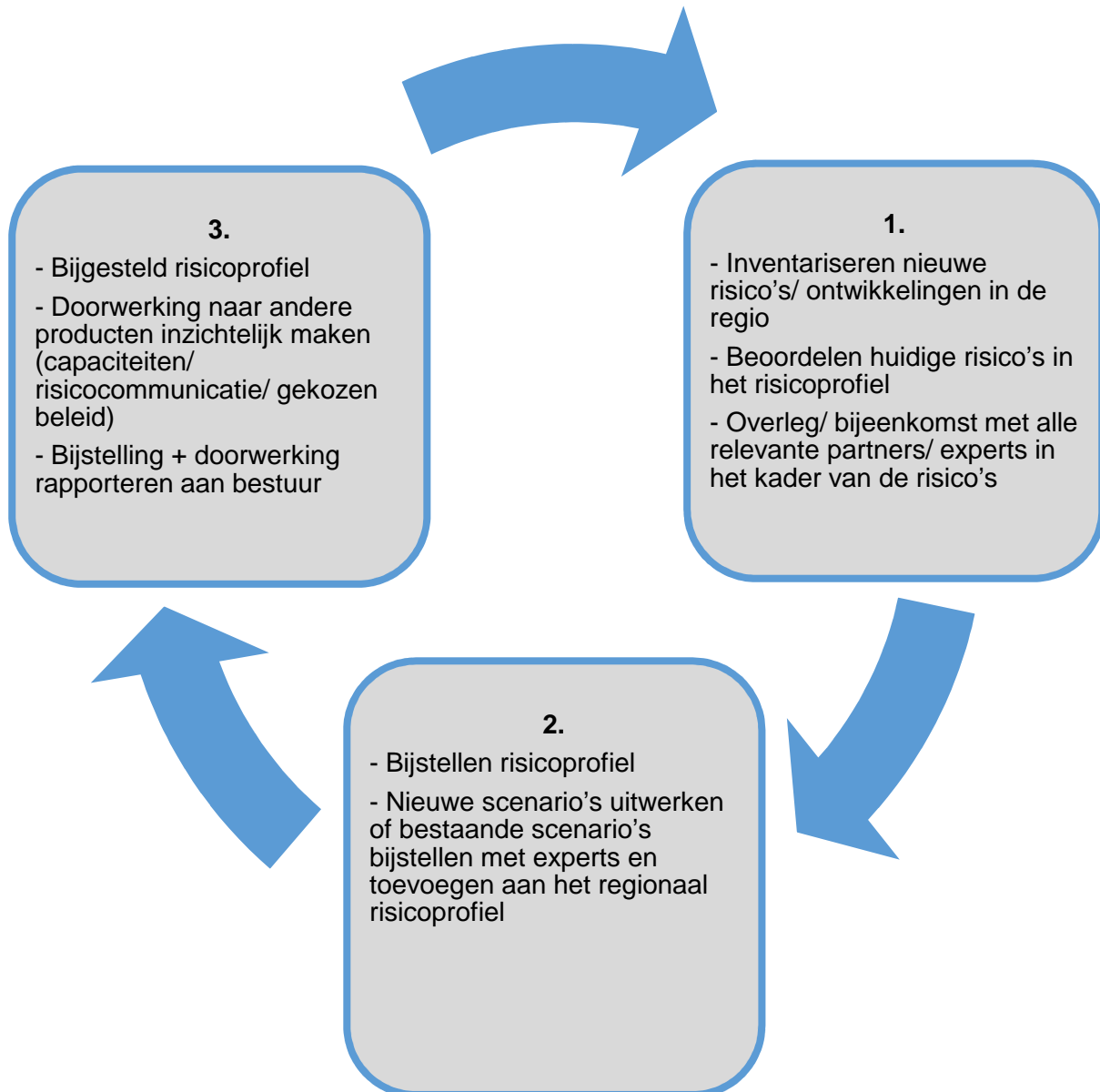
Maatschappelijk thema	Scenario
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee (EDO)
	Overstroming van uit zee vaste wal
	Overstroming van uit zee eiland
	Overstroming polder
	Natuurbrand
	Extreme koude
	Hittegolf
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw tijdens evenement
	Brand in dichte binnenstad
	Instorting door explosie
Technologische omgeving	Explosie stationaire inrichting
	Toxisch incident stationaire inrichting
	Olieramp op de Waddenzee
Vitale infrastructuur	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verontreiniging drinkwatervoorziening
	Uitval afvalwaterzuivering
	Uitval voorzieningen voor spraak- en datacommunicatie (cyber)
Verkeer en vervoer	Incident bij een vliegshow
	Incident waterrecreatie en pleziervaart
	Incident beroepsvaart , ruimwater (veerboot)
	Incident waterrecreatie – incident op ijs
Gezondheid	Besmettingsgevaar
	Dierziekten
	Ziektegolf
Sociaal maatschappelijke omgeving	Paniek groot evenement
	Gewelddadigheden rondom voetbal
	Terreur aanslag/ extreem geweld
	Persoon verward gedrag

Risicodiagram

Bijlage 1

Jaarlijkse cyclus regionaal risicoprofiel Fryslân

Stap 1

Inventariseren nieuwe risico's en ontwikkelingen in de regio

Jaarlijks worden de relevante risico's en ontwikkelingen in de regio en buurregio's (met invloed op onze regio) geactualiseerd in het risicoprofiel. De inventarisatie zal o.a. gebeuren aan de hand van de professionele risicokaart, nieuwe CBS tellingen, plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen en de expertise vanuit de afdeling risicobeheersing vanuit de advisering op ruimtelijke plannen en milieuvergunningen en de ontwikkelingen binnen het vakgebied. Tevens zal gebruik worden gemaakt van de experts (bijvoorbeeld van de GHOR en de Politie Fryslân) in het kader van de ontwikkelingen op specifieke risico's.

Deze inventarisatie zal plaatsvinden conform de landelijke methodiek voor het regionaal risicoprofiel. Dit is vooral relevant voor de soorten risicovolle situaties die beoordeeld moeten worden en de ondergrens van deze risico's.

Beoordelen huidige risico's in het risicoprofiel

Op basis van de inventarisatie zal een beoordeling plaatsvinden ten aanzien van de veranderingen van de risico's en ontwikkelingen, zoals opgenomen in het te actualiseren risicoprofiel.

Overleg/ bijeenkomst met alle relevante partners/ experts in het kader van de risico's

Aan de hand van de inventarisatie, de beoordeling en het te actualiseren risicoprofiel zal onder leiding van de voorzitter van de veiligheidsdirectie een gezamenlijke bijeenkomst plaatsvinden met alle relevante partijen. De voorzitter van de veiligheidsdirectie vertegenwoordigt in voornoemde bijeenkomst het bestuur waarmee de veiligheidsregio tevens invulling geeft aan de uitvoering van artikel 15 lid 5 van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 15 lid 5 Wvr

5. Het bestuur van de veiligheidsregio nodigt ten minste eenmaal per jaar de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen uit voor een gezamenlijk overleg over de risico's in de regio.

Tijdens deze bijeenkomst zullen de risico's worden besproken inclusief de veranderingen hierop. Tevens zal er worden besproken of er nieuwe scenario's moeten worden uitgewerkt of worden bijgesteld in het kader van de risicoanalyse. Hierdoor kan de impact en de waarschijnlijkheid worden beoordeeld van de risico's.

Stap 2

Bijstellen risicoprofiel

Aan de hand van de uitkomsten van stap 1 zal de risico-inventarisatie in het regionaal risicoprofiel worden aangepast.

Nieuwe scenario's uitwerken of bestaande scenario's bijstellen met experts en toevoegen aan het regionaal risicoprofiel

Afhankelijk van de uitkomsten van stap 1 zal conform de impact en waarschijnlijkheidsbeoordeling uit de landelijke methodiek nieuwe scenario's worden opgesteld of bestaande scenario's worden bijgesteld en gewogen. In deze stap zal ook een expertmeeting plaatsvinden.

Stap 3

Bijgesteld risicoprofiel

Op basis van stap 1 en 2 zal het risicoprofiel worden aangepast. Deze aanpassing bestaat o.a. uit:

- Aanpassen rapportage risicoprofiel
- Toevoegen scenario's
- Aanpassen risicodiagram conform de landelijke rekenmethodiek

Doorwerking naar andere producten inzichtelijk maken

Separaat aan het bijgestelde risicoprofiel zal inzichtelijk worden gemaakt wat voor invloed het bijgestelde risicoprofiel heeft op andere producten/ taken binnen de Veiligheidsregio. Hierbij kan gedacht worden aan de invloed op de beschikbare capaciteiten (veiligheidsketen breed), risicocommunicatie en het gekozen beleid.

Bijstelling + doorwerking rapporteren aan bestuur

De resultaten van bovengenoemde stappen zullen aan het bestuur worden gerapporteerd.

Eén maal per vier jaar zal het regionaal risicoprofiel conform artikel 15 Wvr ter consultatie naar alle relevante partners worden verzonden en worden vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio.

Bijlage 2

Begripsomschrijving

Beleidsplan

Het beleidsplan omvat het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio (artikel 14/15 Wvr). Hierbij moet worden gedacht aan o.a. een beschrijving van beoogde operationele prestaties van de regio en betrokken partners, een oefenbeleidsplan en inzicht in de interne informatiestromen. Het beleidsplan dient minimaal één keer in de vier jaar te worden vastgesteld.

Bevi

Het Bevi, ook het het Besluit externe veiligheid inrichtingen, moet individuele en groepen burgers een basisbeschermingsniveau garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Het besluit verplicht gemeenten en provincies rekening te houden met de externe veiligheid als ze een milieuvergunning verlenen of een bestemmingsplan maken.

Het Bevi bevat veiligheidsnormen voor bedrijven met gevaarlijke stoffen die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld vlakbij chemische fabrieken, lpg-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren.

Deze risicovolle bedrijven staan soms dichtbij huizen, ziekenhuizen en scholen (zogenaamde kwetsbare objecten) of in de buurt van winkels, horecagelegenheden, sporthallen of sportterreinen (beperkt kwetsbare objecten). Dat kan gevaar opleveren voor mensen die in hier wonen, werken, verblijven of recreëren.

Het Bevi moet de risico's beperken. Dit betekent bijvoorbeeld dat bedrijven maatregelen moeten nemen of dat provincies of gemeenten bedrijven of woning moeten verplaatsen (saneren).

Het Bevi is op enkele onderdelen na op 27 oktober 2004 in werking getreden. Het treedt gefaseerd in werking voor sanering van bestaande bedrijven. Het Bevi is per 13 februari 2009 gewijzigd. De Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) voert het besluit uit.

Bron: Bevi en de toelichting.

Bevi-inrichting

Inrichting met dermate grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen of dermate grote gevaarstelling dat deze valt onder regelgeving voortkomend uit het Bevi.

BRZO-inrichting

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) staan criteria die aangeven welke bedrijven een risico van zware ongevallen hebben. Dit hangt samen met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Buisleiding

Buisleidingen zijn buizen voor het vervoer over grote afstanden van gassen of vloeistoffen. Denk aan stoffen als aardgas, olie, olieproducten, gasvormige en vloeibare chemische producten en drink- en afvalwater.

Het externe veiligheidsbeleid voor transport van gevaarlijke stoffen (hogedruk aardgasleidingen en K1, K2, K3- vloeistofleidingen) door buisleidingen is omschreven in de Circulaire zonering langs hoge druk aardgasleidingen (1984) en de Circulaire bekendmaking van voorschriften ten behoeve van zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1, K2, en K3 categorie (1991). In deze circulaire staan toetsings- en bebouwingsafstanden beschreven die gelden voor verschillende ruimtelijke objecten.

Geadviseerd wordt indien deze toetsingsafstanden overschreden worden te anticiperen op het conceptbeleid en, als we spreken over aardgasleidingen, een risicoberekening uit te laten voeren door de Gasunie. Op dit moment is het beleid voor hogedruk aardgasleidingen en K1, K2, K3-vloeistofleidingen sterk in beweging. In een brief naar de Tweede Kamer is bekend gemaakt dat het Rijk voornemens is het beleid voor deze buisleidingen te laten aansluiten bij de systematiek zoals deze thans geldt voor het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Circulaire Risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen.

Bron: Circulaire buisleidingen

Crisis

Een situatie waarin de openbare veiligheid in het geding is doordat een vitaal belang wordt aangetast.

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Crisisplan

In het crisisplan staat de organisatie beschreven met daarbij de verschillende verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden (artikel 16 Wvr). Het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRC) geeft richtlijnen voor het landelijk en eenduidig inrichten van een regionale crisisbeheersingsorganisatie in de Veiligheidsregio. Het crisisplan dient eveneens minimaal één keer in de vier jaar te worden vastgesteld.

Effect

Een effect is in feite 'het gevolg' van een bepaald incident of scenario. Hierbij valt ondermeer te denken aan;

- warmtestraling
- toxische effecten
- overdruk/ drukgolf

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Deze gevaren zijn onder te verdelen in onder andere explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit.

Groepsrisico (GR)

Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is. Met andere woorden geeft het groepsrisico aan wat de kans is van overlijden voor een groep mensen, als gevolg van een incident.

In tegenstelling tot het plaatsgebonden (PR) is er aan het groepsrisico geen harde grenswaarde gesteld. Meer uitleg hierover staat weergegeven onder *oriëntatiewaarde*.

Hulpdiensten

Brandweer, geneeskundige hulpverlening en politie.

Incident

Met incident wordt niet alleen bedoeld op de daadwerkelijke fysieke gebeurtenis (explosie, overstroming, etc.). Ook wordt de dreiging van een fysieke gebeurtenis onder de term incident geschaard (een dreigende aanslag, - emissie, - overstroming, etc.).

Bron: Handreiking beleidsplan veiligheidsregio

Incidentmanagement

Het afhandelen van incidenten en de voorbereiding daarop. Het creëren van een stabiele situatie.

Bron: Handreiking beleidsplan veiligheidsregio

Inrichting

Bedrijf dat valt onder een AMvB van de Wet milieubeheer, of een bedrijf waarvoor een milieubeheervergunning noodzakelijk is.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is kort gezegd het gebied waarin volgens bij regeling van Onze Minister gestelde regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico.

De tekst van het Bevi biedt verder echter weinig houvast of uitleg. De Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen is daarentegen duidelijk:

“Het invloedsgebied houdt verband met het groepsrisico. Het is tevens een grootheid waar mee te bepalen is of de verantwoordingsplicht groepsrisico bij een ruimtelijk besluit moet plaatsvinden”.

Kwetsbaarheden

Er zijn verschillende benaderingen voor het begrip kwetsbaarheid:

- kwetsbare locaties zoals die in de klassieke rampenbestrijding / externe veiligheid worden gehanteerd: ziekenhuizen, scholen, bejaardehuizen e.d. (zie hiervoor “kwetsbaar object”)
- locaties die behoren tot de vitale infrastructuur zijn kwetsbaar voor hun uitval en de gevolgen daarvan
- objecten die op voorhand aan te duiden zijn als aanslaggevoelig zoals onder meer benoemd door de NCTb en de regiopolitie. Zij zijn kwetsbaar voor actie van moedwillig menselijk handelen.

Kwetsbaar object

Kwetsbare objecten zijn gebouwen waarin zich veel mensen kunnen bevinden of gebouwen waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn (zieken, bejaarden, kinderen). Voorbeelden hiervan zijn: kinderdagverblijven, basisscholen, ziekenhuizen, hotels met meer dan 10 bedden of gebouwen met meer dan 25 verdiepingen. Voor de selectie van kwetsbare objecten wordt de zogenaamde PREVAP selectiemethode gebruikt. Alle kwetsbare objecten met een PREVAP prioriteit 1 en 2 worden in het risicoprofiel meegenomen.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is

Bron: Bevi

Professionele risicokaart

Een kaart waarop de risicovolle locaties en objecten geografisch worden aangegeven. De kaart is via het Internet toegankelijk, zodat informatie over risico's in de leefomgeving van burgers voor eenieder (in dit geval voor professionals) toegankelijk is.

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Ramp

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis:

1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad;
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Ramp/ zwaar ongeval

Een gebeurtenis waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Rampenbestrijding

Het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat de overheid treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp.

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Regionaal risico-overzicht

Overzicht met daarin de belangrijkste karakteristieken van de regio.

In dit overzicht staat een beschrijving van:

- geografie (stedelijk, landelijk, natuur), bevolkingsdichtheid;
- gebieden en objecten (industrie, wonen, werken, recreëren);
- infrastructuur (energie, water, voedsel, communicatie, vervoer);
- risicodragers;
- evenementen, specifieke groepen van personen;
- grove inschatting van mogelijke risico's.

Regionaal risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie van risicovolle situaties, mogelijke effecten en een weging daarvan. Waarbij met weging de 'zwaarte' van het effect wordt bedoeld. Om zo prioriteiten te kunnen stellen in het beleid tussen risico's onderling.

Het risicoprofiel bestaat uit:

- Een overzicht van risicovolle situaties binnen de regio die tot brand, ramp of crisis kunnen leiden;
- Een overzicht van de aard, omvang en effecten van soorten branden, rampen en crises die zich in de regio kunnen voordoen;
- Een analyse waarin weging en inschatting van gevolgen van soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

Risico

Het product van de kans dat een gebeurtenis plaatsvindt en de som van de mogelijke effecten, dus $\text{Risico} = \text{Kans (waarschijnlijkheid)} \times \text{Effecten (schadeomvang)}$.

Risicoanalyse

Een analyse waarin weging en inschatting van gevolgen van soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Risicobeelden

Speciaal op de afzonderlijke gemeenten ingezoomde kaarten en tabellen waarin kort staat aangegeven welke (hoeveelheden) risicobronnen en andere dreigingen en kwetsbare objecten aanwezig zijn binnen de gemeente.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft de hoogte van de overlijdenskans in een bepaald gebied aan, gerelateerd aan het type ongeval met een risicobron.

Risicodiagram

Dit diagram maakt inzichtelijk waar scenario's zich bevinden met een hoge impact op vitale belangen en met een hoge waarschijnlijkheid van daadwerkelijk optreden. Deze incidentscenario's verdienen meer aandacht dan scenario's met een lage impact en lage waarschijnlijkheid.

Risico-inventarisatie

Een overzicht van risicovolle situaties binnen de regio die tot brand, ramp of crisis kunnen leiden en een overzicht van de aard, omvang en effecten van soorten branden, rampen en crises die zich in de regio kunnen voordoen.

Bron: Wet op de veiligheidsregio's

Risicoprofiel

In het regionaal risicoprofiel worden alleen risico's meegenomen voor zover deze de taakstelling van de veiligheidsregio's raken. Dit houdt in dat geen risico's worden meegenomen waarop de veiligheidsregio op geen enkele manier direct van invloed kan zijn (bijvoorbeeld de kernramp in Tsjernobyl).

Een regionaal risicoprofiel bestaat uit:

- een overzicht van risicovolle situaties binnen de regio die tot brand, ramp of crisis kunnen leiden;
- een overzicht van de aard, omvang en effecten van soorten branden, rampen en crises die zich in de regio kunnen voordoen;
- een analyse waarin weging en inschatting van gevolgen van soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

Risicovolle inrichting

Een inrichting, bij welke ingevolge het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen een grenswaarde, richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten;

Deze risicovolle inrichtingen zijn in de Regeling externe veiligheid inrichtingen (uitvoering van het Bevi) onderverdeeld in categoriale en niet-categoriale inrichtingen. Voor categoriale inrichtingen gelden afstanden uit

de Revi. Voor niet-categoriale inrichtingen dient een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) te worden opgesteld. Het is een taak van het bevoegd gezag om op basis van artikel 4, vijfde lid, onderdelen a tot en met d, van het Bevi te bepalen of een bedrijf categoriaal is of niet.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Daarnaast mogen ook voor de zogenaamde routeplichtige stoffen gemeentelijke wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen moeten worden vervoerd, waardoor bepaalde andere wegen gevrijwaard blijven van het vervoer van deze stoffen.

Scenario

Een scenario is een chronologische beschrijving van een bepaalde gebeurtenis die heeft plaatsgevonden of nog moet plaatsvinden. In het kader van het risicoprofiel betreft het een vooraf gemaakte, gemodelleerde en stapsgewijze beschrijving in van een ongewenste gebeurtenis, of een keten van ongewenste gebeurtenissen, die feitelijk heeft plaatsgevonden, of reëel plaats zou kunnen vinden.

Belangrijk in de definitie is het begrip 'gemodelleerd'. Dit houdt in dat de beschrijving als het ware een montage van gebeurtenissen is, die elk voor zich voorstelbaar zijn, en die een extra betekenis krijgen doordat ze in samenhang worden beschreven.

Bron: NIBRA werken voor veiligheid

Transportroute gevaarlijke stoffen

Dit zijn wegvakken, waterwegen of spoorlijnen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Hieronder vallen ondermeer alle rijkswegen, provinciale wegen en (daarvoor aangewezen) gemeentelijke wegen.

Veiligheidsregio

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.

Deze veiligheidsregio heeft daarmee de volgende taken en bevoegdheden: taken en bevoegdheden overgedragen:

- het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
- het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid;
- het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- het instellen en in stand houden van een brandweer;
- het instellen en in stand houden van een GHOR;
- het voorzien in de meldkamerfunctie;
- het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.

Bron: Wet veiligheidsregio's

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpdiensten. Dit kan door schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied (zie ook tabel 4). Het optimaliseren van de mogelijkheden voor schuilen stelt eisen aan de ligging en

bouw van gebouwen. Voor het vluchten uit het plangebied is de inrichting van de (openbare) ruimte van groot belang voor het faciliteren van de zelfredzaamheid. De zelfredzaamheid moet in het kader van de verantwoordingsplicht worden beoordeeld.

Wet Veiligheidsreigio's

Deze wet heeft als centraal doel de rampenbestrijding en crisisbeheersing te verbeteren. De bestuurlijke en de operationele slagkracht van partijen betrokken bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing moet en kan volgens het kabinet beter. Hoewel veiligheid bij uitstek een lokale verantwoordelijkheid is, zijn veel gemeenten te klein om een ramp of crisis te bestrijden. Door de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de politie op regionaal niveau bijeen te brengen wordt niet alleen de slagkracht vergroot, maar wordt ook eenheid, eenduidigheid en eenvoud in de aanpak bereikt.

Regionaal Risicoprofiel

Uitwerking Risicoanalyse

Regionaal Risicoprofiel

Veiligheidsregio Fryslân

2018

Uitwerking Risicoanalyse

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Werkwijze	5
1.3	Scenario opbouw	5
1.4	Methodische verantwoording	5
1.5	Impact meting	5
1.6	Waarschijnlijkheid meting	7
1.7	Resultaat	7
1.8	Leeswijzer	7
2	Scenariobeschrijvingen	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Natuurlijke omgeving	9
	Overstroming uit zee	10
	Overstroming vasteland -Harlingen.....	13
	Overstroming Waddeneiland - Ameland	15
	Overstroming polder	17
	Natuurbrand	20
	Langdurige koudegolf.....	25
	Hittegolf	28
2.3	Gebouwde omgeving.....	30
	Brand in kwetsbaar object.....	31
	Brand bij evenement in gebouw	34
	Brand in dichte binnenstad.....	37
	Explosie/ verward persoon	39
2.4	Technologische omgeving.....	41
	Explosie stationaire inrichting.....	42
	Toxisch incident inrichting	45
	Olieramp Waddenzee	48
2.5	Vitale infrastructuur en voorzieningen	51
	Uitval Gasvoorziening	52
	Uitval Elektriciteitsvoorziening.....	54
	Verontreiniging Drinkwater	57
	Uitval Waterzuivering	59
	Uitval spraak- en	62
	datacommunicatie	62
2.6	Verkeer en vervoer	65
	Incident Vliegshow	66
	Incident Waterrecreatie	69
	Incident beroepsvaart.....	72
	Incident op natuurijs	75

2.7	Gezondheid	77
	Besmettingsgevaar.....	78
	Dierziekten	80
	Ziektegolf.....	83
2.8	Sociaal maatschappelijke omgeving	86
	Paniek in menigte.....	87
	Gewelddadigheden voetbal.....	89
	Terreur aanslag/ extreem	91
	geweld.....	91
	Persoon met verward.....	94
	gedrag.....	94
3	Analyse en risicodiagram	97
	3.1 Analyse	97
	3.2 Diagram	98
	Bijlagen.....	99

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's hebben de 25 veiligheidsregio's in Nederland de verplichting gekregen om inzicht te hebben in de verschillende risico's die relevant zijn binnen hun regio grenzen. Het belangrijkste onderdeel hierin is het regionaal risicoprofiel.

Veiligheidsregio Fryslân heeft in 2010 haar eerste regionaal risicoprofiel opgesteld. Er is naar gestreefd dit profiel ieder jaar te updaten zodat het een levendig document blijft. Voorliggende bijlage behoort toe aan de rapportage van het regionaal risicoprofiel 2017. In deze bijlage worden de verschillende scenario's (incidenttypen) uitgewerkt en wordt een analyse gemaakt van impact en waarschijnlijkheid van deze uiteenlopende scenario's.

1.2 Werkwijze

In samenspraak met de relevante partners binnen en buiten Fryslân zijn de staande scenario's uit het voorgaande risicoprofiel tegen het licht gehouden en aangepast waar dit noodzakelijk was. Daarnaast is ervoor gekozen om het thema overstroming uit zee nader uit te werken in een aantal specifieke scenario's voor bijvoorbeeld Harlingen en Ameland (voorbeeld gebieden). Tevens zijn twee nieuwe scenario's toegevoegd in het kader van "uitval ict voorzieningen" en "verward persoon".

1.3 Scenario opbouw

De lengte van de scenario's is ten aanzien van voorgaande jaren aangepast. De scenario's zijn korter en bondiger geworden dan in voorgaande risicoprofielen. Inhoudelijk hebben alle scenario's een korte inleiding en uitleg van de loop van het scenario en worden enkele specifieke kenmerken uitgelicht die van toepassing zijn op de weging van de impact en waarschijnlijkheid.

1.4 Methodische verantwoording

Om de uiteenlopende thema's en scenario's onderling vergelijkbaar te maken is in samenwerking met de veiligheidsregio's een methode voor de risicobeoordeling ontwikkeld. Met deze methode is het mogelijk verschillende incidenten en scenario's te wegen en vervolgens te rangschikken. Veiligheidsregio Fryslân is één van de veiligheidsregio's die actief heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van deze methodiek.

1.5 Impact meting

Om de impact van scenario's op uniforme wijze te kunnen meten, wordt gebruik gemaakt van zes vitale belangen. Deze belangen zijn geoperationaliseerd door middel van concrete indicatoren. Hieronder worden in het kort de vitale belangen beschreven.

Vitale belangen

Territoriale Veiligheid

Het ongestoord functioneren van Nederland als onafhankelijke staat. De territoriale veiligheid is in het geding bij een bezetting van Nederlands grondgebied door een andere staat of mogendheid of bij een terroristische aanslag.

Fysieke Veiligheid

Het ongestoord functioneren van de men in zijn (directe) omgeving. Hierbij gaat het specifiek om de gezondheid en veiligheid van personen. De fysieke veiligheid komt in het geding bij een uitbraak van een epidemie, dijkdoorbraak of groot incident bij een chemische fabriek.

Economische Veiligheid

Het ongestoord functioneren van de Nederlandse economie. De economische veiligheid komt in het geding wanneer vrij handelsverkeer tussen Nederland en belangrijke handelspartners onmogelijk is.

Ecologische Veiligheid

Het ongestoord voort kunnen bestaan van de natuurlijke omgeving in Nederland. De ecologische veiligheid komt in het geding wanneer er sprake is van verstoring of vervuiling van oppervlaktewater of wanneer er grote klimaatveranderingen plaatsvinden.

Sociale politieke stabiliteit

Het ongestoord voort kunnen bestaan van de democratische rechtstaat en een maatschappelijk klimaat waarbij inwoners met elkaar samenleven en samenwerken. De sociale politieke stabiliteit komt in het geding wanneer er sprake is van grote negatieve veranderingen in demografische opbouw van de bevolking waardoor solidariteit tussen bevolkingsgroepen of generaties onder druk komt te staan.

Veiligheid cultureel erfgoed

Het ongestoord voortbestaan van collectieve materiële sporen en getuigenissen uit het verleden. De veiligheid van cultureel erfgoed komt in het geding bij incidenten als instorting en brand. De waarde van dit erfgoed is daarnaast soms moeilijk te bepalen omdat de waarde breder is dan alleen de monetaire handelswaarde van een gebouw of object.

Impactcriteria

Om scenario's en incidenten weeg- en vergelijkbaar te maken zijn aan de bovenstaande belangen impactcriteria gekoppeld. Deze worden in onderstaande tabel kort samengevat.

Vitale belangen	Impactcriteria
Territoriale veiligheid	Aantasting van de integriteit van het grondebied
Fysieke veiligheid	<ul style="list-style-type: none">▪ Doden▪ Ernstig gewonden en chronisch zieken▪ Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)
Economische veiligheid	Kosten
Ecologische veiligheid	Langdurige aantasting van natuur en milieu (flora en fauna)
Sociale politieke stabiliteit	<ul style="list-style-type: none">▪ Verstoring van het dagelijks leven▪ Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur▪ Sociaal psychologische impact
Veiligheid cultureel erfgoed	Aantasting cultureel erfgoed

Om de bovenstaande criteria meetbaar te maken, wordt elk criterium (per scenario) ingeschaald in vijf klassen: A-B-C-D-E. Hierbij geldt de volgende doorvertaling van deze klassen:

- A: Beperkt gevolg
- B: Aanzienlijk gevolg
- C: Ernstig gevolg
- D: Zeer ernstig gevolg
- E: Catastrofaal gevolg

De verdere doorvertaling van weging en indeling van bandbreedten voor de klassen wordt nader uitgewerkt in bijlage 1.

1.6 Waarschijnlijkheid meting

Bij het wegen en rangschikken van de scenario's is niet alleen impact een factor. Ook de waarschijnlijkheid van een scenario wordt als factor meegewogen bij de analyse. De term waarschijnlijkheid wordt in de Landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel geduid als de kans dat een scenario binnen nu en vier jaar (beleidscyclus) plaatsvindt.

De waarschijnlijkheid wordt gewogen door gebruik te maken van vijf klassen (A t/m E). Klasse A is hierbij een scenario wat zeer onwaarschijnlijk is, terwijl E een scenario vertegenwoordigt wat als zeer waarschijnlijk wordt gezien.

Voor de scenario's in dit document geldt in vrijwel alle gevallen dat de waarschijnlijk in meer of mindere mate wordt bepaald op basis van onvolledige informatie. Om toch een zo gedegen mogelijke afweging te maken worden de volgende bronnen gebruikt per scenario om de waarschijnlijkheid te kunnen bepalen:

- Casuïstiek,
- Statistiek,
- Faalgegevens,
- Strategieën en actoranalyses,
- Expertjudgement.

Vooraf statistiek, casuïstiek en expertjudgement zijn voor de totstandkoming van de scenario's gebruikt.

Hieronder zijn de waarschijnlijkheidsklassen in een kort overzicht weergegeven:

Klasse	% waarschijnlijkheid	Kwalitatieve omschrijving
A	< 0.05	Zeer onwaarschijnlijk
B	0.05 – 0.5	Onwaarschijnlijk
C	0.5 – 5	Mogelijk
D	5 – 50	Waarschijnlijk
E	50 – 100	Zeer waarschijnlijk

1.7 Resultaat

Het resultaat van de analyses die in dit document plaatsvinden is dat per scenario een waarde krijgt op impact en een waarde op waarschijnlijkheid. Deze beide waarden worden samengebracht en weergegeven in een risicodiagram, waarbij alle scenario's uit dit document zijn weergegeven. Dit risicodiagram komt in dit document terug in hoofdstuk 3.

1.8 Leeswijzer

Het nu volgende hoofdstuk zal per maatschappelijk thema enkele scenario's uitwerken. Hierbij wordt elk scenario voorzien van een korte inleiding, enkele kenmerken en een weging op impact en een weging op waarschijnlijkheid. Hoofdstuk drie vat de verschillende wegen samen tot één totaaloverzicht: het risicodiagram.

2 Scenariobeschrijvingen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de verschillende scenario's nader uitgewerkt en weergegeven. De scenario's zijn gerangschikt naar de zeven maatschappelijke thema's:

- Natuurlijke omgeving
- Gebouwde omgeving
- Technologische omgeving
- Vitale infrastructuur en voorzieningen
- Verkeer en vervoer
- Gezondheid
- Sociaal-maatschappelijke omgeving

2.2 Natuurlijke omgeving

De provincie Fryslân is een uitgestrekte en vooral rurale regio. De provincie is gelegen aan zee en kent tal van meren en plassen binnen het grondgebied. Hier komt bij dat een groot gedeelte van de provincie onder NAP gelegen is en dus direct gevaar loopt bij een (dreigende) overstroming.

Daarnaast is op meerdere plekken in de regio bos- en duingebied aanwezig. Deze gebieden zijn relevant in het kader van mogelijke natuurbranden die in de regio plaats kunnen vinden. Het overgrote deel van de provincie wordt gekenmerkt door een open karakter, opgebouwd uit akkers en weilanden.

Deze uitgestrektheid en aanwezigheid van akkers en weilanden lenen zich goed voor veeteelt. Deze veeteelt is relevant in het kader van het crisistype dierziekten. Dit laatste incidenttype wordt nader uitgewerkt in het maatschappelijk thema gezondheid.

In dit hoofdstuk worden de volgende scenario's (incidenttypen) uitgewerkt:

- Overstroming vanuit zee
- Overstroming vasteland (Harlingen)
- Overstroming Waddeneiland (Ameland)
- Overstroming polder
- Natuurbrand
- Extreme koude
- Hittegolf

Scenario

Overstroming uit zee

Een groot deel van de provincie Fryslân ligt onder NAP en is daarmee afhankelijk van een goede bescherming tegen de invloeden van de zee. Dit vindt plaats door middel van de primaire waterkeringen. Voor Fryslân geldt dat de provincie in de zesde dijkkring is gelegen en deze deelt met de provincie Groningen.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Voor dit scenario is gebruik gemaakt van de Ergst denkbare Overstroming (EDO).
- Het scenario vindt plaats tijdens een stormvloed en aanhoudende storm.
- De storm duurt ongeveer 45 uur, de waterstand in de Waddenzee is gedurende twee uur 5 meter boven NAP.
- Er is sprake van meerdere doorbraken tijdens het scenario.
- In principe zijn alle getroffen mensen ten tijden van een dergelijk scenario als kwetsbaar te bestempelen. Ouderen en kinderen zijn extra kwetsbaar onder dergelijke omstandigheden.
- Door de hoge waterstand is het de verwachting dat het scenario ook een direct gevolg heeft voor de kwetsbare infrastructuur, hierbij valt te denken aan de uitval van de stroomvoorziening.

Beschrijving

Tijdens een aanhoudende storm breekt op meerdere plekken de zesde dijkkring rond Groningen en Fryslân. Een groot gedeelte van de Friese regio komt daardoor snel onder water te staan. In totaal overstroomt een gebied van ongeveer 4.560 vierkante kilometer.

De storm (en mogelijke gevolgen) werden twee dagen voor plaatsvinden voorspeld waardoor veel mensen de tijd hebben gekregen de regio te verlaten. Desondanks is een deel van de bevolking in het gebied achter gebleven en ziet zich geconfronteerd met het wassende water. Het water leidt tijdens en geruime tijd na de overstroming voor de nodige problemen, aangezien voertuigen van de reddingsdiensten in maximaal 20 centimeter water kunnen rijden. Specialistisch defensiematerieel kan waterdiepten aan van maximaal 70 centimeter.

Evacuatie van achtergebleven personen zal aanvankelijk de hoogste prioriteit hebben. Vervolgens zal worden gepoogd de dijkkring te herstellen en het water de regio uit te spuien. Dit is echter complex en zal niet snel gerealiseerd kunnen worden.

Slachtofferbeeld en impact

Naar schatting komen door deze overstroming ongeveer 1.800 mensen om het leven. Ruim 460.000 personen zijn (in)direct betrokken bij de overstroming.

Status	Aantal
Doden	> 400
Gewonden (T1/T2)	> 400
Getroffenen	> 40.000
Betrokkenen	> 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	E
2.1 doden	E
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	D
3.1 kosten	E
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	E
5.1 verstoring van het dagelijks leven	D
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	D
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat. De kans op een grote dijkdoorbraak wordt geschat als 1 op 4.000.

Bronnen:

1. Bestrijdingsplan primaire waterkering (Wetterskip 2012)
2. LIWO, Rijkswaterstaat 2016 (Landelijke informatiesysteem water en overstroming)

Capaciteiteninventarisatie

Risicobeheersing

Een belangrijk aspect ten aanzien van dit scenario is de voltooiing van de Deltawerken. In Harlingen is in augustus 2010 de laatste keermuur opgeleverd en in gebruik genomen. Deze moet de lokale bevolking beschermen tegen het water.

Een ander aspect is de Watertoets. Deze tool toetst bij bestemmingsplannen het aspect water ten aanzien van de geplande ontwikkeling.

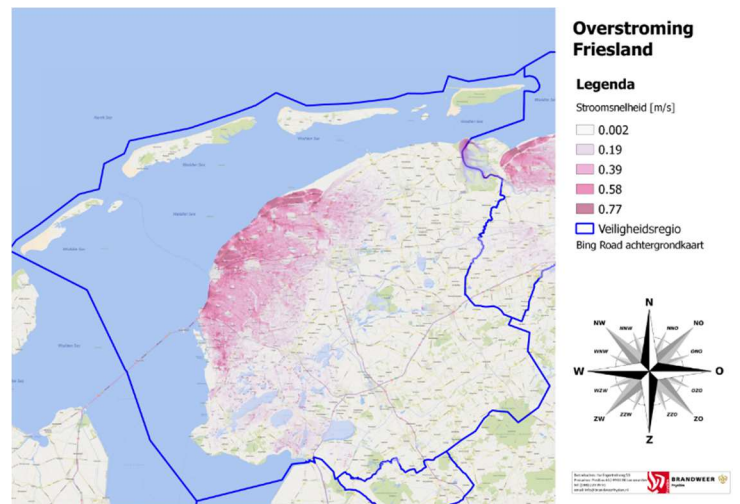
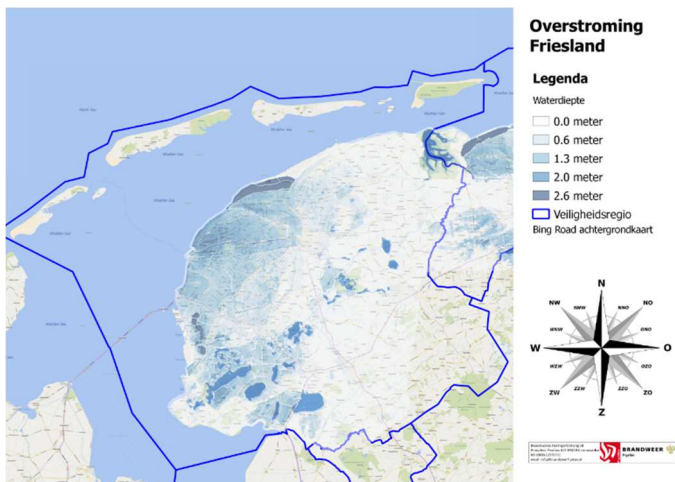
Daarnaast wordt medio 2019 de Omgevingswet verwacht, hierin wordt op integrale manier gekeken naar allerlei vormen van omgevingsveiligheid en wordt ook waterveiligheid hierin afgewogen.

Crisisbeheersing

De operationele capaciteit voor dit scenario is niet voldoende. Om een dergelijk scenario te kunnen bestrijden is bovenregionale ondersteuning noodzakelijk. Uit enkele grootschalige wateroefeningen komen de laatste jaren de knelpunten als opvang en evacuatie naar voren.

Om dit te verbeteren is aandacht noodzakelijk voor:

1. Bevolkingszorg
2. Risicocommunicatie
3. Samenwerking met ketenpartners en naburige Veiligheidsregio's

Scenario

Overstroming vasteland - Harlingen

Beschrijving

Tijdens een zeer heftige storm die over Nederland raast, raakt voor de kust van Harlingen een vrachtschip in de problemen. Ondanks pogingen van de bemanning en de kapitein blijft het schip stuurloos richting de wal afdrijven. Uiteindelijk komt het schip in de Tjerk Hiddesluis tot stilstand en brengt hierbij ernstige schade toe aan de sluisdeuren. Zowel de binnen- als de buitendeuren begeven het uiteindelijk waardoor water vrij landinwaarts kan stromen.

Binnen een uur krijgen grote delen van Harlingen te maken met een substantiële hoeveelheid water. Door de snelle stijgsnelheid is het handelingsperspectief van veel personen beperkt. Als gevolg van de overstroming valt in het grootste deel van de stad binnen een uur de elektriciteit uit.

Slachtofferbeeld en impact

Door de snelle ontwikkeling van het scenario zullen veel mensen overrompeld worden door het scenario. Als gevolg hiervan vallen enkele tientallen doden en veel gewonden.

Status	Aantal
Doden	> 4 - 16
Gewonden (T1/T2)	> 40 - 160
Getroffenen	< 40.000
Betrokkenen	> 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

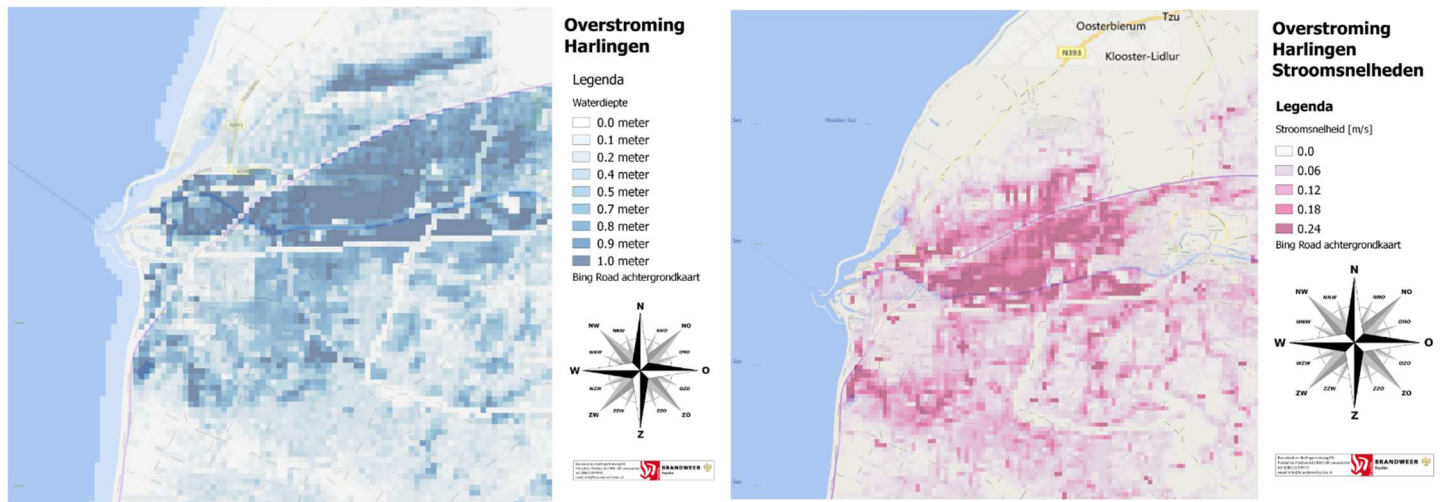
Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	C
2.1 doden	C
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	E
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	C
5.1 verstoring van het dagelijks leven	E
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat. De kans op een grote dijkdoorbraak wordt geschat als 1 op 4.000.

Bronnen:

- 1 Bestrijdingsplan primaire waterkering (Wetterskip 2016)
- 2 LIWO, Rijkswaterstaat 2016 (Landelijke informatiesysteem water en overstroming)

Scenario Overstroming Waddeneiland - Ameland

Een groot deel van de provincie Fryslân ligt onder NAP en is daarmee afhankelijk van een goede bescherming tegen de invloeden van de zee. Dit vindt plaats door middel van de primaire waterkeringen. Voor Fryslân geldt dat de provincie in de zesde dijkkring is gelegen en deze deelt met de provincie Groningen.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Voor dit scenario is gebruik gemaakt van de Ergst denkbare Overstroming (EDO).
- Het scenario vindt plaats tijdens een stormvloed en aanhoudende storm.
- De storm duurt ongeveer 45 uur, de waterstand in de Waddenzee is gedurende twee uur 5 meter boven NAP.
- Er is sprake van een enkele doorbraak aan de zuidzijde van het eiland.
- In principe zijn alle getroffen mensen ten tijden van een dergelijk scenario als kwetsbaar te bestempelen. Ouderen en kinderen zijn extra kwetsbaar onder dergelijke omstandigheden.
- Door de hoge waterstand is het de verwachting dat het scenario ook een direct gevolg heeft voor de kwetsbare infrastructuur, hierbij valt te denken aan de uitval van de stroomvoorziening.

Beschrijving

Een zware storm trekt in Noordoostelijke richting over Nederland. Het hoogtepunt van de storm passeert 's nachts, tijdens springtij, het Waddeneiland Ameland, waarbij windstoten van 12 bft voorkomen. Op het hoogtepunt van de storm faalt de primaire kering ter hoogte van Nes. Na 30 minuten wordt de doorbraak geconstateerd door medewerkers van het waterschap en Rijkswaterstaat.

Binnen drie uur zijn grote delen van het bedrijventerrein en het achterliggende dorp onder gelopen. Daarop valt ook de stroom uit in het gebied. Nabijgelegen camping(s) moeten worden ontruimd en mensen worden ondergebracht in de sporthal. Doordat de stroomsnelheid niet hoog ligt is het nog mogelijk zoveel mogelijk mensen voor aankomst van het water te evacueren. Evacuatie naar de vaste wal is echter pas mogelijk nadat de storm is gaan liggen. Alle op het eiland aanwezige personen zullen zich daarom allereerst op het eiland in veiligheid moeten brengen.

Slachtofferbeeld en impact

Doordat het water niet snel het land instroomt, is het nog mogelijk mensen te evacueren naar hoger gelegen gronden. Er komen dan ook geen personen om. Wel zullen enkele tientallen mensen onderkoeld raken voor en tijdens de evacuatie.

Status	Aantal
Doden	< 1
Gewonden (T1/T2)	> 4 – 16
Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

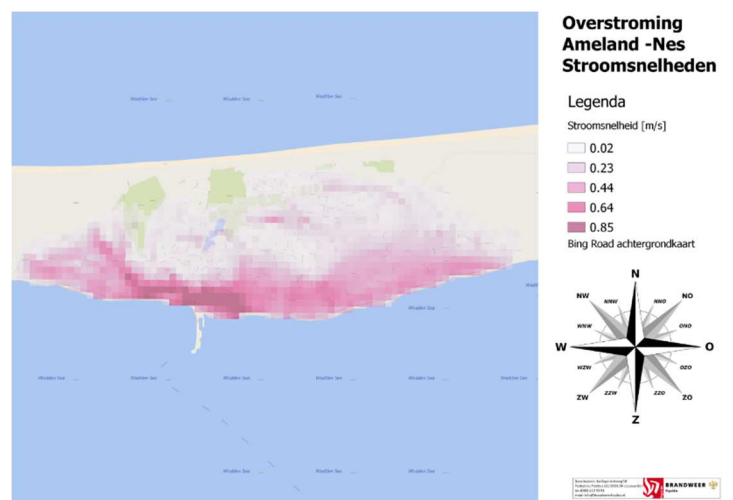
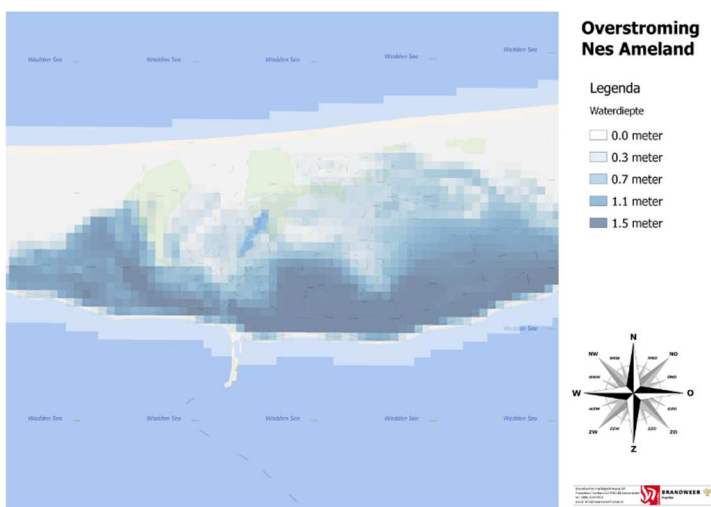
Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	B
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	C
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat. De kans op een grote dijkdoorbraak wordt geschat als 1 op 2.000.

Bronnen:

1. Bestrijdingsplan primaire waterkering (Wetterskip 2016)
2. LIWO, Rijkswaterstaat 2016 (Landelijke informatiesysteem water en overstroming)

Scenario

Overstroming polder

Een groot deel van de provincie Fryslân ligt onder NAP en is daarmee afhankelijk van een goede bescherming tegen de invloeden van de zee. Dit vindt plaats door middel van de primaire waterkeringen. Voor Fryslân geldt dat de provincie in de zesde dijkkring is gelegen en deze deelt met de provincie Groningen. Voor de boezemwateren zijn er in Fryslân zo'n 800 poldergemalen actief om ervoor te zorgen dat het waterpeil geborgd blijft.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario speelt zich af tijdens een situatie van extreme weersomstandigheden.
- Door de hevige wind kunnen niet alle gemalen op volle capaciteit spuien waardoor het waterpeil in de polders¹ blijft stijgen.
- Als kwetsbare groepen worden niet alleen ouderen, kinderen en minder validen aangemerkt, maar ook vee is in dit scenario een kwetsbare groep omdat deze vaak (in grote getalen) in de Friese polders.

Beschrijving

Het Noorden van Nederland wordt getroffen door aanhoudende regenval en slecht weer. Het waterpeil in de Friese boezemwateren stijgt hierdoor gestaag, mede doordat het aantal spuimomenten beperkt is door de aanhoudende hevige wind.

Na enkele dagen begeeft een van de polderdijken het uiteindelijk waardoor een van de aangrenzende polders onder water komt te staan. Het water stijgt tot ongeveer 70 cm hoogte waardoor huizen onderwater komen te staan, stroom uitvalt en het niet meer mogelijk is om met auto's/ vrachtwagens door de polder te rijden. Evacuaties en andere hulpverlening is dan ook niet meer mogelijk na doorbreken van de dijk.

Slachtofferbeeld en impact

Doordat het water niet snel het land instroomt, is het nog mogelijk mensen te evacueren naar hoger gelegen gronden. Er komen dan ook geen personen om. Wel zullen enkele tientallen mensen onderkoeld raken voor en tijdens de evacuatie.

Status	Aantal
Doden	Nvt
Gewonden (T1/T2)	Nvt
Getroffenen	< 400
Betrokkenen	< 4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	Nvt
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat. Dit heeft vooral te maken met de toename van extreme weersomstandigheden en de daarbij horende toename in neerslag tijdens zware stormen.

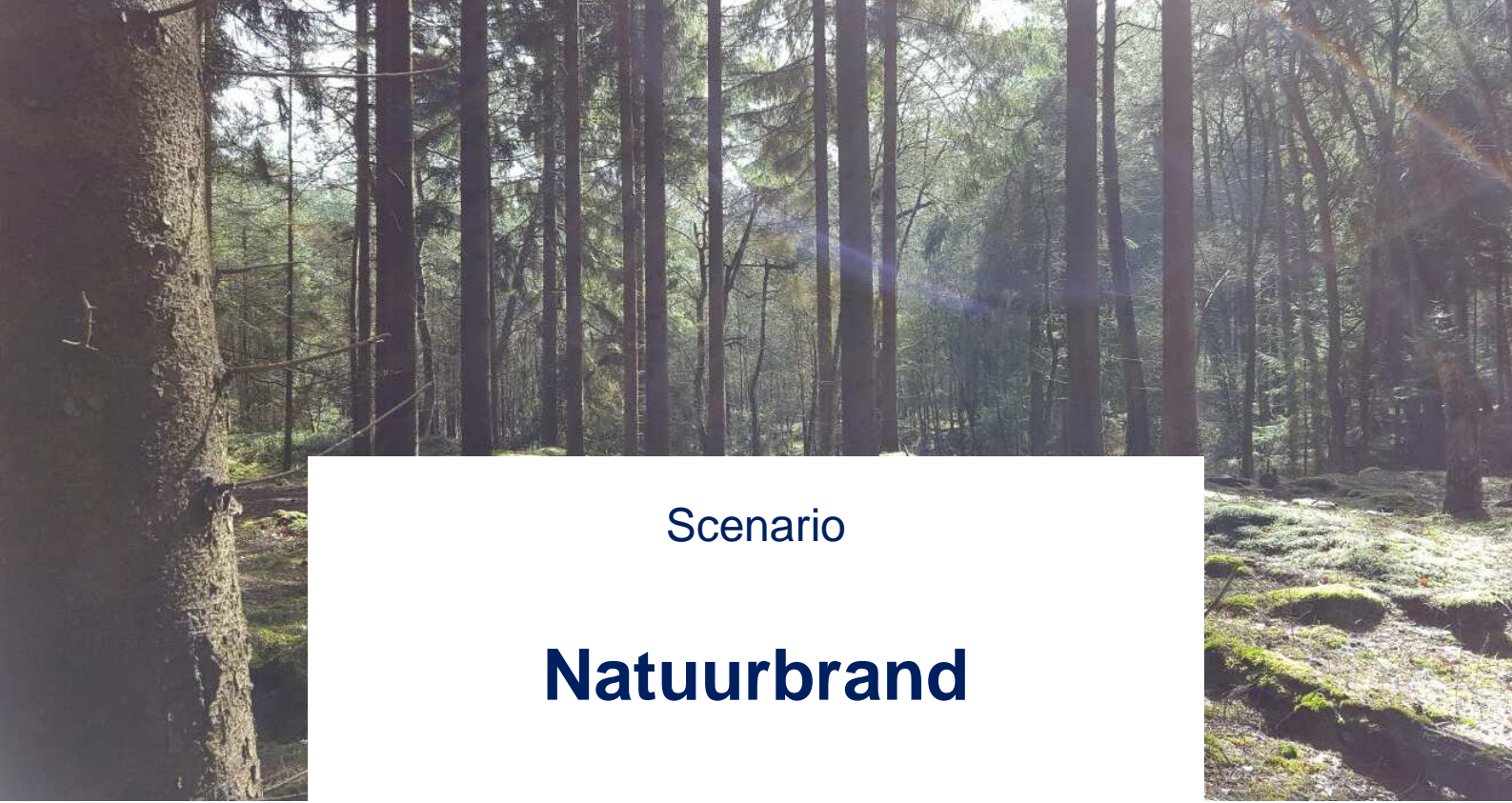
Bronnen:

- 1 Bestrijdingsplan primaire waterkering (Wetterskip 2016)
- 2 LIWO, Rijkswaterstaat 2016 (Landelijke informatiesysteem water en overstroming)
- 3 Hoogwaterevaluaties Waterschap Noorderzijlvest en VR Groningen (2012)

Capaciteiteninventarisatie

Er is voor dit scenario weinig winst te boeken in het kader van risicobeheersing. Het Wetterskip heeft middels de watertoets een adviserende taak in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast vindt al risicocommunicatie plaats op dit onderwerp.

Ook voor het daadwerkelijk plaatsvinden, zijn al meerder voorbereidingen getroffen. Er heeft reeds planvorming plaatsgevonden voor dergelijke scenario's. Hieronder vallen onder meer een draaiboek Hoogwater en het Bestrijdingsplan peilbeheer en kaden.

Scenario

Natuurbrand

Fryslân kent een aantal uitgestrekte natuurgebieden. Hierbij valt te denken aan het Drents-Friese Wold op de grens tussen Friesland en Drenthe maar bijvoorbeeld ook de duingebieden van de eilanden. Deze duingebieden hebben naast een natuurlijke en recreatieve waarde ook nog een taak in het buitenhouden van de zee en hoog water en zijn daarmee van cruciaal belang voor de Friese Waddeneilanden.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- De brand ontstaat door menselijk handelen.
- De brand ontstaat in een periode van droogte.
- De windsnelheid is gemiddeld.
- Relevante natuurgebieden zijn minimaal 100 ha, daarnaast zijn de duingebieden op de eilanden relevant.
- Het scenario vindt plaats in de zomerperiode, waardoor er veel mensen in de bossen en natuurgebieden aanwezig zijn.
- Recreanten worden als kwetsbare groep onderscheiden in het scenario.
- Vitale infrastructuur is niet specifiek meegenomen in de beschrijving, maar de kans op beschadiging van hoogspanningslijnen of waterwingebieden is reëel.
- Er worden twee scenario's opgenomen, voor Terschelling en het Drents Friese Wold.
- Voor de scenario's is gebruik gemaakt van het natuurbrandverspreidingsmodel.

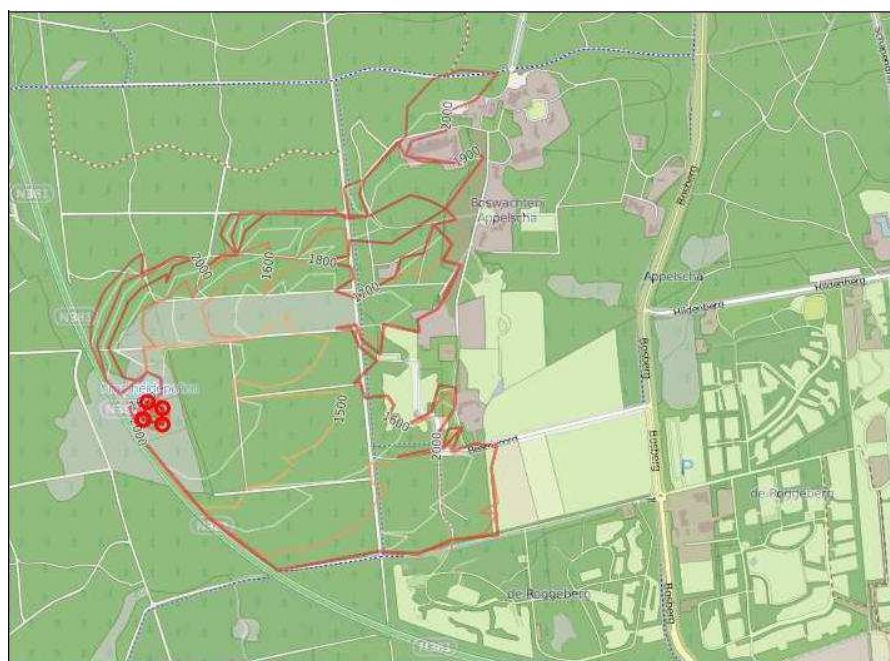

Beschrijving

Drents Friese Wold

De brand ontstaat in de buurt van een autoweg die door het gebied loopt. De brand ontwikkelt zich vervolgens bewoond gebied, een tweetal verzorgingstehuizen en een groot recreatiepark.

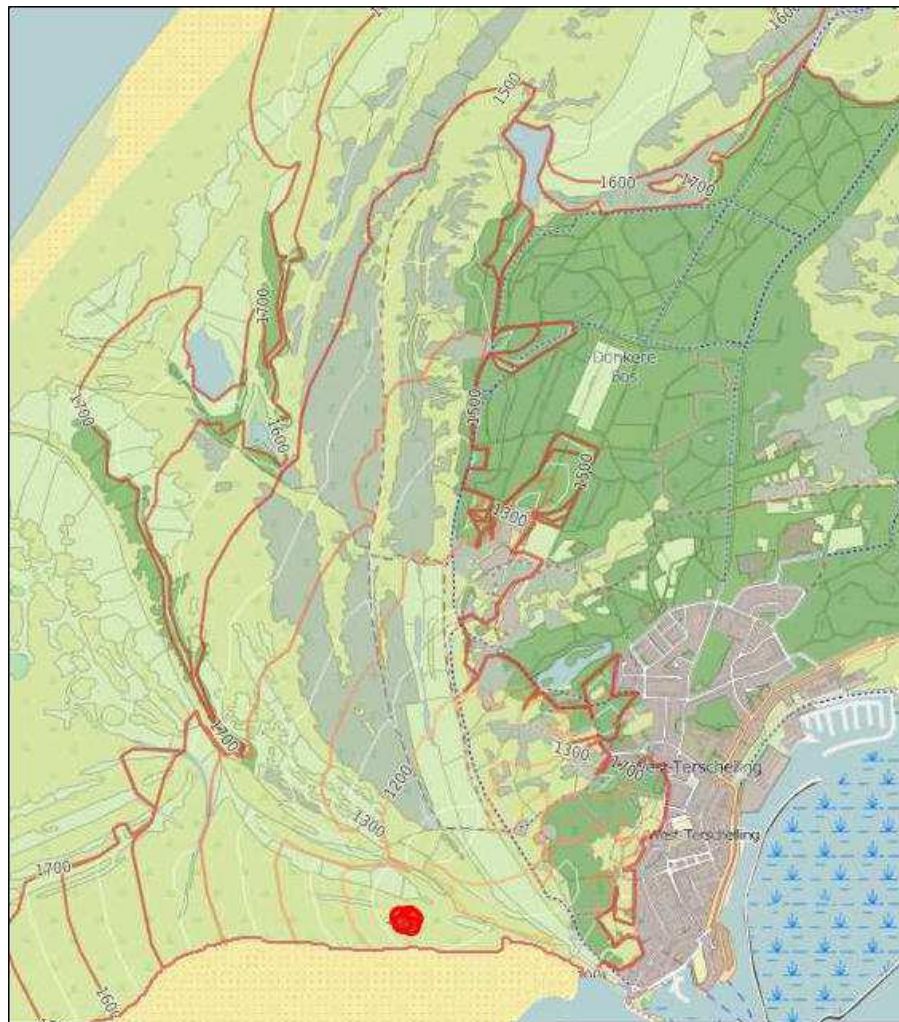
Als gevolg van de brand wordt de autoweg afgesloten voor het doorgaand verkeer. Door de tijd van het jaar bevinden zich in en rond de bossen een groot aantal mensen (vooral recreanten). Daarnaast is het terrein moeilijk begaanbaar voor de brandweer door het grote aantal onverharde (zand)paden.

Op basis van het verspreidingsmodel bereikt de brand binnen twee uur de kwetsbare bebouwing. Er is sprake van laag overtrekkende rook, waardoor de rook op grotere afstand zal neerslaan. De woonbebouwing en de kwetsbare objecten ondervinden direct last van de rook. De grootste zorg gaat dan ook uit naar de aanwezige kwetsbare groepen op deze complexen. Aanwezige personen in de tehuizen zullen zo snel mogelijk geëvacueerd moeten worden. Door de snelle ontwikkeling van de brand, is het de vraag of dit op die termijn (binnen twee uur) mogelijk is. Dit geldt ook voor het recreatieterrein, hoewel de daar aanwezige personen zelfredzamer zijn.

Terschelling

Door onbewust menselijk handelen ontstaat in de duinen van Terschelling een natuurbrand. De brand ontwikkelt zich in de richting van het bewoond gebied (noordoostelijke richting). Op het eiland is een beperkte hoeveelheid brandweermaterieel/ -personeel aanwezig. Het is hierdoor niet mogelijk om snel een peloton op te roepen voor de bestrijding van de brand. De opkomsttijd van eenheden van de vaste wal bedraagt daardoor meer dan twee uur.

Bron: Verspreidingsmodel

Slachtoffers en impact

Status	Aantal
Doden	2 tot 4
Gewonden (T1/T2)	4 tot 16

Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 4.000

In onderstaande tabel is de beoordeling weergegeven:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	B
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Bronnen:

- Professionele Risicokaart;
- Scenario natuurbrand Nationale risicobeoordeling;
- RIN Fryslân (Risico Index Natuurbranden);
- Natuurbrandverspreidingsmodel
- Expertjudgement.

Capaciteiteninventarisatie

Risicobeheersing

In het kader van natuurbranden is voor Fryslân een Risico Index Natuurbranden (RIN) opgesteld. Hierin zijn alle risico's op lokaal niveau in beeld gebracht. In het kader van risicocommunicatie is vanuit de veiligheidsregio ook aandacht voor dit scenario. Ontruimingsplannen kunnen ook uitkomst bieden in het beperken van de impact. Voor de objecten Stellinghaven en De Zeuvenakkers in het Drents-Friese Wold zijn verschillende partners bezigt met het opstellen van een ontruimingsplan.

In het kader van risicobeheersing zijn nog meer mogelijkheden (o.a. bevorderen zelfredzaamheid). Hiervoor liggen ook verantwoordelijkheden echter bij andere partners, zoals natuurbeheerders.

Crisisbeheersing

Het scenario is voor de brandweer en andere hulpdiensten niet op te lossen met de standaard capaciteit en middelen die ze nu tot hun beschikking hebben. De hoge opkomsttijd, beperkte bluswatervoorzieningen, beperkte bereikbaarheid en ontoegankelijkheid van gebieden, de soort vegetatie en de aanwezigheid van recreanten en kwetsbare objecten in de gebieden zijn

aandachtspunten in het kader van dit risico. De specifieke knelpunten op deze aspecten zijn gebiedsgericht in de RIN Fryslân opgenomen. Er is nog geen regionaal plan aanwezig om de knelpunten en aandachtspunten te verbeteren.

Verschillende ketenpartners hebben in het kader van natuurbrandbestrijding en -beheersing al wel maatregelen genomen. Hieronder is een overzicht van de genomen maatregelen weergegeven.

- Samenwerking met Veiligheidsregio Drenthe (natuurbrandbestrijdingspeloton);
- (Gezamenlijk) oefenen natuurbrandbestrijding;
- Waterbak Oldeberkoop (Noordwolde);
- Structurele overleggen met natuurbeheerders;
- Voor diverse natuurgebieden zijn de bluswatervoorzieningen en beschikbare routes in kaart gebracht.
- Waterinnamepunten in Friesland voor het Fire Bucket Team zijn in beeld gebracht (voor heli-blussing).

Scenario

Langdurige koudegolf

Volgens de definitie van een vorstdag, daalt de temperatuur op anderhalve meter boven de grond (normale waarnemingshoogte) tot onder het vriespunt.

De periode waarin we in Nederland normaliter te maken kunnen krijgen met vorst strekt zich uit van oktober tot april. Soms komt het voor dat de temperatuur in september of mei nog onder nul komt.

Door klimaatverandering zullen de winters in de toekomst warmer worden. Dit brengt tegelijk met zich mee dat strenge winters minder vaak voor zullen komen. Het is echter heel lastig aan te geven hoe vaak we in de toekomst nog te maken zullen krijgen met strenge winters.

De ijzelovertlast van begin 2016 heeft in ieder geval laten zien dat hoewel de kans kleiner wordt, er nog steeds een gerede kans is op (extreem) winterweer.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Fryslân wordt getroffen door een lange periode van winterse temperaturen winterse neerslag als sneeuw of ijzel.
- Voor de benadering van het aantal slachtoffers zijn gegevens van het KNMI en VeiligheidNL gebruikt.
- Kwetsbare groepen in dit scenario zijn ouderen, zieken, jonge kinderen en dak- en thuislozen.
- Daarnaast kan ook vitale infrastructuur als gasvoorziening of hoogspanningsmasten en –leidingen getroffen worden in dit scenario.

Beschrijving

Fryslân heeft enkele weken last van aanhoudend winterweer. Wegbeheerders ervaren grote moeite om de wegen gedurende deze periode schoon en begaanbaar te houden. Zoutreserves beginnen op te raken en tijdens de winterperiode ontstaan veel (kleine) verkeersongelukken. Na verloop van tijd ervaren ook aanbieders van openbaar vervoer hinder van het weer doordat de wegen minder begaanbaar worden en bovenleidingen niet meer ijsvrij te maken zijn.

Op snelwegen ontstaan files die moeizaam oplossen en waar hulpdiensten minder snel bij kunnen komen door de gladheid. In de files lopen mensen kans om onderkoeld te raken. Thuiszorgorganisatie en winkeliers hebben moeite hun voorraden aan te vullen en cliënten te bereiken. Hierdoor zijn veel (oudere) mensen vaker op zichzelf aangewezen.

Wanneer na de winterse periode een periode van relatief zacht weer aanbreekt, dienen zich vrijwel direct andere problemen aan. Door smeltwater en opwarming van het wegdek kan lokaal wateroverlast voorkomen of zijn spoedreparaties aan (doorgaande) wegen noodzakelijk om de verkeersveiligheid te kunnen waarborgen.

Slachtofferbeeld en impact

Dagelijks komen gemiddeld twee keer zoveel mensen bij de eerste hulp terecht als onder normale weersomstandigheden. Ziekenhuisopname is in minder dan 20% noodzakelijk. Dit komt neer op 7 ziekenhuisopnames per dag.

Status	Aantal
Doden	3
Gewonden (T1/T2)	10
Getroffenen	50
Betrokkenen	± 640.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “waarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 KNMI
- 2 VeiligheidNL

Capaciteiteninventarisatie

Het ROAZ (regionaal overleg acute zorg) maakt jaarlijks plannen voor de besteding van gelden voor uitkomsten van risicoanalyses. Aan de hand hiervan spelen ook eigen voorbereiding van de zorginstellingen een belangrijke rol in de aansluiting op een gezamenlijke ketenzorg.

Daarnaast is landelijk inmiddels het zogenaamde weeralarm ingevoerd waardoor burgers en bedrijven op de hoogte gesteld kunnen worden van naderend zwaar weer. Hiermee wordt getracht problemen op de weg en in het OV zo veel mogelijk te beperken. In aanvulling hierop geeft de veiligheidsregio uitvoering aan door het RIVM voorgestelde protocollen bij extreem weer, waaronder voorlichting van bewoners en bedrijven.

Voor de regio specifiek geldt dat door toedoen van het winterweer vertragingen kunnen ontstaan op spoedritten. Daarnaast komt het ook voor dat de begaanbaarheid van bepaalde uitrukposten onder komt te liggen.

Scenario

Hittegolf

Door de opwarming van de aarde zal het aantal hittegolven in de regio toenemen. De Europese hittegolf van 2003, de warmste zomer in 500 jaar, kostte in heel Europa in totaal 30.000 mensenlevens extra. De hittegolf in 2006 in Nederland kostte 1.000 mensenlevens extra. Daarnaast zal extreme hitte ook andere effecten met zich meebrengen zoals smog.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Uitgangspunt is een periode van vijf opeenvolgende dagen waarin tropische temperaturen worden behaald, met het vooruitzicht op nog eens drie aaneengesloten dagen.
- Er is uitgegaan van een gemiddelde leeftijdsopbouw.
- Het totaal aantal betrokkenen is gelijk gesteld aan het aantal inwoners van de provincie (646.040), CBS 2016.
- Ouderen, chronisch zieken, kinderen en stadsbewoners worden als extra kwetsbaar beschouwd in dit scenario.

Beschrijving

Na vijf dagen van tropische temperaturen van meer dan 30 graden worden de eerste gevolgen van het warme weer zichtbaar. Gebouwen zijn nog maar moeilijk koel te krijgen en steeds meer mensen komen alleen nog voor het hoognodige in winkels en in de steden of dorpen. Daarnaast ontstaat steeds meer drukte op de wegen richting de meren.

Naast deze gevolgen hebben aanhoudende hitte en droogte ook gevolgen voor de natuur, hier neemt de kans op (natuur)brand met de dag toe. Daarnaast neemt door de warmte de luchtkwaliteit af, in stedelijke gebieden ontstaat een lichte vorm van smog. Dit bijkomende effect heeft niet direct gevolgen voor de regio, maar zorgt wel voor lichte onrust onder de bevolking.

Slachtofferbeeld en impact

De combinatie van verslechterende luchtkwaliteit en hoge temperaturen leidt tot 10-25% extra sterfgevallen. Dit betreft vooral 65 plussers, waarbij het risico het grootst is bij mensen die ouder zijn dan 80 jaar.

Status	Aantal
Doden	4
Gewonden	4-16
Getroffenen	>40.000
Betrokkenen	>40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario verschilt per locatie binnen de regio. Zo is de kans op een hittegolf langs de kust of in het merengebied kleiner dan in het zuidoosten van de regio. Daarom wordt de waarschijnlijkheid als “mogelijk” ingeschat ten aanzien van de gebieden nabij water en “waarschijnlijk” voor de meer landinwaarts gelegen gebieden.

Capaciteiteninventarisatie

Risicobeheersing

Vanuit het RIVM wordt landelijk uitvoering gegeven aan het voorlichten van mensen, hierbij is speciale aandacht voor de kwetsbare groepen zoals ouderen en jongeren. De Friese hulpdiensten geven hier gedurende de zomermaanden zelf ook uitvoering aan.

Landelijk wordt daarnaast ingezet op het opstellen van protocollen voor zorginstellingen, waardoor uniform opgetreden wordt gedurende of in aanloop naar warme periodes. Een voorbeeld hiervan is de toolkit voor hitte van het RIVM. In deze toolkit worden een aantal hulpmiddelen voor gemeenten landelijk aangeboden.

Crisisbeheersing

De benodigde operationele capaciteit voor dit incidenttype is met de basiszorg op te vangen, omdat het zich niet op één moment en locatie clustert. Wel vergt dit scenario extra inzet op het gebied van (risico)communicatie. In het kader van dit scenario is een nationaal hitteplan opgesteld en door de GGD Fryslân is er een regionaal hitteplan vastgesteld. De coördinatie van dit scenario wordt voor een groot deel landelijk geregeld. Wat (extra) aandacht verdient is de mogelijkheid van het optreden van domino-effecten bij vitale infrastructuur (bijvoorbeeld energiecentrales). Ook de eventuele effecten van de verdere vergrijzing van de regio is een aandachtspunt; immers ouderen vormen een kwetsbare groep bij extreme hitte.

2.3 Gebouwde omgeving

Het meest relevante crisistype binnen dit maatschappelijke thema is een (grote) brand in een kwetsbaar object. Kwetsbare objecten zijn onder meer inrichtingen als ziekenhuizen, verzorgingshuizen, en kinderdagverblijven. De gemene deler die dit soort functies (gebouwen) met elkaar delen is dat een groot deel van de aanwezige personen actief geholpen zal moeten worden bij de ontruiming. Denk hierbij aan bedlegerige personen of jonge kinderen.

Daarnaast valt ook een crisistype als een grote brand in een (oude) dichte binnenstad onder dit maatschappelijk thema. De oude binnensteden kenmerken zich door smalle straten die moeilijk bereikbaar zijn voor hulpdiensten en het relatief grote aantal mensen wat op een beperkte oppervlakte samenwoont.

In het nu volgende hoofdstukken worden de volgende scenario's uitgewerkt:

- Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
- Grote brand in gebouw tijdens evenement
- Brand in dichte binnenstad

Scenario

Brand in kwetsbaar object

Binnen Fryslân zijn ongeveer 1.000 objecten die bestemd zijn voor verminderd of niet zelfredzame personen. Zo'n 100 van deze objecten zijn verpleeg- en verzorgingshuizen. Bij deze objecten hebben bereikbaarheid en bluswatervoorziening traditioneel veel aandacht doordat in een aantal gevallen de opkomingstijden hoger liggen dan gemiddeld.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- De brand ontstaat in een verzorgingshuis.
- Er vinden (ver)bouwwerkzaamheden plaats bij en in het verzorgingshuis.
- Het incident vindt 's nachts plaats.
- De meest kwetsbare groep in het scenario zijn de bewoners van het verzorgingshuis.
- Er wonen ongeveer 100 mensen in het verzorgingshuis.
- Evacuatie is moeizaam en traag doordat veel mensen nadrukkelijk geholpen moeten worden.

Beschrijving

De brand ontstaat 's nachts in een bouwcontainer tegen de gevel van het verzorgingshuis. De brand slaat vervolgens over naar de gevel van het verzorgingshuis en breidt zich uiteindelijk via het dak verder over het pand.

De brandweer zet zich na aankomst in eerste instantie alleen in op de redding en evacuatie van aanwezige personen. Dit heeft vooral te maken met het relatief grote aantal personen wat nadrukkelijk geholpen moet worden bij het verlaten van het gebouw. Door hier direct op in te zetten wordt getracht te voorkomen dat mensen bloot gesteld worden aan rook en hitte of, als dit niet voorkomen kan worden, de blootstelling zo kort mogelijk te laten duren. Ouderen zijn extra kwetsbaar voor dergelijke omstandigheden die een behoorlijke impact hebben op het menselijk lichaam.

Door de snelle inzet van de hulpdiensten worden de aanwezige bewoners in veiligheid gebracht.

Desondanks komt voor twee mensen alle hulp te laat. Een aantal bewoners heeft daarnaast (ernstige) ademhalings-/ hartklachten als gevolg van de effecten van het incident. Deze mensen zullen zo veel mogelijk op locatie worden verzorgd of worden vervoerd naar ziekenhuizen in de nabijheid.

Het zal na de ontruiming nog geruime tijd duren voor de brand in het complex onder controle is. Door de rook- en waterschade als ook door de directe schade van de (hitte van de) brand is een gedeelte van het wooncomplex voor enige tijd niet bewoonbaar. Voor de getroffen en betrokken bewoners zal daarom moeten worden voorzien in een tijdelijk onderkomen.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	2-4
Gewonden (T1/T2)	4-16
Getroffenen	<400
Betrokkenen	<400

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als "mogelijk" ingeschat. Tussen 2001 en 2012 zijn in Nederland 48 mensen om het leven gekomen bij branden in verzorgingstehuizen (Bron: ibMZ, 2014). In 2015 vielen in zorginstellingen vier dodelijke slachtoffers als gevolg van brand. Accurate cijfers over de tussenliggende jaren zijn momenteel niet beschikbaar.

Bronnen:

- 1 Brandveilig.com// Incidentbeheersing Management Zorginstellingen, 2014
- 2 Jaaroverzicht fatale woningbranden 2015, Brandweer Nederland, 2015

Capaciteiteninventarisatie

Er wordt door de Veiligheidsregio een op een aantal manieren invulling gegeven aan het bevorderen van de brandveiligheid in zorginstellingen. De Veiligheidsregio heeft een wettelijke taak ten aanzien van de advisering op dergelijke vergunningen. Daarnaast voert de Veiligheidsregio vaak ook het wettelijk toezicht op de bouw en het gebruik uit namens de gemeente.

Daarnaast zet de Veiligheidsregio in op een aantal projecten om de bewustwording ten aanzien

van brand(gevaar) te vergroten. Enkele voorbeelden hiervan zijn het project Brandveilig Leven (BVL) en Geen noord bij Brand (GNBB).

Met de huidige aanwezige operationele capaciteit is een scenario als hier beschreven handelbaar voor de hulpdiensten. Hierbij is het echter wel van belang dat het zorggebouw in een goede staat verkeerd, het bouw- en installatietechnisch aan de eisen voldoet en dat er een operationele BHV organisatie in het pand aanwezig is.

Scenario

Brand bij evenement in gebouw

In de regio Fryslân vinden op jaarbasis meer dan 1.000 evenementen plaats. Daarnaast zijn er twee (voetbal)stadions aanwezig. Bekende grote evenementen in de regio zijn bijvoorbeeld de Opendagen Luchtmacht en de Elfstedentocht. Voor dergelijke evenementen hebben de verschillende hulpverlenings- en crisisorganisaties veelvuldig overleg en afstemming over de bestrijding van incidenten tijdens en rondom de ze evenementen.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats in een stadion waar op dat moment een evenement/ concert plaatsvindt.
- Tijdens het evenement zijn ongeveer 26.000 personen in het stadion aanwezig.
- Alle in het stadion aanwezige personen worden als kwetsbaar gezien, extra kwetsbaar zijn minder validen en aanwezige kinderen.
- Tijdens de ontruiming van het stadion ontstaat paniek onder de aanwezigen.
- Invloeden op vitale infrastructuur zijn niet beoordeeld in dit scenario.
- Het scenario combineert twee incident typen in één incident; paniek in menigte en brand tijdens een evenement (in een gebouw).

Beschrijving

Tijdens een concert in een van de stadions in Fryslân ontstaat brand. Het vuur leidt tot paniek onder het publiek waardoor gedrang ontstaat bij het ontruimen van veld en tribunes wanneer alle 28.000 aanwezige personen tegelijk het stadion proberen te verlaten. Van deze mensen staat ongeveer 11.000 personen op 'het veld' en is de rest verdeeld over drie tribunes. Één van de korte zijden van het stadion is niet als publieksruimte ingedeeld omdat hier podium en technische faciliteiten voor het optreden zijn gesitueerd. Rondom de tribunes en de gracht om het veld zijn verschillende (tijdelijke) horecapunten ingericht. Aanwezige BHV'ers proberen de ontruiming rustig en ordentelijk te laten verlopen. Dit slaagt echter niet meer waardoor in het

gedrang een aantal mensen ten val komt en onder de voet wordt gelopen.

Ondanks het gedrang en de paniek is het stadion binnen twintig minuten vrijwel geheel leeg en hebben de hulpdiensten de ruimte en mogelijkheid de brand te bestrijden en de gewonden te verzorgen in een van de ingerichte EHBO posten in het stadion.

Tijdens de hulpverlening blijkt dat voor een aantal personen alle hulp te laat komt en zijn 4 tot 16 mensen dusdanig gewond dat zij directe medische hulp nodig hebben en naar een ziekenhuis in de buurt moeten worden vervoerd.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	2-4
Gewonden (T1/T2)	4-16
Getroffenen	< 40.000
Betrokkenen	< 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “onwaarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Audit Brand Euroborg stadion Groningen (Auditteam Voetbalvandalisme, 2008).
- 2 Incidentbestrijdingsplan Abe Lenstrastadion (2012)

Capaciteiteninventarisatie

Het scenario kan voldoende worden bestreden mits het stadion of gebouw waar het plaatsvindt voldoet aan alle bouwtechnische en installatietechnische eisen en regelgeving.

Daarnaast bestaat voor het Abe Lenstrastadion een speciaal voor dit stadion geschreven incidentbestrijdingsplan.

In het kader van het aanvragen van evenementvergunningen adviseert Brandweer Fryslân het bevoegd gezag in het kader van de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid van het incident en de mensen die betrokken zijn bij een dergelijk incident. De adviestaak van de Brandweer zal de komende jaren worden voortgezet en zal worden ingezet worden op projecten als Brandveilig Leven.

Scenario

Brand in dichte binnenstad

De regio Fryslân kent een aantal oude binnensteden. Deze binnensteden kenmerken zich door het grote aantal oude panden en smalle straten. De bereikbaarheid in deze oude stadskernen is dan ook niet optimaal te noemen en door de clustering van diensten en functies bevinden zich veel mensen op een relatief klein oppervlak.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- De brand ontstaat op de begane grond van een oud grachtenpand.
- Op de bovenverdiepingen zijn verschillende woonadressen gelegen en wonen verschillende mensen.
- Er is sprake van een snel brandverloop door de vele oude houten constructies in de vaak monumentale panden.
- Ouderen en kinderen worden als extra kwetsbaar aangemerkt omdat zij wellicht niet in staat zijn snel te vluchten uit een bovenwoning.

Beschrijving

Op de begane grond van een historisch grachtenpand breekt brand uit. Hoewel de brand snel ontdekt en gemeld wordt, spreidt het vuur zich snel uit over het pand en slaat over naar naast gelegen panden. Niet alleen naastgelegen panden raken zwaar beschadigd bij de brand, ook de verschillende bovenwoningen lopen ernstige schade op.

Een snelle inzet van de brandweer ten spijt, eist de brand eist één dodelijk slachtoffer, een oudere bewoner van een van de bovenwoningen heeft het pand niet tijdig kunnen verlaten en wordt na de brandbestrijding gevonden door de hulpdiensten.

De algehele brandbestrijding als ook nazorg als wegafzettingen en mogelijke stut- of sloopwerkzaamheden worden bemoeilijkt door de vele smalle straten waar zwaar en breed materieel niet makkelijk doorheen te manoeuvreren is. Dit maakt dat ook na het incident de

gevolgen in het oude centrum nog geruime tijd voelbaar zijn door afzettingen en (tijdelijke) blokkades van straten en stegen direct rondom de plek van de brand. De smalle straten zijn gedurende lange periode niet of moeilijk toegankelijk door steigers, hekken en grote hoeveelheden bouw materiaal en materieel wat bij de herstelfase gebruikt wordt.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	1
Gewonden (T1/T2)	2-4
Getroffenen	<400
Betrokkenen	<4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	B
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

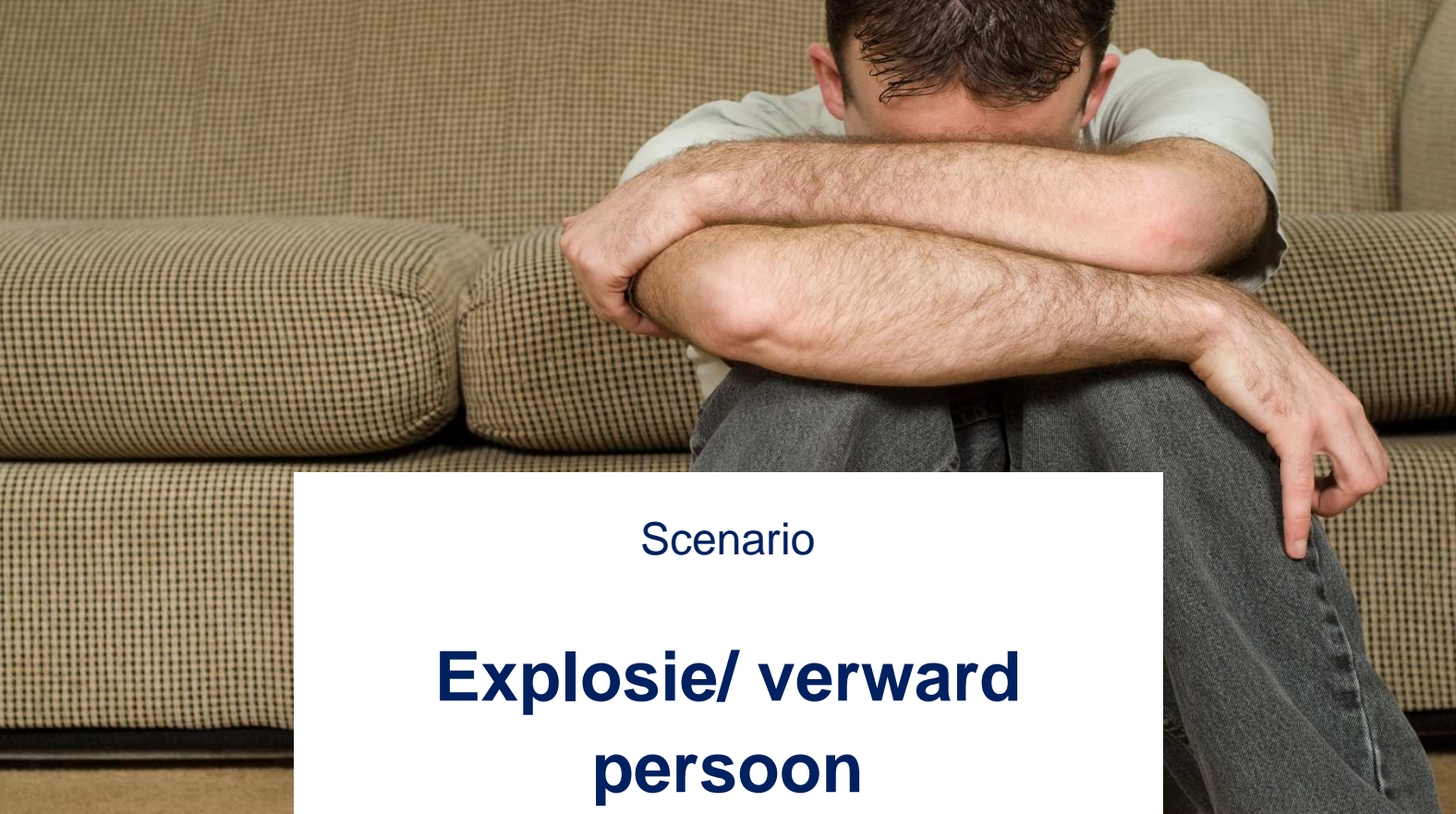
Bronnen:

- 1 Rapport brand aan de Kelders te Leeuwarden 19 oktober 2013 (Inspectie Veiligheid en Justitie, juni 2014)

Capaciteiteninventarisatie

In het kader van risicobeheersing wordt veel gedaan om een dergelijk scenario te voorkomen (bijvoorbeeld t.a.v. vergunningsverlening bij bouw en gebruik). De veiligheidsregio heeft hiervoor ook een (wettelijke) adviesrol in het kader van risicobeheersing en operationele voorbereiding. Deze wettelijke taak zal de veiligheidsregio ook de komende jaren blijven uitvoeren. Deze adviestaak komt aan de orde in het beleidsplan van de Veiligheidsregio/ Brandweer Fryslân.

Operationeel is een dergelijk scenario voldoende bestrijdbaar met de huidige operationele capaciteit. Hierbij dient een gebouw bouwkundig en installatietechnisch te voldoen aan de regelgeving. In het kader van operationele voorbereiding voor enkele gebouwen met een grootschalige publieksfunctie bereikbaarheidskaarten/ aanvalsplannen aanwezig. Daarnaast wordt er door Brandweer Fryslân aandacht besteed aan de dichte binnensteden in het kader van brandveilig leven. En krijgen de dichte binnensteden extra aandacht binnen het dekkingsplan van Brandweer Fryslân en de inzetvoorstellen van de brandweer.

Scenario

Explosie/ verward persoon

Er is een tendens waarneembaar dat mensen langer zelfstandig blijven wonen en minder snel worden opgenomen in het kader van zorg/ geestelijke gezondheidszorg. Verwarde personen hebben in Fryslân en omliggende regio's al voor diverse incidenten gezorgd. Zo was er in december 2015 een explosie in een flatgebouw in Drachten veroorzaakt door een verward persoon. De explosie is ontstaan door het openzetten van de gaskraan, waardoor de hele woning volliep met gas. In Hoorn is in april 2017 bedreigd met een gasexplosie door een verwarde man, waardoor massaal de hulpdiensten zijn gealarmeerd. Deze dreigingen komen steeds vaker naar voren in het nieuws en kunnen zeer divers zijn. Ook schiet/ steekincidenten en overlast zijn voorbeelden die kunnen plaatsvinden. Deze scenario's geven vaak maatschappelijke onrust, waarbij ook de schuldvraag een belangrijk item is.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Een verward persoon veroorzaakt een gasexplosie;
- De explosie ontstaat in een appartementencomplex met 18 woningen;
- Het appartementencomplex wordt bewoond door zowel gezinnen als minder zelfredzamen.

Beschrijving

In een appartementencomplex met 18 woningen laat een verwarde bewoner opzettelijk de gaskraan openstaan, waardoor de complete woning volloopt met aardgas. Het appartement is een tussenwoning op de eerste verdieping. Door het aanzetten van een elektrisch apparaat, weet het gasmengsel zich te ontsteken en een explosie ontstaat onmiddellijk. Door de

explosie stort een gedeelte van het appartementencomplex met haar 18 woningen in, waardoor er een grote ravage en paniek ontstaat. Door de explosie en de instorting zijn er meerdere doden (waaronder de dader) en zwaargewonden. Ook in de omgeving van het gebouw vallen licht gewonden door de explosie en het rond vliegend puin (o.a. glasscherven).

Omdat er zowel gezinnen als verminderd zelfredzamen niet terug in de woning kunnen is er een zeer uitgebreide nazorgfase. De maatschappelijke onrust is ook erg groot en het incident heeft weerslag op de gehele gemeenschap. Ook de schuldvraag is hierbij een belangrijk item.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	2-4
Gewonden (T1/T2)	4-16
Getroffenen	n.t.b.
Betrokkenen	n.t.b.

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	B
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als "Waarschijnlijk" ingeschat. Dit mede gezien de toename van het aantal incidenten en de tendens van het langer zelfstandig blijven wonen.

2.4 Technologische omgeving

Binnen het maatschappelijk thema technologische omgeving staan incidenten centraal waarbij sprake is van een gevaarlijke stof. Hierbij valt te denken aan bedrijven die gevaarlijke stoffen produceren, gebruiken bij hun productieproces of ze opslaan en gereed maken voor het vervoer naar andere bedrijven en instellingen. Maar ook LPG tankstations en de mogelijke scenario's vallen onder de technologische omgeving.

Binnen het crisistype toxisch incident kunnen zich meerdere soorten scenario's afspelen. Zo kan er sprake zijn van een (groot) lek met een gevaarlijke (vluchtige/ giftige) stof. Of de stof kan betrokken zijn bij een brand waardoor er toxische verbrandingsresten in de atmosfeer terecht komen.

In dit risicoprofiel zijn de volgende drie scenario's uitgewerkt binnen dit thema:

- Explosie bij een stationaire inrichting,
- Toxisch incident bij een stationaire inrichting,
- Olieramp op de Waddenzee.

Scenario

Explosie stationaire inrichting

In Fryslân zijn ongeveer 130 bedrijven aanwezig waar wordt gewerkt met brandbare of explosieve stoffen. Hieronder vallen onder meer LPG tankstations, bedrijven met een (eigen) gasverdeelstation en vuurwerkbedrijven. Deze bedrijven zijn gebonden aan strikte regels en vergunningen. Op deze manier wordt bij dergelijke bedrijven de veiligheid voor werknemers en de omgeving gegarandeerd.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats op een bedrijventerrein. In de buurt is ook een woonwijk gelegen.
- Het gaat om een worst case scenario waarbij een met gas gevulde tankwagen ontploft.
- Alle aanwezige personen in een straal van 500 meter worden als kwetsbare groep beschouwd.
- Er is in dit scenario geen expliciete aandacht geschonken aan vitale infrastructuur. Vitale infrastructuur kan getroffen worden als de explosie plaatsvindt in de buurt van bijvoorbeeld hoogspanningslijnen.

Beschrijving

Door een aanrijding met een ander voertuig ontstaat brand bij een lossende LPG tankwagen. Als gevolg van de aanrijding raakt de beschermende mantel van de tankwagen beschadigd. De toegesnelde brandweer probeert de brand snel onder controle te krijgen om opwarming van de tankwagen te voorkomen. De brandweer slaagt niet in deze opzet en krijgt het vuur

niet snel genoeg onder controle. Daarom wordt ingezet op het ontruimen van het gebied rondom de tankwagen. Het gaat hierbij echter om een gebied van bijna een vierkante kilometer. De aanwezige hulpdiensten zijn daarom niet in staat om in het korte tijdsbestek

wat hen gegeven is alle aanwezige mensen te evacueren. Als gevolg van de explosie vallen tussen de 40 en 160 dodelijke slachtoffers. Hierbij wordt het gebied direct rondom de tank het zwaarst getroffen, binnen deze straal van ongeveer 90 meter is het schadebeeld dat aanwezige gebouwen onherstelbaar zijn beschadigd en dat op meerdere plekken brand wordt. In een ring om dit zwaarst getroffen woeden allerlei (secundaire) branden en is overal puin te zien op straat. Tot op meer dan 140 meter in de omgeving zijn ruiten gesneuveld en zijn autoalarmen te horen als gevolg van de schokgolf die vrijkwam bij de explosie van de tankwagen.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	40-160
Gewonden (T1/T2)	160-400
Getroffenen	<4.000
Betrokkenen	<4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	D
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Scenarioboek externe veiligheid (Brandweer Amsterdam-Amstelland e.a.)

Capaciteiteninventarisatie

In Nederland wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan het voorkomen van incidenten zoals beschreven in dit scenario. Op landelijk niveau wordt middels een zogenaamde safety deal invulling gegeven aan het beter beschermen van LPG tankwagens. Deze voertuigen krijgen een beschermende mantel die de in het voertuig aanwezige LPG beter beschermt tegen de gevolgen van een brand.

Daarnaast heeft de Veiligheidsregio een adviesbevoegdheid in het kader van Omgevingsvergunningen en ruimtelijke plannen. Op die manier kunnen aan zowel de kant van de risicobron als aan de kant van de omgeving veiligheidsmaatregelen worden voorgesteld om de veiligheid te verhogen. Tot slot wordt door het bevoegd gezag bij (gevaarlijke) bedrijven gecontroleerd om het naleven van de geldende vergunningen.

Scenario

Toxisch incident inrichting

In Fryslân zijn ongeveer 100 bedrijven aanwezig waar wordt gewerkt met giftige stoffen. Hieronder vallen onder meer bedrijven met een ammoniak installatie, verfbedrijven en opslagen van (giftige) stoffen. Deze bedrijven zijn gebonden aan strikte regels en vergunningen. Op deze manier wordt bij dergelijke bedrijven de veiligheid voor werknemers en de omgeving gegarandeerd.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats bij een bedrijf met een (grote) ammoniak koel installatie.
- Er is vanuit gegaan dat de gehele inhoud van het systeem (1.500 kg) vrijkomt.
- Er is sprake van een ongunstige windrichting, waardoor kwetsbare gebieden hinder ondervinden van de gevolgen van het scenario.
- Daarnaast vindt het incident overdag plaats, waardoor er veel mensen buiten of aan het werk zijn in het getroffen gebied.
- Kwetsbare personen worden in dit scenario gezien als alle personen die zich bevinden binnen het bereik van de overdrijvende gifwolk. Hierbij gaat extra aandacht uit aan kinderen, ouderen en andere verminderd zelfredzame personen.
- Personen die zich binnenshuis bevinden en tijdig ramen en deuren sluiten en automatische ventilatie uitschakelen zijn nog enige tijd veilig binnenshuis. Personen buitenshuis ervaren vrijwel direct de gevolgen van de ammoniak wolk.
- Een overtrekkende ammoniak wolk heeft geen directe gevolgen voor vitale infrastructuur. Hierbij zijn personen in of in de buurt van ziekenhuizen een uitzondering mochten die zich binnen het bereik van de wolk bevinden.

Beschrijving

Tijdens een incident binnen een bedrijf met ammoniak komt als gevolg van een defect aan

het systeem de gehele inhoud (1.500 kg) ammoniak vrij. Doordat de ammoniak vrijkomt begint zich rond de installatie een plas te vormen die 'uit begint te dampen'. Hierbij ontstaat als gevolg van verdamping van de ammoniak een wolk van gasvormige ammoniak.

Zodra werknemers van het bedrijf het defect ontdekken, is het scenario al te lang ontwikkeld om nog veilig in te kunnen grijpen. Hierop wordt gestart met de ontruiming van het bedrijf. Het gebouw is echter niet luchtdicht en bij de ontruiming blijven op meerdere plekken deuren openstaan. Hierdoor trekt de ammoniak wolk langzaam door het gebouw naar buiten.

De wolk wordt, eenmaal buiten, meegenomen door de wind en drijft langzaam over het bedrijventerrein richting enkele in de buurt gelegen woonwijken.

De hulpdiensten zetten groots in en alarmeren de bevolking door de aanwezige WAS palen en door het verzenden van een NL alert. Hierin wordt opgeroepen het gebied te verlaten of ramen en deuren te sluiten en de automatische ventilatie uit te schakelen. Ondertussen proberen teams van de brandweer het pand te betreden en verder uitstroom van ammoniak te voorkomen en de nog in het pand aanwezige ammoniakdamp neer te slaan met water(schermen).

Personen die zich op dat moment nog buiten bevinden en in de wolk terecht komen krijgen (ernstige) klachten aan ogen en luchtwegen en lopen het risico te komen te overlijden als gevolg van de blootstelling aan de ammoniak.

Doordat de omgeving tijdig is gewaarschuwd, en de concentratie van de wolk langzaam afneemt naarmate deze verder van het bedrijf af komt, komen er in de woonwijken rond het bedrijventerrein geen personen om het leven. Wel worden er meerdere personen opgevangen door ambulances en huisartsenposten met verschillende (huid- en luchtweg) klachten.

Op het bedrijventerrein/ binnen het bedrijf komen twee personen om het leven nadat ze in aanraking zijn gekomen met de hoge concentraties ammoniak.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	2 – 4
Gewonden (T1/T2)	16 – 40
Getroffenen	< 400
Betrokkenen	< 4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat. Dit is gebaseerd op kwantitatieve risicoberekeningen en landelijke casuïstiek.

Capaciteiteninventarisatie

In het kader van risicobeheersing vinden tal van activiteiten plaats om dergelijke rampen te voorkomen of de gevolgen hiervan te beperken. Zo adviseert Brandweer Fryslân op vergunningen en bestemmingsplannen. In het kader van de vergunningen wordt onder andere gekeken naar de opslagmogelijkheden, de hoeveelheden van gevaarlijke stoffen en de preventieve en repressieve maatregelen. In het kader van ruimtelijke plannen wordt onder meer gekeken naar de mogelijkheden om bedrijven met gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk gescheiden te houden. In deze adviezen staat het behalen van een zo veilig mogelijke situatie voorop.

Het bevoegd gezag voert daarnaast inspecties uit ten einde de veiligheid van bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, te waarborgen.

De benodigde operationele capaciteit voor dit incidenttype is sterk afhankelijk van de locatie waar dit incident zich voordoet. In dichtbebouwd gebied in de directe nabijheid van kwetsbare objecten zal de capaciteit een knelpunt zijn. Wanneer dit scenario zich voordoet in gebieden waar veel mensen wonen of werken zal dit een grotere claim leggen op de inzet van de hulpdiensten.

Daarnaast beschikt de brandweer voor de meest risicovolle bedrijven over rampbestrijdingsplannen, bereikbaarheidskaarten en in enkele gevallen over specifieke aanvalsplannen. Deze set plannen en kaarten ondersteunen de hulpdiensten in hun voorbereiding op rampen en zware ongevallen.

Scenario

Olieramp Waddenzee

De Waddenzee is een unieke binnenzee die zich uitstrekt tussen de vijf Nederlandse Waddeneilanden en het vaste land. Door de ligging, gevarieerde flora en fauna en de invloeden van eb en vloed is het gebied sinds 2009 ook internationaal erkend als uniek en kwetsbaar dankzij de vermelding op de Werelderfgoedlijst van Unesco.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- In en rond de Waddenzee vinden meerdere (economische) activiteiten plaats als olie-/gaswinning en scheepvaart. Voor dit scenario is een scheepvaartincident gekozen.
- In het scenario stroomt één zij tank van een olietanker gedeeltelijk leeg.
- De tanker lekt ongeveer 2.500m³ olie in de Waddenzee.
- De aanwezige flora en fauna worden als meest kwetsbaar gezien in dit scenario.
- Vooral eilandbewoners en toeristen zullen hinder kunnen ondervinden.

Beschrijving

Een olietanker komt in ruw weer, boven de Waddeneilanden, in botsing met een ander schip. De olietanker raakt hierbij zwaar beschadigd en lekt grote hoeveelheden olie. De olievlek groeit snel aan en wordt door stroming en wind richting de Waddeneilanden en Waddenzee gedreven. Het lukt de bemanning en eerste hulpverleners niet het lek te dichten waardoor in totaal zo'n 2.500 m³ olie in het water terecht komt.

Het waddengebied, de kwelders en andere kuststroken komen door de lekkage en drijvende vlek ernstig vervuild met olie. Hoewel een deel van de olie afbreekt in het zoute water zijn grote stukken kust en Waddenzee besmeurd en ontstaat schade voor planten en dieren die in het gebied leven.

Tijdens de opruimwerkzaamheden worden vaargeulen, kuststroken en stranden op de eilanden tijdelijk afgezet. Door het wisselende getijde en geringe diepgang is het op de Waddenzee ook bij hoogwater niet mogelijk om met de allergrootste schepen deel te nemen aan de opruimwerkzaamheden. In dit gebied worden kleinere schepen ingezet om de olie op te ruimen.

Gedurende het aanspoelen van de olie zullen bewoners van de kust en eilanden naast hinder van afzettingen ook hinder kunnen ondervinden als gevolg van de verdamping van de olie. Dit geeft een penetrante geur in de wijde omtrek van de plaatsen waar het is aangespoeld.

Waddenkust

Als maatgevend incident boven de wadden geldt een aanvaring met een olietanker waarbij 2.500 m³ olie uitstroomt (50 procent van één zijtank van een maximaal 10.000 m³ vervoerende, ondiepstekende olietanker). De kans hierop bedraagt eens in de 650 jaar. De *hotspot* is het kruispunt van de Noord-Zuid en Oost-Westroute van de ondiepwaterroute.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	0
Gewonden (T1/T2)	0
Getroffenen	<400
Betrokkenen	<40.000 (ook toeristen)

In onderstaande tabel is de beoordeling weergegeven:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	C
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	A
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	E
5.1 verstoring van het dagelijks leven	C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	C
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “zeer onwaarschijnlijk” ingeschat. Op basis van de Capaciteitennota van Rijkswaterstaat is de kans op ontstaan 1 keer in de 650 jaar.

Capaciteiten inventarisatie

In het kader van risicobeheersing zijn er weinig activiteiten wat betreft dit scenario vanuit de veiligheidsregio. Wel vindt er Waddenzeebreed afstemming plaats in het kader van risicobeheersing.

Rijkswaterstaat (RWS) is belast met de bestrijding van het incident. Bij slechte weersomstandigheden is deze bestrijding erg moeilijk uit te voeren. Bij normale weersomstandigheden wordt de beschikbare capaciteit als voldoende ingeschat.

Wat betreft de bevolkingszorg en communicatie ligt een grote opgave bij de gemeenten en de Veiligheidsregio.

Over de coördinatie van vrijwilligers zijn nog geen duidelijke afspraken. Het schoonmaken van de platen is ook een probleem. Daarnaast zijn er geen specifieke afspraken over de rol van de hulpdiensten in de nazorgfase, waaronder rol Veiligheidsregio.

Wat betreft de operationele voorbereiding zijn al veel plannen en procedures aanwezig, o.a.:

- Ramp en incidentbestrijdingsplannen aanwezig (ook geheel multidisciplinair) Specifiek calamiteitsbestrijdingsplan RWS
- Capaciteitennota RWS 2006-2010 aanwezig (op dit moment wordt er door RWS gewerkt aan een nieuwe capaciteitennota).

2.5 Vitale infrastructuur en voorzieningen

Binnen het maatschappelijk thema Vitale infrastructuur en voorzieningen staan incidenten centraal waarbij sprake is van de uitval van vitale voorzieningen binnen onze samenleving. De Nederlandse burger vertrouwt juist op een constante aanwezigheid en beschikbaarheid van deze infrastructuur en voorzieningen. Wanneer vitale voorzieningen (tijdelijk) komen uit te vallen dreigt (een deel van) het dagelijks leven gedeeltelijk of volledig uit te vallen. Er moet hierbij gedacht worden aan voorzieningen als:

- Schoon drinkwater
- Elektriciteit
- Gasvoorziening
- Telefoonverkeer
- Internetverkeer
- Afval verwerking
- Afvalwater zuivering

Het stil vallen van een deel van het dagelijks leven brengt ook voor de Veiligheidsregio Fryslân grote implicaties met zich mee, daarom zijn deze incidenttypen dan ook als relevant beschouwd en nader uitgewerkt in dit hoofdstuk.

Scenario

Uitval Gasvoorziening

Iedere inwoner van Nederland vertrouwt op de constante aanwezigheid van schoon drinkwater, elektriciteit, telefoon, internet en afvalverwerking.

Wanneer deze diensten uit komen te vallen kunnen delen van het dagelijks leven, al dan niet volledig, stil komen te liggen. Dergelijke crisistypen zijn vanzelfsprekend ook voor Fryslân zeer relevant.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- De uitval van de gasvoorziening duurt ongeveer 12 uur.
- Het scenario gaat uit van een getroffen (stads)wijk van tussen de 1.000 en 1.500 inwoners.
- De uitval vindt plaats in de winter, met temperaturen die beneden het vriespunt gelegen zijn.

Beschrijving

In de winterperiode wordt tegen het einde van dag bij werkzaamheden aan de waterleiding een waterleiding beschadigd. Door de uitstroom van water en de druk waarmee dat gepaard gaat breekt de gasleiding, die door het drukverschil volloopt met water. Hierdoor komt een wijk van ongeveer 750 tot 1.000 woningen zonder gas te zitten. Op dat moment is gevoelstemperatuur -2°C .

Gevolg is dat centrale verwarming en warm watervoorzieningen uitvallen en mensen niet meer op gas kunnen koken. Dit brengt ongemak met zich mee en kan in extreme weersomstandigheden leiden tot kritische situaties voor niet-zelfredzame personen.

Door de vervuiling in het gasnet (water en zand) kost het veel tijd om deze verstoring op te lossen: eerst moet het gebied van de vervuiling worden bepaald en afgesloten van het omliggende net. Hierbij worden tevens de hoofdkranen van de huisaansluitingen huis voor huis gesloten, omdat anders gevaarlijke situaties kunnen ontstaan bij het weer op druk brengen van het gasnet. Dit is een veiligheidsprocedure van de netbeheerder en kost veel tijd. Vervolgens worden in secties de leidingen gecontroleerd, leeggezogen en schoongemaakt.

Daarna kan begonnen worden met het gefaseerd en huis aan huis opnieuw aansluiten van getroffen huishoudens. De totale hersteltijd van de storing ligt rond de 8-10 dagen.

Slachtofferbeeld en impact

Het is onwaarschijnlijk dat er directe slachtoffers vallen door de uitval van de gasvoorziening. Er bestaat echter wel een kans op indirecte slachtoffers doordat voorraden van reserve systemen opraken bij instellingen als gevolg van de duur van de uitval.

De inschatting is echter dan mensen zich in de meeste gevallen warm zullen houden met extra kleding, tijdelijke elektrische kachels of door de tijd elders door te brengen waar nog wel gas en verwarming aanwezig is.

Status	Aantal
Doden	nvt
Gewonden (T1/T2)	nvt
Getroffenen	< 40.000
Betrokkenen	< 40.000

In onderstaande tabel is de beoordeling weergegeven:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	Nvt
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	Nvt
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt tussen mogelijk en waarschijnlijk ingeschat.

Capaciteiten inventarisatie

Naar scenario's in het kader van nutsvoorzieningen is meer onderzoek nodig om beter zicht te krijgen op de effecten, maatregelen en benodigde capaciteit. Landelijk is voor deze scenario's veel aandacht. Ook zijn er regionaal convenanten afgesloten met de vitale sector. Tevens is de regio in 3 Noord verband bezig met het verder ontwikkelen van een netwerk met vitale partners.

Scenario

Uitval

Elektriciteitsvoorziening

In Nederland wordt het energienet beheerd door enkele regionale netbeheerders. Voor het landelijke netwerk is Tennet de enige netbeheerder. Het net van Tennet verbindt de regionale netten met de Europese netten om ons heen.

In de regio Fryslân is er één netbeheerder voor elektriciteit, namelijk Liander. Daarnaast is er in de regio één elektriciteitscentrale van Electrabel in Burgum aanwezig.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats in de winterperiode.
- Het begin van het scenario vindt 's nachts plaats.
- De uitval van stroom geldt voor een (groot) gedeelte van de regio.
- De aanvankelijke uitval duurt ongeveer 24 uur, daarna wordt de storing per gebied verholpen en worden gebieden weer aangesloten.
- Het eerste herstel van de infrastructuur neemt ongeveer vier dagen in beslag. Een definitieve en betrouwbare reparatie vergt mogelijk enkele weken/ maanden.
- Vitale groepen zijn ouderen, zorginstellingen en mensen die thuiszorg ontvangen en thuis afhankelijk zijn van (bijvoorbeeld zuurstof) apparatuur.

Beschrijving

Bij een nachtelijke stroomstoring komen ongeveer 20.000 huishoudens zonder stroom te zitten. Openbaar vervoer, verkeerslichten en allerlei andere technische diensten (pinnen, tankstations, winkels etc.) zijn ook getroffen door de storing. Verwarming en telefonie worden voornamelijk bij de burgers thuis direct gemist. Regionale netwerkdiensten werken dag en nacht om de stroomvoorziening weer op gang te krijgen. Een tijdsindicatie van de duur van herstelwerkzaamheden is echter niet te geven waardoor enige onrust ontstaat

onder de bevolking. Doordat bijna 100% van de hedendaagse maatschappij afhankelijk is van stroom is de impact van de langdurige uitval aanzienlijk voor een regio als Fryslân.

Door de uitval komen ook andere processen in het gedrang, want naast dat bewoners en bedrijven geen stroom meer hebben zullen een aantal secundaire gevolgen optreden, hierbij valt te denken aan de uitval van waterzuivering of drinkwater. Dit zijn processen die in principe onder een separaat crisistype genoemd worden maar ook in dit geval direct betrokken kunnen raken.

De nazorg en herstelfase kan enkele dagen tot enkele gevallen meer dan een week vergen. Doordat leidingen vervangen en nagelopen moeten worden duurt het relatief lang voor huishoudens en bedrijven weer aangesloten zullen zijn op zowel het elektriciteitsnetwerk als het drinkwaternetwerk (dit zal eerst hersteld of gereinigd moeten worden).

Slachtofferbeeld en impact

Zoals hierboven is aangegeven is het niet direct de verwachting dat er dodelijke slachtoffers vallen onder de bewoners in de provincie. Tegelijk kan het echter ook niet direct uitgesloten worden doordat verminderd zelfredzame personen extra hard getroffen kunnen worden door bijvoorbeeld de uitval van (trap)liften, zuurstofsystemen of andere medische systemen waar zij (deels) afhankelijk van zijn.

Status	Aantal
Doden	<1
Gewonden (T1/T2)	2-4
Getroffenen	>40.000
Betrokkenen	>40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B/C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De kans van optreden van dit scenario wordt als "waarschijnlijk" ingeschat, gebaseerd op de Nationale risicobeoordeling 2014.

Bronnen:

1. Scenario's Nationale Risicobeoordeling (2014)
2. Incidentbestrijdingsplan Grootchalige Uitval Stroomvoorziening (2015)

Capaciteiteninventarisatie

In Fryslân zijn de laatste jaren enkele initiatieven ontplooid ter voorbereiding op een scenario als een grootschalige stroomuitval. Onderdeel van deze initiatieven en activiteiten is onder andere het opstellen van het Incidentbestrijdingsplan (IBP) Grootchalige Uitval Stroomvoorziening in 2015. Hierbij is een directe link gelegd met de situatie in Groningen en Drenthe en is gezamenlijk gekomen tot één IBP.

Daarnaast wordt jaarlijks overlegd en zo nodig/ mogelijk geoefend met partners op (onder andere) dit soort scenario's.

Scenario

Verontreiniging Drinkwater

Schoon drinkwater is een van de primaire levensbehoeften van inwoners van Nederland. Een mens kan relatief lang zonder (of met zeer weinig) voedsel overleven, maar na slechts enkele dagen zonder (schoon) water kunnen al acute problemen ontstaan. Hierbij valt te denken aan besmetting van (drink) water met allerlei ziekten en uitdroging van mens en dier door een direct tekort van water in het lichaam.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Uit bemonstering blijkt een van de drinkwater productielocaties te zijn besmet met de E.coli bacterie.
- Het besmette drinkwater is op dat moment al naar ongeveer 150.000 huishoudens verspreid.
- De periode waarin het scenario zich afspeelt is ongeveer 24 uur.
- Veel van de aangesloten huishoudens ontvangt en gebruikt ook daadwerkelijk (mogelijk) besmet drinkwater.
- Het drinkwaterbedrijf neemt de besmetting zeer serieus en handelt vrijwel direct na ontdekking.
- Er is geen sprake van een langdurige herstelfase. Enkele reparaties en aanpassingen bij de productielocatie zijn voldoende.
- De meest kwetsbare groepen zijn in dit scenario zuigelingen en jonge kinderen, zorgbehoevenden/zieke en ouderen.

Beschrijving

Bij een van de drinkwaterlocaties wordt tijdens een routine controle bij een watermonster een mogelijke besmetting aangetroffen. Nader onderzoek wijst uit dat het water daadwerkelijk is besmet met de E.coli bacterie. E.coli is een veel voorkomende darmbacterie die in normale omstandigheden niet direct tot ziekte of andere problemen leidt.

Daarentegen is de bacterie de meest voorkomende verwekker van urineweginfecties. Andere varianten kunnen ook maagdarmlaaiingen opleveren of zelfs ernstigere ziekteverschijnselen.

Na de constatering dat een deel van het drinkwater is besmet met deze bacterie wordt vastgesteld dat vanuit deze locatie zo'n 150.000 huishoudens zijn voorzien van water. Het waterbedrijf onderneemt hierop direct actie door acties te gaan communiceren over de

problemen. Aangesloten huishoudens krijgen het dringende advies om water uit de kraan niet direct te gebruiken maar eerst te koken.

Ondertussen wordt uit de nooddrinkwatervoorzieningen voorzien in de levering van water aan getroffen huishoudens. Het drinkwaterbedrijf kan op eigen kracht zo'n 300.000 huishoudens voorzien van noodwater . mocht dit niet voldoende blijken te zijn, kan een drinkwaterbedrijf sinds enkele jaren putten uit de landelijke nooddrinkwatervoorzieningen. Deze zijn zo robuust opgezet dat de gehele provincie Friesland kan worden voorzien van een voorraad noodwater.

Ondanks het snelle en actieve handelen van het waterleidingbedrijf, ondervindt één oudere persoon zoveel lichamelijke klachten dat ziekenhuisopname plaatsvindt. Door de zwakke lichamelijke gesteldheid van deze persoon komt hulp echter te laat.

Slachtofferbeeld en impact

Verspreid over het getroffen gebied komen na verloop van tijd ziektegevallen aan het licht. Veel van de getroffen inwoners herstelt op eigen kracht of na bezoek aan een huisarts. Maar zoals hierboven aangegeven is voor één persoon alle hulp onvoldoende.

Status	Aantal
Doden	1
Gewonden (T1/T2)	2 – 4
Getroffenen	> 40.000
Betrokkenen	> 40.000

In onderstaande tabel is de beoordeling weergegeven:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	D
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Bronnen:
Vitens

Capaciteiteninventarisatie

De operationele capaciteit voor dit scenario wordt als voldoende ingeschat. Naar scenario's in het kader van nutsvoorzieningen is wel meer onderzoek nodig om beter zicht te krijgen op de effecten, maatregelen en benodigde capaciteit. Landelijk is voor deze scenario's veel aandacht. Ook zijn er regionaal convenanten afgesloten met de vitale sector.

Scenario

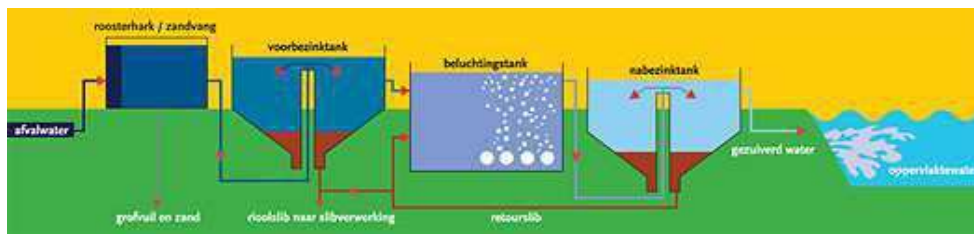
Uitval Waterzuivering

Wetterskip Fryslân zuivert op 28 locaties in Fryslân het afvalwater. Op deze zogenaamde RWZI's (rioolwaterzuiveringsinstallaties) wordt al het rioolwater uit heel Fryslân behandeld, gezuiverd en op het oppervlaktewater gebracht. Dit is een belangrijke schakel in de afvalverwerking van de regio, met deze installaties wordt voorkomen dat ongezuiverd afvalwater in de Friese wateren en meren terecht komt.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Enkele oppervlaktewateren raken vervuild als gevolg van dit scenario.
- Er vallen geen slachtoffers tijdens of na het scenario.
- Het scenario vindt plaats in een (natte) zomer.
- Er worden geen kwetsbare groepen onderscheiden, wel lopen zwemmers in open water risico ziek te worden door contact met het rioolwater.

(Bron: www.waternet.nl)

Beschrijving

Door bliksemingslag in een van de grotere RWZI's in de regio valt de gehele installatie uit. Als gevolg hiervan kan voor dit deel van de regio geen rioolwater meer gezuiverd worden. Ondanks dat er buffering plaatsvindt van vuil water in het rioolsysteem is dit niet voldoende en ontstaat de situatie dat er vuil rioolwater in het oppervlakte water terecht komt. Het waterschap beschikt niet over de juiste onderdelen om de installatie direct te vervangen. Ook als alle onderdelen wel op voorraad zouden zijn, hebben installateurs tijd nodig om de staande installatie te ontmantelen en een nieuwe op dezelfde plek weer op te bouwen.

Gedurende deze herstelperiode zal voor gebruikers van het oppervlaktewater een probleem ontstaan. Recreatie in dergelijk verontreinigd water is bijvoorbeeld niet mogelijk doordat de kans op ziektes aanwezig is. Daarnaast zullen boeren moeten zorgen dat ze hun vee niet uit het water laten drinken en het land niet moeten besproeien met oppervlaktewater.

In het meest ernstige geval kan het zijn dat waterbuffers in bewoond gebied moeten worden aangesproken om het vervuilde water te bergen.

Slachtofferbeeld en impact

Het is niet de verwachting dat er als gevolg van dit scenario dodelijke slachtoffers voordoen. Wel zijn er veel mensen getroffen en betrokken doordat het oppervlaktewater in de provincie meerdere functies heeft in het kader van vervoer van goederen, recreatie en agrarische doeleinden. Hierdoor ontstaat de kans dat onrust ontstaat onder gebruikers van het water die vragen stellen over hun veiligheid en van hun omgeving, hierbij valt te denken aan boeren, zwemmers en andere mensen die op of rond het water te vinden waren ten tijden van het incident.

Status	Aantal
Doden	< 1
Gewonden (T1/T2)	< 1
Getroffenen	>40.000
Betrokkenen	>40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	Nvt
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	B
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	Nvt
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “onwaarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

1. Bestrijdingsplan waterkwaliteit Wetterskip Fryslân, 2016

Capaciteiteninventarisatie

Het Wetterskip draagt dagelijks zorg voor een goede staat van onderhoud op de RWZI's in de regio. Daarnaast beschikt het Wetterskip over calamiteitenplannen en een eigen opschalingsstructuur voor het geval er calamiteiten optreden.

In het geval van een uitval van een rioolzuiveringsinstallatie zal een calamiteitencoördinator in het actiecentrum toezien op een snelle afhandeling van de benodigde acties om de uitval te verhelpen en de effecten voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Scenario

Uitval spraak- en datacommunicatie

Telecommunicatie en ICT zijn een belangrijke factor in onze samenleving. Uitval van dergelijke voorzieningen kunnen een brede impact hebben op ons dagelijks leven, omdat het sterk verweven zit binnen onze samenleving. Voorzieningen waar aan gedacht kan worden bij zo'n uitval zijn pinsystemen, vitale infrastructuur, verkeersmanagement et cetera. Hulpdiensten maken ook veelvuldig gebruik van systemen die worden aangestuurd door telecommunicatie. Er wordt gebruik gemaakt van communicatiesysteem C2000, alarmeringssysteem P2000 en het alarmnummer 112. Een trigger voor het uitvallen van spraak- en datacommunicatie kan cybercrime zijn. Cybercrime is op het moment een belangrijk onderwerp en staat hoog op de bestuurlijke agenda. Omdat het een onderwerp is die vrij nieuw en onbekend is, kan dit veel onrust veroorzaken in de maatschappij. Belangrijk bij dit onderwerp is dat de uitval van spraak- en datacommunicatie niet provinciegrens gebonden is.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Uitval telecommunicatie en ICT;
- Effecten duren een aantal dagen;
- De effecten treffen mogelijk een groot gebied;
- Er is ook uitval van systemen als verkeerslichten;
- Zorgcontinuïteit;
- Functioneren van de crisisorganisatie wordt aangetast;
- Oorzaak is cybercrime.

Beschrijving

Hackers die het voorzien hebben op een dataserver zorgen voor uitval van de telecommunicatievoorzieningen. Als gevolg hier van vallen alle spraak- en datacommunicatievoorzieningen uit binnen Fryslân, maar ook in delen over de provinciegrens.

Door de uitval is het niet meer mogelijk om internet en de telefoon te gebruiken. Verschillende gevolgen treden direct op, zoals het uitvallen van pinbetalingen en het verstoren van verkeersmanagementsystemen. Nutsbedrijven ondervinden ook problemen om hun dienstverlening in stand te houden. Doordat de telefoon niet meer gebruikt kan worden, is het bereiken van hulpdiensten zeer lastig. Hierdoor is het alarmeren van de hulpdiensten en communiceren tussen hulpdiensten lastig, omdat systemen als C2000 en P2000 plat liggen. Doordat de storing pas na 2 dagen opgelost kan worden ontstaat er grote schade en paniek. Mensen worden ongerust, omdat veel voorzieningen niet meer werken.

Slachtofferbeeld en impact

Het slachtofferbeeld en de impact wordt tijdens de werksessie met de aanwezige partners beoordeeld.

Status	Aantal
Doden	2
Gewonden (T1/T2)	4-16
Getroffenen	>40.000
Betrokkenen	>40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	N.v.t.
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	N.v.t.
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	N.v.t.
5.1 verstoring van het dagelijks leven	C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	N.v.t.
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	N.v.t.

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Bronnen:

- Expert judgement: werksessie met partners.

Capaciteiteninventarisatie

In hoe verre hulpdiensten voorbereid zijn op uitval van data- en spraakcommunicatie door cyberaanvallen is moeilijk in te schatten, omdat cybercriminaliteit een relatief nieuw thema is. De Veiligheidsregio Fryslân heeft zeker aandacht voor dit thema, omdat dit vergaande gevolgen kan hebben voor de crisisorganisatie. De wereld van cybercrime is constant in ontwikkeling, dus zal ook de nodige aandacht blijven vergen. Hier door is de capaciteit van andere organisaties moeilijk in te schatten. Wel is met zekerheid aan te geven dat vitale systemen over het algemeen dubbel zijn uitgevoerd en niet snel weg zullen vallen.

2.6 Verkeer en vervoer

Het maatschappelijk thema verkeer en vervoer is voor een waterrijke provincie als Friesland zeer relevant als wordt gekeken naar bijvoorbeeld vervoersbewegingen over het binnenwater. De provincie is een aantal kanalen als een grote hoeveelheid meren rijk. Op deze kanalen en meren vindt zowel recreatie- als beroepsvaart plaats en op veel plekken kruisen deze beide soorten elkaar.

Het is dan ook niet ondenkbaar dat door de (zomer)drukke op het water een groot ongeval plaatsvindt op het water of dat er watersporters in de problemen raken bij een plotselinge weersomslag.

Door de aanwezigheid van de Waddeneilanden heeft de provincie het hele jaar door ook te maken met vervoersbewegingen van veerboten die de eilanden met het vaste land verbinden.

Daarnaast bevindt zich in de provincie een van de laatst overgebleven bases van de Koninklijke Luchtmacht. Op deze Luchtmachtbasis Leeuwarden vinden iedere twee jaar de Opendagen Luchtmacht plaats, waar over verschillende dagen meer dan 250.000 bezoekers op af komen. Een incident tijdens een van de vliegshows is dan ook een scenario waarmee in dit hoofdstuk rekening gehouden wordt.

Voorbeelden van mogelijke incidenten die in dit hoofdstuk aan de orde komen zijn:

- Incident beroepsvaart
- Incident recreatievaart
- Incident vliegshow

Scenario

Incident Vliegshow

De Vliegbasis Leeuwarden is een van de laatste drie operationele vliegbases van de Koninklijke Luchtmacht, ook wel een MOB (Main Operation Base) genaamd.

Op deze basis vinden iedere twee jaar de Openluchtmacht dagen plaats. Tijdens deze dagen worden luchtshows gegeven en heeft het publiek de mogelijkheid de basis en het materieel te bekijken. De dagen trekken van oudsher veel bezoekers.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Voor dit scenario is gebruik gemaakt van het geldende Rampbestrijdingsplan van de Vliegbasis en het multidisciplinair veiligheidsadvies wat is gegeven voorafgaand aan de laatste edities.
- Er is gekozen om een crash van een vliegtuig tijdens een van de dagen uit te werken.
- Het evenement trekt meer dan 250.000 bezoekers verdeeld over meerdere dagen.

Beschrijving

Tijdens een van de vliegshows raakt een vliegtuig in de problemen. Wanneer een noodlanding niet meer mogelijk blijkt, probeert de piloot uit te wijken naar open terrein waar zich op dat moment geen mensen bevinden. Hij slaagt hier niet in en komt uiteindelijk met grote snelheid in een grote groep publiek terecht. Bij de klap komen ongeveer 45 mensen direct te overlijden. Daarnaast raken tientallen mensen (ernstig) gewond als gevolg van de vlammen/ rondvliegende brokstukken.

De Vliegbasis heeft samen met de hulpdiensten een rampbestrijdingsplan gereed wat in werking treedt bij een dergelijk incident. Hierin zijn taken, rollen en afstemming tussen de verschillende (hulp) instanties en gemeenten geregeld en geborgd. Daarnaast worden in het plan ook andere scenario's voorbereid, zoals 'overcrowding', paniek in menigte en plotselinge weersomslagen.

Het in deze paragraaf beschreven scenario is ook terug te vinden in het rampbestrijdingsplan onder scenario nummer 5.

Slachtofferbeeld en impact

Door de impact en vrijkomen van brokstukken en brandstof zijn er in de directe nabijheid van de crashlocatie veel slachtoffers te betreuen. Daarnaast zijn door de hitte en brokstukken veel mensen gewond geraakt.. een groot deel hiervan heeft direct medische hulp nodig en zal vervoerd moeten worden naar ziekenhuizen in de omgeving.

Om de opname en verspreiding van deze slachtoffers te coördineren wordt het SIS (slachtoffer informatie systeem) ingeschakeld. Dit is een landelijke dienst met eigen telefooncentrale en website waar verwanten en betrokkenen kunnen nagaan of hun familielid of bekende is opgenomen in een van de betrokken ziekenhuizen. Dit systeem werkt naast het systeem van een gemeentelijke/ regionale crisiswebsite/ rampenzender en informatie nummer.

Status	Aantal
Doden	40 – 160
Gewonden (T1/T2)	40 – 160
Getroffenen	> 4.000
Betrokkenen	> 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C hoog
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “onwaarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden
- 2 Multi Veiligheidsadvies Veiligheidsregio Fryslân

Capaciteiteninventarisatie

In het kader van preventie en voorbereiding wordt de laatste jaren veel gedaan. Enerzijds door bijvoorbeeld vergunningverlening en het daaraan gekoppelde Veiligheidsadvies van Veiligheidsregio Fryslân als we anderzijds de voorbereiding van de repressieve diensten op deze dagen. Zo zijn er voorafgaand aan de opendagen gerichte (Copi) oefeningen op en rond

het terrein van de vliegbasis en zijn ook repressieve diensten van Brandweer Leeuwarden en de brandweer van de vliegbasis voorbereid op de open dagen. Daarnaast wordt veel aandacht geschonken aan risico- en crisiscommunicatie tijdens de opendagen om de zelfredzaamheid van het aanwezige publiek te bevorderen.

Scenario

Incident Waterrecreatie

Friesland is bij uitstek een provincie die zich leent voor watersport. De provincie is meer dan 500 km aan kanalen rijk en telt een aantal grote binnenmeren. Daarnaast staat de provincie in direct contact met het IJsselmeer en de Waddenzee. Zeker in de zomermaanden wordt de provincie door veel toeristen bezocht en worden de vele jachthavens druk bezocht.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats op een van de (grote) binnenmeren van de provincie.
- Op het moment van plaatsvinden zijn veel toeristen op het water aanwezig.
- Veel reguliere watersporters hebben zich goed voorbereid en ondervinden minder hinder van de plotselinge weersomslag en zijn tijdig teruggekeerd naar een haven.

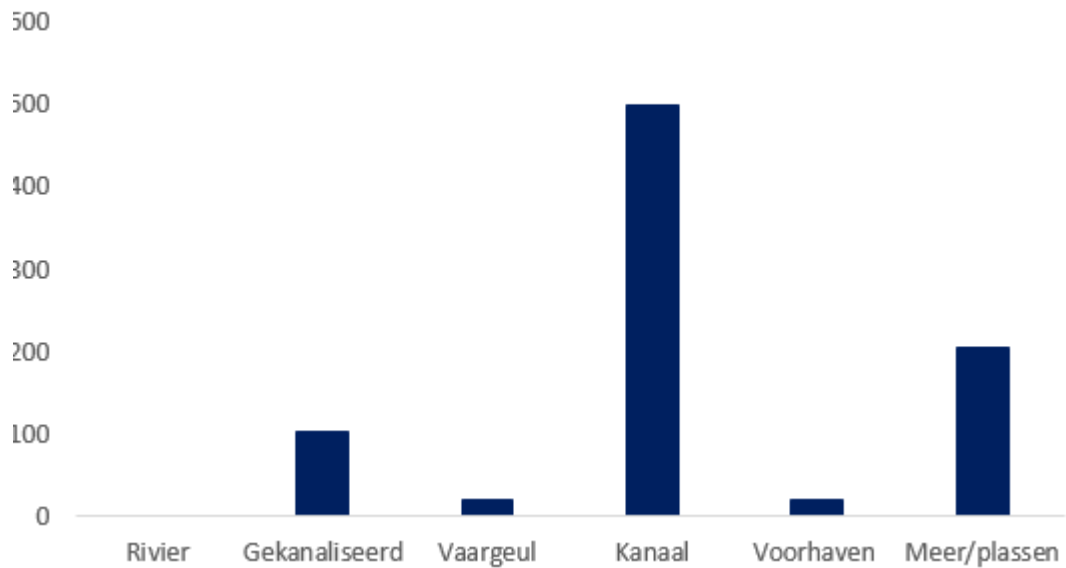
Beschrijving

Tijdens een warme zomerdag slaat plotseling het weer om in de zuidwest hoek van de provincie. Op de binnenmeren zijn op dat moment veel zeilboten en andere watersporters aanwezig. Een groot deel van hen wordt door de plotselinge omslag verrast en komt daarmee in de problemen. Recreanten krijgen te maken met windstoten en grote hoeveelheden water. Als gevolg van de weersomslag slaan veel boten om of komen (voornamelijk bij de sluizen en ingangen van kanalen) met elkaar in aanvaring.

Na ongeveer anderhalf uur is de storm gaan liggen en kan de balans op het water opgemaakt gaan worden. De chaos is op dat moment nog onverminderd groot, vele hulpverleners en recreanten/ beroepsvaarders geven hulp aan getroffen watersporters.

In deze fase wordt ook duidelijk dat veel mensen elkaar in de hectiek zijn kwijt geraakt. Het kost de nodige inspanning van verschillende instanties om de juiste mensen met elkaar in contact te brengen wen weer te herenigen.

Vaarweglengte provincie

Bron: CBS (2016)

Slachtofferbeeld en impact

Ondanks snel ingrijpen van hulpdiensten en mede watergebruikers wordt in de loop van het incident duidelijk dat er mensen vermist zijn. Tegen het invallen van het duister worden twee vermiste personen levenloos in het water aangetroffen. Het aantal dodelijke slachtoffers loopt in de volgende dag/ dagen mogelijk op doordat pas blijkt of mensen terecht zijn of daadwerkelijk zijn vermist.

Status	Aantal
Doden	2 – 4
Gewonden (T1/T2)	4 – 16
Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	C
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk tot waarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Samij regeling
- 2 IBP water
- 3 Waterrand

Capaciteiteninventarisatie

Doordat veel watersporters goed is voorbereid en weet wat hij/zij moet doen in dit soort situaties is de capaciteit van de hulpdiensten voor dit scenario voldoende. Veel watersporters zullen elkaar de helpende hand toesteken en ook de capaciteit van de jachthavens kan worden verhoogd op dit soort momenten.

De Veiligheidsregio tracht door middel van risicocommunicatie het bewustzijn van mensen te verhogen op de gevolgen van een dergelijk incident. In het kader van de incidentbestrijding zijn reeds een aantal plannen beschikbaar, zoals Waterrand en de Samij regeling. Daarnaast het Incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen. Ook zijn er diverse samenwerkingsverbanden in dit kader. Ook wordt er regelmatig (multidisciplinair) geoefend.

Scenario

Incident beroepsvaart

Binnen Friesland zijn meerdere beroepsvaarders actief bij het vervoer van en naar de vier Waddeneilanden. De veerboten die hiervoor gebruikt worden bieden plaats aan gemiddeld 900 tot 1.750 personen.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Er wordt uitgegaan dat er gemiddeld 1.000 personen op de veerboot aanwezig zijn.
- De maximale capaciteit van de veerboten is ongeveer 1.750 personen.
- Het incident vindt plaats in het voorjaar als de buitentemperatuur langzaam begint op te lopen maar de watertemperatuur nog erg laag kan zijn.
- De veerboot zal niet zinken maar op een zandbank tot stilstand komen.
- Ouderen en kinderen worden als kwetsbare groepen aangemerkt omdat zij wellicht expliciete hulp nodig hebben bij het verlaten van het schip.

Beschrijving

Tijdens een van de overtochten van een veerboot naar een van de eilanden ontstaat brand aan boord. De kapitein kiest ervoor het schip preventief vast te leggen op een zandbank. Op deze manier wordt voorkomen dat het schip als gevolg van de schade die wordt veroorzaakt door de brand zinkt. Door de hevige rookontwikkeling aan boord wordt het schip direct ontruimd en worden mensen van boord gehaald. Aan boord ontstaat als gevolg van de rook en het vastlopen paniek onder de passagiers. Enkelen van hen springen over boord en belanden zo in het koude water. Tijdens de paniek en brand komen enkele mensen om het leven en raken tientallen mensen gewond of onderkoeld.

Hulpdiensten hebben moeite om de veerboot te bereiken en voldoende capaciteit op te roepen om de ontruiming van de veerboot snel te laten verlopen. Het feit dat er sprake is (geweest) van paniek aan boord en het feit dat er mensen in het water zijn gesprongen is hierin een ernstig

beperkende factor. Daarnaast zijn de voorzieningen aan boord om bijvoorbeeld een brand te bestrijden niet vergelijkbaar met het hulpverleningsmaterieel waar de brandweer op de vaste wal de beschikking over heeft. De daadwerkelijke bestrijding van een brand aan boord zal dan waarschijnlijk ook anders lopen dan bij een incident waarbij de brandweer standardeenheden en – voertuigen bij in kan zetten.

Aangezien de rederijen op de Waddenzee beschikken over meerdere veerboten is een herstelfase, waarbij een eiland bijvoorbeeld voor langere tijd niet bereikbaar is, niet aan de orde.

Slachtofferbeeld en impact

Door de paniek, verdrukking en onderkoeling zijn er tussen de 160 en 400 personen gewond geraakt. Door de brand en onderkoeling zijn echter ook zo'n 4 tot 16 personen om het leven gekomen. Pas op de vaste wal en na complete (SIS) registratie kan na verloop van tijd duidelijkheid gegeven worden over de daadwerkelijke omvang van het incident.

Status	Aantal
Doden	4 – 16
Gewonden (T1/T2)	160 – 400
Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	C
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	D hoog
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Incidentbestrijdingsplan Waddenzee, februari 2016
- 2 Risicoanalyse Waddenzee, Analyse verkeers- en vervoerstromen 2015, november 2016

Capaciteiteninventarisatie

De capaciteit van de hulpdiensten om dit scenario aan te kunnen is onvoldoende. Mede daarom wordt er bovenregionaal volop samengewerkt met buurregio's en andere partners zoals Rijkswaterstaat en de Kustwacht om de voorbereiding op een dergelijk incident te optimaliseren.

Het grootste struikelblok vormt onder andere het plotselinge aanbod van hulpbehoevende personen en gewonden. Naarmate het scenario vordert zal het vervoer van gewonden naar ziekenhuizen (buiten de regio) steeds langer duren.

In het kader van risicobeheersing worden er door de Veiligheidsregio weinig activiteiten ontplooid. Wetgeving om de veiligheid van passagiers te waarborgen voert terug op de Binnenvaartswet en regels omtrent bemanning en certificering van schepen en installaties.

Scenario

Incident op natuurijs

Schaatsen is een ware volkssport in de provincie Fryslân. Naast de alom bekende Elfstedentocht worden er in winters met voldoende natuurijs nog veel meer schaatstoertochten georganiseerd. Hieraan toen duizenden mensen mee verdeeld over de hele provincie.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Uitgangspunt is dat er ten tijden van het incident grote groepen mensen op het ijs zijn.
- Het scenario vindt plaats tijdens een van de grote toertochten in de regio.
- Er wordt vanuit gegaan dat iedereen die tijdens het incident kwetsbaar is, extra aandacht gaat uit naar kinderen en ouderen.
- Het scenario gaat niet in op vitale infrastructuur, het scenario heeft hier geen invloed op.

Beschrijving

Tijdens een van de schaatstochten in de regio zakt een grote groep schaatsers door het ijs. Met hulp van andere schaatsers weet de groep weer op het ijs te komen. Voor de groep dreigt onderkoeling. De groep maakt tijdens de tocht naar beschutting melding van het incident. Wanneer de groep wordt opgevangen door omstanders en de inmiddels gearriveerde hulpdiensten blijkt een aantal schaatsers nog vermist te zijn. Over het exacte aantal is op dat moment niks te zeggen doordat niet iedereen elkaar kent en er wellicht schaatsers andere richtingen hebben gekozen nadat ze uit het water gekomen zijn.

De hulpdiensten starten hierop direct een zoekactie op de opgegeven locatie. Dit wordt bemoeilijk doordat alle vaar- en waterwegen met ijs bedekt zijn en er niet met (snelle) boten gezocht kan worden. Uiteindelijk worden de vermiste schaatsers door duikers van de brandweer gevonden, niet ver van de plek waar zij door het ijs zakten. Voor kwam alle hulp echter te laat.

Van een specifieke herstelfase waarbij diensten of gebieden langere tijd niet beschikbaar zijn is geen sprake naar aanleiding van dit scenario.

Slachtofferbeeld en impact

De hele groep schaatsers vertoont symptomen van onderkoeling. Daarnaast zijn een aantal schaatsers om het leven gekomen.

Status	Aantal
Doden	2 - 4
Gewonden (T1/T2)	16 - 40
Getroffenen	< 400
Betrokkenen	< 400

In onderstaande tabel is de beoordeling weergegeven:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	Choog
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	Nvt
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Bronnen:

Het scenario is tot stand gekomen door middel van expert judgement. Dit geldt ook voor het kaartmateriaal.

Capaciteiteninventarisatie

De operationele capaciteit voor de bestrijding van dit scenario wordt als voldoende ingeschat. Het knelpunt bij dit scenario is de bereikbaarheid van slachtoffers en de versnelde verslechterende condities van een slachtoffer. Aandachtspunt bij dit scenario is het snel opstarten van (gewonden)opvang en verzorging.

Risicobeheersing

Op het moment van schrijven is er voor dit onderwerp weinig aandacht in het kader van risicobeheersing. Wel wordt er, gedurende koude perioden, risicocommunicatie gestart wanneer het natuurijs nog niet dik genoeg is om veilig op te kunnen schaatsen.

Crisisbeheersing

Voor dit scenario zijn in de verschillende waterplannen paragrafen uitgewerkt. Het totaal overzicht in het kader van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van instanties bij dit scenario ontbreekt.

2.7 Gezondheid

Binnen het maatschappelijk thema gezondheid staan incidenten centraal die een directe bedreiging voor de volksgezondheid vormen. Een grote griepuitbraak (pandemie) zou bijvoorbeeld effect kunnen hebben op het dagelijks leven en de continuïteit van bedrijven en instellingen binnen de provincie.

Daarnaast zijn in Friesland veel veeteelt bedrijven aanwezig. Daarom wordt in dit hoofdstuk ook stilgestaan bij het thema dierziekten waarbij Mond en Klauwzeer (MKZ) een van de meest sprekende voorbeelden is. Een grote uitbraak van een dergelijke ziekte kan grote gevolgen hebben voor de inwoners van de provincie doordat vervoersverboden en blokkades opgeworpen worden om verdere verspreiding te voorkomen.

Scenario

Besmettingsgevaar

Ondanks het groene en rurale karakter van de provincie zijn er in Friesland enkele tientallen bedrijven aanwezig waar met verschillende soorten (en grote hoeveelheden) gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. Hierbij valt te denken aan chemiebedrijven voor bijvoorbeeld verven en lakken en afvalverwerkers die zich hebben gespecialiseerd in gevaarlijk (bedrijfs)afval.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het scenario vindt plaats bij een bedrijf met verschillende soorten gevaarlijke stoffen.
- Het bedrijf ligt in de nabijheid van een woongebied/ -kern.
- Het incident vindt aan het einde van de dag plaats.
- Ouderen, kinderen, zieken en minder validen zijn in dit scenario als kwetsbare groepen aangemerkt.

Beschrijving

Bij een groot risicobedrijf in de provincie breekt aan het eind van de dag brand uit. De eigen Bedrijfshulpverlening (BHV) tracht het vuur onder controle te krijgen, maar slaagt hier niet in. Bij aankomst van de brandweer is het vuur reeds uitgeslaand en wordt opgeschaald naar grote brand. Ondanks de snelle opschaling en inzet van hulpdiensten kan niet worden voorkomen dat het bedrijf volledig uitbrandt en dat grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen in vlammen op gaan. Naarmate het incident vordert melden zich steeds meer inwoners van de nabijgelegen woonkern met (soms ernstige) klachten aan ogen en luchtwegen. Daarnaast blijkt dat in de wijde omgeving van de brand schadelijke roetdeeltjes zijn neergekomen.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	0
Gewonden (T1/T2)	4 – 6
Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 4.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “waarschijnlijk” ingeschat.

Bronnen:

- 1 Rook bij Branden (GGD Groningen, 2013)
- 2 Meetresultaten en risicobeoordeling Brand Shell Moerdijk (RIVM, 2014)

Capaciteiteninventarisatie

Ten aanzien van het voorkomen van dergelijke incidenten en het beperken van mogelijke effecten wordt veel gedaan in Friesland. Hierbij valt te denken aan de toetsende en adviserende rol die de Veiligheidsregio vervult in het kader van vergunningverlening. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan voorlichting en risicocommunicatie ten aanzien van dergelijke incidenten.

De ontsmettingscapaciteit van de Veiligheidsregio is voor dergelijke incidenten echter beperkt, waardoor het mogelijk lang duurt om grote groepen mensen te evacueren en ontsmetten.

Scenario

Dierziekten

De provincie Friesland is voornamelijk agrarisch van aard. Dit vertaalt zich onder meer in het feit dat de provincie meer dan 6.000 veebedrijven rijk is. Verspreid over de provincie leven meer dan 550.000 runderen, 95.000 varkens en bijna 9 miljoen kippen. Een uitbraak van een besmettelijke dierziekte waarbij veel bedrijven, zo niet de gehele sector in de provincie, worden getroffen is dus een groot risico voor de agrarische sector.

Kenmerken

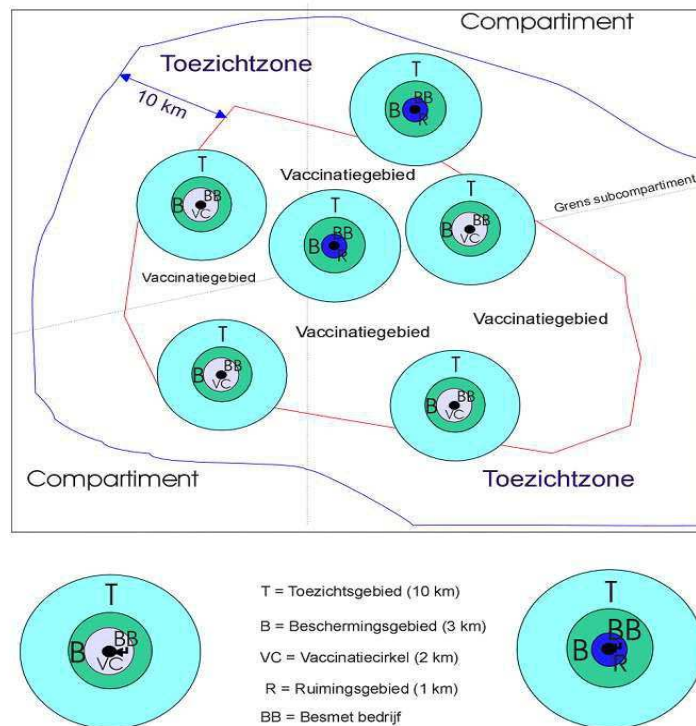
Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- De eerste uitbraak wordt aanvankelijk op een klein aantal bedrijven geconstateerd die tevens bij elkaar in de buurt liggen.
- Er is geen sprake van een overdracht van mens op dier of mens op mens.
- Landelijke organisaties nemen direct de leiding bij de eerste meldingen van uitbraak.
- De eerste kwetsbare groep betreft de eigenaren/ medewerkers van de getroffen bedrijven, zij hebben de meeste tijd doorgebracht met (mogelijk) besmette dieren.

Beschrijving

Op een van de veebedrijven wordt bij een aantal dieren meerdere symptomen van een besmettelijke dierziekte geconstateerd. Een veearts neemt monsters en stuurt deze ter analyse naar het lab. Terwijl de analyse wordt uitgevoerd, komen meer meldingen van andere bedrijven binnen. Hierop wordt contact opgenomen met onder andere de NVWA en worden vervoersverboden rond de getroffen bedrijven ingesteld. Deze verboden lopen, afhankelijk van de verdere verspreiding en afhandeling, voor meerdere weken tot maanden.

Figuur 1: Bijvoorbeeld bij MKZ: Vaccinatiegebied en toezicht zone, beschermings- en toezicht gebied

Bron: MKZ beleidsdraaiboek, Ministerie van Economische Zaken (2013)

Slachtofferbeeld en impact

Het is niet de verwachting dat er dodelijke slachtoffers vallen als gevolg van dit scenario. De in dit gekozen scenario dierziekte is niet gemakkelijk direct overdraagbaar op de mens, wel voor mensen die (langdurig) in direct contact staan met de dieren bestaat de kans dat ze symptomen van de ziekte kunnen krijgen zoals blaasjes in de mond. De meeste symptomen verdwijnen echter vanzelf na een aantal dagen.

Status	Aantal
Doden	0
Gewonden (T1/T2)	0
Getroffenen	15 bedrijven
Betrokkenen	> 6.500 bedrijven

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	Nvt
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B – C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Capaciteiteninventarisatie

De voorbereidingen op een besmettelijke dierziekte zijn landelijk belegd. De bestrijding van een besmettelijke dierziekte is een taak van de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit). De NVWA werkt op dit vlak samen met het Centraal Veterinair Instituut (CVI), de Ministeries voor Volksgezondheid en Economische Zaken en de Gezondheidsdienst voor Dieren. Voorbereidingen vanuit de Veiligheidsregio zijn op dit aspect zeer beperkt..

Scenario

Ziektegolf

Een ziektegolf doet zich voor wanneer in een kort tijdsbestek een grote (groeïende) groep mensen tekenen vertoont van een besmettelijke ziekte. Wanneer de groep te groot wordt kan ontvrichting van de maatschappij ontstaan. Voorbeelden hiervan zijn, uitbraak van legionella besmetting of grootschalige verschijnselen van griep(varianten). Tijdens een uitbraak van een griep epidemie komen tientallen tot honderden mensen (extra) te overlijden. Veelal betreft het mensen op leeftijd die al een verminderde weerstand hadden.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Ongeveer 20 tot 30% van de Friese bevolking heeft gedurende de epidemie te maken met duidelijke ziekteverschijnselen.
- Er is uitgegaan van een periode van enkele weken waarbinnen de epidemie zich afspeelt.
- Ouderen en jonge kinderen zijn extra kwetsbaar tijdens een griepuitbraak omdat zij (mogelijk) een verlaagde weerstand hebben.

Beschrijving

Tijdens een griep epidemie stijgt na enkele weken het aantal geïnfecteerde personen explosief tot enkele tientallen procenten van de Friese bevolking. Door de grote uitbraak komt het openbare leven deels stil te liggen doordat bedrijven en instellingen moeite hebben om de personeelstekorten op te vangen. Daarnaast zal een aantal scholen de deuren sluiten om verdere verspreiding zoveel mogelijk tegen te gaan. Op de piek van de epidemie zijn er naar schatting 35.000 mensen ziek en worden ongeveer 100 mensen in ziekenhuizen opgenomen met ernstige ziekteverschijnselen.

Casuïstiek

Van een (griep)pandemie is sprake wanneer een wereldwijde uitbraak van griep, veroorzaakt door een nieuw griepvirus, plaatsvindt. Een dergelijke pandemie is daarmee anders dan het jaarlijks terugkerende griepseizoen. Immers deze seizoenen worden veroorzaakt door virussen die al eerder onder mensen circuleerden, in het geval van een pandemie is er sprake van een nieuw soort virus dat nog nooit eerder, of pas kort, onder mensen circuleert.

Een dergelijke pandemie kan de samenleving behoorlijk schaden en ontwrichten. De afgelopen eeuw heeft een dergelijke ontwrichting zich een aantal keer voorgedaan. De meest in het oog springende griep-pandemie was de uitbraak van de Spaanse griep in 1918. Destijds werd tussen de 25% en 30% van de bevolking ziek. Ongeveer 1% van de geïnfecteerde kwam in Nederland om het leven.

Twee andere pandemieën (Aziatische griep en Hong Kong griep) werden veroorzaakt door een combinatie van deze virussen met een variant van een vogelgriep virus. De vorige twee virusstammen die voor problemen zorgden waarden naar schatting zes maanden rond. Door een toename van internationaal reizigersverkeer zou deze periode bij een volgende pandemie korter zijn. Naar schatting tussen de 120 en 160 dagen. In 2009 heeft er ook een pandemie plaatsgevonden. Dit was de Nieuwe Influenza A (H1N1) (voorheen Mexicaanse griep).

Regionale scenariostudies

In het landelijk draaiboek zijn een aantal scenarioberekeningen gedaan over het verloop van een epidemie gedurende een pandemische periode. Voor de regio zijn getalsmatige bewerkingen van deze studie uitgevoerd en geven een indruk van de regionale belasting van de gezondheidszorg. Om tot een interpretatie te komen van de mogelijke scenario's is in het landelijke draaiboek een beschrijving gemaakt. In het worst case scenario gaat het in Fryslân om circa 320.000 geïnfecteerde mensen. Bij het realistische scenario gaat het in Fryslân om circa 160.000 geïnfecteerde mensen.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	160 – 400
Gewonden (T1/T2)	> 400
Getroffenen	> 40.000
Betrokkenen	± 640.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	D hoog
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	D
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	E
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “mogelijk” ingeschat.

Capaciteiteninventarisatie

In 2012 is de Wet Publieke Gezondheid aangepast van kracht. Hierin wordt aandacht besteed aan onder meer quarantaine en opvang tijdens een grootschalige ziekte uitbraak. De directe uitvoering van de wet ligt in eerste instantie bij de GGD.

Een aandachtspunt hierin zijn zogenaamde continuïteitsplannen die de continuïteit van zorg en anders instellingen moet garanderen. Deze plannen voorzien in processen en protocollen voor de korte en middellange termijn maar voorzien (nog) niet in situaties die langer dan 6 weken duren.

De Veiligheidsregio besteed aandacht aan een mogelijke epidemie door middel van risicocommunicatie, om de bevolking handelingsperspectieven te geven ingeval een griep epidemie zich voordoet.

2.8 Sociaal maatschappelijke omgeving

Binnen het thema sociaal maatschappelijke omgeving staan evenementen en bijkomende gevaren centraal als ook andere incidenten als amok of onrust bij demonstraties. Gezien het grote aantal evenementen wat jaarlijks binnen de provincie plaatsvindt is dit een relevant thema om nader uit te werken in dit hoofdstuk.

Daarnaast wordt tevens aandacht geschonken aan de problematiek van geweld rondom voetbalwedstrijden waarbij aanhangers van verschillende voetbalclubs de confrontatie met elkaar en/of de politie opzoeken.

De geschiedenis en het aantal evenementen/ wedstrijden maakt dat dit relevante thema's zijn binnen Friesland.

Scenario

Paniek in menigte

In Fryslân vinden jaarlijks veel evenementen plaats. Van de evenementen zijn er meer dan 1.500 aangemerkt als zijnde B (groot) of C (zeer groot). Sprekende voorbeelden hiervan zijn grote marathons, Luchtmachtdagen en de Elfstedentocht.

Gezien het groene/ toeristische karakter van de provincie vinden traditioneel veruit de meeste (grote) evenementen plaats in de lente en zomermaanden.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Het incident speelt zich af bij een van de grote evenementen in de provincie.
- Minder validen, kinderen en ouderen worden als kwetsbare groepen aangemerkt.
- De impact op vitale infrastructuur zoals elektriciteits- of gasvoorziening is niet meegewogen in dit scenario

Beschrijving

Tijdens een groot evenement ontstaat onder het aanwezige publiek paniek als gevolg van een brand bij het podium. Doordat er veel mensen op een relatief kleine ruimte aanwezig zijn ontstaat chaos waardoor mensen in de verdrukking komen of zelfs onder de voet worden gelopen.

Doordat het evenement buiten plaatsvindt zijn de aanwezige personen relatief snel uit de buurt van de brand die aanleiding gaf voor de paniek. De gewonden (en één dodelijk slachtoffer) vallen daarom als gevolg van de paniek en niet door de brand.

Door de paniek en ontstane chaos hebben hulpdiensten de eerste periode grote moeite met het vormen van een beeld en is het lastig vast te stellen hoeveel gewonden er daadwerkelijk zijn gevallen. Een aantal van hen zal de plaats van het incident op eigen kracht hebben verlaten en zullen zich op een later tijdstip bij een huisarts, huisartsenpost of eerste hulp melden.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	1
Gewonden (T1/T2)	2 - 4
Getroffenen	< 4.000
Betrokkenen	< 40.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	B
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	Nvt
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als mogelijk tot waarschijnlijk ingeschat.

Capaciteiteninventarisatie

Preventief wordt door de Veiligheidsregio inspanning gepleegd in de vorm van veiligheidsadviezen ten aanzien van evenementenvergunningen (groot en zeer groot).

Een incident zoals in dit scenario beschreven is voor de verschillende hulpdiensten goed behapbaar. Een belangrijk aspect hierin is de doorvertaling van informatie uit vergunningen en aanvragen in repressieve aspecten.

Scenario

Gewelddadigheden voetbal

In Fryslân zijn twee Betaald Voetbal Organisaties (BVO's) actief. SC Heerenveen uit de gelijknamige stad en SC Cambuur uit provinciehoofdstad Leeuwarden. Beide clubs zijn actief in landelijke competitie(s) en in het bekertoernooi. Daarnaast kan het voorkomen dat clubs zich plaatsen voor Europees voetbal, waardoor er een aantal internationale duels worden afgewerkt binnen de provinciegrenzen.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Gemiddeld worden er tussen de 15 en 20 risicowedstrijden onderscheiden binnen de provincie. Deze duels zijn gelijkmatig over de beide BVO's verdeeld.
- In het scenario wordt niet specifiek uitgegaan van een tijdstip van plaatsvinden. In de praktijk blijken dergelijke incidenten zich zowel voorafgaand, (in mindere mate) tijdens en na de wedstrijden plaats te vinden.
- Op basis van historische gegevens is geen *worst case* scenario uitgewerkt.
- Minder validen en kinderen worden als meest kwetsbare groepen onderscheiden.

Beschrijving

Rond een van de risicoduels ontstaan kleine opstootjes tussen rivaliserende supportersgroepen. Na het ingrijpen van de politie keert een deel van de supportersgroepen zich tegen de politie. Er worden meerdere charges uitgevoerd om de groepen uit elkaar te drijven en de onruststokers aan te houden. Na verloop van tijd keert de rust terug en zijn er naast de nodige schade een klein aantal gewonden gevallen (dit kunnen zowel supporters als politiemensen zijn).

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	0
Gewonden (T1/T2)	2 – 4
Getroffenen	< 400
Betrokkenen	< 1.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	Nvt
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	A
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als “waarschijnlijk” ingeschat.

Capaciteiteninventarisatie

Door clubs en KNVB wordt veel gedaan aan preventie door bijvoorbeeld registreerde kaartverkoop. Onderdeel hiervan is het systeem van clubcards, waarbij supporters zich hebben moeten registreren om in aanmerking te komen voor toegangskarten voor wedstrijden van hun club.

Daarnaast maakt de lokale driehoek ieder jaar in overleg met clubs/ KNVB een risicoanalyse waaruit blijkt welke wedstrijden dat seizoen als risicovol bestempeld moeten worden. Uit een dergelijke analyse kan bijvoorbeeld volgen dat supporters verplicht gebruik moeten maken van een zogenaamde combiregeling, waarbij het vervoer van en naar het stadion is gereguleerd door bijvoorbeeld centraal bus- of treinvervoer.

De operationele capaciteit wordt als voldoende ingeschat voor dit scenario. De politie bereidt zich ieder jaar voor op de komende risicowedstrijden en maakt gebruik van (Flex) ME eenheden die rondom wedstrijden de orde handhaven. Hierbij kan het zijn dat de politie collega's uit andere provincies/ regio's vraagt ter ondersteuning.

Scenario

Terreur aanslag/ extreem geweld

Wereldwijd bestaat er een lange historie als het aankomt op terreur aanslagen/ extreem geweld. Dit zijn situaties waarbij een (of meerdere) dader(s) veel slachtoffers maken door een aanval op een groep mensen of gebouw. De laatste jaren kenmerken deze incidenten door het gebruik van (soms zware) vuurwapens. Sprekende voorbeelden in de VS zijn de jaarlijks terugkerende “schoolshootings”. In Nederland is het meest sprekende voorbeeld het schietincident in Alphen aan den Rijn.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Er is uitgegaan van één dader.
- Gevolgen op vitale infrastructuur zijn niet meegewogen in dit scenario.
- Door de chaos en systematische werkwijze van de dader zijn er geen specifieke kwetsbare groepen benoemd.

Beschrijving

Een verwarde man besluit, gewapend met meerdere vuurwapens, tot het plegen van een aanslag op een gebouw in zijn directe omgeving. Hij gaat systematisch te werk en gaat in het gebouw van ruimte naar ruimte en probeert hierbij zoveel mogelijk slachtoffers te maken. Als de eerste politie-eenheden ter plaatse komen, treffen zij een chaotische situatie aan, veel mensen rennen in paniek en in shock naar buiten. Wanneer de politie het pand betreedt en ruimte voor ruimte veilig gaat stellen, treffen zij de dader dood aan. Vlak voor aankomst van de politie heeft hij zichzelf van het leven beroofd.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	16 - 40
Gewonden (T1/T2)	4 – 16
Getroffenen	< 400
Betrokkenen	< 1.000

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	C-hoog
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	Nvt
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als "Waarschijnlijk" ingeschat.

Bronnen:

3. Politie Noord-Nederland

Capaciteiteninventarisatie

Binnen de politieorganisatie heeft dit scenario de nodige aandacht gekregen de laatste jaren. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat de politie internet en social media scant op mogelijke dreigingen. Het scannen van Twitter leidt dagelijks tot het natrekken van tientallen tot honderden Tweets.

Op het moment worden er in landelijk verband multidisciplinaire voorbereidingen in gang gezet in het kader van terrorisme gevolgbestrijding. Voor dit soort type incidenten bestaat er een hele andere voorbereiding en protocollering dan andere incidenten. Veiligheidsregio's krijgen hier mogelijk een grotere rol in.

Een ander punt van aandacht in de crisisbeheersing is de bereikbaarheid van de Waddeneilanden. In het geval dat een goed voorbereide schutter zijn actie plant op een van de eilanden zijn de eenheden die daar ter plaatse zijn mogelijk enkele uren op zichzelf aangewezen.

Scenario

Persoon met verward gedrag

Er is een tendens waarneembaar dat mensen langer zelfstandig blijven wonen en minder snel worden opgenomen in het kader van zorg/ geestelijke gezondheidszorg. Verwarde personen hebben in Fryslân en omliggende regio's al voor diverse incidenten gezorgd. Zo was er in december 2015 een explosie in een flatgebouw in Drachten veroorzaakt door een verward persoon. De explosie is ontstaan door het openzetten van de gaskraan, waardoor de hele woning volliep met gas. In Hoorn is in april 2017 bedreigd met een gasexplosie door een verwarde man, waardoor massaal de hulpdiensten zijn gealarmeerd. Deze dreigingen komen steeds vaker naar voren in het nieuws en kunnen zeer divers zijn. Ook schiet/ steekincidenten en overlast zijn voorbeelden die kunnen plaatsvinden. Deze scenario's geven vaak maatschappelijke onrust, waarbij ook de schuldvraag een belangrijk item is.

Kenmerken

Voor dit scenario zijn een aantal belangrijke kenmerken geselecteerd:

- Een verward persoon veroorzaakt een gasexplosie;
- De explosie ontstaat in een appartementencomplex met 18 woningen;
- Het appartementencomplex wordt bewoond door zowel gezinnen als minder zelfredzamen.

Beschrijving

In een appartementencomplex met 18 woningen laat een verwarde bewoner opzettelijk de gaskraan openstaan, waardoor de complete woning volloopt met aardgas. Het appartement is een tussenwoning op de eerste verdieping. Door het aanzetten van een elektrisch apparaat, weet het gasmengsel zich te ontsteken en een explosie ontstaat onmiddellijk. Door de

explosie stort een gedeelte van het appartementencomplex met haar 18 woningen in, waardoor er een grote ravage en paniek ontstaat. Door de explosie en de instorting zijn er meerdere doden (waaronder de dader) en zwaargewonden. Ook in de omgeving van het gebouw vallen licht gewonden door de explosie en het rond vliegend puin (o.a. glasscherven). Omdat er zowel gezinnen als verminderd zelfredzamen niet terug in de woning kunnen is er een zeer uitgebreide nazorgfase. De maatschappelijke onrust is ook erg groot en het incident heeft weerslag op de gehele gemeenschap. Ook de schuldvraag is hierbij een belangrijk item.

Slachtofferbeeld en impact

Status	Aantal
Doden	2-4
Gewonden (T1/T2)	4-16
Getroffenen	n.t.b.
Betrokkenen	n.t.b.

De beoordeling geschiedt met behulp van onderstaande tabel:

Impactcriterium	Score (A-E of Nvt)
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	Nvt
2.1 doden	B
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	B
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Nvt
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	Nvt
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	Nvt

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt als "Waarschijnlijk" ingeschat. Dit mede gezien de toename van het aantal incidenten en de tendens van het langer zelfstandig blijven wonen.

Bronnen:

3. Dossier Explosie Drachten. *Leeuwarder Courant*. Geraadpleegd van <http://www.lc.nl/dossier/explosie-drachten>
4. Expert Judgement: GGZ, Sociaal Domein Fryslân, Politie Noord-Nederland en Gemeente Súdwest-Fryslân

Capaciteiteninventarisatie

Preventie en signalering bij personen met verward gedrag wordt gedaan door middel van wijk- en gebiedsteams van de gemeenten. Ook andere actoren in de zorg hebben een signalerende functie met betrekking tot bestaande cliënten. Waar mogelijk lost het team zelf de melding op, de inzet van de GGD en de escalatiepool van het veiligheidshuis is hierbij ook mogelijk.

Wanneer er een melding binnenkomt van een persoon met verward gedrag zijn onder andere de Gemeentelijke Gezondheidszorg (GGZ), Sociaal Domein Fryslân en de Politie actoren die zich hier mee bezig houden. De Friese gemeentes zijn leidend in deze en dienen een beoordelingslocatie te hebben, op dit moment wordt dat in werking gezet door Sociaal Domein Fryslân. De GGZ beoordeelt de personen met verward gedrag hier in en zorgt voor een eventueel vervolgtraject bij de juiste organisatie. Het Sociaal Domein Fryslân heeft een 'sluitende' aanpak personen met verward gedrag opgesteld die middels stappen via de juiste financiering, wet & regelgeving en ketenpartners een persoon met verward gedrag begeleidt.

De politie zal steeds minder bij personen met verward gedrag in beeld komen. Het vervoer van de personen zal in de toekomst alleen door de politie worden gedaan wanneer de persoon een strafbaar feit heeft gepleegd. De gemeentes zullen voor ander soort vervoer gaan zorgen. Er zal iemand met kennis van psychische problemen op deze vorm van vervoer komen te zitten.

3 Analyse en risicodiagram

In het vorige hoofdstuk is per scenario weging gegeven aan de impact van een scenario als ook de waarschijnlijkheid van plaatsvinden. Door deze twee componenten te wegen middels een Multi criteria-analyse zijn de scenario's vergelijkbaar en weergegeven in een zogenaamd risicodiagram.

In het risicodiagram zijn in één beeld de waarschijnlijkheid en impact is van de verschillende scenario's gevangen en weergegeven.

3.1 Analyse

Zoals in hoofdstuk een van dit rapport al is uitgelegd wordt in de volgende paragraaf het risicodiagram weergegeven. Dit diagram is tot stand gekomen door de parameters uit de hiervoor beschreven scenario's te wegen en tegen elkaar af te zetten.

Daarnaast is niet alleen heeft de weging van impactscores een invloed op de uitkomst van de aggregatie, maar ook de toegepaste aggregatiemethode (MCA-techniek) heeft dit. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van *de gewogen som methode*.

Wanneer de gewogen som methode wordt toegepast worden de A-E scores van een scenario op de tien criteria omgezet naar kwantitatieve scores. Deze worden daarna vermenigvuldigd met de overeenkomstige relatieve gewichten en vervolgens gesommeerd. Hoe groter de impacts van een incidentscenario, des te hoger zal de gewogen som van het scenario zijn.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de voor- en nadelen van de methodiek verwijzen wij naar het Methodiekboek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.

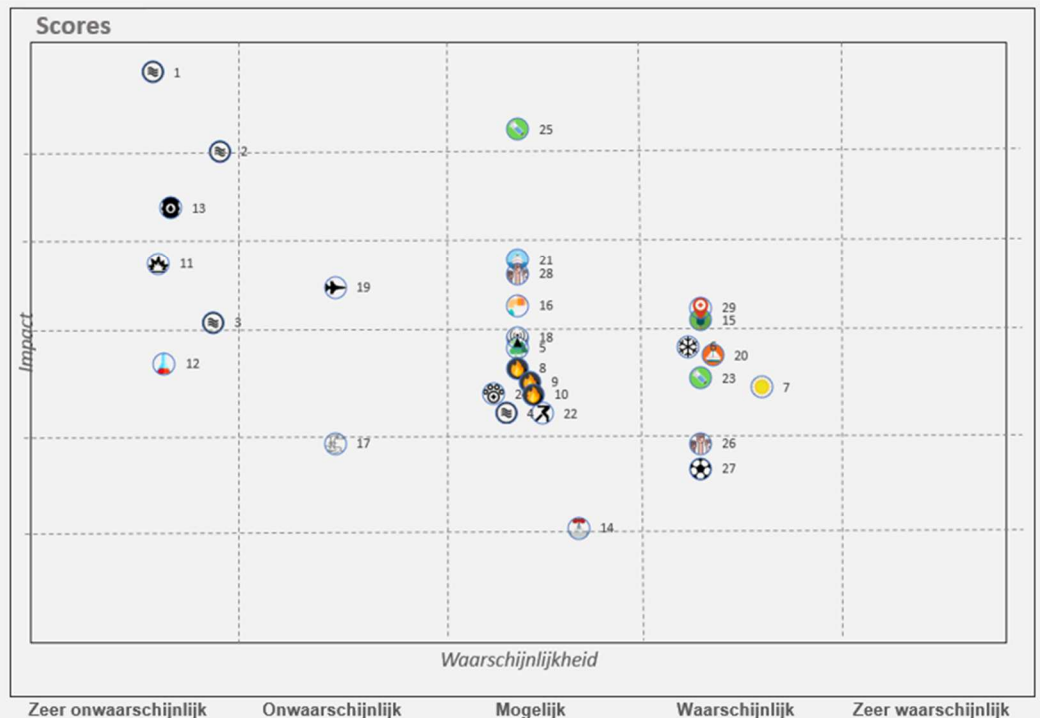
Om de gewogen som methode te kunnen toepassen zijn benodigd: (i) de scores van de incidentscenario's op de tien afzonderlijke criteria, en (ii) het relatieve gewicht van elk van deze criteria. De impactscores van de incidentscenario's zijn hierboven beschreven.

De impactcategorieën A tot en met E voor de tien impactcriteria zijn niet lineair ingedeeld. Bij de rekenkundige aggregatie van de tien impactscores met behulp van de gewogen som methode kan daarom geen gebruik worden gemaakt van een lineaire transformatie om de impactklasse om te zetten naar een kwantitatieve score. Hiertoe dient een exponentiële transformatie te worden gebruikt. In de onderstaande tabel zijn de getalswaarden opgenomen behorende bij de verschillende impactklassen. Deze getalswaarden voor elk impactcriterium worden vervolgens geaggregeerd met behulp van de gewogen som methode.

3.2 Diagram

Na analyse van alle criteria zijn in onderstaand diagram op de horizontale as de waarschijnlijkheid van de scenario's weergegeven en deze zijn afgezet tegen de impact van de scenario's die op de verticale as zijn weergegeven.

Het diagram maakt inzichtelijk welke scenario's een hoge impact op de vitale belangen en een hoge waarschijnlijkheid op optreden hebben.

Natuurlijke omgeving:

- 1. Overstroming uit zee
- 2. Overstroming uit zee Vaste wal
- 3. Overstroming uit zee Eiland
- 4. Overstroming polder
- 5. Natuurbrand
- 6. Langdurige koudegolf
- 7. Hittegolf

Gebouwde omgeving:

- 8. Brand in kwetsbaar object
- 9. Brand bij evenement in gebouw
- 10. Brand in binnenstad

Technologische omgeving:

- 11. Explosie stationaire inrichting
- 12. Toxisch incident inrichting
- 13. Olieramp Waddenzee

Vitale infrastructuur:

- 14. Uitval gasvoorziening
- 15. Uitval elektriciteitsvoorziening
- 16. Verontreiniging drinkwater
- 17. Uitval waterzuivering
- 18. Uitval spraak- en datacommunicatie

Verkeer en vervoer:

- 19. Incident vliegshow
- 20. Incident waterrecreatie
- 21. Incident beroepsvaart
- 22. Incident op natuurijs

Gezondheid:

- 23. Besmettingsgevaar
- 24. Dierziekten
- 25. Ziektegolf

Sociaal-maatschappelijke omgeving:

- 26. Paniek in menigte
- 27. Gewelddadigheden voetbal geweldpleging
- 28. Aanslag/ernstige geweldpleging
- 29. Persoon verward gedrag

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting op impactcriteria en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Hieronder wordt de toelichting gegeven op de impactcriteria en de waarschijnlijkheidsbeoordeling. Deze toelichting is afkomstig uit de Handreiking Regionaal Risicoprofiel, versie 1.10.

Territoriale veiligheid

“Het ongestoord functioneren van Nederland als onafhankelijke staat in brede zin, dan wel in de territoriale integriteit in enge zin.”

Criterion 1.1 Aantasting van de integriteit van het grondgebied

“Het feitelijke of functionele verlies van, dan wel het buiten gebruik zijn van, dan wel het verlies van zeggenschap over delen van de regio.”

Onder functioneel verlies wordt vooral verstaan het verlies van het gebruik van gebouwen, woningen, infrastructuur, wegen en grond.

Bepalend voor de impact zijn:

- oppervlakte van het bedreigde of aangetaste gebied (geografische afbakening);
- tijdsduur gedurende welke het gebied wordt bedreigd of aangetast.

Oppervlakte	Wijk, dorp Max. 4 km ²	Lokaal 4-40 km ²	Gemeentelijk 40-400 km ²	Regionaal > 400 km ²
Tijdsduur				
2 tot 6 dagen	A	A	B	C
1 tot 4 weken	A	B	C	D
1-6 maanden	B	C	D	E
1/2 jaar of langer	C	D	E	E

Het resultaat van de impactscore wordt eventueel gecorrigeerd op basis van de bevolkingsdichtheid van het bedreigde of getroffen gebied:

- indien de bevolkingsdichtheid > 750 personen/km² dan + 1 (bijv. klasse B wordt C).
- indien de bevolkingsdichtheid < 250 personen/km² dan - 1 (bijv. klasse C wordt B).

Fysieke veiligheid

“Het ongestoord functioneren van de mens in Nederland en zijn omgeving.”

Criterion 2.1 Doden

“Dodelijk letsel, direct overlijden of vervroegd overlijden binnen een periode van 20 jaar.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- het aantal doden als gevolg van het beschreven incident;
- het tijdstip van overlijden.

Aantal	< 1	2-4	4-16	16-40	40-160	160-400	>400
Tijdstip							
Direct	A	B	C	C hoog	D	D hoog	E

(binnen 1 jaar)							
Vervroegd overlijden (binnen 1-20 jaar)	A	A	B	C	C hoog	D	D hoog

In het geval beide indicatoren van toepassing zijn, geldt de score van de hoogste impactklasse.

Criterion 2.2 Ernstig gewonden en chronisch zieken

“Letsel gevallen behorend tot categorie T1 en T2, en personen met langdurige of blijvende gezondheidsproblemen zoals ademhalingsklachten, ernstige verbrandingen of huidaandoeningen, gehoorbeschadiging, lijden aan oorlogssyndroom.

Slachtoffers behorend tot categorie T1 of T2 hebben onmiddellijk medische hulp nodig en behandeling dient binnen 2 uur te starten (T1) dan wel moeten continu gemonitord worden en behandeling binnen 6 uur (T2).

Chronisch zieken zijn personen die gedurende een lange periode (> 1 jaar) beperkingen ondervinden: medische zorg nodig hebben, niet of gedeeltelijk kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, belemmering ervaren in het sociale functioneren.”

Als indicator voor het meten van de impact wordt gehanteerd:

- het aantal ernstig gewonden en chronisch zieken.

Aantal	1	2-4	4-16	16-40	40-160	160-400	>400
	A	B	C	C hoog	D	D hoog	E

Criterion 2.3 Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)

“Blootstelling aan extreme weer- en klimaat omstandigheden, alsmede het gebrek aan voedsel, drinkwater, energie, onderdak of anderszins primaire levensbehoeften.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- het aantal getroffen;
- tijdsduur.

Aantal	< 400 Getroffenen	< 4.000 Getroffenen	< 40.000 Getroffenen	> 40.000 Getroffenen
Tijdsduur				
2 tot 6 dagen	A	B	C	D
1 tot 4 weken	B	C	D	E
1 maand of langer	C	D	E	E

Economische veiligheid

Criterion 3.1 Kosten

“Euro’s in termen van herstellkosten voor geleden schade, extra kosten en gederfde inkomsten.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- Materiële schaden en kosten;
- Gezondheid schaden en kosten;

- Financiële schaden en kosten;
- Kosten van bestrijding, hulpverlening en herstel.

De impact is gebaseerd op de schade die in **totaal geleden wordt**. Dus de afzonderlijke categorieën worden opgeteld.

Kosten in €	< 2 miljoen	< 20 miljoen	< 200 miljoen	< 2 Miljard	> 2 Miljard
1. Materiële schade					
2. Gezondheid schade					
3. Financiële schade					
4. Bestrijdingskosten en herstel					
Economische schade totaal	A	B	C	D	E

Zie voor een toelichting op de individuele posten voor schaden en kosten het Methodiekboek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.

Ecologische veiligheid

“Het beschikken over voldoende zelfherstellend vermogen van de leefomgeving bij aantasting.”

Criterion 4.1 Langdurige aantasting van het milieu en natuur (flora en fauna)

“Langdurige of blijvende aantasting van de kwaliteit van het milieu, waaronder verontreiniging van lucht, water of bodem, en langdurige of blijvende verstoring van de oorspronkelijke functie, zoals het verlies van soortendiversiteit flora en fauna, verlies van bijzondere ecosystemen, overrompeling door uitheemse soorten.”

Aantasting van de ecologische veiligheid wordt gemeten aan de hand van twee aspecten:

- Aantasting van natuur- en landschappelijke gebieden die als beschermwaardig zijn aangewezen, en
- Aantasting van het milieu in algemene zin, ook buiten de genoemde natuur- en landschappelijke gebieden.

Criterion 4.1A

“Impact of natuur- en landschappelijke gebieden die als beschermwaardig zijn aangewezen (natuurgebieden), waarbij ecosystemen geheel of gedeeltelijk verloren gaan of voor langere tijd worden aangetast, of waarbij soorten (flora en fauna) verloren gaan.”

Bepalend voor de impact zijn:

- Type natuurgebieden die in het getroffen gebied liggen: er wordt nagegaan of er zich gebieden bevinden die behoren tot de broedgebieden van weidevogels, tot de EHS of Natura 2000. Aantasting van deze gebieden wordt in die volgorde als ernstiger ingeschat.
- Relatief oppervlak van het getroffen natuur- of landschappelijk gebied.
- Duur van de aantasting.

Relatieve oppervlakte	< 3%	3-10%	>10%
Type gebied			
Broedgebieden weidevogels	A	B	C
EHS-gebieden	B	C	D

Natura2000	C	D	E
------------	---	---	---

- Als de duur van de aantasting wordt ingeschat als langer dan 10 jaar, dan wordt de ernst van de impact een stap hoger gescoord.

Criterion 4.1B

“Aantasting van het milieu in algemene zin, ook buiten de genoemde natuurlijke en landschappelijke gebieden, zal over het algemeen leiden tot impacts die gescoord moeten worden.”

Onder criterium 4.1B wordt aandacht geschonken aan die impacts die een ernstige aantasting van het milieu op zich veroorzaken. Er is sprake van ernstige aantasting van het milieu indien:

- milieuprocessen die voorwaardenscheppend zijn voor het onderhouden van levensprocessen (denk bijvoorbeeld aan mineralisatie kringlopen, reiniging van water en lucht), worden aangetast, waarbij (indien van toepassing) bestaande normen worden overschreden,

en:

- die aantasting plaatsvindt gedurende een periode van tenminste 3 jaar.

Bepalend voor de impact zijn:

- absolute oppervlakte van het getroffen gebied.

Oppervlakte	Wijk, dorp Max. 4 km ²	Lokaal 4-40 km ²	Gemeentelijk 40-400 km ²	Regionaal > 400 km ²
	A	B	C	D

- Als de duur van de aantasting wordt ingeschat als langer dan 10 jaar, dan wordt de ernst van de impact een stap hoger gescoord.

De hoogste gescoorde impact op 4.1a en 4.1b geldt als impact voor het criterium 4.1.

Sociale en politieke stabiliteit

“Het ongestoorde voortbestaan van een maatschappelijk klimaat waarin groepen mensen goed met elkaar kunnen samenleven binnen de kaders van de democratische rechtstaat en gedeelde waarden.”

Criterion 5.1 Verstoring van het dagelijks leven

“De aantasting van de vrijheid zich te verplaatsen en samen te komen op publieke plaatsen en in openbare ruimten, waardoor de deelname aan het normale maatschappelijk verkeer wordt belemmerd.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- geen onderwijs kunnen volgen;
- niet naar het werk kunnen gaan;
- geen gebruik kunnen maken van maatschappelijke voorzieningen als die voor sport, cultuur, of gezondheidszorg;
- verminderde bereikbaarheid door blokkade van wegen en uitval van openbaar vervoer;
- niet kunnen doen van noodzakelijke aankopen wegens winkelsluiting.

De genoemde indicatoren worden gewaardeerd op basis van:

- aantal getroffen;
- tijdsduur;

- aantal indicatoren van toepassing.

Aantal	< 400 inwoners	< 4.000 inwoners	< 40.000 inwoners	> 40.000 inwoners
Tijdsduur				
1 tot 2 dagen	A	A	B	C
3 tot 1 week	A	B	C	D
1 week tot 1 maand	B	C	D	E
1 maand of langer	C	D	E	E

- in het geval maximaal 1 indicator van toepassing is dan score - 1 (bijv. klasse C wordt B).
- in het geval 3 indicatoren van toepassing zijn dan score + 1 (bijv. klasse B wordt C).

Criterion 5.2 Aantasting positie lokale en regionale openbaar bestuur

“De aantasting van het functioneren van de Nederlandse overheid, in het bijzonder de lokale en regionale overheid, en haar instituties en/of de aantasting van rechten en vrijheden en andere kernwaarden verbonden aan de Nederlandse democratie en vastgelegd in de grondwet.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- aantasting van het functioneren van de politieke vertegenwoordiging;
- aantasting van het functioneren van het openbaar bestuur;
- aantasting van het functioneren van het financiële stelsel;
- aantasting van de openbare orde en veiligheid;
- aantasting van vrijheden en/of rechten;
- aantasting van geaccepteerde Nederlandse waarden en normen.

De genoemde indicatoren worden gewaardeerd op basis van:

- Aantal indicatoren van toepassing;
- Tijdsduur;
- Omvang waarmee een indicator is aangetast.

Aantal indicatoren	Max. 1 uit 6 Indicatoren	Max. 2 uit 6 Indicatoren	3 uit 6 Indicatoren
Tijdsduur			
Dagen	A	B	C
Weken	B	C	D
Maanden	C	D	E
1 of meer jaren	D	E	E

Het resultaat van de impactscore wordt gecorrigeerd op basis van de mate van aantasting van een indicator: indien een indicator voor meer dan 50% wordt aangetast, dan wordt de score verhoogd met 1 (bijv. klasse C wordt D).

Criterion 5.3 Sociaal psychologisch impact

“Gedragsmatige reactie van de bevolking die zich uit in angst en woede, verdriet of afschuw en waaraan de media aandacht besteden. Angst en woede kunnen leiden tot passiviteit c.q. mijdingsgedrag of tot agressief gedrag, vechten of vluchten. Angst en woede worden voornamelijk gevoed door wantrouwen, door een gevoel van machteloosheid, vrees voor herhaling en gebrek aan kennis. Afschuw kan leiden tot paniek en massahysterie.”

Het aspect sociaal psychologische impact is uitgewerkt in een aantal indicatoren. Deze zijn in de onderstaande tabel opgenomen.

Perceptie van het incident
Onbekendheid met de aard of de oorzaak van het risico
Onzekerheid over de mate van dreiging of gevaar en over de mogelijkheid dat je er persoonlijk door geraakt kan worden
Mate van onnatuurlijkheid van (de oorzaken van) het incident
Mate waarin kwetsbare groepen onevenredig zwaar worden getroffen
Verwachtingspatroon rond het incident en de gevolgen
Mate van gevoelde verwijtbaarheid van relevante partijen bij het ontstaan van het incident dan wel het optreden van ongewenste gevolgen ervan.
Mate van verlies van vertrouwen in het optreden van de overheid en betrokken bedrijven inzake enerzijds de beheersing van het incident en anderzijds de informatieverschaffing.
Mate van verlies van vertrouwen in het optreden van de hulpdiensten bij de beheersing van het incident.
Handelingsperspectief voor getroffen en bij het incident
Mate van onbekendheid en/of onervarenheid met mogelijke vormen van zelfredzaamheid in de specifieke situatie
Mate van persoonlijke onmogelijkheid tot beheersing van de eigen situatie

Per indicator dient te worden aangegeven of deze wel of niet van toepassing is. Indien de indicator wel van toepassing is dan zijn de volgende vier intensiteiten mogelijk:

- 'geen', d.w.z. de indicator is in dit scenario niet aanwezig en dus niet van invloed op het ontstaan van angst en/of woede;
- 'beperkt', d.w.z. dat de indicator in zwakke mate aanwezig is en in isolement beschouwd niet voldoende is voor het optreden van de uiting(en) van angst en/of woede;
- 'normaal', d.w.z. dat de indicator duidelijk herkenbaar aanwezig is en in isolement beschouwd in beperkte mate bijdraagt aan het optreden van de uiting(en) van angst en/of woede;
- 'aanzienlijk', d.w.z. dat de indicator in sterke mate aanwezig is en in isolement beschouwd dominant bijdraagt aan het optreden van de uiting(en) van angst en/of woede.

De intensiteit waarin een indicator van toepassing is, kan bepalend zijn voor het optreden van angst of woede, maar moet niet worden verward met de omvang van de uitingen van angst en woede. Dit laatste wordt pas in tweede instantie als correctiemechanisme gebruikt.

De klassenindeling is gebaseerd op het aantal indicatorcategorieën (perceptie, verwachtingspatroon of handelingsperspectief) dat 'significant' is, en een eindoordeel over 'gradatie' die op de intensiteit van de afzonderlijke indicatoren is gebaseerd (zie ook het Methodiekboek Handreiking Regionaal Risicoprofiel).

Een indicatorcategorie (perceptie, verwachtingspatroon of handelingsperspectief) is significant indien:

- Er minstens één indicator een intensiteit van aanzienlijk heeft in de categorie,

OF

- Indien aan de volgende twee voorwaarden gelijktijdig wordt voldaan:
 - Minimaal de helft van de indicatoren (per categorie) scoren een intensiteit beperkt, normaal of aanzienlijk, **en**
 - Er minstens één indicator met intensiteit normaal in de categorie aanwezig.

Een categorie die bijvoorbeeld uitsluitend uit beperkt van toepassing zijnde indicatoren bestaat, is niet significant.

Indien alle indicatoren niet van toepassing zijn of niet optreden dan scoort dit criterium NVT.

Het eindoordeel over de gradatie berust op het voorkomen van bepaalde intensiteiten van de afzonderlijke indicatoren in de categorieën:

- Laag inzien er geen relevante indicatoren met intensiteit normaal of aanzienlijk zijn;
- Hoog inzien één van de volgende situaties zich voordoet:
 - Er zijn minstens twee of drie significante categorieën aanwezig en deze bevatten elk minstens één indicator met de intensiteit aanzienlijk,
 - Er is slechts één significante categorie en van deze hebben alle indicatoren een intensiteit van aanzienlijk;
- Gemiddeld in alle overige gevallen.

Aantal categorieën	0 significante categorieën	1 significante categorie	2 significante categorieën	3 significante categorieën
Eindgradatie				
Laag	A	-	-	-
Gemiddeld	A	B	C	D
Hoog	-	C	D	E

Het resultaat van de impactscore wordt gecorrigeerd:

- Indien de omvang en tijdsduur van de waarneembare uitingen van angst en/of woede gering zijn, d.w.z. < 10.000 personen gedurende max. 2 dagen, dan -1 (bijv. C wordt B);
- Indien de omvang en tijdsduur van de waarneembare uitingen van angst en/of woede grootschaligheid van de gevolgen aanduiden, d.w.z. > 1.000.000 personen (waaronder in 2 of meer grote steden) gedurende tenminste 1 week, dan + 1 (C wordt D).

Cultureel erfgoed

Criterion 6.1 Aantasting cultureel erfgoed

“De beschadiging, vernietiging of verdwijning van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden in het heden die de samenleving om redenen van o.a. collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren.”

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:

- Er is sprake van uniciteit, d.w.z. het object is de enige of een van de weinige overgebleven representant(en) van een soort of type;
- Er is sprake van aantasting van de identiteit, d.w.z. de betekenis en gevoel van eigenwaarde die de samenleving of een gemeenschap ontleent aan het object;
- Er is sprake van aantasting van de harmonie en/of waarde en/of samenhang van een groter geheel door de aantasting van het object als deel van dat geheel;
- Er zijn beperkte mogelijkheden tot restauratie;
- Het betreft bronmateriaal, d.w.z. het verklarende en/of inspirerende begin of uitgangspunt voor een stroming, school, cultureel begrensde groep, e.d.

De impact is gebaseerd het aantal indicatoren dat geldt voor het scenario.

Aantal indicatoren	Max. 1 indicator	Max. 2 indicatoren	Max. 3 indicatoren	4 of meer indicatoren
	A	B	C	D

Het resultaat van de impactscore wordt gecorrigeerd op basis van de mate van aantasting van een indicator. Indien minsten een indicator voor meer dan 50% wordt aangetast, dan wordt de score verhoogd met 1 (bijv. C wordt D).

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

Voor het inschatten van de waarschijnlijkheid geldt de volgende verdeling in hoofdklassen.

Klasse	% waarschijnlijkheid	Kwalitatieve omschrijving
A	< 0,05	Zeer onwaarschijnlijk
B	0,05 – 0,5	Onwaarschijnlijk
C	0,5 - 5	Mogelijk
D	5 - 50	Waarschijnlijk
E	50 -100	Zeer Waarschijnlijk

Klasse	Kwalitatieve omschrijving dreiging
A	Geen concrete aanwijzingen en gebeurtenis wordt niet voorspelbaar geacht
B	Geen concrete aanwijzingen maar gebeurtenis wordt enigszins voorspelbaar geacht
C	Geen concrete aanwijzingen en gebeurtenis wordt voorspelbaar geacht
D	De gebeurtenis wordt zeer voorspelbaar geacht
E	Concrete aanwijzingen dat de gebeurtenis geëffectueerd zal worden

ⁱ Het Wetterskip benoemt 'polders' in hun beleidstukken als deelgebieden.

Regionaal Risicoprofiel

**Uitwerking risicobeelden
Gemeenten en gebieden**

Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Fryslân

2018

Uitwerking risicobeelden Gemeenten en gebieden

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Veiligheidsregio Fryslân	5
Waddenzee	8
IJsselmeer	11
Achtkarspelen	14
Ameland.....	17
het Bildt.....	20
Dantumadiel	23
Dongeradeel	26
Ferwerderadiel.....	29
Franekeradeel	32
de Friese Meren	36
Harlingen	39
Heerenveen	43
Kollumerland c.a.....	46
Leeuwarden	49
Leeuwarderadeel.....	53
Littenseradiel	57
Menameradiel.....	60
Ooststellingwerf	64
Opsterland	67
Schiermonnikoog.....	70
Smallingerland.....	73
Súdwest Fryslân	77
Terschelling	81
Tytsjerksteradiel	84
Vlieland.....	88
Weststellingwerf	91
Definities.....	94

Inleiding

Voor u ligt de uitwerking van de risicobeelden per gemeente en voor 2 specifieke gebieden. In dit document treft u een overzicht aan van de risico's op rampen en crisis waar de Friese gemeenten mee te maken kunnen krijgen. Dit overzicht is opgebouwd uit een cijfermatige beschrijving van de gemeenten, tabellen met relevante incidenttypen en een overzichtskaart.

Voor de inventarisatie die ten grondslag ligt aan dit overzichtsdocument is o.a. gebruik gemaakt van de professionele risicokaart, databases van het CBS, Politieregistraties, prognoses KNMI en van bestaande (ramp)bestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen.

Gemeentelijke herindeling

Bij het opstellen van dit document is nog geen rekening gehouden met de gemeentelijke herindeling(en) die gedurende de komende beleidsperiode gaan plaatsvinden. Er is in die hoedanigheid dan ook geen vermelding van de nieuwe gemeenten Waadhoeke of DDFK in dit rapport te vinden. Deze aanpassing zal plaatsvinden na de daadwerkelijke herindeling en wordt meegenomen in de jaarlijkse update van het risicoprofiel.

Kwetsbare objecten

Het aantal kwetsbare objecten per gemeente kan verschillen van de aantallen die op de professionele risicokaart staan weergegeven. Dit heeft te maken met het feit dat enkele objecten (zoals loodsen en fabrieken) niet relevant zijn voor het risicoprofiel als kwetsbaar object en daarom uit de inventarisatie zijn gefilterd.

In de bijlage is een lijst opgenomen met definities.

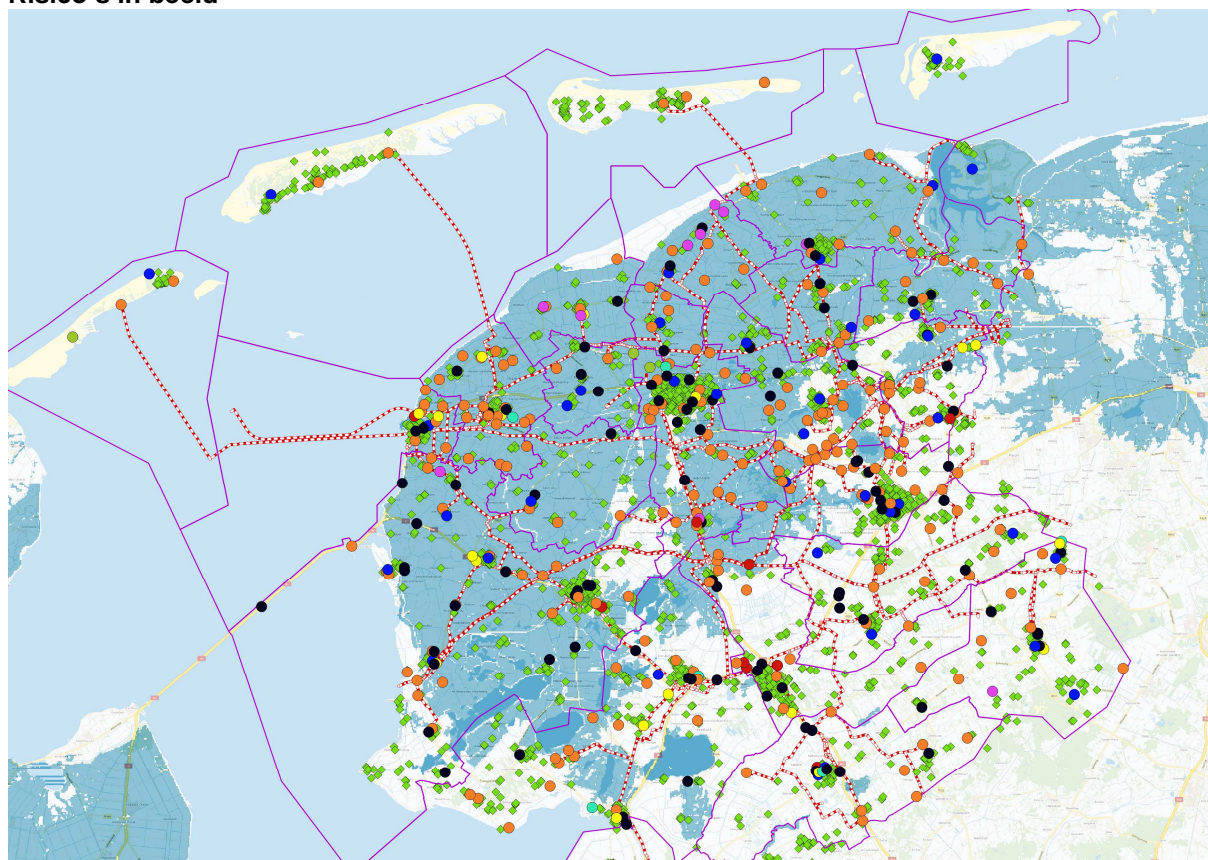
Veiligheidsregio Fryslân

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het totale grondgebied van de Veiligheidsregio. Hierin komen de specifieke kenmerken van de regio zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	574.875
Oppervlakte water in ha. ¹	242.343
Inwoners	646.257
Kwetsbare objecten	2.572
Risicovolle objecten totaal	431
Brzo inrichtingen	11
LPG tankstations	95
Ammoniak koelinstallaties	28
Opslag > 10 ton stoffen	1
Overig toxisch	44
Overig brandbaar/ explosief	244
Defensie inrichtingen	3
Vuurwerkinrichtingen	5
Rundvee	569.202
Varkens	96.321
Kippen	8.945.589
Overig vee	160.174

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (juni 2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹ Maakt deel uit van totale oppervlakte

In onderstaande tabel is voor de veiligheidsregio weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Minimaal 100 hectare natuur aaneengesloten, daarnaast specifiek risico Waddeneilanden
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter de regio
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter de regio
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		2.615 kwetsbare objecten aanwezig binnen veiligheidsregio, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		1 relevant hoog gebouw aanwezig.
Brand in dichte binnensteden		Oude binnensteden aanwezig binnen de veiligheidsregio
Instorting door explosie		2.615 kwetsbare objecten aanwezig binnen veiligheidsregio, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		2.615 kwetsbare objecten aanwezig binnen veiligheidsregio, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief incident transport over het water	Vervoer over kanalen en ruim water aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	Kleine hoeveelheid vervoer van toxische stoffen aanwezig
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen leidingen met toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze regio</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	Kleine hoeveelheid voor o.a. ziekenhuisgebruik + vervoer over snelwegen
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Officieel onbekend</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de regio
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegbasis en tweetal vliegvelden aanwezig binnen de regio. Groningen Airport Eelde nabijgelegen
	Incident vliegtuig bij vliegshow	Vliegbasis; 1 keer in de 2 jaar
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op ruim water, meren, kanalen aanwezig binnen de regio
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op ruim water, meren, kanalen aanwezig binnen de regio
	Incident op ruim water	Waddenzee en IJsselmeer binnen de regio gelegen
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op meerdere meren en Waddenzee in de regio
	Incident wegverkeer	Snelwegen (320 km) en provinciale wegen (666 km) aanwezig
	Incident treinverkeer	Intercity spoorlijnen aanwezig (<75 km)
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Geen tunnels of ondergrondse stations aanwezig</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Ongeveer 9 miljoen stuks vee aanwezig binnen de regio
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Groot aantal evenementen aanwezig binnen de regio
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	Gering aantal demonstraties of manifestaties aanwezig in de regio, op basis van historische gegevens en prognoses
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	2 BVO's aanwezig binnen de regio
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	Wijken aanwezig in de regio waar dit risico hoger ligt
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

Waddenzee

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor de Waddenzee.

In totaal hebben 3 veiligheidsregio's grenzen liggen in het gebied. De verantwoordelijkheid voor de crisisbeheersing op de Waddenzee ligt dan ook bij de Veiligheidsregio's Groningen, Noord-Holland Noord en Fryslân. In het Waddenzeegebied is de Veiligheidsregio Fryslân de Coördinerende Veiligheidsregio.

Het gebied wordt op vele manieren gebruikt (beroepsmatig² en recreatief). Het is een drukbevaren gebied. Het gebied kent verschillende vaarroutes. In het gebied vinden veel toeristische activiteiten plaats. Daarnaast worden dagelijks grote hoeveelheden mensen van en naar de Waddeneilanden vervoerd. Op het westelijk deel van de Waddenzee wordt een relatief grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen vervoerd van Den Helder richting de Stevinsluizen van de Afsluitdijk. Dit is in dezelfde orde van grootte als die op de Eems-Dollard, alleen vindt het transport hier met binnenvaartschepen plaats.

In het oostelijk Waddengebied speelt de hoofdvaarroute naar Delfzijl en Emden een belangrijke rol. Het gebied kent een grote cultuurhistorische en natuurlijke waarde (werelderfgoed).

(Bron: Professionele risicokaart/ Google Maps)

² Hierop is recent door RWS een risico-/verkeersanalyse opgesteld.

In onderstaande tabel is voor het gebied weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Vanuit de Waddenzee als kwetsbaar natuurgebied is dit relevant (o.a. zandbanken).
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Ziektegolf	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Instorting door explosie		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Instorting door gebreken constructie of fundering		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer gevaarlijke stoffen over vaargeulen aanwezig.
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig onder Waddenzee richting de eilanden.
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer gevaarlijke stoffen over vaargeulen aanwezig.
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor het gebied</i>

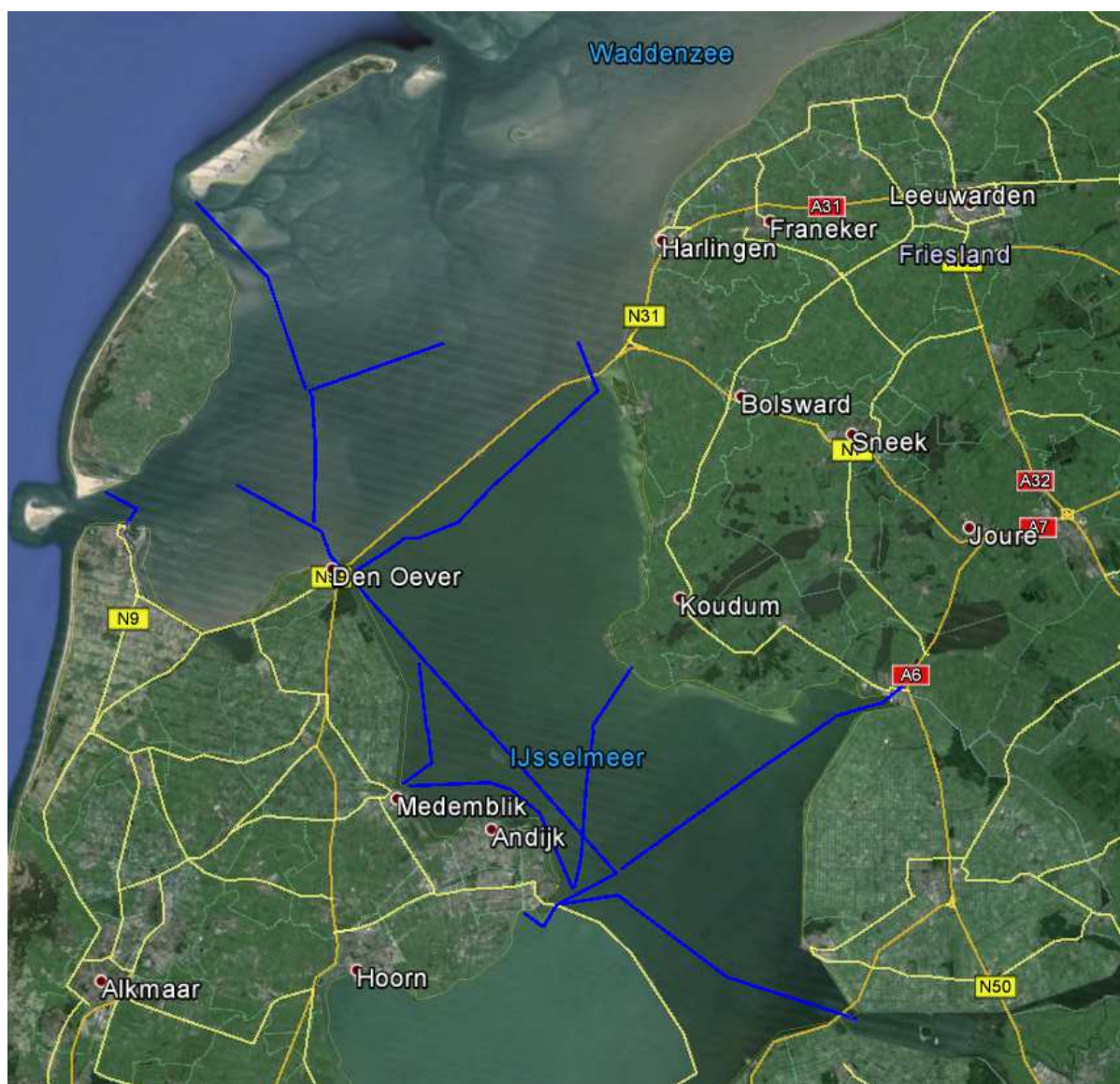
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval (bijvoorbeeld stroomvoorziening) kan relevant zijn voor activiteiten op de Waddenzee. Veroorzaakt neveneffecten.
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op Waddenzee aanwezig (o.a. wadlooproutes, pleziervaart)
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee (vaargeulen) aanwezig
	Incident op ruim water	Beroepsvaart, waterrecreatie, veerboten
	Grootschalig duikincident	In Waddenzee vinden duikactiviteiten plaats
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Gezondheid	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Besmettingsgevaar via contactmedia	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Dierziekten overdraagbaar op mens	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Ziektegolven besmettelijke ziekte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Sociaal- maatschappelijk	Ziektegolven niet besmettelijke ziekte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	<i>Niet relevant voor het gebied. De evenementen vinden niet plaats op de Waddenzee. De bezoekersstromen vinden wel plaats via de Waddenzee.</i>
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijkomen	Eventueel veerboten, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau	

IJsselmeer

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor de Waddenzee.

Het IJsselmeergebied bestaat uit 200 hectare water. Dit is het grootste aaneengesloten binnen watergebied van Nederland. In totaal hebben 10 veiligheidsregio's grenzen liggen in het IJsselmeergebied. Veiligheidsregio Flevoland heeft een wateroppervlakte van 98.000 ha. Veiligheidsregio Fryslân heeft ruim 45.000 ha water in het gebied en Noord-Holland Noord heeft ruim 37.000 ha aan water. Het IJsselmeergebied kent een cultuurhistorische waarde en is grotendeels beschermd gebied in het kader van Natura 2000.

Het IJsselmeergebied wordt op vele manieren gebruikt (beroepsmatig³ en recreatief). Het is een drukbevaren gebied. Het gebied kent verschillende vaarroutes. De belangrijkste route voor de beroepsvaart is de hoofdvaarroute Amsterdam-Lemmer. Er liggen ongeveer 65 jachthavens direct aan of in het IJsselmeergebied. Ook is het IJsselmeergebied een belangrijk opslaggebied voor drinkwater.

(Bron: Professionele risicokaart/ Google Maps)

³ Hiervoor wordt binnenkort een verkeersanalyse opgesteld, zoals inmiddels ook voor de Waddenzee beschikbaar is.

In onderstaande tabel is voor het gebied weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	<i>Niet relevant voor het gebied. Overstroming kan wel plaatsvinden vanuit dit gebied.</i>
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Ziektegolf	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Instorting door explosie		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Instorting door gebreken constructie of fundering		<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer gevaarlijke stoffen over vaargeulen aanwezig.
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig onder IJsselmeer.
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer gevaarlijke stoffen over vaargeulen aanwezig.
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor het gebied</i>

	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval (bijvoorbeeld stroomvoorziening) kan relevant zijn voor activiteiten op het IJsselmeer. Veroorzaakt eventuele neveneffecten.
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident vliegtoestel bij vliegshow	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie aanwezig (pleziervaart)
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart aanwezig
	Incident op ruim water	Beroepsvaart, waterrecreatie
	Grootschalig duikincident	In IJsselmeer vinden duikactiviteiten plaats
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Dierziekten overdraagbaar op mens	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
Sociaal- maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	<i>Niet relevant voor het gebied</i>
	Gijzeling/ kaping	<i>Niet relevant voor het gebied</i>

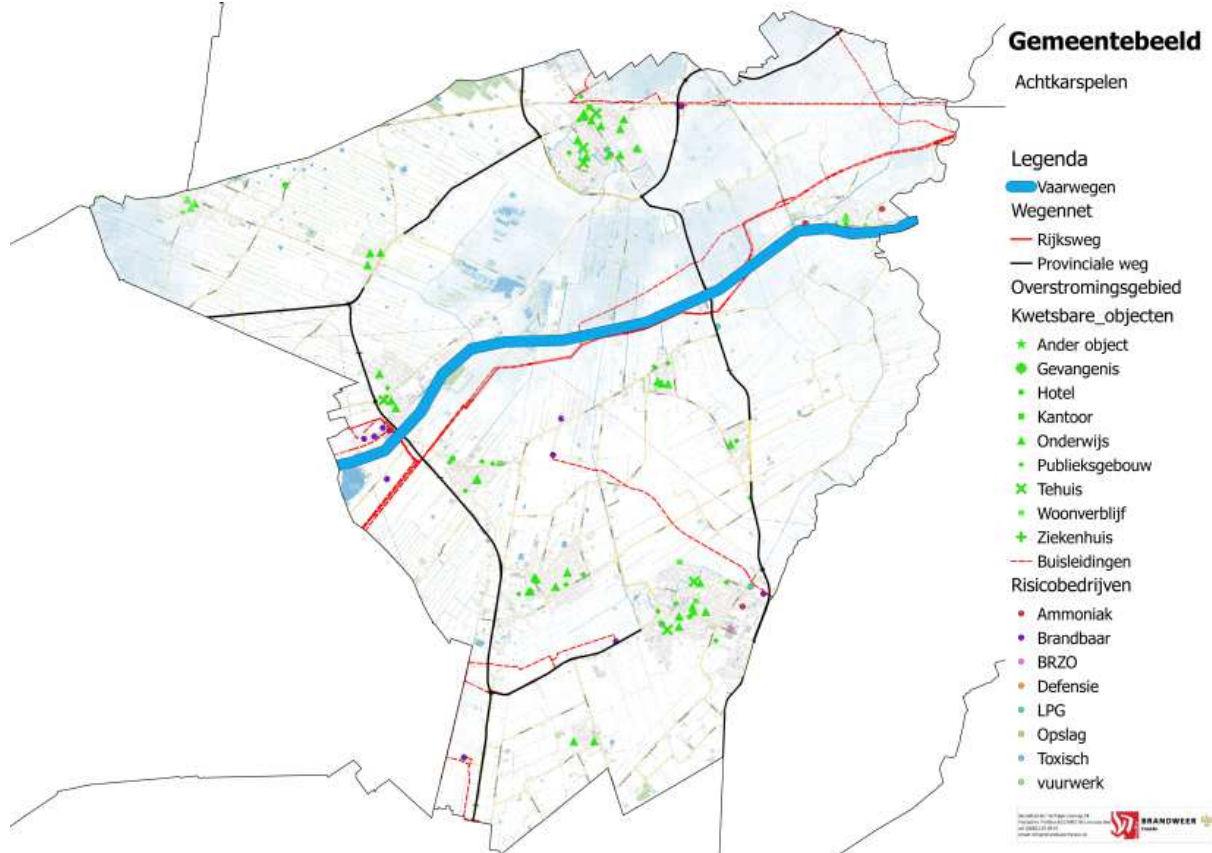
Achtkarspelen

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	10.398
Oppervlakte water in ha. ⁴	170
Inwoners	27.983
Kwetsbare objecten totaal	
	75
Risicovolle objecten totaal	
	20
<i>Brzo inrichtingen</i>	1
<i>LPG tankstations</i>	3
<i>Ammoniak koelinstallaties</i>	3
<i>Opslag > 10 ton stoffen</i>	0
<i>Overig toxisch</i>	2
<i>Overig brandbaar/ explosief</i>	11
<i>Defensie inrichtingen</i>	0
<i>Vuurwerkinrichtingen</i>	0
Rundvee	
	14.728
Varkens	
	15.707
Kippen	
	986.046
Overig vee	
	10.478

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

⁴ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	<i>Ligt niet binnen overstromingsgebied</i>
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Enkele polders onder NAP gelegen
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Groningen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen de gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

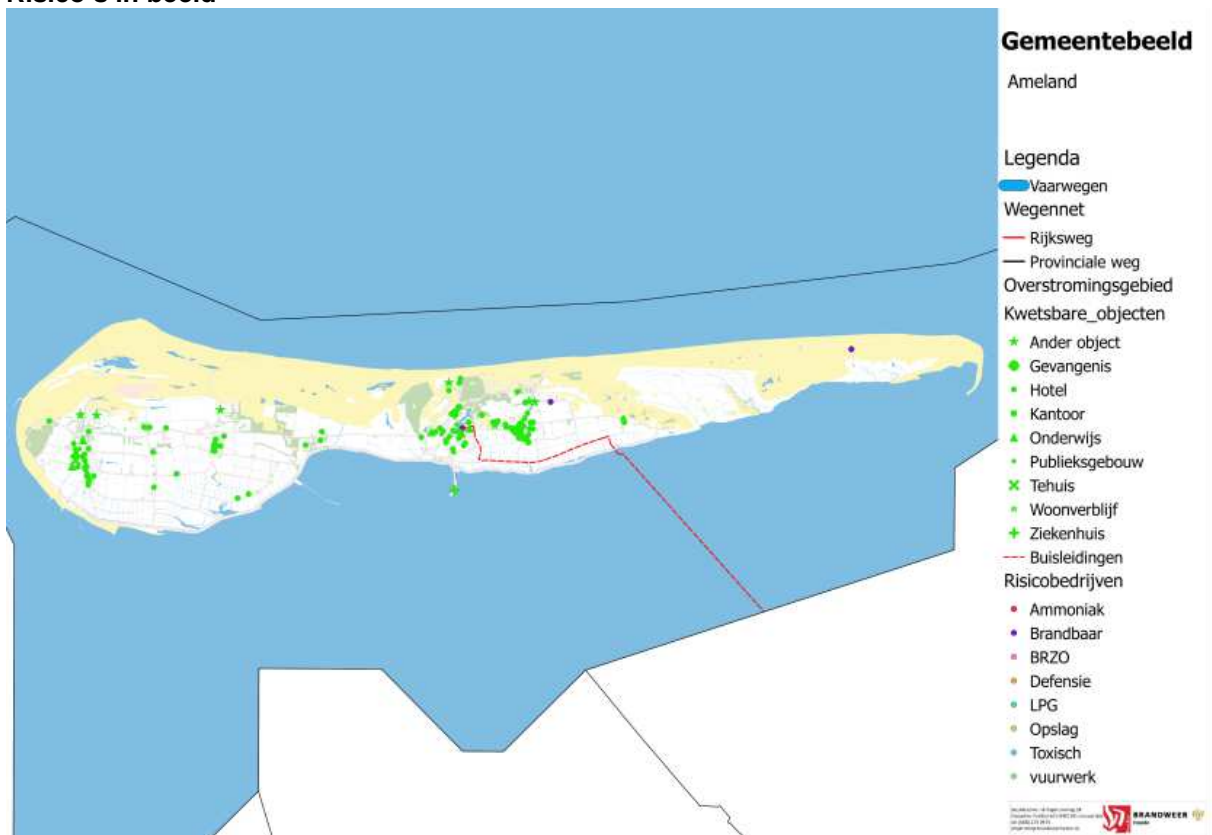
Ameland

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	26.850
Oppervlakte water in ha. ⁵	20.981
Inwoners	3.590
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	4
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	3
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	2.568
Varkens	0
Kippen	0
Overig vee	3.477

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

⁵ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden aanwezig binnen gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen veiligheidsregio, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen veiligheidsregio, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen relevante gebouwen aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Gering aantal transportbewegingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hogedruk aardgasleiding aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Enkele inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegveld aanwezig binnen de gemeente
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee aanwezig
	Incident op ruim water	Veel beroepsvaart en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Grootschalig duikincident	Mogelijk op Waddenzee
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen de gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

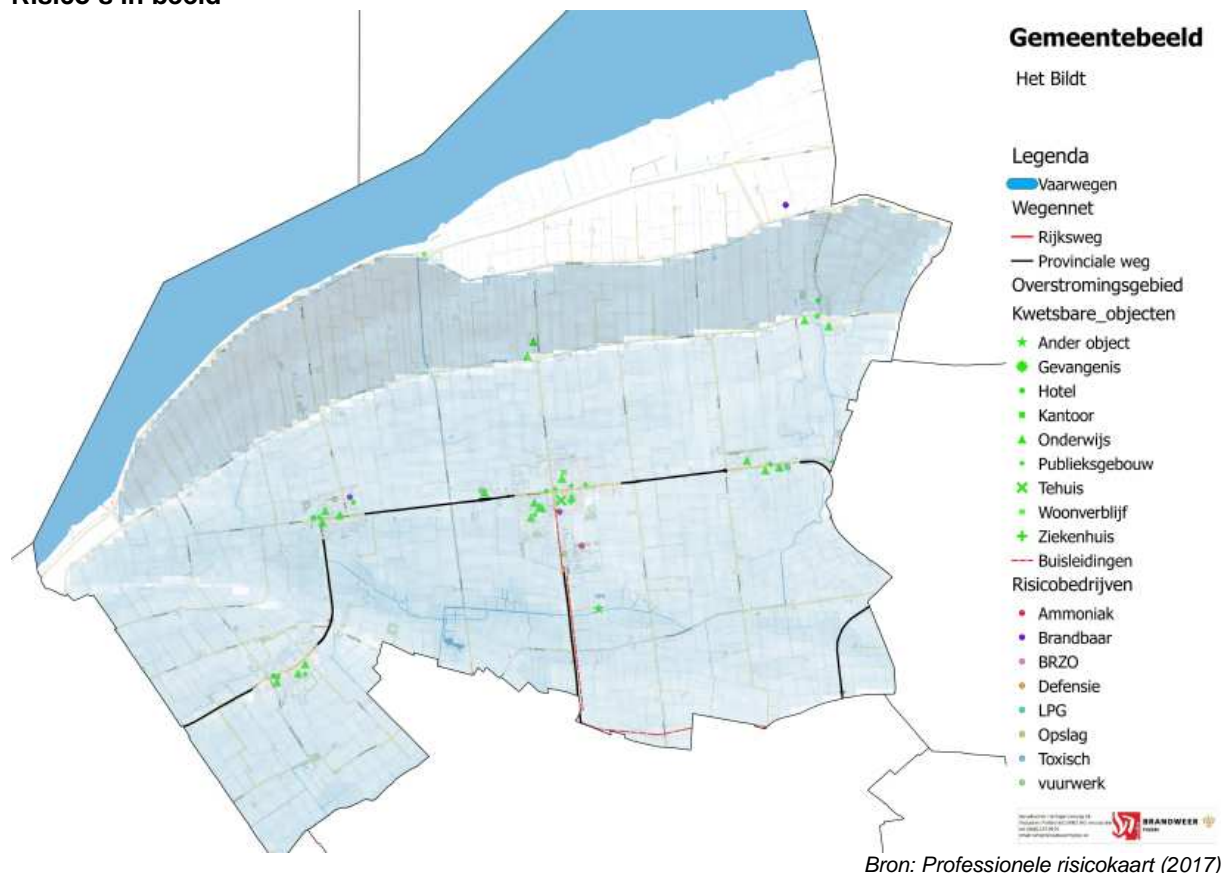
het Bildt

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	11.648
Oppervlakte water in ha. ⁶	2.415
Inwoners	10.592
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	37
Risicovolle objecten totaal	6
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	1
Ammoniak koelinstallaties	1
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	3
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	6.723
Varkens	1.157
Kippen	0
Overig vee	6.817

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

⁶ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen dichte binnensteden aanwezig</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee aanwezig
	Incident op ruim water	Veel beroepsvaart en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen de gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

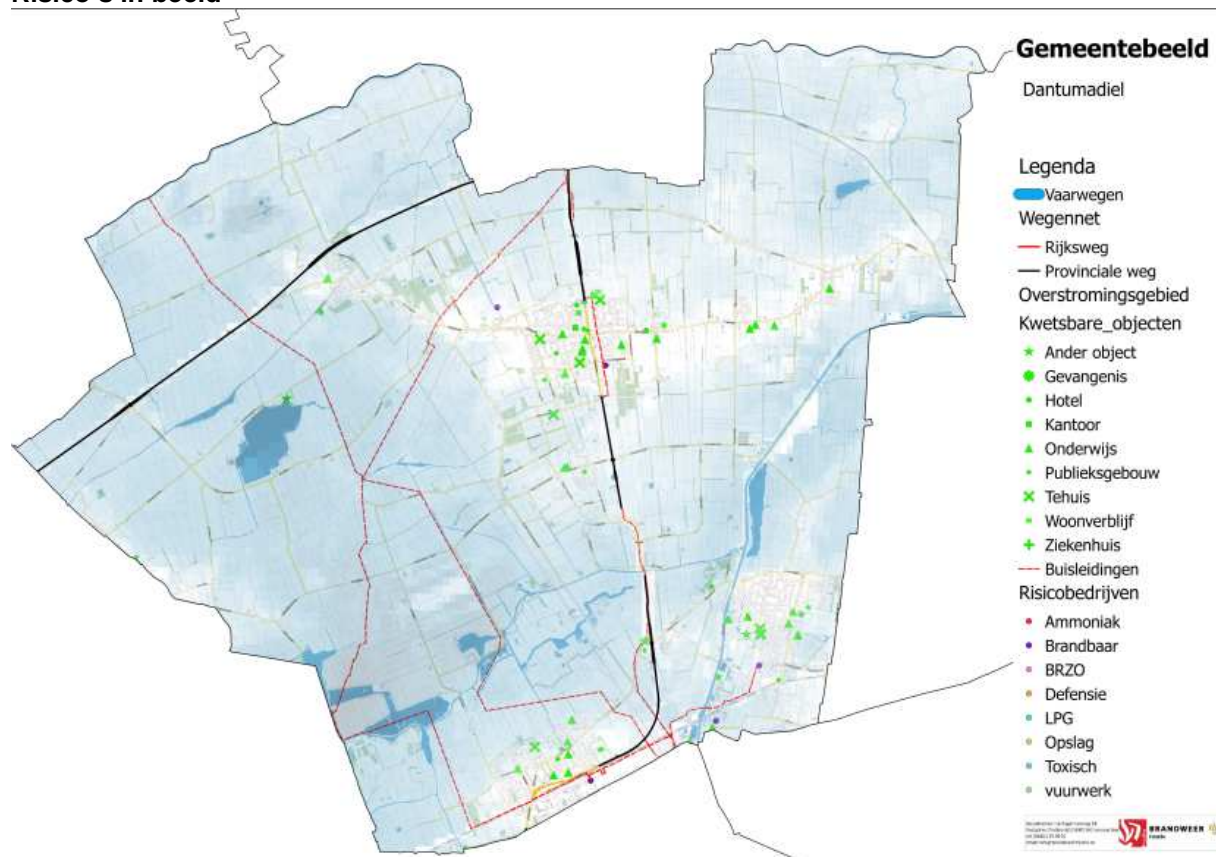
Dantumadiel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	8.753
Oppervlakte water in ha. ⁷	219
Inwoners	19.059
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	8
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	2
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	5
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	14.117
Varkens	1.157
Kippen	0
Overig vee	6.817

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

⁷ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Groningen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

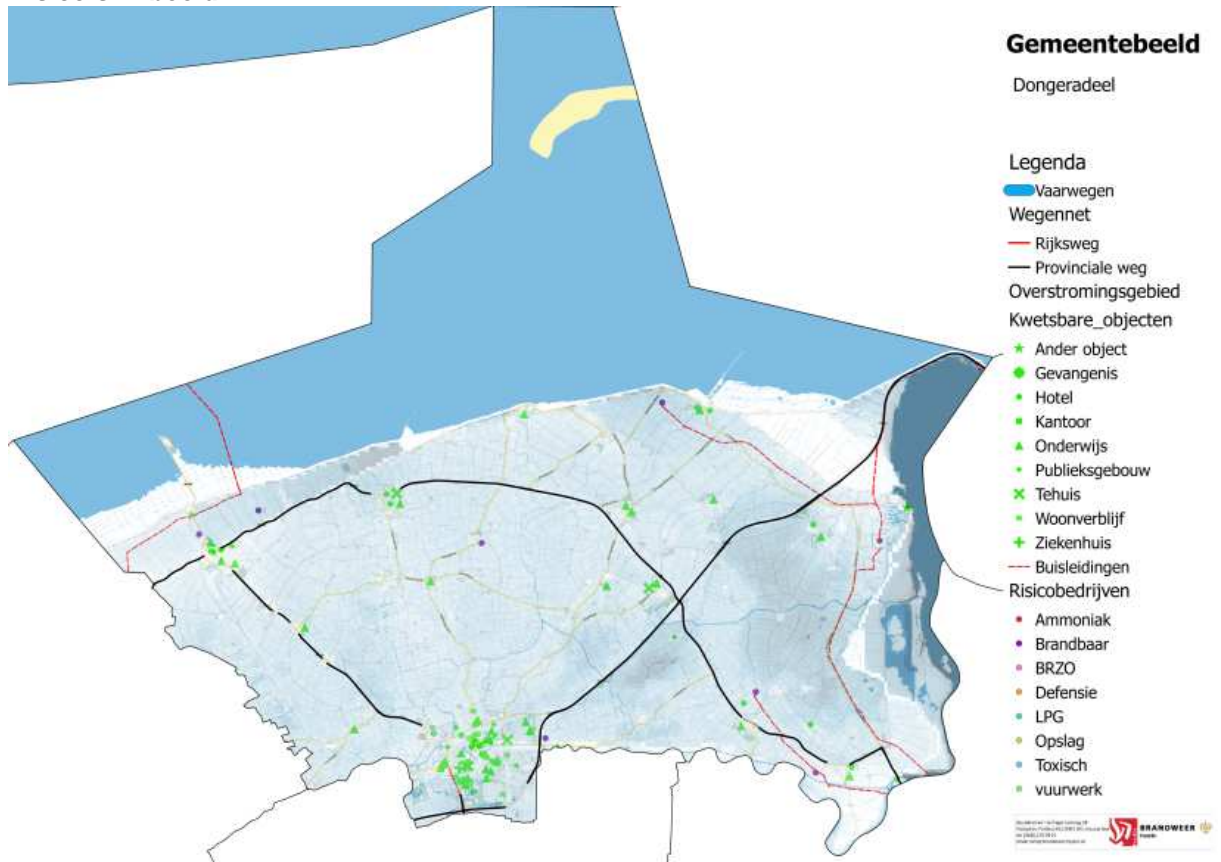
Dongeradeel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	26.692
Oppervlakte water in ha. ⁸	10.009
Inwoners	23.983
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	116
Risicovolle objecten totaal	13
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	2
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	1
Overig toxisch	2
Overig brandbaar/ explosief	8
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	22.814
Varkens	405
Kippen	225.955
Overig vee	11.263

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

⁸ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		Oude binnenstad aanwezig
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over Waddenzee aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee aanwezig
	Incident op ruim water	Veel beroepsvaart en Wadlooproutes op Waddenzee aanwezig
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen de gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

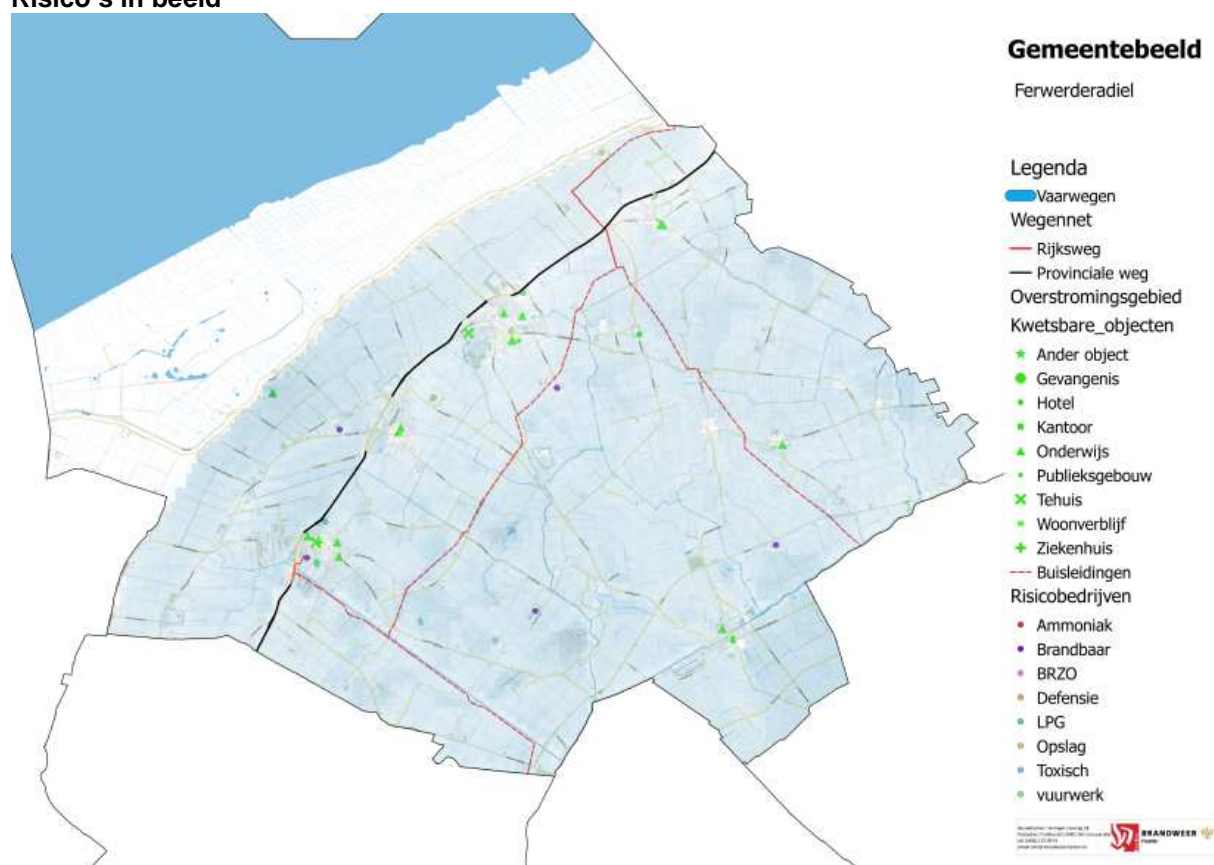
Ferwerderadiel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Oppervlakte grondgebied in ha.	13.318
Oppervlakte water in ha. ⁹	3.545
Inwoners	8.738
Kwetsbare objecten	26
Risicovolle objecten totaal	14
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	2
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	3
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	8
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	16.183
Varkens	2
Kippen	401.966
Overig vee	7.450

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

⁹ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op Waddenzee aanwezig
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Met uitzondering van visserij en beroepsrecreatie</i>
	Incident op ruim water	<i>Met uitzondering van visserij en beroepsrecreatie</i>
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

Franekeradeel

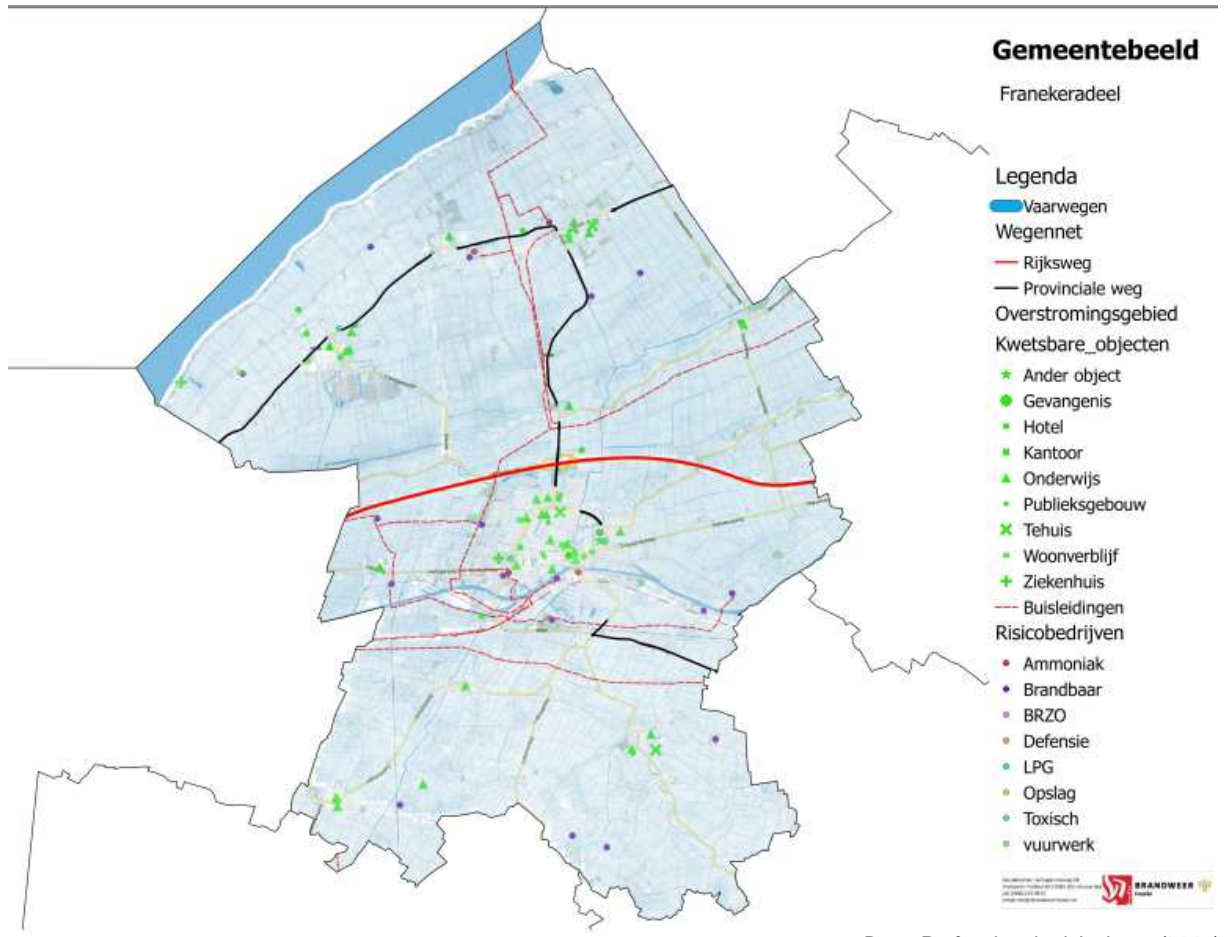
In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	10.917
Oppervlakte water in ha. ¹⁰	656
Inwoners	20.328
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	73
Risicovolle objecten totaal	29
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	3
Ammoniak koelinstallaties	2
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	22
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	1
Rundvee	
Rundvee	13.669
Varkens	507
Kippen	1.705.749
Overig vee	7.858

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

¹⁰ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

Bron: Professionele risicokaart (2017)

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		Oude binnenstad aanwezig
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelweg en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelweg en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer over snelweg</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Met uitzondering van visserij en beroepsrecreatie</i>
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Harlingen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

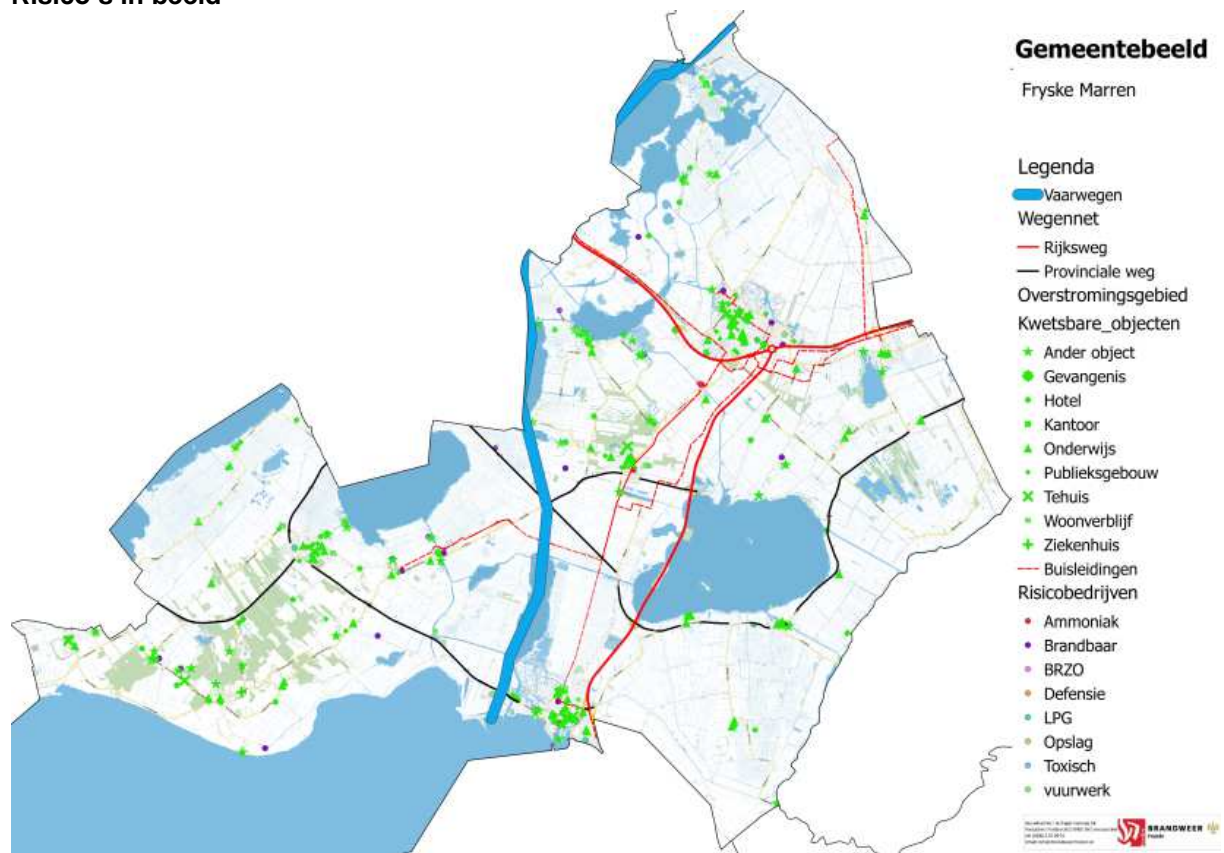
de Fryske Marren

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	54.910
Oppervlakte water in ha. ¹¹	19.741
Inwoners	51.213
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	255
Risicovolle objecten totaal	39
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	8
Ammoniak koelinstallaties	3
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	0
Overig brandbaar/ explosief	27
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	1
Rundvee	
Rundvee	78.944
Varkens	23.532
Kippen	356.803
Overig vee	10.171

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹¹ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	Enkele dichte binnensteden aanwezig
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de gemeente (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer over snelweg</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op verschillende meren en kanaal binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op verschillende meren en kanaal binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	Veel beroepsvaart op IJsselmeer binnen deze gemeente
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op meerdere meren
	Incident wegverkeer	Snelweg en provinciale wegen aanwezig
	Incident treinverkeer	Intercity spoorlijn aanwezig
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

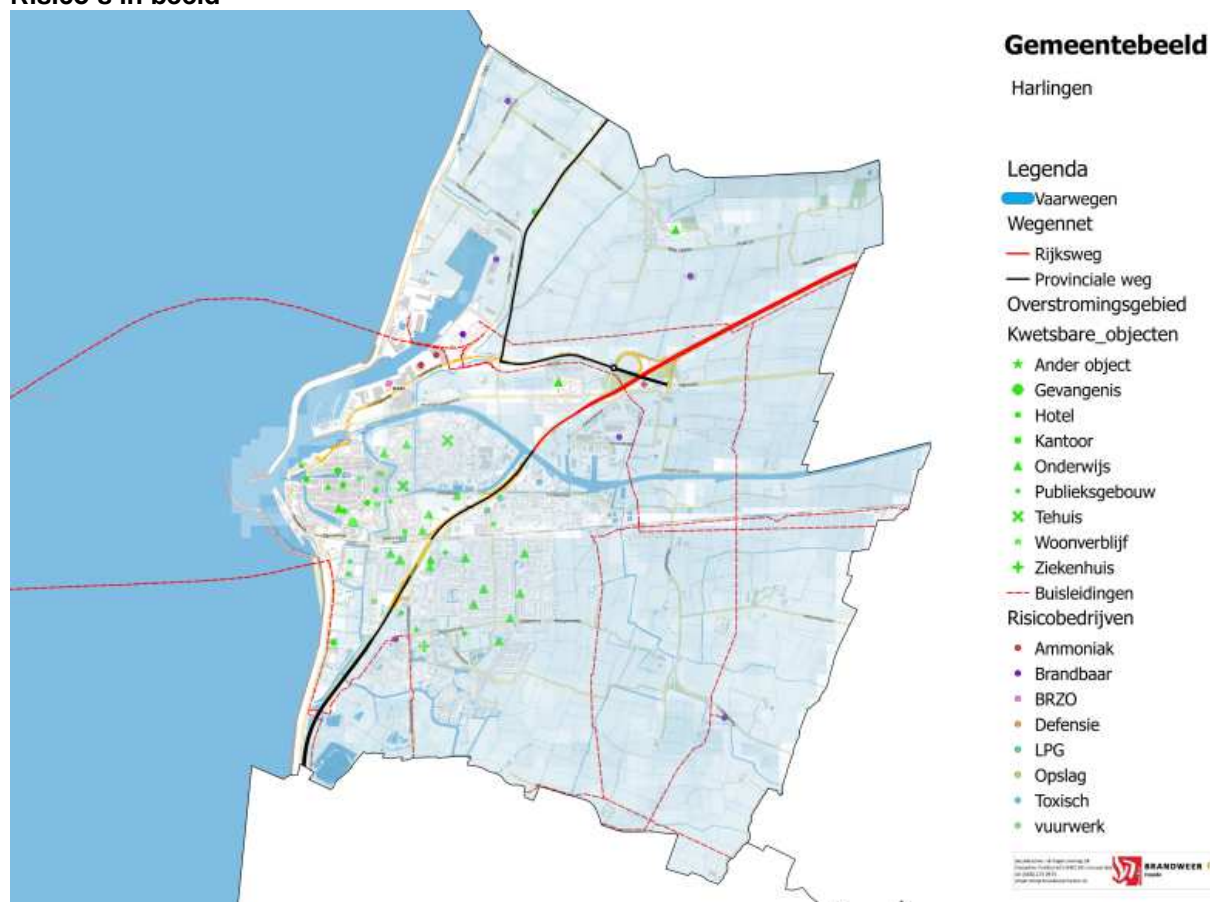
Harlingen

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	38.767
Oppervlakte water in ha. ¹²	36.271
Inwoners	15.779
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	43
Risicovolle objecten totaal	16
Brzo inrichtingen	1
LPG tankstations	3
Ammoniak koelinstallaties	2
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	9
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	2.785
Varkens	7.807
Kippen	668.825
Overig vee	8.369

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

¹² Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		Oude binnenstad aanwezig
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelweg en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal en Waddenzee aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Incidenteel chemisch transport van en naar Den Helder</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer over snelweg</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal en Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal en Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	Waddenzee aanwezig
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats in Waddenzee
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Harlingen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

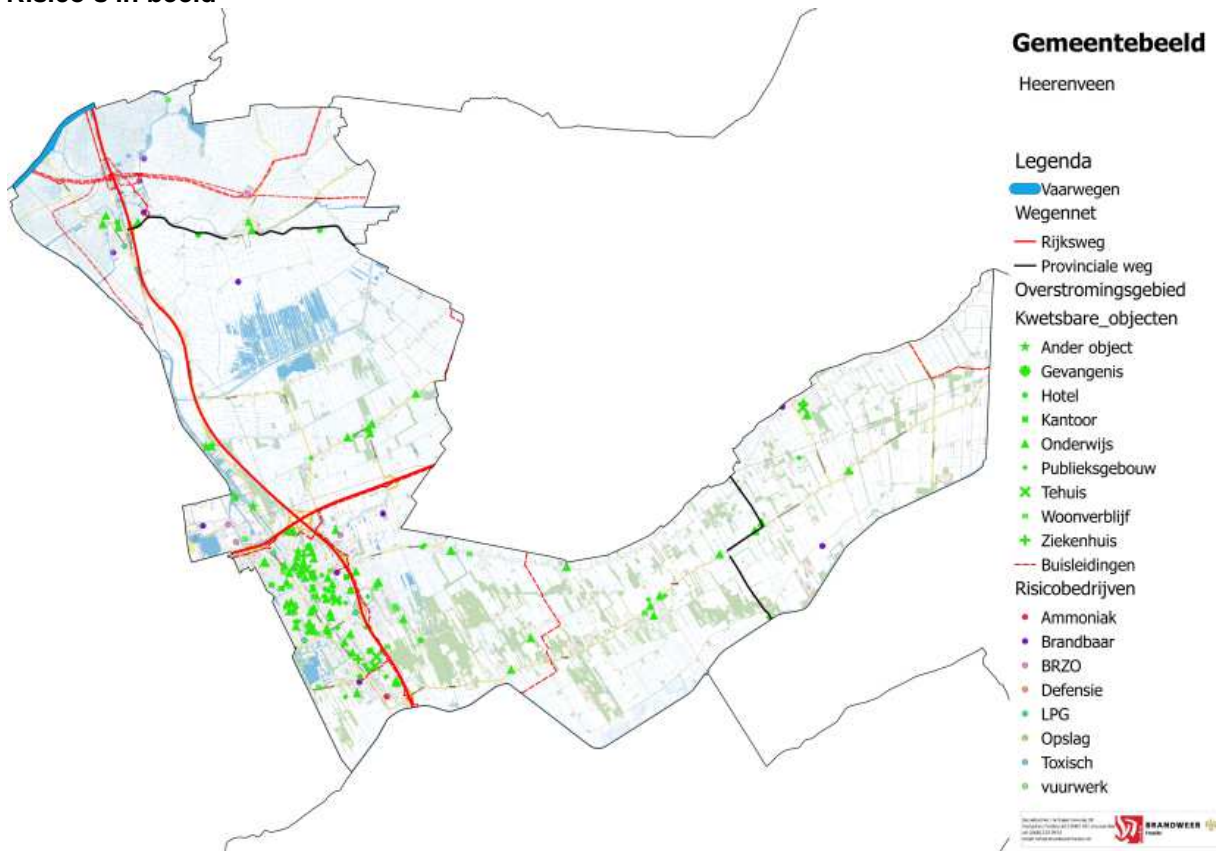
Heerenveen

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	19.816
Oppervlakte water in ha. ¹³	800
Inwoners	50.141
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	25
Brzo inrichtingen	4
LPG tankstations	6
Ammoniak koelinstallaties	6
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	0
Overig brandbaar/ explosief	9
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	35.032
Varkens	2
Kippen	159.877
Overig vee	7.977

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

¹³ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Noordwestelijk deel van de gemeente is gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelweg provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de gemeente (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelweg provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>

	buisleiding	
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer over snelweg</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen.	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Intercity spoorlijn aanwezig
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen de gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	1 BVO aanwezig binnen de gemeente
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

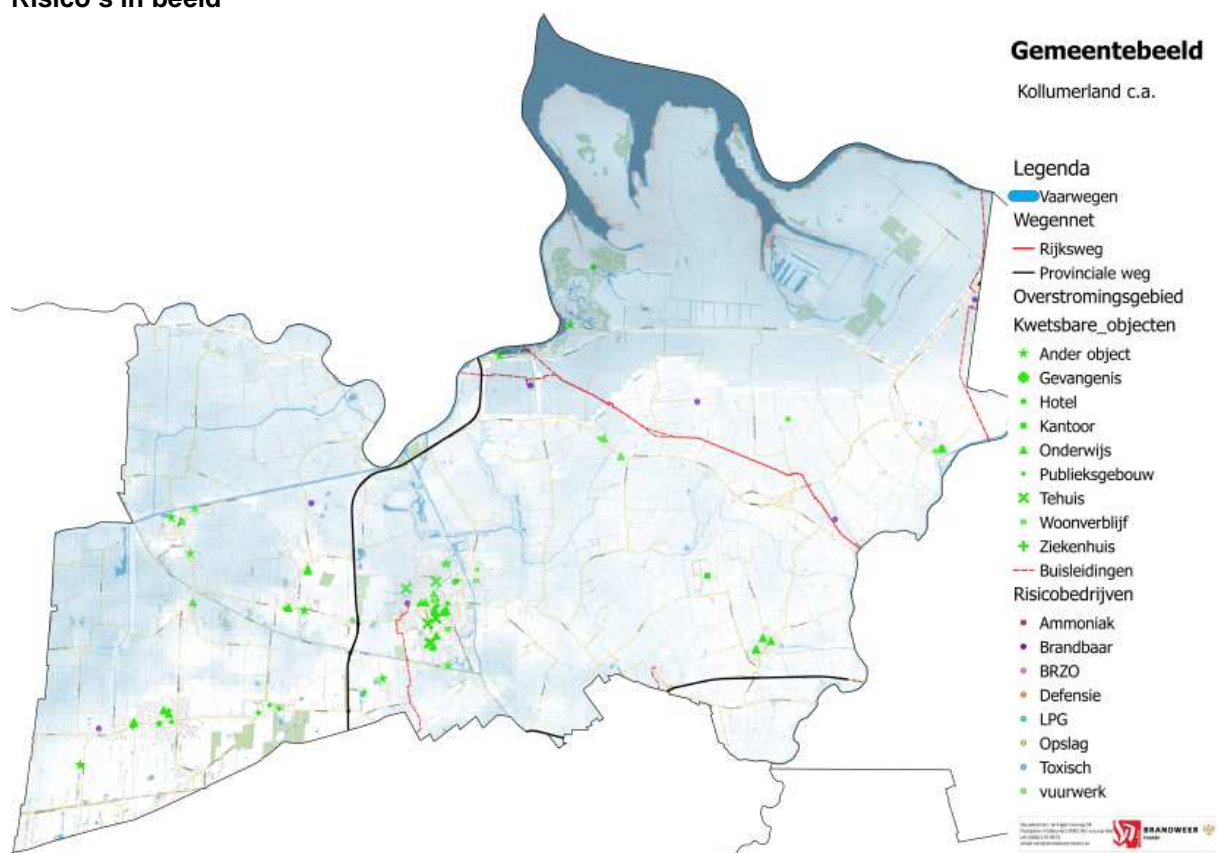
Kollumerland c.a.

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	11.635
Oppervlakte water in ha. ¹⁴	674
Inwoners	12.835
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	74
Brzo inrichtingen	10
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	0
Overig brandbaar/ explosief	1
Defensie inrichtingen	7
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	14.930
Varkens	465
Kippen	159.877
Overig vee	7.977

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹⁴ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Waterrecreatie op vaarten binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Beroepsvaart op vaarten en Lauwersmeer binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Lauwersmeer
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

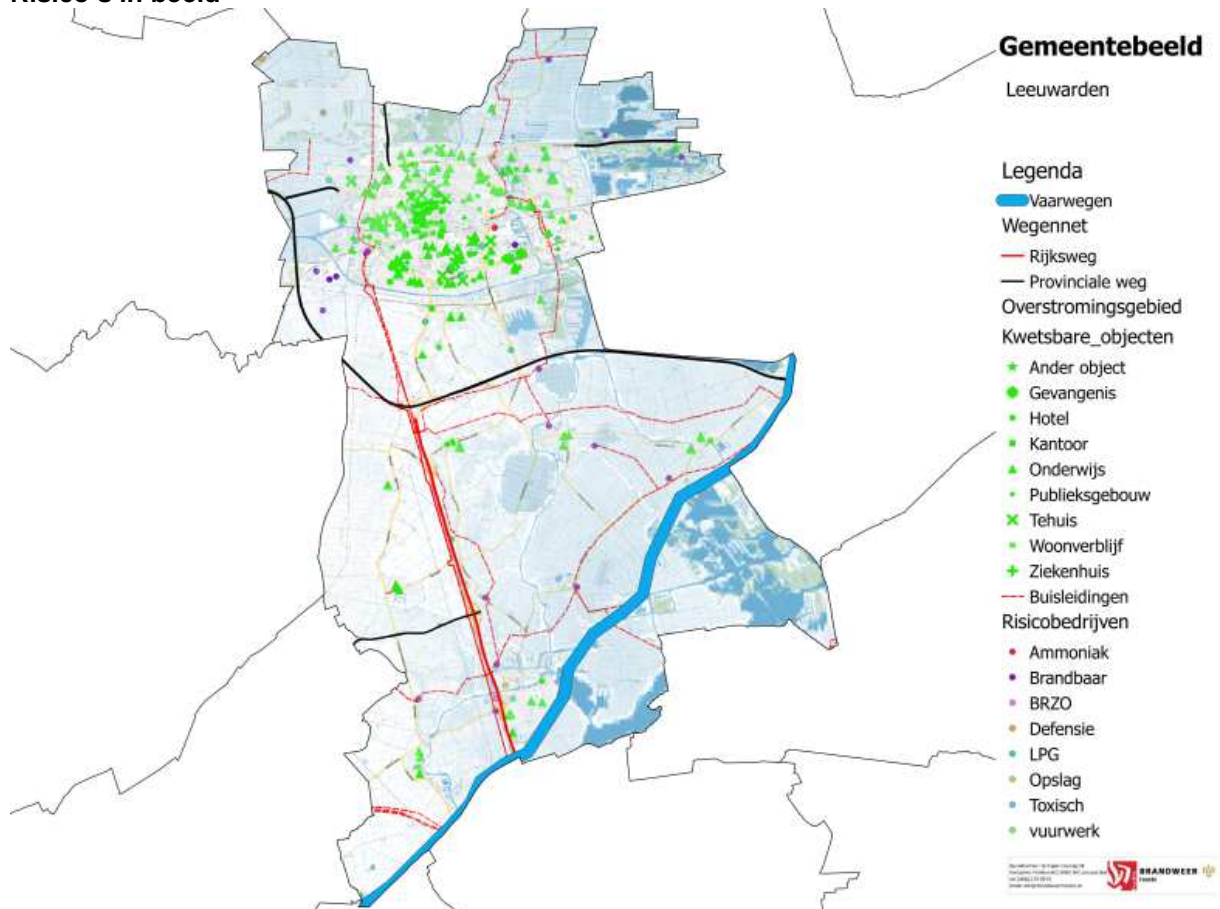
Leeuwarden

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	17.023
Oppervlakte water in ha. ¹⁵	1.584
Inwoners	107.691
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	44
Brzo inrichtingen	2
LPG tankstations	11
Ammoniak koelinstallaties	2
Opslag > 10 ton stoffen	1
Overig toxisch	2
Overig brandbaar/ explosief	23
Defensie inrichtingen	2
Vuurwerkinrichtingen	1
Rundvee	
Rundvee	22.625
Varkens	0
Kippen	37.140
Overig vee	4.862

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

¹⁵ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		1 Hoog gebouw in de gemeente aanwezig
Brand in dichte binnensteden		Oude binnenstad aanwezig
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelwegen en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer over snelweg en kleine hoeveelheden opgeslagen bij o.a. ziekenhuis</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet openbaar</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegbasis aanwezig binnen gemeente
	Incident vliegtuig bij vliegshow	Evenement op vliegbasis aanwezig binnen gemeente, 1 keer per 2 jaar
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanalen en meren binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanalen en meren binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op meren binnen gemeente
	Incident wegverkeer	Aantal snelwegen en provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Meerdere spoorlijnen aanwezig
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	Geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	1 BVO aanwezig binnen de gemeente
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	Wijk met verhoogd risico aanwezig binnen gemeente
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

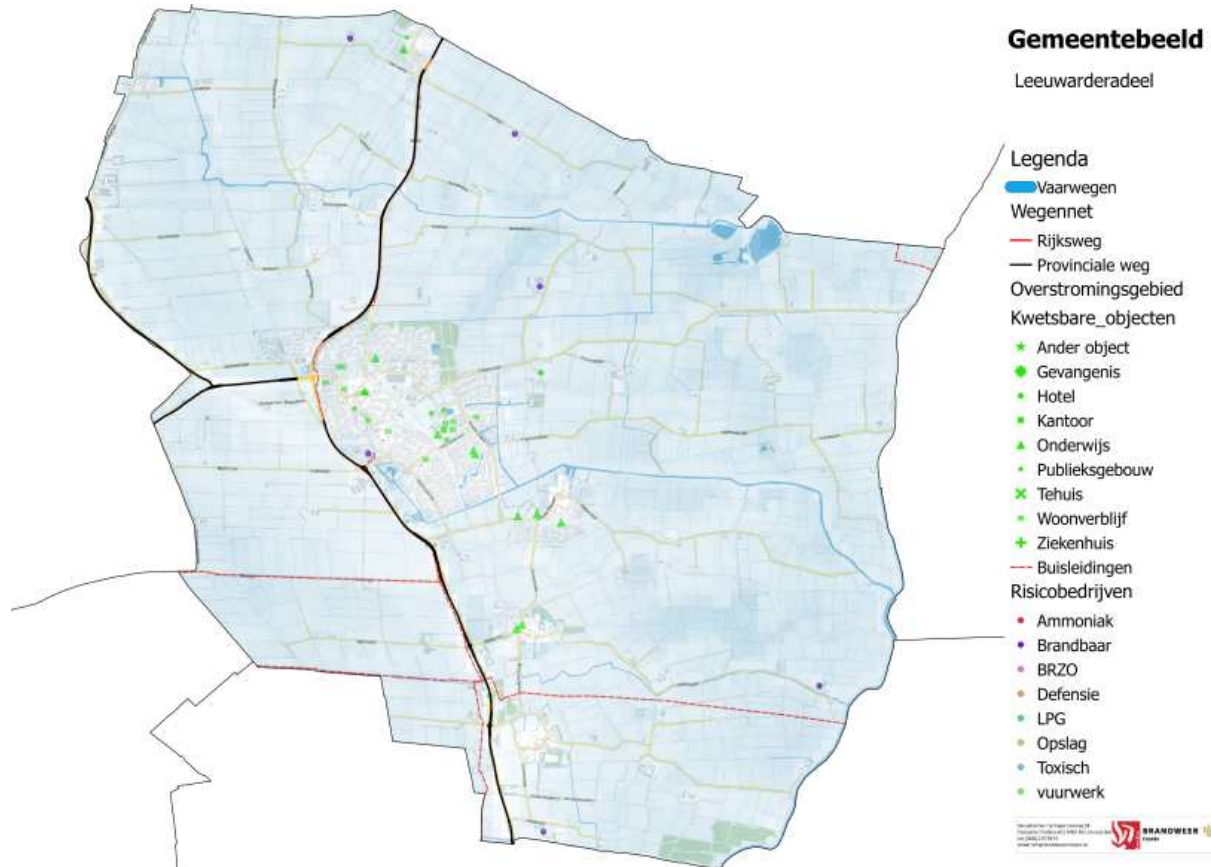
Leeuwarderadeel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	4.146
Oppervlakte water in ha. ¹⁶	57
Inwoners	10.221
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	8
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	1
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	6
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	7.602
Varkens	0
Kippen	230.351
Overig vee	2.151

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

¹⁶ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegbasis Leeuwarden nabijgelegen
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

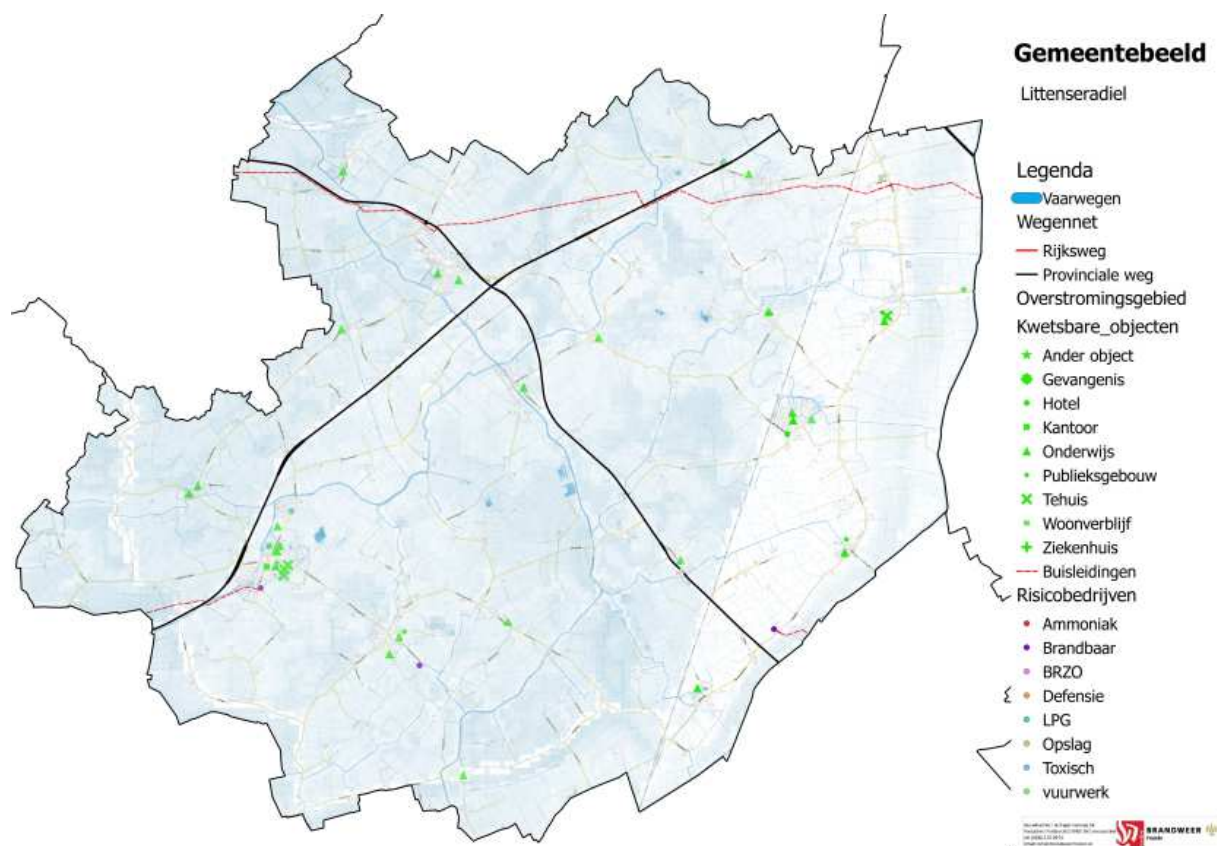
Littenseradiel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Oppervlakte grondgebied in ha.	13.264
Oppervlakte water in ha. ¹⁷	198
Inwoners	10.879
Kwetsbare objecten	40
Risicovolle objecten totaal	6
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	2
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	3
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	34.071
Varkens	0
Kippen	180.000
Overig vee	7.849

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹⁷ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Waterrecreatie op vaarten binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Geen beroepsvaart op vaarten binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijnen Stavoren – Leeuwarden en Harlingen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

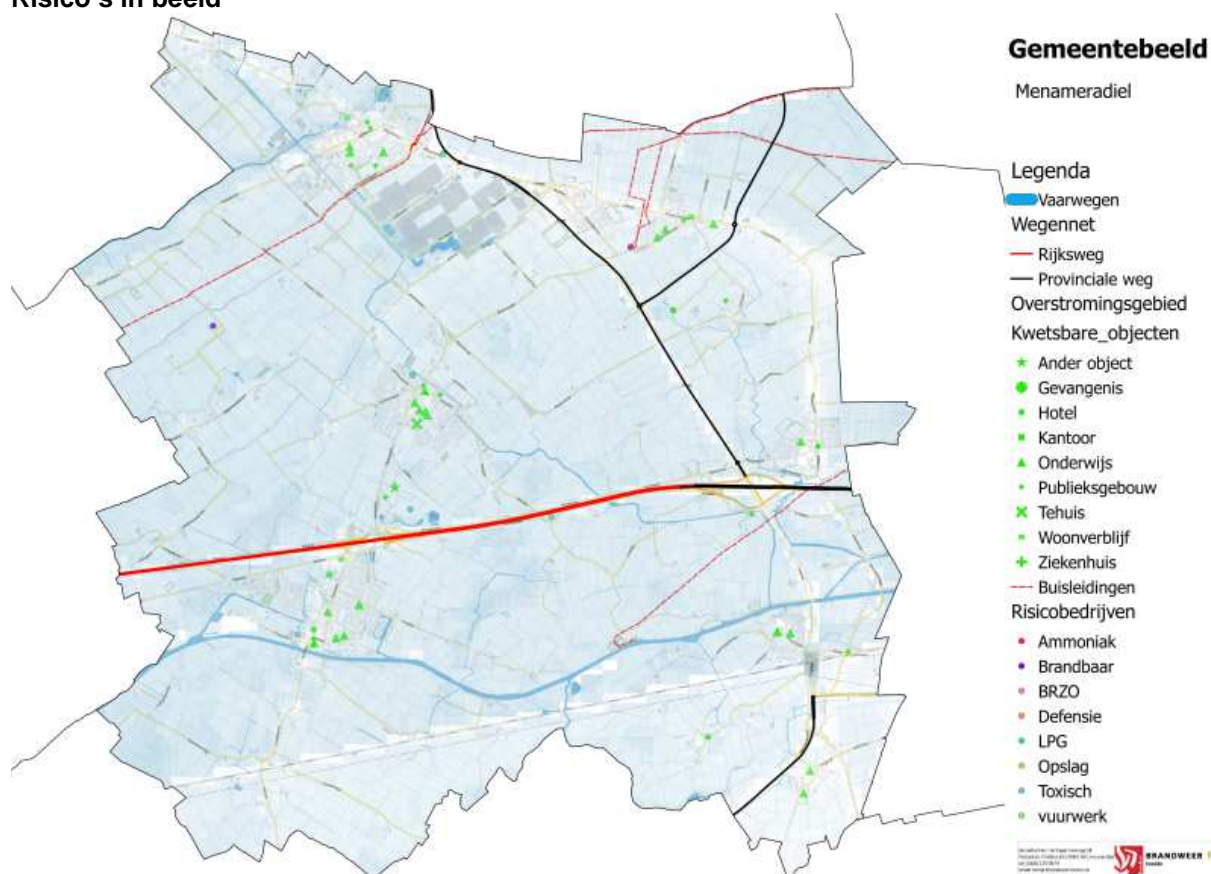
Menameradiel

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	7.003
Oppervlakte water in ha. ¹⁸	120
Inwoners	13.612
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	39
Risicovolle objecten totaal	9
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	3
Ammoniak koelinstallaties	1
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	3
Defensie inrichtingen	1
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	11.456
Varkens	2.402
Kippen	75.000
Overig vee	5.625

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹⁸ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in de regio aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Polders gelegen onder NAP
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over snelweg en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over snelweg en provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer mogelijk</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegbasis Leeuwarden nabij gelegen
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal en vaarten binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Harlingen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

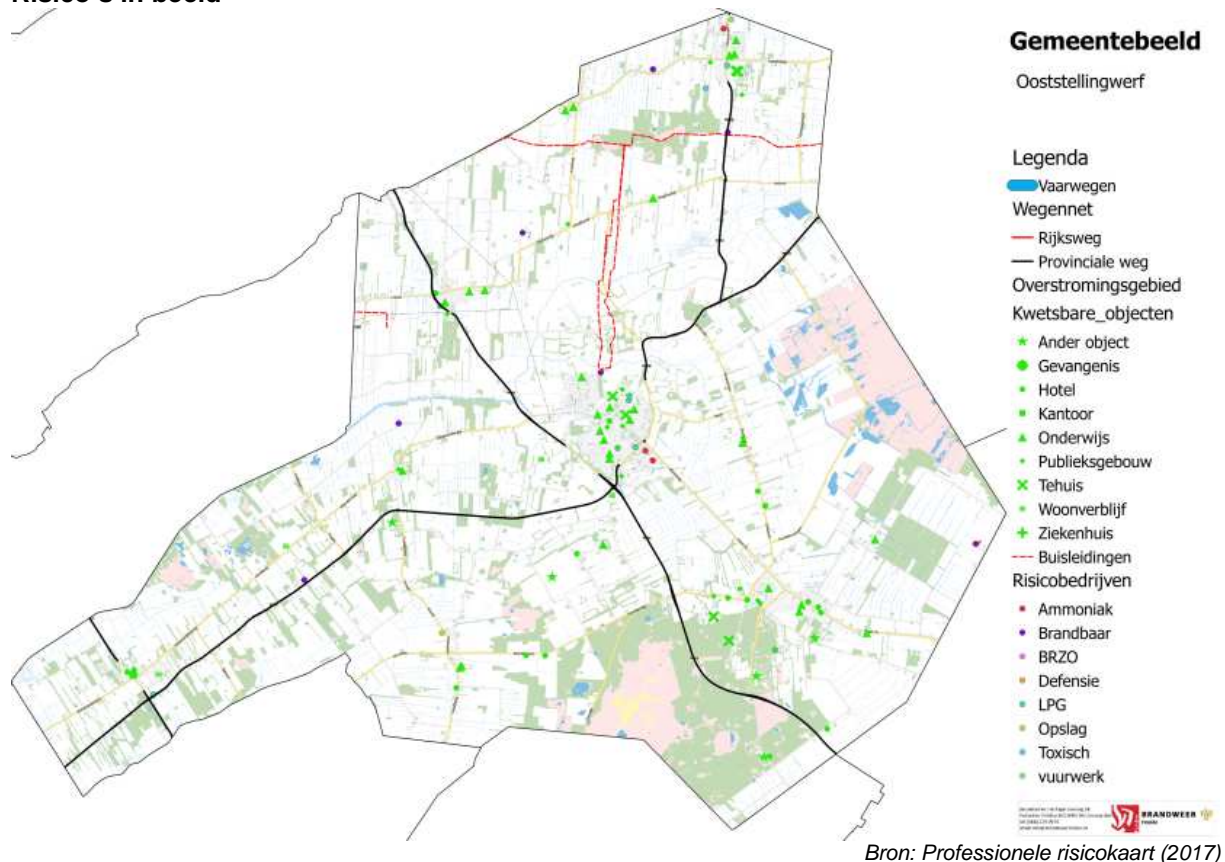
Ooststellingwerf

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	22.611
Oppervlakte water in ha. ¹⁹	212
Inwoners	25.617
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	21
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	6
Ammoniak koelinstallaties	3
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	5
Overig brandbaar/ explosief	8
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	1
Rundvee	
Rundvee	40.212
Varkens	9.415
Kippen	890.437
Overig vee	6.272

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

¹⁹ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Ligt niet binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Geen polders onder NAP gelegen</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden meer dan 100 ha aaneengesloten aanwezig binnen de gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Niet of sporadisch aanwezig over provinciale wegen (inclusief plaatselijke bevoorrading)</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Beperkte hoeveelheid waterrecreatie op vaarten binnen deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Geen beroepsvaart binnen deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

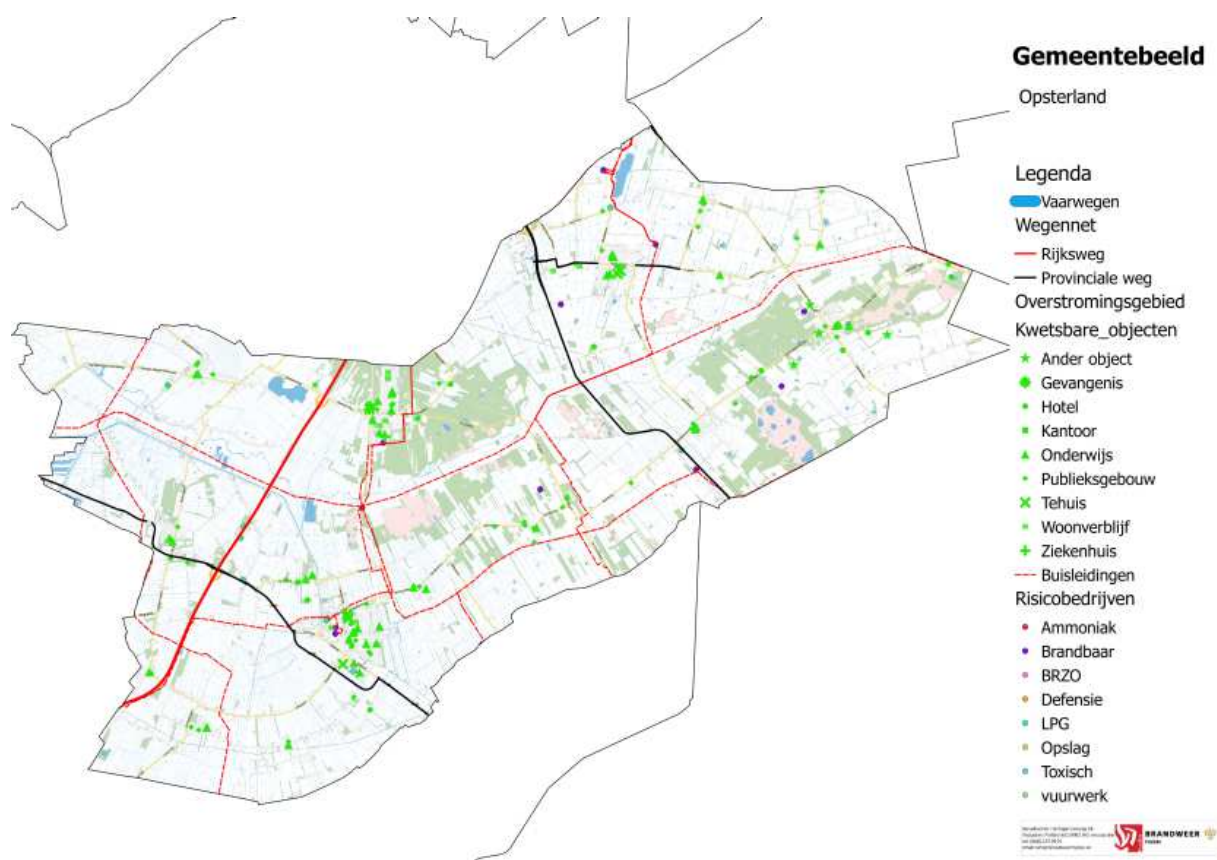
Opsterland

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	22.764
Oppervlakte water in ha. ²⁰	314
Inwoners	29.859
Kwetsbare objecten	
Risicovolle objecten totaal	117
Brzo inrichtingen	18
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	5
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	0
Overig brandbaar/ explosief	3
Defensie inrichtingen	10
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	38.539
Varkens	17.301
Kippen	360.120
Overig vee	8.757

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²⁰ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Ligt niet binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Geen polders onder NAP gelegen</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden meer dan 100 ha aaneengesloten aanwezig binnen de gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer mogelijk</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

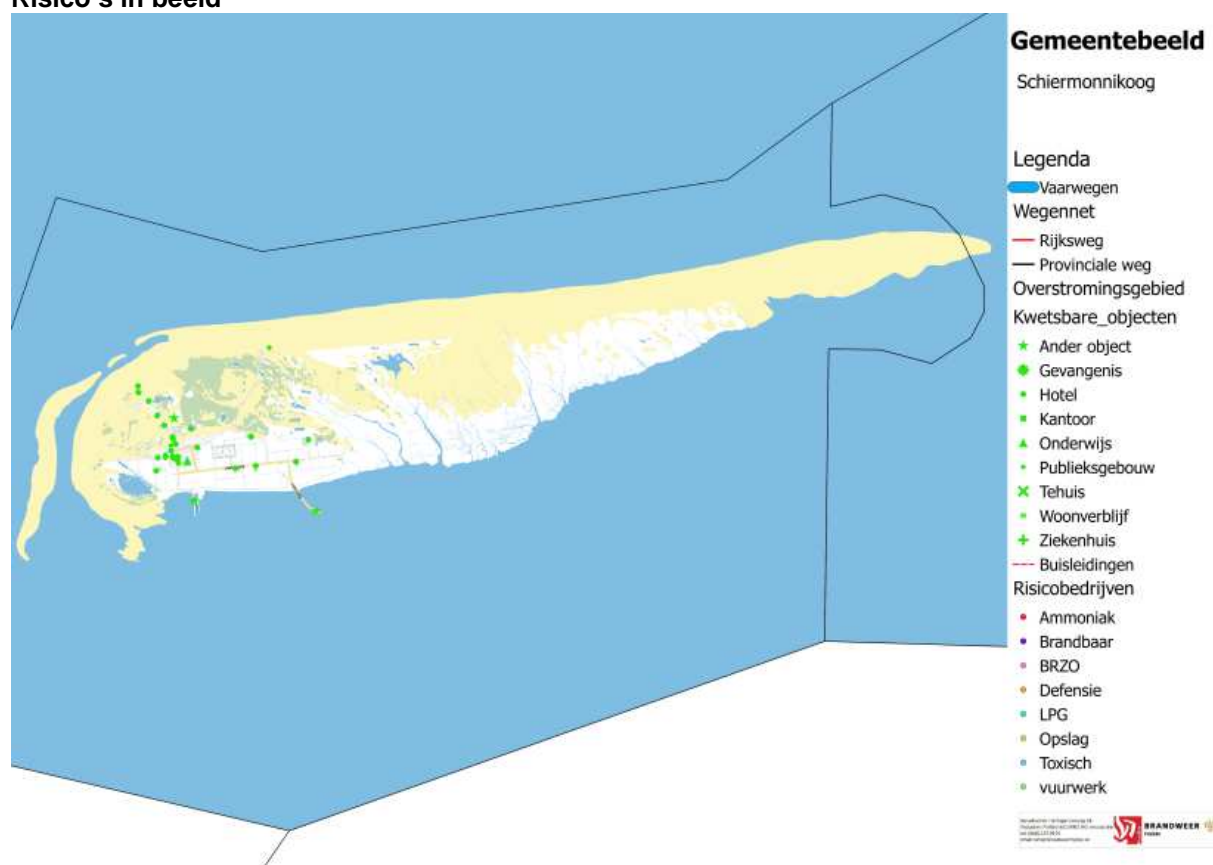
Schiermonnikoog

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	19.907
Oppervlakte water in ha. ²¹	16.201
Inwoners	926
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	29
Risicovolle objecten totaal	1
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	0
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	1.191
Varkens	0
Kippen	0
Overig vee	124

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²¹ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden aanwezig binnen gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over Waddenzee aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee binnen deze gemeente
	Grootschalig duikincident	Mogelijk op Waddenzee
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

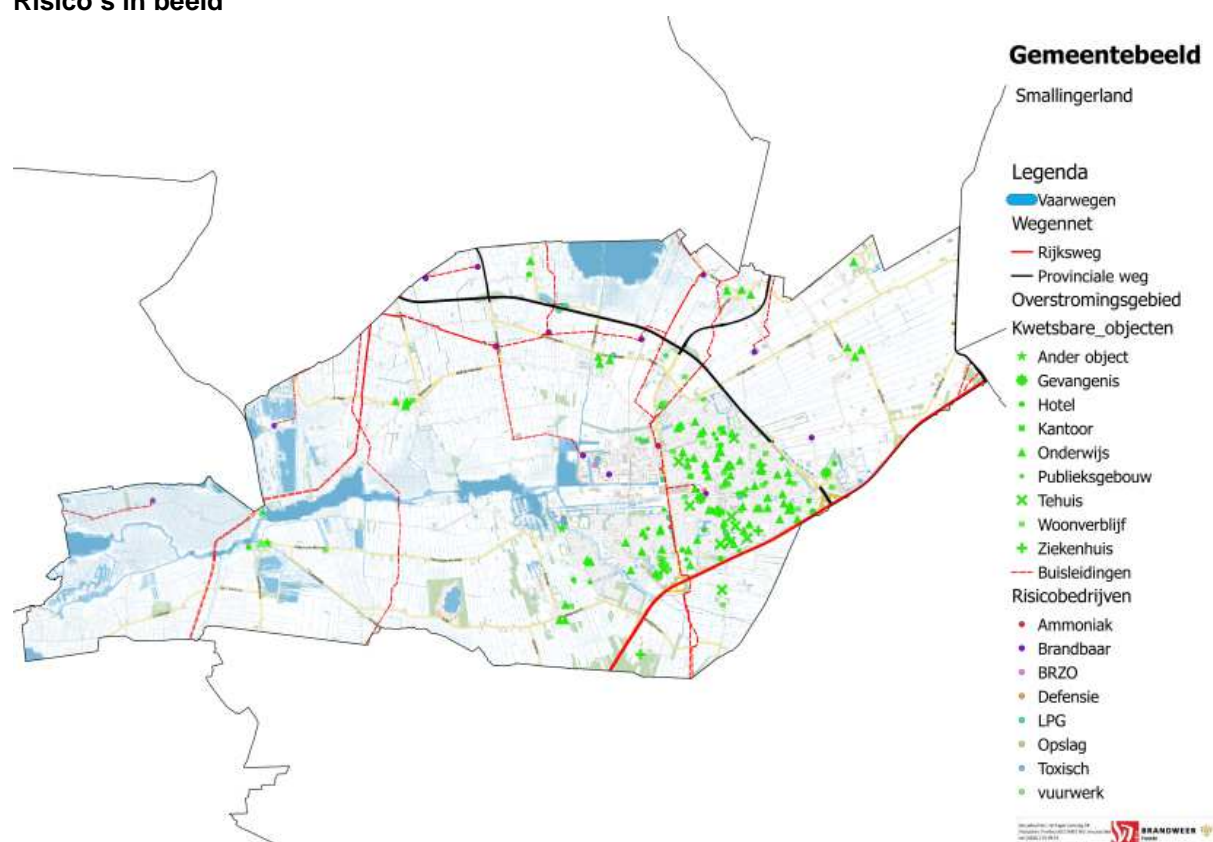
Smallingerland

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	12.617
Oppervlakte water in ha. ²²	846
Inwoners	55.635
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	186
Risicovolle objecten totaal	30
Brzo inrichtingen	1
LPG tankstations	7
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	3
Overig brandbaar/ explosief	19
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	16.985
Varkens	1.002
Kippen	570.495
Overig vee	4.041

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²² Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Enkele polders onder NAP gelegen
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer mogelijk</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	Vliegveld aanwezig
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op vaarten en meren binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op meren binnen de gemeente
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

Súdwest Fryslân

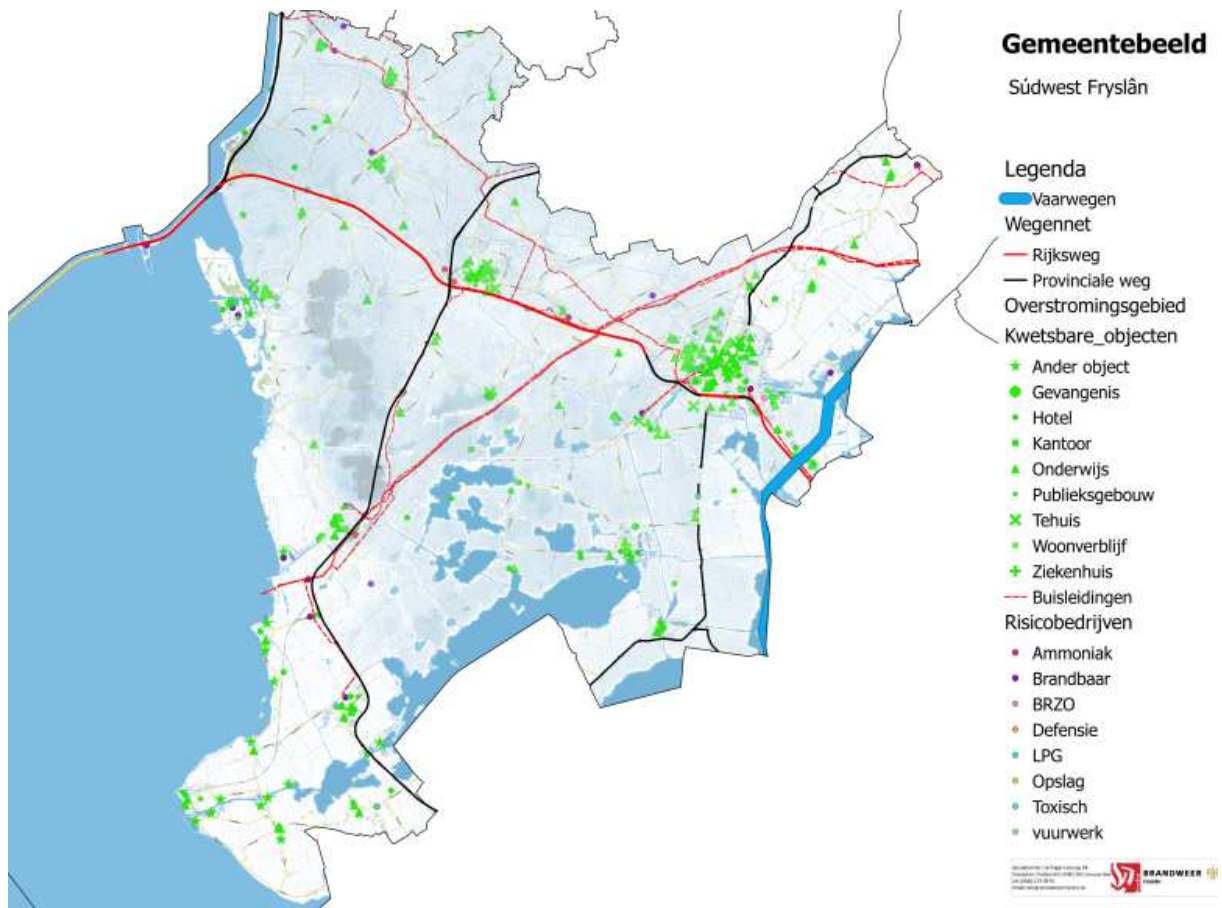
In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	83.871
Oppervlakte water in ha. ²³	38.292
Inwoners	84.164
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	305
Risicovolle objecten totaal	51
Brzo inrichtingen	1
LPG tankstations	18
Ammoniak koelinstallaties	3
Opslag > 10 ton stoffen	1
Overig toxisch	4
Overig brandbaar/ explosief	24
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	99.012
Varkens	8.931
Kippen	1.060.774
Overig vee	18.099

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

²³ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

Bron: Professionele risicokaart (2017)

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Enkele polders onder NAP gelegen
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		Enkele dichte binnensteden aanwezig binnen gemeente
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal en IJsselmeer aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer mogelijk en opslag kleine hoeveelheden in o.a. ziekenhuis</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal, meren en IJsselmeer binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal, meren en IJsselmeer binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	IJsselmeer binnen gemeente gelegen
	Grootschalig duikinincident	Vindt plaats op verschillende meren waaronder IJsselmeer
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Stavoren – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

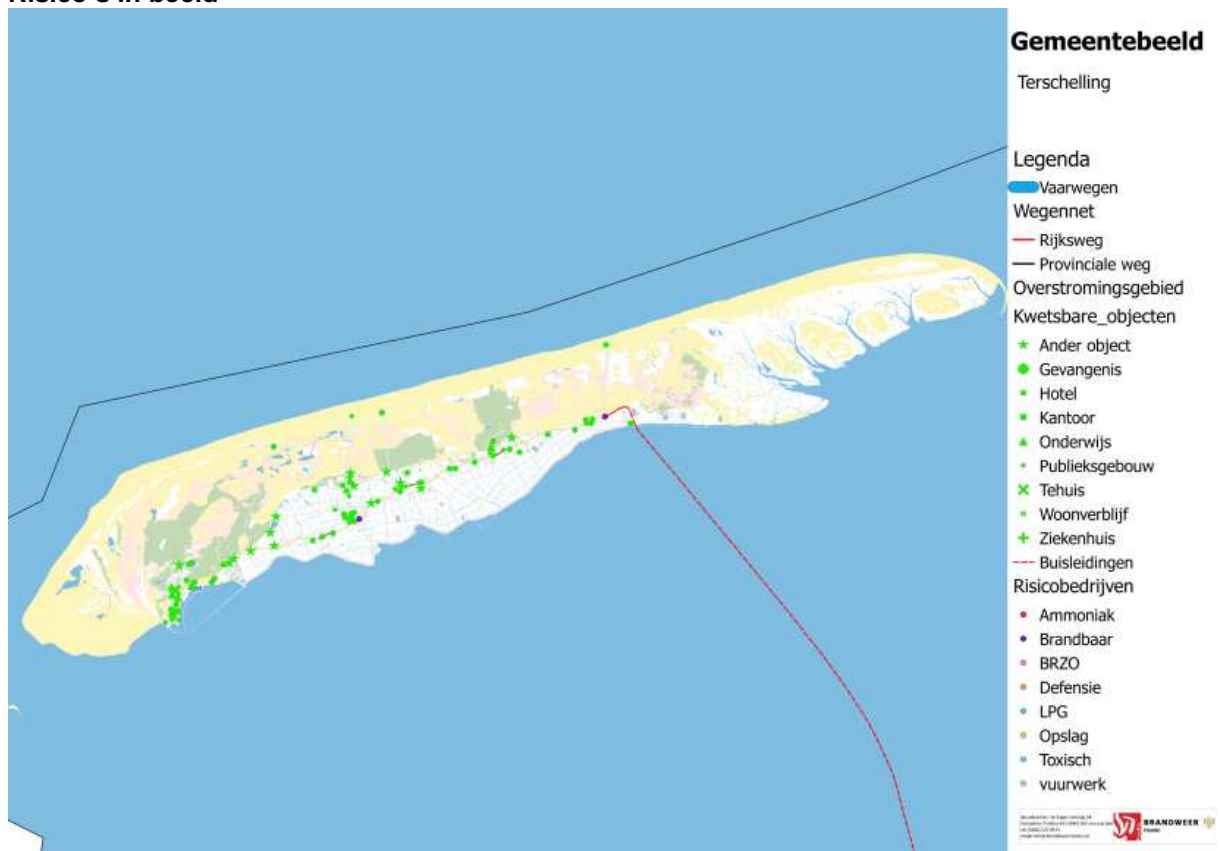
Terschelling

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	67.399
Oppervlakte water in ha. ²⁴	59.052
Inwoners	4.827
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	81
Risicovolle objecten totaal	3
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	2
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	1.859
Varkens	4
Kippen	30
Overig vee	2.012

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²⁴ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden aanwezig binnen gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is bedoeld voor verminderd zelfredzame personen
	Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
	Brand in dichte binnensteden	<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
	Instorting door explosie	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
	Instorting door gebreken constructie of fundering	Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over Waddenzee aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	Veel waterrecreatie en Wadlooproutes op Waddenzee binnen deze gemeente
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

Tytsjerksteradiel

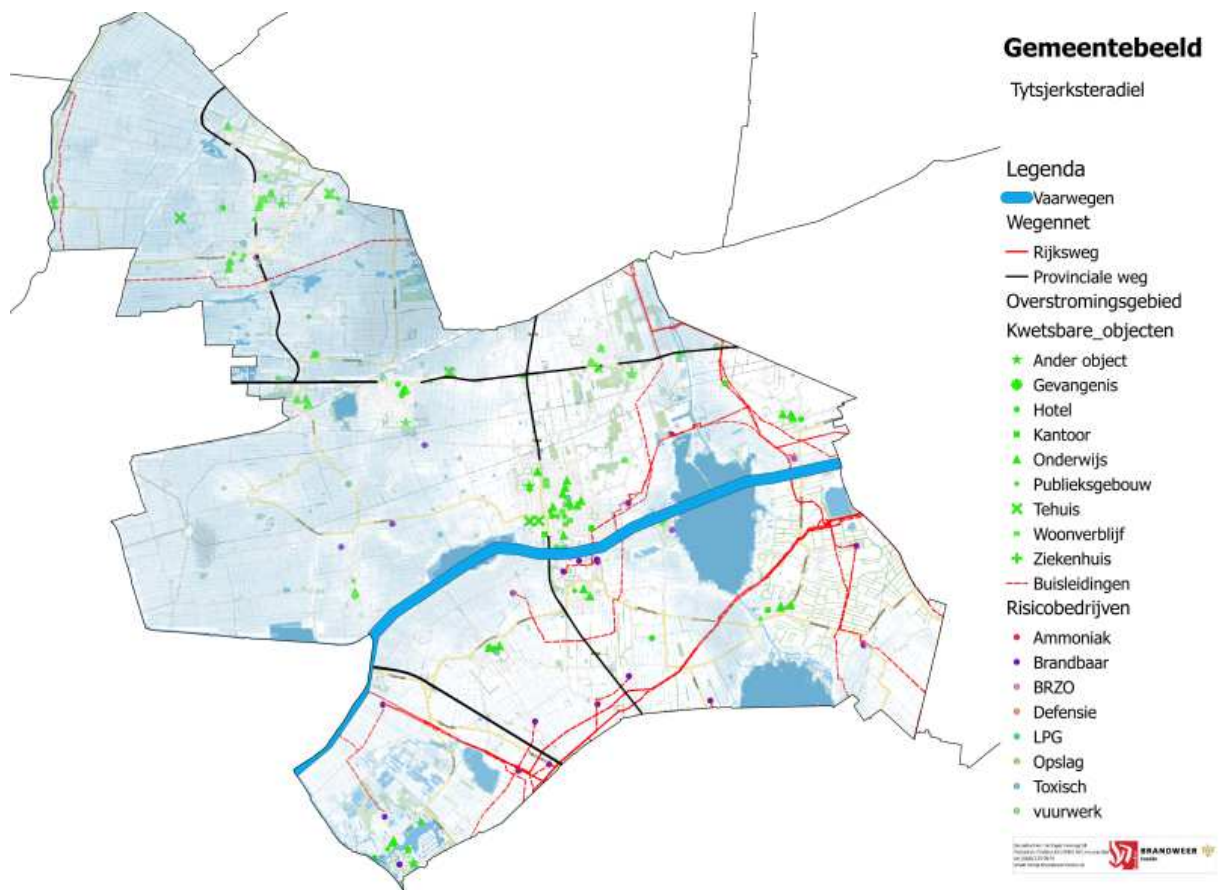
In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	16.141
Oppervlakte water in ha. ²⁵	1.213
Inwoners	31.957
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	154
Risicovolle objecten totaal	32
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	4
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	5
Overig brandbaar/ explosief	23
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	26.685
Varkens	1.364
Kippen	543.130
Overig vee	10.951 (schapen)

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

²⁵ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

Bron: Professionele risicokaart (2017)

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Enkele polders onder NAP gelegen
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	Vervoer over kanaal aanwezig
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie op kanaal en meren binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op kanaal en meren binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikinval	Vindt plaats op verschillende meren binnen deze gemeente
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen aanwezig binnen gemeente
	Incident treinverkeer	Spoorlijn Groningen – Leeuwarden aanwezig binnen gemeente
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

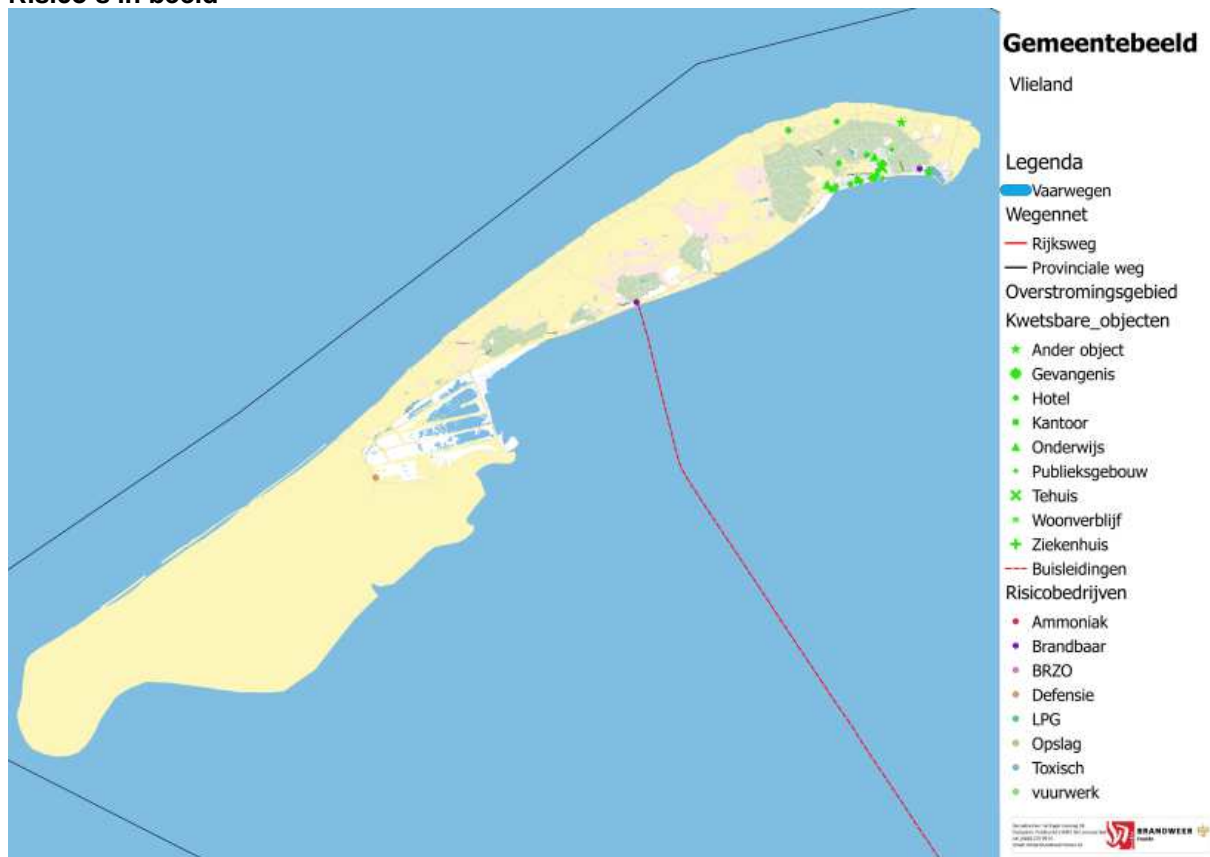
Vlieland

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	31.580
Oppervlakte water in ha. ²⁶	28.005
Inwoners	1.103
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	26
Risicovolle objecten totaal	4
Brzo inrichtingen	0
LPG tankstations	0
Ammoniak koelinstallaties	0
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	1
Overig brandbaar/ explosief	2
Defensie inrichtingen	1
Vuurwerkinrichtingen	0
Rundvee	
Rundvee	0
Varkens	0
Kippen	0
Overig vee	0 (2015: 33)

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²⁶ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Gelegen binnen overstromingsgebied van relevante dijkkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Bos- heide-, veen en duinbrand	Natuurgebieden aanwezig binnen gemeente
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief transport over het water	Vervoer over Waddenzee aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Één inrichting aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	Veel waterrecreatie en Wadlooproutesl binnen deze gemeente
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Veel beroepsvaart op Waddenzee binnen deze gemeente
	Incident op ruim water	Veel waterrecreatie en Wadlooproutesl binnen deze gemeente
	Grootschalig duikincident	Vindt plaats op Waddenzee
	Incident wegverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident treinverkeer	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettelijkheidsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingniveau

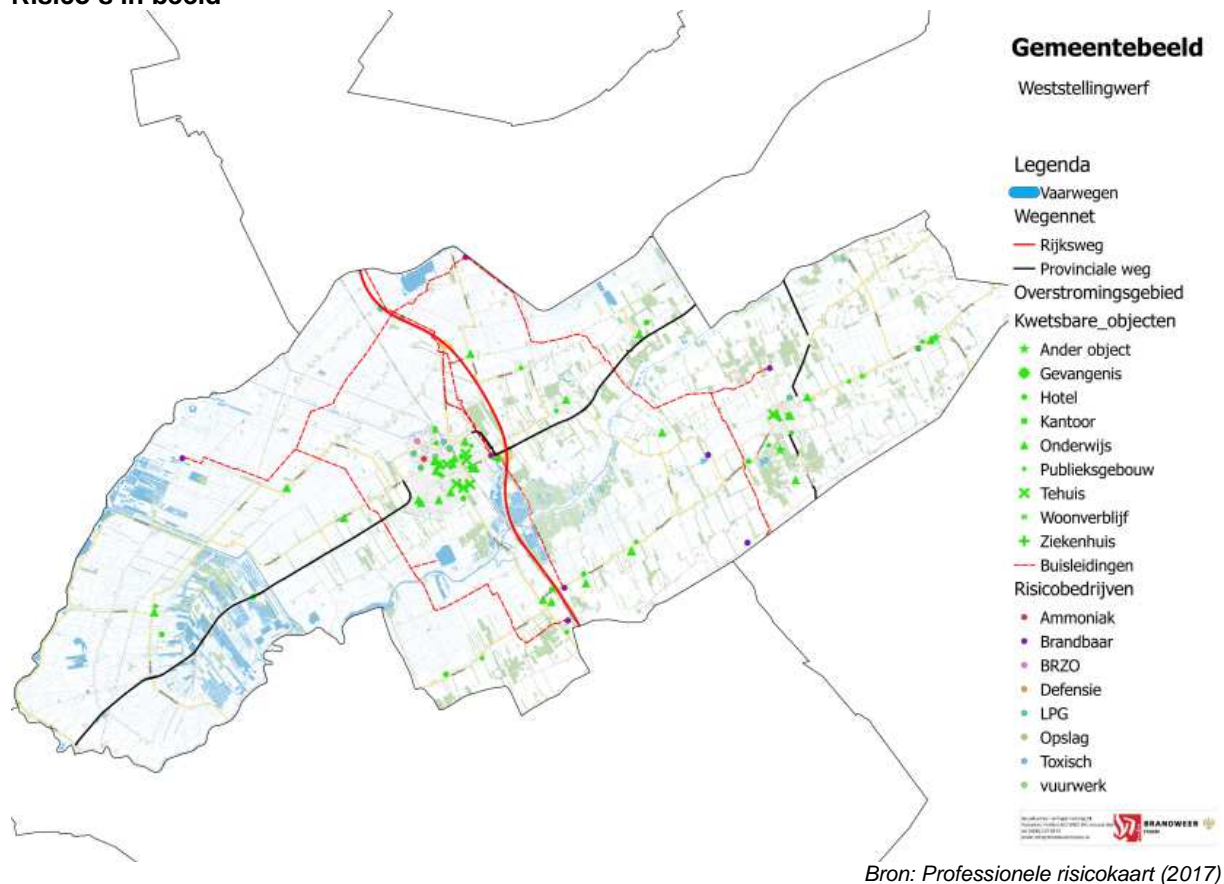
Weststellingwerf

In onderstaand overzicht is op basis van de professionele risicokaart en het CBS een inventarisatie samengesteld voor het grondgebied van de gemeente. Hierin komen de specifieke kenmerken van de gemeente zelf en de specifieke kenmerken van de relevante risicobronnen naar voren.

Kerngegevens	
Oppervlakte grondgebied in ha.	22.845
Oppervlakte water in ha. ²⁷	768
Inwoners	25.525
Kwetsbare objecten	
Kwetsbare objecten	67
Risicovolle objecten totaal	18
Brzo inrichtingen	1
LPG tankstations	5
Ammoniak koelinstallaties	2
Opslag > 10 ton stoffen	0
Overig toxisch	2
Overig brandbaar/ explosief	7
Defensie inrichtingen	0
Vuurwerkinrichtingen	1
Rundvee	
Rundvee	46.472
Varkens	6.316
Kippen	388.866
Overig vee	11.983 (schapen)

Bronnen: CBS en Professionele risicokaart (2017)

Risico's in beeld

Bron: Professionele risicokaart (2017)

²⁷ Maakt deel uit van totale oppervlakte gemeente

In onderstaande tabel is voor de gemeente weergegeven welke specifieke incidenttypen relevant zijn in het kader van het risicoprofiel.

Aanwezige risico's		
Thema	Incidenttype	Parameter
Natuurlijke omgeving	Overstroming vanuit zee	Ligt niet binnen overstromingsgebied van relevante dijkring
	Overstroming door hoge rivierstanden	<i>Geen rivieren van formaat in aanwezig</i>
	Vollopen polder/ dijkdoorbraak	Enkele polders onder NAP gelegen
	Bos- heide-, veen en duinbrand	<i>Geen natuur aanwezig van meer dan 100 ha aaneengesloten</i>
	Koude golf, sneeuw en ijzel	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Hitte golf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Storm en windhozen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aanhoudend laaghangende mist	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Aardbeving	<i>Geen Mercalli zones van VI of hoger aanwezig</i>
	Ongedierte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Ziektegolf	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses in combinatie met landelijk karakter
	Gebouwde omgeving	Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen
Grote brand in gebouw met grootschalige publieksfunctie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen gemeente, een gedeelte hiervan is geschikt voor grootschalige publieksfunctie
Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing		<i>Geen hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing aanwezig binnen gemeente</i>
Brand in dichte binnensteden		<i>Geen oude binnensteden aanwezig binnen gemeente</i>
Instorting door explosie		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Instorting door gebreken constructie of fundering		Meerdere kwetsbare objecten aanwezig binnen de gemeente, waarvan een gedeelte bedoeld voor meer dan 500 personen
Technologische omgeving	Brandbaar/ explosief incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Brandbaar/ explosief transport over het water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer over spoor door de regio (vindt slechts incidenteel plaats)</i>
	Brandbaar/ explosief incident transport door buisleiding	Hoge druk aardgasleidingen aanwezig
	Brandbaar/ explosief incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens
	Toxisch incident transport over de weg	Vervoer over provinciale wegen en snelweg aanwezig (inclusief plaatselijke bevoorrading)
	Toxisch incident transport over het water	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport over het spoor	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident transport door buisleiding	<i>Geen vervoer van toxische stoffen</i>
	Toxisch incident stationaire inrichting	Meerdere inrichtingen aanwezig, zie objectgegevens

	Incident A-objecten: (nabij) centrales + scheepvaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten + vervoer (grote) eenheden radioactief materiaal	<i>Incidenteel vervoer mogelijk</i>
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Uitval vitale voorzieningen o.a. elektriciteit, of watervoorzieningen	Uitval van alle typen vitale infrastructuur is mogelijk binnen de gemeente
Verkeer en vervoer	Incident bij start of landing op of om luchtvaartterrein	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident vliegtuig bij vliegshow	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident waterrecreatie en pleziervaart	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident op ruim water	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Grootschalig duikincident	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Incident wegverkeer	Aantal provinciale wegen en snelweg aanwezig binnen gemeente, daarnaast veel vervoer door Wolvega
	Incident treinverkeer	Intercity spoorlijn aanwezig
	Incident tunnels en ondergrondse stations	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
Gezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar vanuit het buitenland	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Besmettingsgevaar in de eigen regio	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Dierziekten overdraagbaar op mens	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	Mogelijk, op basis van historische gegevens en prognoses
Sociaal-maatschappelijk	Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	Aantal evenementen aanwezig binnen gemeente
	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	<i>Zeer geringe kans op rellen tijdens demonstraties en manifestaties</i>
	Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	<i>Niet relevant voor deze gemeente</i>
	Aanslag op vitale infrastructuur	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Aanslag op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau
	Gijzeling/ kaping	Mogelijk, op basis landelijk ingegeven dreigingsniveau

Definities

Bijzonder hoge gebouwen

Het gaat hier om gebouwen met 25 verdiepingen of meer.

Brzo inrichtingen

In Nederland vallen bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo). Brzo-bedrijven zijn de meest risicovolle bedrijven. De opgeslagen hoeveelheden gevaarlijke stoffen zijn bij Brzo-bedrijven groter dan bij andere bedrijven. Het gevaar ontstaat als met die grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen iets misgaat.

Incidenten A-objecten

In Nederland gaat dit om de kerncentrales en de onderzoeksreactoren. Nabij Nederland gaat dit om de kerncentrales Doel, Emsland en Tihange.

Incidenten B-objecten

Hierbij gaat het in Nederland om objecten met radioactief materiaal, waarbij incidenten in principe alleen lokaal tot zeer plaatselijk gevolgen kunnen leiden. Deze groep wordt als volgt nader onderscheiden:

- Vervoer van grote eenheden radioactief materiaal in verband met opwekking van (kern)energie; (overige) nucleaire faciliteiten van zogenoemde brandklasse i onder andere de verrijkingsfabriek te Almelo en enkele andere Pettense objecten;
- Nucleaire faciliteiten van brandklasse ii, meest laboratoria;
- Overig gebruik en vervoer van radioactieve materialen (meest medische en technische bronnen).

Lijst incidenttypen

Deze lijst van mogelijke incidenten (gaat om rampen en crisis) is opgenomen in de landelijke handreiking van het regionaal risicoprofiel.

Kwetsbare objecten

Kwetsbare objecten, zoals opgenomen op de professionele risicokaart. Het aantal kwetsbare objecten per gemeente kan verschillen van de aantallen die op de professionele risicokaart staan weergegeven. Dit heeft te maken met het feit dat enkele objecten (zoals loodsen en fabrieken) niet relevant zijn voor de incidenttypen in het risicoprofiel als kwetsbaar object.

Opslag > 10 ton stoffen

Dit zijn bedrijven die meer dan 10.000 kilo gevaarlijke stoffen hebben opgeslagen.

Overig brandbaar/ explosief

Bedrijven die niet als aparte categorie zijn benoemd, maar wel brandbare of explosieve effecten hebben buiten het object. Het gaat hier onder andere om bijvoorbeeld propaantanks en gaslocaties.

Overig toxisch

Bedrijven die niet als aparte categorie zijn benoemd, maar wel toxische effecten hebben buiten het object. Het gaat hier onder andere om kleine chlooropslagen bij zwembaden.

Risicovolle objecten totaal

Risicovolle inrichtingen, zoals opgenomen op de professionele risicokaart. Het risicoregister is de ondergrens van de inventarisatie.

Veestapel

De cijfers over veestapels binnen Friesland zijn afkomstig van het CBS. In de gemeentebeelden is een afgerond getal weergegeven in de tabellen. Het hobbymatig houden van vee is niet in de aantallen meegenomen.

Vuurwerkinrichtingen

Op de risicokaart staan de locaties waar meer dan 10.000 kilo vuurwerk ligt opgeslagen, wordt bewerkt of verkocht. Dat kan zowel consumenten- als professioneel vuurwerk zijn. De meeste verkooppunten van consumentenvuurwerk hebben minder voorraad en staan dus niet op de risicokaart.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Systeemtest
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	H. Oosterman
Auteur	S.de Bruin
Bijlagen	1. Testrapport systeemtest 2017
Vergaderdatum	21 december 2017
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Rapportageteam systeemtest
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. Testrapport "systeemtest 2017" vaststellen.
2. Na besluitvorming Testrapport ter validatie voorleggen aan Inspectie.

Inleiding

Op 27 september 2017 heeft de jaarlijkse systeemtest plaatsgevonden. Het scenario van de systeemtest betrof een natuurbrand in de gemeente Ooststellingwerf (omgeving Appelscha). Een natuurbrand is één van de prioritaire thema's in het Beleidsplan Crisisbeheersing 2015 – 2018. Tijdens de systeemtest is een 'foto' van de crisisbeheersingsorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân gemaakt. Hoewel de test slechts informatie over dat moment geeft, kan eruit afgeleid worden wat de staat van de crisisorganisatie is.

Dit document rapporteert de resultaten per wetsartikel van de Wet veiligheidsregio's en per toetspunt van de Inspectie Veiligheid & Justitie. Daarnaast heeft de Inspectie toetspunten geformuleerd voor de koude fase (de voorbereiding op rampen en crises). Ook de stand van zaken met betrekking tot deze toetspunten is in dit document beschreven.

In het rapport worden de algemene indruk en behaalde resultaten weergegeven, daarna wordt ingezoomd op de successen en aanbevelingen voor de crisisorganisatie.

Op basis van de bevindingen van Inspectie is er nog een wijziging doorgevoerd in het rapport. Dit betreft de aanbeveling ten aanzien van scenario denken binnen de crisisteams.

Beoogd effect

De systeemtest geeft inzicht in het functioneren van onze regionale crisisorganisatie. Op deze manier wordt minimaal één keer per jaar de volledige opschaling en inzet van alle crisisteams beoefend. Aan de hand van de resultaten kunnen de volgende successen en aanbevelingen worden geformuleerd:

Successen:

- De crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Fryslân staat! De teams pakken hun rol en taken goed op.
- Alle teams zijn opgekomen in complete samenstelling.
- De teams hebben hun adviserende rol duidelijk opgepakt.
- De meeste informatie is netcentrisch gedeeld en op basis van daarvan heeft de crisisorganisatie besluiten genomen.

Aanbevelingen:

- Formuleer adviezen van de crisisteams zo concreet mogelijk om interpretatieverschillen te vermijden.
- Zorg ervoor dat binnen crisisteams aandacht is voor vroegtijdig starten met het uitwerken van scenario's.
- Streef ernaar om bij de volgende systeemtest de alarmering voor de centralist zo regulier mogelijk te laten verlopen.
- Wijs de leden van de crisisteams erop dat het van belang is om - zonder daarbij de eigen veiligheid uit het oog te verliezen - zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.
- Besteed aandacht aan de kwaliteit van de informatie die door de secties in LCMS wordt verwerkt.

Argumenten

-

Kanttekeningen/risico's

-

Financiële consequenties

-

Vervolgaanpak/uitvoering

Na vaststelling van Bestuurscommissie Veiligheid wordt de rapportage ter validatie voorgelegd aan Inspectie.

Communicatie

Na vaststellen van het testrapport wordt een infographic opgesteld, die vervolgens gedeeld wordt met de crisisfunctionarissen.

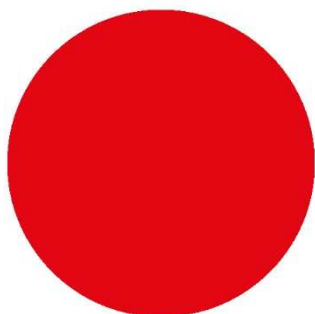
Besluit:	
☐ niet vastgesteld ☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	Paraaf secretaris:
Kopie naar auteur	

Testrapport Systeemtest 2017

'De resultaten van de veiligheidsregio Fryslân'

27 september 2017

Versie: 17-11-2017, CONCEPT

Vastgesteld door Agendacommissie Veiligheid op
[DATUM]

Gevalideerd door de Inspectie Veiligheid en
Justitie op [DATUM]

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting.....	3
1 Inleiding.....	5
2 Leeswijzer en legenda testrapport.....	5
3 Overzicht resultaten test.....	6
4 Overzicht koude fase.....	8
Deel 1 De rampenbestrijdingsorganisatie.....	10
Deel 2 Basisvereisten gemeentelijke rampbestrijdingsorganisatie	43
4 Bijlage 2 Afkortingen en verklaringen	51

MANAGEMENTSAMENVATTING

Tijdens de systeemtest op 27 september 2017 is een ‘foto’ van de crisisbeheersingsorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân gemaakt¹. Hoewel de test slechts informatie over dat moment geeft, kan eruit afgeleid worden wat de staat van de crisisorganisatie is.

Dit document rapporteert de resultaten per wetsartikel van de Wet veiligheidsregio’s en per toetspunt van de Inspectie Veiligheid & Justitie. Daarnaast heeft de Inspectie toetspunten geformuleerd voor de koude fase (de voorbereiding op rampen en crises). Ook de stand van zaken met betrekking tot deze toetspunten is in dit document beschreven.

In dit hoofdstuk worden de algemene indruk en behaalde resultaten weergegeven, daarna wordt ingezoomd op de successen en aanbevelingen voor de crisisorganisatie.

Algemene indruk en resultaten

Veiligheidsregio Fryslân heeft de afgelopen jaren laten zien dat de crisisorganisatie steeds meer voldoet aan het toetsingskader van de Inspectie van Veiligheid en Justitie. Deze eisen zijn sterk gericht op het systeem en de processen van de crisisorganisatie. De crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân voldoet ook in 2017 grotendeels aan de toets-punten.

Samenvattend zien we de volgende resultaten:

Organisatie

Alle teams zijn opgekomen in complete samenstelling. De teams hebben hun taken conform het toetsingskader uitgevoerd.

Tijdens de systeemtest van 2017 zien we duidelijk dat de teams hun adviserende rol oppakken. Advisering van het Regionaal Operationeel Team aan het Gemeentelijk Beleidsteam heeft bijvoorbeeld actief plaatsgevonden. Dit is een belangrijke stap voorwaarts ten opzichte van de vorige systeemtest. Geformuleerde adviezen kunnen in voorkomende gevallen nog wel concreter gemaakt worden om interpretatieverschillen te vermijden. Ten aanzien van scenario denken worden binnen alle teams de thema’s geduid, om tijd te winnen had het ROT eerder kunnen beginnen met het concreet uitwerken van het worstcasescenario.

Alarmering

Tijdens de systeemtest voldoet Veiligheidsregio Fryslân op het gebied van alarmering aan vrijwel alle eisen van het toetsingskader. De leden van het Commando Plaats Incident, het Regionaal Operationeel Team en het Team Bevolkingszorg zijn op tijd gealarmeerd. Alleen de leden van het GBT zijn drie minuten te laat gealarmeerd.

Dit laatste valt mogelijk te verklaren uit het feit dat de tijdens een systeemtest te alarmeren organisatie afwijkt van die bij een werkelijk incident. Operationele eenheden hoeven niet te worden gealarmeerd en moeten door de centralist handmatig uit de standaard inzetvoorstellen van GMS worden verwijderd. De daarvoor benodigde extra handelingen kunnen leiden tot onduidelijkheden en de snelheid van de alarmering beïnvloeden.

¹ Het scenario van de systeemtest was een natuurbrand in de omgeving van Appelscha (gemeente Ooststellingwerf). Natuurbrand is één van de prioritaire thema’s in het Beleidsplan Crisisbeheersing 2015 – 2018.

Opschaling

Tijdens de systeemtest zijn het Gemeentelijk Beleidsteam, het team Bevolkingszorg en het team Crisiscommunicatie binnen de voorgeschreven tijden opgekomen. Dit geldt niet voor het CoPI en het ROT.

Veiligheidsregio Fryslân heeft in het Regionaal Crisisplan een nuancering opgenomen over de definitie van de opkomsttijden van de teams: *“De periode tussen het moment waarop wordt besloten tot opschaling over te gaan en het moment waarop de onderdelen of functionarissen een aanvang maken met de uitvoering van hun taken”*.

Er mag aangenomen worden dat alle leden van het CoPI en ROT na alarmering zo snel mogelijk met hun werkzaamheden zijn begonnen, ook al is dit niet direct uit de waarnemingsrapporten op te maken. Desalniettemin verdient het aanbeveling om de leden van de crisisteams erop te wijzen dat het van belang is om - zonder daarbij de eigen veiligheid uit het oog te verliezen - zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.

Informatiemanagement

Tijdens de systeemtest voldoet Veiligheidsregio Fryslân op het gebied van informatiemanagement aan vrijwel alle eisen uit het toetsingskader. Er is een totaalbeeld bijgehouden dat voor alle teams toegankelijk was. De verschillende onderdelen van de hoofdstructuur hebben hun eigen beeld bijgehouden in LCMS. De teams verwerkten informatie consequent in LCMS. De formulering van de verwerkte informatie verdient met name binnen de secties nog aandacht. Het GBT had technische opstartproblemen en heeft daarom op een andere manier het eigen beeld bijgehouden. Deze informatie kon om die reden niet netcentrisch worden gedeeld.

Successen en aanbevelingen

Aan de hand van de resultaten kunnen de volgende successen en aanbevelingen worden geformuleerd:

Successen

- De crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Fryslân staat! De teams pakken hun rol en taken goed op.
- Alle teams zijn opgekomen in complete samenstelling.
- De teams hebben hun adviserende rol duidelijk opgepakt.
- De meeste informatie is netcentrisch gedeeld en op basis van daarvan heeft de crisisorganisatie besluiten genomen.

Aanbevelingen

- Formuleer adviezen van de crisisteams zo concreet mogelijk om interpretatieverschillen te vermijden.
- Zorg ervoor dat binnen crisisteams aandacht is voor vroegtijdig starten met het uitwerken van scenario's.
- Streef ernaar om bij de volgende systeemtest de alarmering voor de centralist zo regulier mogelijk te laten verlopen.
- Wijs de leden van de crisisteams erop dat het van belang is om - zonder daarbij de eigen veiligheid uit het oog te verliezen - zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.
- Besteed aandacht aan de kwaliteit van de informatie die door de secties in LCMS wordt verwerkt.

1 INLEIDING

Voor u ligt het testrapport van de systeemtest op 27 september 2017. Het testrapport geeft weer in hoeverre de crisisbeheersingsorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân tijdens de systeemtest voldeed aan de eisen van de Wet veiligheidsregio's. Daarnaast heeft de Inspectie toetspunten geformuleerd voor de koude fase (de voorbereiding op rampen en crises). Ook de stand van zaken met betrekking tot deze toetspunten is in dit document beschreven. Na bestuurlijke vaststelling door Veiligheidsregio Fryslân wordt dit testrapport gevalideerd door de Inspectie Veiligheid & Justitie (hierna: Inspectie).

Het format van het testrapport is gebaseerd op het toetsingskader van de Inspectie (versie 3.0; 12 augustus 2013). In dit toetsingskader staan zowel de artikelen van de Wet Veiligheidsregio's (aangevuld met de normering van de Inspectie) als aanvullende toetspunten van de Inspectie. Per artikel en toetspunt staat aangegeven hoe de Veiligheidsregio Fryslân daar, tijdens de systeemtest, op heeft gepresteerd. Wanneer relevant wordt bij een artikel/toetspunt een toelichting gegeven over hoe de crisisorganisatie in de 'koude fase' is ingericht.

2 LEESWIJZER EN LEGENDA TESTRAPPORT

Bij de beoordeling van de vraag: "Is tijdens de systeemtest voldaan aan de eisen die de wet stelt/die in het toetsingskader staan voor dat type incident?" is gebruik gemaakt van twee 'maatstaven': de maatstaf van de Inspectie V&J en de maatstaf van de Veiligheidsregio Fryslân. Beide worden per toetspunt aangegeven en weergegeven in de kolom 'Volledig voldaan?'

De maatstaf van de IV&J geeft aan: 'ja' (voldoet wel) of 'nee' (voldoet niet). Dit gaat om het voldoen in de strikte letter van de wet. Dit staat in woorden (ja/nee) in de kolom aangegeven.

De maatstaf van de veiligheidsregio Fryslân geeft aan in welke mate er voldaan wordt aan de eisen van de wet, maar ook aan eigen gestelde eisen (wanneer deze afwijken van de wettelijke eisen). Dit staat aangegeven in de onderstaande kleurcodering. Er is voor deze tweede maatstaf gekozen, omdat er groot verschil is tussen 'bijna voldoen' en 'volledig niet voldoen', terwijl deze in de maatstaf van de Inspectie V&J beide 'nee' (voldoet niet) meekrijgen. De nuance in de kleurcodering geeft voor de veiligheidsregio Fryslân een beter beeld van de stand van zaken van de rampbestrijdingsorganisatie in de veiligheidsregio Fryslân.

Kleurcodering 'maatstaf VR Fryslân'

	= volledig voldaan
	= driekwart voldaan
	= deels voldaan
	= kwart voldaan
	= niet voldaan
	= onbekend
	= niet van toepassing / niet getest

3 OVERZICHT RESULTATEN TEST

In dit overzicht is aangegeven in welke mate voldaan is aan de maatstaven van de Inspectie bij de systeemtest op 25 augustus in de Veiligheidsregio Fryslân.

Deel 1 De rampenbestrijdingsorganisatie

Basisvereisten Organisatie

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.1.1	Inrichting hoofdstructuur	Ja
2.1.2 lid 1	Samenstelling CoPI	Ja
2.1.2 lid 2	Taken CoPI	Ja
2.1.3 lid 1	Samenstelling team bevolkingszorg	Ja
2.1.3 lid 2	Taken team bevolkingszorg	Ja
2.1.4 lid 1	Samenstelling ROT	Ja
2.1.4 lid 2	Taken ROT	Nee
2.1.5 lid 1	Samenstelling BT	Ja
2.1.5 lid 2	Taken BT	Ja

Basisvereisten Alarmering

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.2.2 lid 1	Aansturing meldkamer	Ja

2.2.3 lid 1	Tijdigheid alarmering	Nee
2.2.3 lid 2	Alarmering overige functionarissen	Ja
2.2.4	Tijdigheid informatiebeeld	Ja

Basisvereisten Opschaling

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.3.1a	Start CoPI	Nee
2.3.1b	Start hoofden secties ROT	Nee
2.3.1c	Start voorlichter ROT	Ja
2.3.1d	Start sectie informatiemanagement ROT	Ja
2.3.1e	Start secties ROT	Ja
2.3.1f	Start team bevolkingszorg	Ja
2.3.1g	Start BT	Ja

Basisvereisten Informatiemanagement

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.4.1 lid 1	Bijhouden totaalbeeld	Ja
2.4.1 lid 2	Samenstelling totaalbeeld	Nee
2.4.1 lid 3	Totaalbeeld beschikbaar stellen	Ja
2.4.2 lid 1	Bijhouden eigen beeld teams	Ja

2.4.2 lid 2	Samenstelling eigen beeld teams	Nee
2.4.2 lid 3	Tijdigheid verwerking informatie in beeld	Nee
2.4.2 lid 4	Eigen beeld teams beschikbaar stellen	Ja
2.4.3	Adviezen en opdrachten gebaseerd op actueel beeld	Nee
2.4.4	Terugkoppeling niet/deels uitgevoerde opdracht	Nee

*Niet waargenomen tijdens de test

Eisen voor een oefening

2.5.1	Systeemtest gehouden?	Ja
--------------	-----------------------	----

Deel 2 Extra toetspunten Gemeentelijke Rampenbestrijdingsorganisatie

De gemeentelijke taakorganisaties, met uitzondering van de taakorganisatie

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
B1	Alarmering gemeentelijke actiecentra	Ja
D1	Opkomstlocatie en toegang	Ja
E1	Opkomst actiecentrum Voorlichting	Ja
F1	Terugkoppeling adviezen en opdrachten actiecentra	Ja
G1	Taken gemeentelijke actiecentra en het Team Bevolkingszorg	Ja
H1	Toegang actiecentra tot totaalbeeld	Ja

4 OVERZICHT KOUDE FASE

In dit overzicht is aangegeven in welke mate de Veiligheidsregio Fryslân voldoet aan de toetspunten van de Inspectie die gaan over de koude fase - de voorbereiding op rampen en crises.

Deel 1 De rampenbestrijdingsorganisatie

Basisvereisten Alarmering

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.2.1	Criteria grootschalige alarmering	Ja
2.2.2 lid 2	Afhandeling overige meldingen	Ja
2.2.5	Voorziening uitval meldkamer	Ja

Basisvereisten Opschaling

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
2.3.2	Continuïteit hoofdstructuur	Ja

Aanvullende toetspunten Inspectie Veiligheid en Justitie

korte omschrijving	Volledig voldaan?
Risicoprofiel - informatieoverzicht bovenregionale risico's	Ja
Beleidsplan - planmatige beschrijving bovenregionale risico's	Ja

Beleidsplan VAKBEKWAAMHEID - aanwezig en vastgesteld	Ja
Beleidsplan VAKBEKWAAMHEID - oefenfrequentie en functionaris volgsysteem	Ja
Beleidsplan VAKBEKWAAMHEID - aansluiting risicoprofiel en financiële, personele en uitvoeringsparagraaf	Ja
Jaarplan VAKBEKWAAMHEID - jaarlijks inclusief oefenkalender	Ja
Convenanten afgesloten met vitale partners	Ja
Evaluatiesystematiek voor oefeningen en incidenten	Ja

Deel 2 Extra toetspunten Gemeentelijke Rampenbestrijdingsorganisatie

Artikel	korte omschrijving	Volledig voldaan?
A1	Borgen cruciale functies	Ja
A2	Beschrijving minimale bezetting en taken teams	Ja
C1	Continuïteit gemeentelijke actiecentra	Ja
E2	Opkomst actiecentrum Opvangen & Verzorging	N.v.t
E3	Opkomst actiecentrum CRIB	Ja

DEEL 1 DE RAMPENBESTRIJDINGSORGANISATIE

Basisvereisten: Organisatie

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.1.</p> <p>Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt zorg voor de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing die bestaat uit de volgende onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> de Meldkamer, één commando plaats incident of afhankelijk van de aard van de ramp of crisis en de wijze waarop deze zich ontwikkelt meerdere commando's plaats incident, indien er meer dan één commando plaats incident is, het commando met de coördinerende taak, één team bevolkingszorg of afhankelijk van de aard van de ramp of crisis en de wijze waarop deze zich ontwikkelt meerdere teams bevolkingszorg, een regionaal operationeel team en een gemeentelijk beleidsteam bij een lokale ramp of crisis of een regionaal beleidsteam bij een bovenlokale ramp of crisis. 	Ja		De hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is ingericht zoals in artikel 2.1.1. is aangegeven.
<p>Normering Inspectie V&J: Zijn alle onderdelen van de hoofdstructuur zoals beschreven in artikel 2.1.1 opgenomen in een regionale opschalingsregeling? Ja Zijn, gezien het scenario/incident, alle onderdelen van de hoofdstructuur opgekomen zoals beschreven in artikel 2.1.1? Ja</p>			
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident: c. is niet van toepassing in deze test</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsformulieren: <ul style="list-style-type: none"> - Meldkamer - CoPI - Team bevolkingszorg - ROT en GBT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Relevante documenten koude fase: Regionaal Crisisplan			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.2</p> <p>1. Een commando plaats incident bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> een leider commando plaats incident; een officier van dienst van de brandweer; een officier van dienst van de geneeskundige hulpverlening; een officier van dienst van de politie of van de Koninklijke Marechaussee; een informatiemanager commando plaats incident en een voorlichtingsfunctionaris commando plaats incident. 	Ja		<p>Een commando plaats incident bestaat uit de vereisten zoals staat benoemd artikel 2.1.2</p> <p>Aan het CoPI hebben bovendien een vertegenwoordiger van de waterschappen van Staatsbosbeheer en van Defensie deelgenomen.</p> <p>Uit het waarnemingsverslag van het COPI blijkt dat de Leider CoPI onder meer de volgende, discipline-overstijgende thema's bespreekbaar maakt: brandbestrijding en operationele hulpverlening, informeren bevolking(NL alert), evacuatie, opvang en kwetsbare objecten in bedreigd gebied</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bestaat het commando plaats incident uit alle functionarissen zoals omschreven in artikel 2.1.2. lid 1? Ja <ul style="list-style-type: none"> Heeft aan het CoPI een liaison Vitaal – CoPI deelgenomen? Ja Bij afwezigheid van een informatiemanager, wordt in het commando plaats incident voorzien in de functionaliteit informatiemanagement? N.v.t. Fungeert de leider commando plaats incident als een discipline overstijgend (ontkleurd) leider? Ja 			
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident: zie bronnen</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsformulier CoPI 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.2.</p> <p>2. Een commando plaats incident is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de wet en het adviseren van het regionaal operationeel team.</p>	Ja		Het CoPI formuleert adviezen voor het ROT over onder andere het effectgebied (Appelscha en ontruiming), informeren bevolking en de taakverdeling m.b.t. zorginstellingen en camping.
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Is er bij de taakuitvoering van het commando plaats incident sprake van sturing en coördinatie van de operationele inzet? Ja ▪ Is er bij de taakuitvoering van het commando plaats incident sprake van afstemming met andere betrokken partijen? Ja ▪ Is er bij de taakuitvoering van het commando plaats incident sprake van advisering van het regionaal operationeel team? Ja <ul style="list-style-type: none"> - Is er contact tussen het commando plaats incident en het regionaal operationeel team? Ja - Worden vanuit het commando plaats incident adviezen gecommuniceerd richting het regionaal operationeel team, die tijdens de commando plaats incident vergadering naar voren zijn gebracht? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag CoPI ▪ Waarnemingsverslag ROT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.3</p> <p>1. Een team bevolkingszorg bestaat uit de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen functionarissen, van wie één functionaris is belast met de leiding van het team, één functionaris met het</p>	Ja		<p>Het team bevolkingszorg bestaat uit de samenstelling zoals onder artikel 2.1.3 wordt beoogd, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen Commandant • Hoofd Taakorganisatie • Communicatie

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
informatiemanagement, en één functionaris met de coördinatie van de voorlichting.			<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd taakorganisatie Publieke zorg en Omgevingszorg • Hoofd taakorganisatie Informatie & Ondersteuning • Adviseur Crisisbeheersing Ondersteuner • Informatiecoördinator Bevolkingszorg / Informatiemanager • Journaalschrijver • Vliegende keep
Normering Inspectie V&J:			
Bestaat het team bevolkingszorg uit de functionarissen zoals is opgenomen in artikel 2.1.3, lid 1? Ja			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag Team Bevolkingszorg 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.1.3. 2. Een team bevolkingszorg heeft de volgende taken: a. het geven van voorlichting aan de bevolking; b. het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking; c. het verzorgen van nazorg voor de bevolking; d. het registreren van de slachtoffers, e. het registreren van schadegevallen, en f. het adviseren van het regionaal operationeel team.	Ja		Gezien het tijdsverloop van het scenario en de opzet van de oefening lag voor het team Bevolkingszorg de nadruk op de volgende processen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Geven van voorlichting aan de bevolking. ▪ Het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking. ▪ Waar nodig het adviseren van het regionaal operationeel team. Deze taken zijn ook door het team Bevolkingszorg

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
			opgepakt.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Neemt team bevolkingszorg de taken op zich zoals omschreven in lid 2 van het artikel? Ja ▪ Worden afhankelijk van het scenario de benodigde deelprocessen gestart zoals: <ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting? Ja - Opvang & Verzorging? Ja - CRIB? N.v.t. 			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag team Bevolkingszorg ▪ Draaiboek Systeemtest 			
Toelichting koude fase: De term CRIB wordt niet meer gehanteerd, in plaats daarvan wordt het SIS (slachtofferinformatiesystematiek) gehanteerd.			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.1.4 1. Een regionaal operationeel team bestaat uit: a. een regionaal operationeel leider; b. een sectie brandweer; c. een sectie GHOR; d. een sectie politie; e. een sectie bevolkingszorg; f. een sectie informatiemanagement, en g. een voorlichtingsfunctionaris regionaal operationeel team.	Ja		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alle onderdelen aanwezig. ▪ Alle secties gevuld met minimaal één medewerker, naast het hoofd. ▪ Defensie was in het ROT aanwezig met twee medewerkers.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bestaat het regionaal operationeel team uit alle onderdelen zoals omschreven in artikel 2.1.4. lid 1? Ja ▪ Bestaat een sectie minimaal uit een hoofd sectie (welke zitting neemt in de plenaire sessie) en één medewerker? Ja ▪ Heeft aan het ROT een liaison Vitaal – ROT deelgenomen? Ja 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsformulier ROT ▪ Waarnemingsformulier stafsecties ROT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.4.</p> <p>2. Een regionaal operationeel team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.</p>	Ja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het ROT begint niet meteen met de uitwerking van het scenario evacuatie, maar wacht op besluit uit GBT. Hierdoor tijdsverlies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De sturing en coördinatie door het ROT is duidelijk te zien voor ontruiming van de camping en verzorgingshuizen, ontruiming van Appelscha, communicatie en verkeerscirculatie. ▪ Het ROT heeft afstemming gehad met Defensie. ▪ De OL heeft met enige regelmaat contact met de burgemeester (loco in verband met ziekte van de 'echte' burgemeester). ▪ Voorbeelden van onderwerpen waarover het ROT adviezen richting het GBT heeft gegeven: ontruimen (vrijwillig of niet), intensivering van communicatie en de omvang van het te ontruimen gebied.
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Is er bij de taakuitvoering van het regionaal operationeel team sprake van sturing en coördinatie van de rampenbestrijding? Gedeeltelijk ▪ Is er bij de taakuitvoering van het regionaal operationeel team sprake van afstemming met andere betrokken partijen? Ja ▪ Is er bij de taakuitvoering van het regionaal operationeel team sprake van advisering van het gemeentelijk beleidsteam? <ul style="list-style-type: none"> - Is er contact tussen het regionaal operationeel team en het regionaal beleidsteam / gemeentelijk beleidsteam? Ja - Worden er vanuit het regionaal operationeel team adviezen richting het regionaal beleidsteam gecommuniceerd? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsformulier ROT-OL ▪ Waarnemingsformulier ROT-secties ▪ LCMS ▪ Waarnemingen Inspectie ▪ Navraag bij leden ROT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.5.</p> <p>1. Een gemeentelijk beleidsteam bestaat uit leidinggevenden van de brandweer, de GHOR, de politie en de bevolkingszorg.</p>	Ja		<p>Deelnemers aan het GBT waren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Burgemeester (loco) ▪ Officier van justitie ▪ Adviseur Brandweertzorg ▪ Adviseur Politiezorg ▪ Directeur publieke gezondheid ▪ Adviseur Bevolkingszorg ▪ Adviseur crisiscommunicatie ▪ Informatiemanager ▪ Notulist / journaalschrijver ▪ Adviseur burgemeester
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bestaat het gemeentelijk beleidsteam uit de functionarissen zoals omschreven in artikel 2.1.5 lid 1? Ja - Heeft aan het GBT een liaison Vitaal – GBT deelgenomen? Nee 			
<p>Toelichting n.a.v. test:</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsformulier GBT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.1.5.</p> <p>2. Een gemeentelijk beleidsteam ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing.</p>	Ja		<p>De leden van het GBT worden door de burgemeester meerdere keren om advies gevraagd. Zij geven ook ongevraagd advies. Sommige adviseurs geven advies vanuit hun specifieke vakkennis, maar er worden ook adviezen gegeven vanuit een bredere kennis van zaken.</p>

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
			<p>Het waarnemingsverslag vermeldt: "De locoburgemeester heeft door de vroege opstart en ruime voorbereidingstijd veel afstemming met de aanwezige adviseurs, in het bijzonder die van de brandweer, bevolkingszorg en AOV-er. Tijdens de GBT vergaderingen geeft de voorzitter de leden GBT ruimte voor inbreng en wordt er door de adviseurs nadrukkelijk geadviseerd."</p> <p>In verband met ziekte van de burgemeester heeft de Loco zijn rol overgenomen.</p>
Normering Inspectie V&J):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wordt een opgekomen beleidsteam voorgezeten door een burgemeester of diens plaatsvervanger? Ja. ▪ Geven de opgekomen leden van een beleidsteam vanuit hun eigen vakkennis ondersteuning aan de voorzitter (burgemeester) bij het nemen van beleidsbeslissingen en besluiten? Ja. 			
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsformulier GBT 			

Basisvereisten Alarmering

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.2.1</p> <p>Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.</p>	Ja		<p>Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft criteria vastgesteld voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.</p>
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident: Dit toetspunt gaat volledig over de koude fase en de informatie hiervoor kan daarom niet uit de systeemtest gehaald worden.			
Bron(nen):			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.2.2</p> <p>1. Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, wordt de meldkamer door één leidinggevende aangestuurd.</p>	Ja		<p>In het Regionaal Crisisplan is hiervoor de CaCo benoemd. Deze heeft de meldkamer aangestuurd. Naast deze CaCo was een schaduw-CaCo aanwezig en mee aan het werk.</p> <p>De CaCo gaat alle tafels bij langs voor informatie en de schaduw CaCo plot de gegevens op het whiteboard zodat een eerste beeld kan worden gevormd.</p> <p>De info over opschaling wordt door anderen gegeven en de CaCo deelt deze informatie vervolgens met de diverse centralisten.</p> <p>Punt 3 van de taakomschrijving wordt niet ingevuld. Er wordt informatie gedeeld en de partijen geven zelf hun prioriteiten aan. De CaCo is volgend hierin.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Is deze functionaris benoemd in een multidisciplinair vastgesteld document? Ja ▪ Is deze functie vanaf het moment van grootschalige alarmering ingevuld? Ja ▪ Voert de functionaris de volgende drie elementen van zijn taakomschrijving uit: <ol style="list-style-type: none"> 1. informatie vragen, halen en brengen? Ja 2. bewaken van het opschalingniveau. I.c. er voor zorgen dat elke dienst van het juiste opschalingsniveau op de hoogte is? Ja 3. prioriteiten stellen in de (meldkamer)besluiten van de drie diensten, knopen doorhakken in geval van tegenstrijdige belangen tussen de drie diensten en afstemmen van de besluiten van de drie diensten? Nee 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarneming meldkamer caco ▪ Waarneming centralisten 			
Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.2.2. 2. Het bestuur van de Veiligheidsregio stemt met het regionale college, bedoeld in artikel 22 van de Politiewet 1993, af op welke wijze de meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld.	Ja		Het bestuur van de Veiligheidsregio stemt met het regionale college af op welke wijze de meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld.
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident: Dit toetspunt gaat volledig over de koude fase en de informatie hiervoor kan daarom niet uit de systeemtest gehaald worden.			
Bron(nen):			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.2.3 1. Binnen twee minuten nadat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, begint de meldkamer met de alarmering van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met e, en wordt de burgemeester of in het geval artikel 39 van de wet van toepassing is, de voorzitter van de Veiligheidsregio en de betrokken burgemeesters geïnformeerd.	Nee	GRIP 3 11.09u opdracht gegeven - 11.14u daadwerkelijke alarmering	GRIP 1 09.21u opdracht gegeven – 09.23u daadwerkelijke alarmering GRIP 2 10.05u opdracht gegeven – 10.06u daadwerkelijke alarmering Hiermee is aangetoond dat bij twee van de drie opschalingen binnen de termijn is gealarmeerd
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> Start de meldkamer na <u>elke</u> ophoging van het opschalingsniveau binnen twee minuten de alarmering? Nee Wordt de burgemeester of in het geval artikel 39 van de wet van toepassing is, de voorzitter van de Veiligheidsregio en worden de betrokken burgemeesters geïnformeerd? Ja 			
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
<ul style="list-style-type: none"> Artikel 39, is niet van toepassing bij deze test. Het betrof namelijk grip 3 en geen grip 4. 			
Bron(nen):			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<ul style="list-style-type: none"> Waarneming centralisten 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.2.3.</p> <p>2. Afhankelijk van de aard en omstandigheden van de ramp of crisis, alarmeert de meldkamer andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.</p>	Ja		Alarmering van deze functionarissen is niet waargenomen, maar er zijn wel functionarissen van Staatsbosbeheer en Defensie opgekomen. waarmee voldaan is aan dit toetspunt.
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wordt tegelijkertijd met of aansluitend aan de alarmering van de operationele hoofdstructuur de andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing gealarmeerd? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsformulier CoPI, visueel 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:								
<p>Artikel 2.2.4</p> <p>Binnen vijf minuten nadat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering geeft de meldkamer, op grond van de beschikbare gegevens een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident aan de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan andere functionarissen of eenheden bedoeld in artikel 2.2.3., tweede lid.</p>	Ja		<ul style="list-style-type: none"> Ja, de CaCo maakt om 9:22 uur de activiteit aan in LCMS (9:22-9:28 uur). Eerste beschrijving van het incident in LCMS <table border="1"> <tr> <td>CaCo</td> <td>Naam + telefoonnummer</td> </tr> <tr> <td>Meteo</td> <td>Windrichting ZW Windkracht 5 Temperatuur 20-22 graden</td> </tr> <tr> <td>GRIP</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>CoPI</td> <td>Buitencentrum Het Drents- Friese Wold,</td> </tr> </table>	CaCo	Naam + telefoonnummer	Meteo	Windrichting ZW Windkracht 5 Temperatuur 20-22 graden	GRIP	3	CoPI	Buitencentrum Het Drents- Friese Wold,
CaCo	Naam + telefoonnummer										
Meteo	Windrichting ZW Windkracht 5 Temperatuur 20-22 graden										
GRIP	3										
CoPI	Buitencentrum Het Drents- Friese Wold,										

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:																								
			<table border="1"> <tr> <td>opstelplaats</td> <td colspan="2">Terwisscha 6A</td> </tr> <tr> <td>M</td> <td>Major incident</td> <td>Zeer grote brand</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>Exact location</td> <td>Terwisscha 6A Appelscha</td> </tr> <tr> <td>T</td> <td>Type incident</td> <td>Hele heideveld in de brand</td> </tr> <tr> <td>H</td> <td>Hazards</td> <td>Rookontwikkeling, branduitbreiding</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>Access</td> <td>Bovenwindse aanrijroute</td> </tr> <tr> <td>N</td> <td>Number of casualties</td> <td>Onbekend</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>Emergency services</td> <td>Brandweer, politie, ambulance</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Door middel van het LCMS en GMS worden de sleutelfunctionarissen voorzien van informatie. 	opstelplaats	Terwisscha 6A		M	Major incident	Zeer grote brand	E	Exact location	Terwisscha 6A Appelscha	T	Type incident	Hele heideveld in de brand	H	Hazards	Rookontwikkeling, branduitbreiding	A	Access	Bovenwindse aanrijroute	N	Number of casualties	Onbekend	E	Emergency services	Brandweer, politie, ambulance
opstelplaats	Terwisscha 6A																										
M	Major incident	Zeer grote brand																									
E	Exact location	Terwisscha 6A Appelscha																									
T	Type incident	Hele heideveld in de brand																									
H	Hazards	Rookontwikkeling, branduitbreiding																									
A	Access	Bovenwindse aanrijroute																									
N	Number of casualties	Onbekend																									
E	Emergency services	Brandweer, politie, ambulance																									
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heeft de Meldkamer een beschrijving van het incident gereed? Ja ▪ Is deze beschrijving schriftelijk beschikbaar? Ja ▪ Worden sleutelfunctionarissen voorzien van deze beschrijving? Ja 																											
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> ▪ LCMS ▪ GMS 																											

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.2.5 Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt zorg voor een voorziening waardoor in het geval dat de Meldkamer uitvalt, de functie en taken van de meldkamer worden	Ja		De MkNN heeft een uitwijk en fall-backprocedure waarbij wordt samengewerkt met de Meldkamer Oost Nederland (MON).

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
gecontinueerd.			
Normering Inspectie V&J:			
<p>Gezien de veranderingen met betrekking tot de meldkamers op landelijk gebied neemt de Inspectie V en J dit punt niet mee in de Staat van de Rampenbestrijding 2013. In de opmaat naar de Staat van de Rampenbestrijding 2015 zal overleg worden gevoerd met de beleidsafdelingen van het departement en wordt de huidige stand van zaken omtrent de ontwikkelingen van de meldkamer in kaart gebracht. Overigens heeft de MkNN een uitwijk en fall-back procedure waarbij wordt samengewerkt met de Meldkamer Oost Nederland (MON).</p> <p>Niet van toepassing voor Inspectie, Inspectie hanteert zelfde toetsingskader als in 2013</p>			

Basisvereisten Opschaling

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:</p> <p>a. een eerste commando plaats incident binnen dertig minuten.</p>	Nee	<p>Op 09:34 uur heeft de Meldkamer het CoPI gealarmeerd.</p> <p>De CoPI leden waren op de volgende tijden ter plaatse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Leider CoPI 10.12u ▪ OvD politie 10:05u ▪ OvD bevolkingszorg 10.40u ▪ Voorlichtingsfunctionaris CoPI 10:25u ▪ Informatiemanager CoPI 10.10u ▪ Plotter CoPI 10:10u ▪ Vertegenwoordiger Waterschappen 10:35u 	<p>De volgende leden waren op tijd aanwezig.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ OvD brandweer 09.25u ▪ OvD geneeskundig veld 10:00u ▪ Teamleider Staatsbosbeheer 10:01u
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Is het commando plaats incident binnen dertig minuten gestart met de eerste werkzaamheden? Nee 			
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is gerekend met de tijd vanaf de daadwerkelijke alarmering leden CoPI tot aankomst leden CoPI ▪ Veiligheidsregio Fryslân heeft in het Regionaal Crisisplan een nuancering opgenomen over de definitie van de opkomsttijden van de teams: “De periode tussen het moment waarop wordt besloten tot opschaling over te gaan en het moment waarop de onderdelen of functionarissen een aanvang maken met de uitvoering van hun taken”. 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<ul style="list-style-type: none"> Er mag aangenomen worden dat alle leden van het CoPI en ROT na alarmering zo snel mogelijk met hun werkzaamheden zijn begonnen, ook al is dit niet direct uit de waarnemingsrapporten op te maken. 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsformulier centralisten Waarnemingsformulier CoPI 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:</p> <p>b. De leidinggevendenden binnen een regionaal operationeel team binnen vijfenvertig minuten, met uitzondering van de leidinggevende van de sectie Informatiemanagement die binnen dertig minuten begint;</p>	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Op 10:06 uur heeft de Meldkamer het ROT gealarmeerd. <p>De volgende leden ROT waren niet binnen de gestelde tijd ter plaatse:</p> <p>Algemeen Commandant Bevolkingszorg 10:58u Algemeen Commandant Politiezorg 10:54u</p>	<p>De volgende leden ROT waren binnen de gestelde tijd ter plaatse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Operationeel Leider 10:31u Algemeen Commandant Brandweezorg 10:27u Algemeen Commandant Geneeskundige zorg 10:43u Officier Veiligheidsregio Defensie 10:30u Adviseur crisiscommunicatie 10:45u Informatiemanager 10:27u Ondersteuner OL 10:32u ICT-er-beeldregisseur 10:17u
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> Zijn de leidinggevendenden binnen het regionaal operationeel team (de deelnemers aan de plenaire sessie) binnen vijfenvertig minuten na afkondiging van de opschaling volledig gestart met de eerste werkzaamheden van het regionaal operationeel team? Nee Is de leidinggevende van de sectie Informatiemanagement binnen dertig minuten begonnen met het verzamelen van informatie t.b.v. het regionaal operationeel team? Ja 			
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
<ul style="list-style-type: none"> Er is gerekend met de tijd vanaf de daadwerkelijke alarmering leden ROT tot aankomst leden ROT We hebben geen bewijs kunnen vinden dat er al aanrijdende multidisciplinair is overlegd. Algemeen Commandant Bevolkingszorg en Algemeen Commandant Politie behoren volgens het crisisplan tot de kernbezetting en waren niet op tijd aanwezig. 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsformulier centralisten 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslag ROT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:</p> <p>c. De voorlichtingsfunctionaris regionaal operationeel team binnen dertig minuten;</p>	Ja		<p>ROT-adviseur Communicatie was om 10.45 uur aanwezig in het ROT. Na de GRIP 2 melding (om ca. 10 uur) heeft de HTO-C contact gezocht met de ROT-adviseur. Hieruit is af te leiden dat de adviseur binnen de gestelde tijd is begonnen met zijn taken.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Is de voorlichtingsfunctionaris binnen dertig minuten begonnen met de uitvoering van taken? Ja 			
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslag ROT-OL Waarnemingsverslag ROT-Communicatie 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de</p>	Ja		<p>De informatiemanager is om 10:27 uur opgekomen in het ROT. In het waarnemingsverslag is vermeld dat de IM'er na aankomst 'direct LCMS heeft opgestart en is begonnen met het vergaren van informatie'.</p>

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
uitvoering van hun taken: d. De sectie informatiemanagement van een regionaal operationeel team binnen veertig minuten.			
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> Is de sectie Informatiemanagement met minimaal één medewerker binnen veertig minuten begonnen met het verzamelen van informatie t.b.v. het regionaal operationeel team? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslag ROT-IM 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.3.1. Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken: e. De overige secties van een regionaal operationeel team binnen zestig minuten.	Ja		Uit waarnemingsformulieren secties ROT blijkt dat alle secties van het ROT binnen zestig minuten na alarmering zijn gearriveerd en zijn begonnen met hun taken.
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> Zijn de overige secties met minimaal één medewerker binnen zestig minuten na afkondiging van de opschaling begonnen met de uitvoering van hun taken? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslag secties ROT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:</p> <p>f. Een team bevolkingszorg binnen negentig minuten, met uitzondering van de functionaris die met de coördinatie van de voorlichting is belast en die binnen dertig minuten begint.</p>	Ja		<p>Uit het waarnemingsverslag ROT-Team Bevolkingszorg blijkt dat alle leden op tijd zijn opgekomen.</p> <p>Ut waarnemersverslag ROT-Communicatie blijkt het volgende:</p> <p><i>‘10.30uur waren de persvoorlichter en de omgevingsanalist (beide van de gemeente Oosterwolde) bezig met de communicatiewerkzaamheden rondom de crisis. De HTO-C was aanrijdend (hij kwam om 10.56u binnen). Hij had na de GRIP-2 melding contact gezocht met de medewerkers en had aangegeven wanneer hij aanwezig zou zijn en wie hij zou informeren.’</i></p> <p>Hoewel de HTO-C niet binnen de gestelde tijd ter plaatse was, is hij aanrijdend begonnen met zijn werkzaamheden. Bovendien waren er binnen dertig minuten na opschaling twee functionarissen van het team reeds gestart met de werkzaamheden op de opkomstlocatie. Derhalve zijn wij van mening dat aan dit toetspunt wordt voldaan.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Is het team bevolkingszorg binnen negentig minuten na afkondiging van de opschaling begonnen met de uitvoering van hun taak? Ja Is de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting binnen dertig minuten na afkondiging van de opschaling gestart met de taakuitvoering? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslag ROT-Team Bevolkingszorg Waarnemingsverslag ROT-Communicatie 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
-----------	-------------------	---------------	--------------

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:																						
<p>Artikel 2.3.1.</p> <p>Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:</p> <p>g. een gemeentelijk beleidsteam binnen zestig minuten vanaf het moment dat de burgemeester het beleidsteam bijeen heeft geroepen.</p>	Ja	Adviseur politiezorg was te laat, evenals de Officier van Justitie die volgens crisisplan behoren tot kernbezetting.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Functionarissen bij GBT</th> <th>Tijdstip aankomst</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Burgemeester (loco)</td> <td>10.30 uur</td> </tr> <tr> <td>Officier van justitie / OM</td> <td>12.03 uur</td> </tr> <tr> <td>Adviseur Brandweezorg</td> <td>10.30 uur</td> </tr> <tr> <td>Adviseur Politiezorg</td> <td>11.33 uur</td> </tr> <tr> <td>De directeur publieke gezondheid (DPG)</td> <td>12.15 uur</td> </tr> <tr> <td>Adviseur Bevolkingszorg</td> <td>10.35 uur</td> </tr> <tr> <td>Adviseur crisiscommunicatie</td> <td>11.45 uur</td> </tr> <tr> <td>Informatiemanager BT</td> <td>11.33 uur</td> </tr> <tr> <td>Notulist / journaalschrijver</td> <td>11.10 uur</td> </tr> <tr> <td>Adviseur burgemeester (AOV)</td> <td>10.55 uur</td> </tr> </tbody> </table> <p>De DPG is aanwezig (waargenomen) direct na einde eerste GBT om 12.20 uur. Naar eigen zeggen was ze om 12.15u aanwezig (maar niet in GBT ruimte). Met het oog op de voorgeschreven opkomsttijd zou de DPG om 12.14 uur aanwezig moeten zijn geweest. Dit tijdsverschil is echter verwaarloosbaar.</p>	Functionarissen bij GBT	Tijdstip aankomst	Burgemeester (loco)	10.30 uur	Officier van justitie / OM	12.03 uur	Adviseur Brandweezorg	10.30 uur	Adviseur Politiezorg	11.33 uur	De directeur publieke gezondheid (DPG)	12.15 uur	Adviseur Bevolkingszorg	10.35 uur	Adviseur crisiscommunicatie	11.45 uur	Informatiemanager BT	11.33 uur	Notulist / journaalschrijver	11.10 uur	Adviseur burgemeester (AOV)	10.55 uur
Functionarissen bij GBT	Tijdstip aankomst																								
Burgemeester (loco)	10.30 uur																								
Officier van justitie / OM	12.03 uur																								
Adviseur Brandweezorg	10.30 uur																								
Adviseur Politiezorg	11.33 uur																								
De directeur publieke gezondheid (DPG)	12.15 uur																								
Adviseur Bevolkingszorg	10.35 uur																								
Adviseur crisiscommunicatie	11.45 uur																								
Informatiemanager BT	11.33 uur																								
Notulist / journaalschrijver	11.10 uur																								
Adviseur burgemeester (AOV)	10.55 uur																								
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Is het gemeentelijk beleidsteam binnen zestig minuten na afkondiging van de opschaling gestart met de eerste werkzaamheden? Ja 																									
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:</p>																									
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsformulier GBT 																									

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.3.2</p> <p>Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en</p>	Ja		Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in staat is gedurende een ramp of

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
crisisbeheersing in staat is gedurende een ramp of crisis onafgebroken te functioneren.			crisis onafgebroken te functioneren.
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
Dit toetspunt gaat volledig over de koude fase en de informatie hiervoor kan daarom niet uit de systeemtest gehaald worden.			

Basisvereisten Informatiemanagement

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.4.1. 1. Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt er zorg voor dat binnen de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing tijdens een ramp of crisis een totaalbeeld wordt bijgehouden.	Ja		In het LCMS wordt een totaalbeeld bijgehouden.
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Is er een voorziening getroffen waar het maken van een centraal totaalbeeld bij is belegd? Ja ▪ Voert dit onderdeel dit in de praktijk ook zo uit? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCMS 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet geheel/gedeeltelijk/niet
Artikel 2.4.1.	Nee	In LCMS is gekeken naar de gegevens die gevraagd worden voor het totaal beeld, de algemene lijn is dat het

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet geheel/gedeeltelijk/niet																																																																
<p>2. Het totaalbeeld is opgebouwd uit de beschikbare gegevens over:</p> <p>a. Het incident, waaronder wordt begrepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De aard van het incident en de betrokken objecten; - De actuele situatie met betrekking tot het incident, en - De risico's en de effecten van het incidenttype en de bestrijdingsmogelijkheden. <p>b. De hulpverlening, waaronder wordt begrepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestrijdingsmogelijkheden; - De bereikbaarheid voor de hulpverlening en - De risico's voor de hulpverleners en de daarmee samenhangende veiligheidsmaatregelen. <p>c. De prognose en de aanpak, waaronder wordt begrepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident, de risico's en de effecten ervan en de bestrijdingsmogelijkheden; - Het slachtofferbeeld, de verwachte ontwikkeling ervan, de noodzakelijke maatregelen en de benodigde hulpverleners en middelen; - De risico's voor de bevolking, de verwachte ontwikkeling van deze risico's en de benodigde hulpverleners en middelen; - Het beeld bij de bevolking van het incident en de risico's, het gedrag van de bevolking, de informatie die aan de bevolking is verstrekt en maatregelen die zijn of worden getroffen en - Overige bedreigingen zoals die voor de vitale belangen, het milieu of de economie, de verwachte ontwikkeling ervan en de benodigde hulpverleners en middelen. <p>d. De getroffen maatregelen en de resultaten ervan, waaronder wordt begrepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De actuele bestrijdingsorganisatie; - De voorstellen en besluiten over de 		<p>gevraagde er steeds deel in terug te vinden is. Op 2 punten is het volledig terug te vinden en op 1 punt is niets terug te vinden. Hieronder in een tabel aan welk punt, volledig, gedeeltelijk of niet wordt voldaan:</p> <table border="1" data-bbox="976 331 2045 1238"> <thead> <tr> <th data-bbox="976 331 1641 392">Beschikbare gegevens totaalbeeld</th> <th data-bbox="1641 331 1774 392">Voldoet geheel</th> <th data-bbox="1774 331 1924 392">Voldoet gedeeltelijk</th> <th data-bbox="1924 331 2045 392">Voldoet niet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="976 392 1641 424">De aard van het incident en de betrokken objecten;</td> <td data-bbox="1641 392 1774 424" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1774 392 1924 424"></td> <td data-bbox="1924 392 2045 424"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 424 1641 456">De actuele situatie met betrekking tot het incident, en</td> <td data-bbox="1641 424 1774 456"></td> <td data-bbox="1774 424 1924 456" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 424 2045 456"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 456 1641 517">De risico's en de effecten van het incidenttype en de bestrijdingsmogelijkheden.</td> <td data-bbox="1641 456 1774 517"></td> <td data-bbox="1774 456 1924 517" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 456 2045 517"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 517 1641 549">De bestrijdingsmogelijkheden;</td> <td data-bbox="1641 517 1774 549"></td> <td data-bbox="1774 517 1924 549"></td> <td data-bbox="1924 517 2045 549" style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 549 1641 580">De bereikbaarheid voor de hulpverlening, en</td> <td data-bbox="1641 549 1774 580"></td> <td data-bbox="1774 549 1924 580" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 549 2045 580"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 580 1641 641">De risico's voor de hulpverleners en de daarmee samenhangende veiligheidsmaatregelen.</td> <td data-bbox="1641 580 1774 641"></td> <td data-bbox="1774 580 1924 641" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 580 2045 641"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 641 1641 727">De verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident, de risico's en de effecten ervan en de bestrijdingsmogelijkheden</td> <td data-bbox="1641 641 1774 727"></td> <td data-bbox="1774 641 1924 727" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 641 2045 727"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 727 1641 813">Het slachtofferbeeld, de verwachte ontwikkeling ervan, de noodzakelijke maatregelen en de benodigde hulpverleners en middelen</td> <td data-bbox="1641 727 1774 813" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1774 727 1924 813"></td> <td data-bbox="1924 727 2045 813"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 813 1641 877">De risico's voor de bevolking, de verwachte ontwikkeling van deze risico's en de benodigde hulpverleners en middelen</td> <td data-bbox="1641 813 1774 877"></td> <td data-bbox="1774 813 1924 877" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 813 2045 877"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 877 1641 963">Het beeld bij de bevolking van het incident en de risico's, het gedrag van de bevolking, de informatie die aan de bevolking is verstrekt en maatregelen die zijn of worden getroffen en</td> <td data-bbox="1641 877 1774 963"></td> <td data-bbox="1774 877 1924 963" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 877 2045 963"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 963 1641 1056">Overige bedreigingen zoals die voor de vitale belangen, het milieu of de economie, de verwachte ontwikkeling ervan en de benodigde hulpverleners en middelen</td> <td data-bbox="1641 963 1774 1056"></td> <td data-bbox="1774 963 1924 1056" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 963 2045 1056"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 1056 1641 1088">De actuele bestrijdingsorganisatie;</td> <td data-bbox="1641 1056 1774 1088"></td> <td data-bbox="1774 1056 1924 1088" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 1056 2045 1088"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 1088 1641 1149">De voorstellen en besluiten over de bestrijdingsstrategie, de inzetplannen en de benodigde hulpverleners en middelen;</td> <td data-bbox="1641 1088 1774 1149"></td> <td data-bbox="1774 1088 1924 1149" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 1088 2045 1149"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 1149 1641 1181">De feitelijke inzet en uitvoering van de bestrijding, en</td> <td data-bbox="1641 1149 1774 1181"></td> <td data-bbox="1774 1149 1924 1181" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 1149 2045 1181"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="976 1181 1641 1238">De voortgang van de inzet en de uitvoering, de bijstelling van besluiten of de uitvoering ervan en de bereikte resultaten.</td> <td data-bbox="1641 1181 1774 1238"></td> <td data-bbox="1774 1181 1924 1238" style="text-align: center;">X</td> <td data-bbox="1924 1181 2045 1238"></td> </tr> </tbody> </table>	Beschikbare gegevens totaalbeeld	Voldoet geheel	Voldoet gedeeltelijk	Voldoet niet	De aard van het incident en de betrokken objecten;	X			De actuele situatie met betrekking tot het incident, en		X		De risico's en de effecten van het incidenttype en de bestrijdingsmogelijkheden.		X		De bestrijdingsmogelijkheden;			X	De bereikbaarheid voor de hulpverlening, en		X		De risico's voor de hulpverleners en de daarmee samenhangende veiligheidsmaatregelen.		X		De verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident, de risico's en de effecten ervan en de bestrijdingsmogelijkheden		X		Het slachtofferbeeld, de verwachte ontwikkeling ervan, de noodzakelijke maatregelen en de benodigde hulpverleners en middelen	X			De risico's voor de bevolking, de verwachte ontwikkeling van deze risico's en de benodigde hulpverleners en middelen		X		Het beeld bij de bevolking van het incident en de risico's, het gedrag van de bevolking, de informatie die aan de bevolking is verstrekt en maatregelen die zijn of worden getroffen en		X		Overige bedreigingen zoals die voor de vitale belangen, het milieu of de economie, de verwachte ontwikkeling ervan en de benodigde hulpverleners en middelen		X		De actuele bestrijdingsorganisatie;		X		De voorstellen en besluiten over de bestrijdingsstrategie, de inzetplannen en de benodigde hulpverleners en middelen;		X		De feitelijke inzet en uitvoering van de bestrijding, en		X		De voortgang van de inzet en de uitvoering, de bijstelling van besluiten of de uitvoering ervan en de bereikte resultaten.		X	
Beschikbare gegevens totaalbeeld	Voldoet geheel	Voldoet gedeeltelijk	Voldoet niet																																																															
De aard van het incident en de betrokken objecten;	X																																																																	
De actuele situatie met betrekking tot het incident, en		X																																																																
De risico's en de effecten van het incidenttype en de bestrijdingsmogelijkheden.		X																																																																
De bestrijdingsmogelijkheden;			X																																																															
De bereikbaarheid voor de hulpverlening, en		X																																																																
De risico's voor de hulpverleners en de daarmee samenhangende veiligheidsmaatregelen.		X																																																																
De verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident, de risico's en de effecten ervan en de bestrijdingsmogelijkheden		X																																																																
Het slachtofferbeeld, de verwachte ontwikkeling ervan, de noodzakelijke maatregelen en de benodigde hulpverleners en middelen	X																																																																	
De risico's voor de bevolking, de verwachte ontwikkeling van deze risico's en de benodigde hulpverleners en middelen		X																																																																
Het beeld bij de bevolking van het incident en de risico's, het gedrag van de bevolking, de informatie die aan de bevolking is verstrekt en maatregelen die zijn of worden getroffen en		X																																																																
Overige bedreigingen zoals die voor de vitale belangen, het milieu of de economie, de verwachte ontwikkeling ervan en de benodigde hulpverleners en middelen		X																																																																
De actuele bestrijdingsorganisatie;		X																																																																
De voorstellen en besluiten over de bestrijdingsstrategie, de inzetplannen en de benodigde hulpverleners en middelen;		X																																																																
De feitelijke inzet en uitvoering van de bestrijding, en		X																																																																
De voortgang van de inzet en de uitvoering, de bijstelling van besluiten of de uitvoering ervan en de bereikte resultaten.		X																																																																

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet geheel/gedeeltelijk/niet
bestrijdingsstrategie, de inzetplannen en de benodigde hulpverleners en middelen; - De feitelijke inzet en uitvoering van de bestrijding, en - De voortgang van de inzet en de uitvoering, de bijstelling van besluiten of de uitvoering ervan en de bereikte resultaten.		
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> Is alle relevante informatie (scenarioafhankelijk) opgenomen in het totaalbeeld? Nee, niet volledig Is de informatie gegroepeerd per samenhangend thema (incident, hulpverlening, prognose en aanpak, maatregelen en resultaten ervan) en rond de zwaartepunten van de bestrijding? Ja 		
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:		
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> LCMS 		

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.4.1. 3. Het totaalbeeld wordt langs geautomatiseerde weg zo spoedig mogelijk en voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, geverifieerd beschikbaar gesteld aan: <ol style="list-style-type: none"> de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden en Onze Minister 	Ja		Het LCMS wordt gebruikt om het totaalbeeld beschikbaar te stellen voor betrokkenen. Uit de waarnemingsformulieren is niet op te maken of er sprake is geweest van tegenstrijdige informatie, signalering hiervan en/of navraag hierop. Er is echter geen reden om aan te nemen dat er geen actie genomen wordt op tegenstrijdige informatie.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> Wordt er een zogenaamd netcentrisch systeem gehanteerd? Ja Wanneer er sprake is van tegenstrijdige informatie in het incident of het oefenscenario, wordt dit dan gesignaleerd en wordt er hiernaar navraag gedaan? Niet waargenomen Gezien de planvorming van de regio en het scenario, zijn alle vereiste partijen aangesloten? Ja 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslagen ▪ LCMS 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.4.2 1. De onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen a tot en met e, houden bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing een eigen beeld bij.	Ja		De verschillende onderdelen houden hun eigen beeld bij in LCMS. GBT heeft in LCMS een actielijst bijgehouden en verder de beeldvorming analoog middels een wandkaart gedaan. Daarnaast is er een digitale actie- en besluitenlijst opgesteld. Deze is later als bijlage toegevoegd in LCMS.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Houden alle onderdelen a t/m e een eigen beeld bij? ja (Dit dient per onderdeel in de evaluatie inzichtelijk te worden gemaakt.) <ul style="list-style-type: none"> ○ Meldkamer: ja (LCMS) ○ COPI: ja (LCMS) ○ ROT: ja (LCMS) ○ GBT: ja (analoog en via actie-/besluitenlijst, opgenomen als bijlage in LCMS) ○ Team Bevolkingszorg: ja (LCMS) ▪ Heeft het gemeentelijk beleidsteam van de brongemeente een totaalbeeld ter beschikking gekregen? Ja ▪ Is er mede op basis van het ontvangen totaalbeeld door het gemeentelijk beleidsteam een besluitenlijst opgesteld? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCMS ▪ Actie- en besluitenlijst GBT (als bijlage in LCMS) ▪ Waarnemingsverslag GBT 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:																																																		
<p>Artikel 2.4.2.</p> <p>2. het eigen beeld bestaat uit de beschikbare gegevens over de ontwikkeling en effecten van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen.</p>	Nee	<p>Geen van de onderdelen voldoet volledig aan de gestelde eisen.</p> <p>Twee opmerkingen passen hierbij: het feit dat LCMS het niet vermeldt, betekent niet dat de teams zich er niet bewust van zijn en er niet naar handelen.</p> <p>Het is de vraag of de gestelde eisen bijdragen aan een beter optreden van het team of een betere informatievoorziening.</p>																																																			
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <p>Bestaat het eigen beeld van de onderdelen zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e uit:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Meldkamer</th> <th>CoPI</th> <th>ROT</th> <th>GBT</th> <th>Team Bevolkingszorg</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Beschikbare gegevens over de ontwikkeling van een incident?</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>nee</td> </tr> <tr> <td>Beschikbare gegevens over de effecten van een incident?</td> <td>ja</td> <td>deels</td> <td>deels</td> <td>ja</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>De risico's voor de veiligheid van de hulpverleners in het getroffen gebied?</td> <td>nee</td> <td>nee</td> <td>nee</td> <td>nee</td> <td>nee</td> </tr> <tr> <td>De risico's voor de veiligheid van de personen in het getroffen gebied?</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>De aanpak van het incident?</td> <td>deels</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>deels</td> </tr> <tr> <td>De daarvoor benodigde mensen?</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>deels</td> </tr> <tr> <td>De daarvoor benodigde middelen?</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> <td>ja</td> </tr> </tbody> </table>							Meldkamer	CoPI	ROT	GBT	Team Bevolkingszorg	Beschikbare gegevens over de ontwikkeling van een incident?	ja	ja	ja	ja	nee	Beschikbare gegevens over de effecten van een incident?	ja	deels	deels	ja	ja	De risico's voor de veiligheid van de hulpverleners in het getroffen gebied?	nee	nee	nee	nee	nee	De risico's voor de veiligheid van de personen in het getroffen gebied?	ja	ja	ja	ja	ja	De aanpak van het incident?	deels	ja	ja	ja	deels	De daarvoor benodigde mensen?	ja	ja	ja	ja	deels	De daarvoor benodigde middelen?	ja	ja	ja	ja	ja
	Meldkamer	CoPI	ROT	GBT	Team Bevolkingszorg																																																
Beschikbare gegevens over de ontwikkeling van een incident?	ja	ja	ja	ja	nee																																																
Beschikbare gegevens over de effecten van een incident?	ja	deels	deels	ja	ja																																																
De risico's voor de veiligheid van de hulpverleners in het getroffen gebied?	nee	nee	nee	nee	nee																																																
De risico's voor de veiligheid van de personen in het getroffen gebied?	ja	ja	ja	ja	ja																																																
De aanpak van het incident?	deels	ja	ja	ja	deels																																																
De daarvoor benodigde mensen?	ja	ja	ja	ja	deels																																																
De daarvoor benodigde middelen?	ja	ja	ja	ja	ja																																																

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCMS ▪ Foto van whiteboard op meldkamer (ontwikkeling van incident) 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.4.2. 3. de gegevens worden nadat zij beschikbaar zijn binnen tien minuten verwerkt in het eigen beeld en voor zover mogelijk geverifieerd.	Nee.	Uit het waarnemingsformulier van het GBT is niet duidelijk of informatie direct gedeeld wordt. In de waarnemingsformulieren zijn de exacte tijden van verwerking van de informatie niet benoemd, daardoor is niet te controleren of aan deze eis is voldaan.	In de waarnemingsformulieren van CoPI, ROT, team Bevolkingszorg en meldkamer staat dat informatie (vrijwel) direct verwerkt wordt in het beeld van het crisisteam en gedeeld.
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zijn de gegevens van de onderdelen zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdeel a tot en met e binnen tien minuten verwerkt en zo mogelijk geverifieerd: Nee 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCMS ▪ Waarnemingsformulieren 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Artikel 2.4.2. 4. De gegevens worden langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan: a. de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing	Ja		De verschillende onderdelen houden hun eigen beeld bij in LCMS, dat voor alle onderdelen toegankelijk is. Bij het GBT is de actie- en besluitenlijst als bijlage in LCMS opgenomen. Defensie was onderdeel van het COPI en ROT en hadden via die weg geautomatiseerde toegang tot de

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>b. andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden en</p> <p>c. het onderdeel dat het totaalbeeld bijhoudt.</p>			gegevens.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> Stelt het onderdeel, zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdeel a tot en met e, het eigen beeld beschikbaar aan de andere betrokken onderdelen? Ja Heeft het GBT/RBT besluiten uitgezet naar de verschillende onderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing? Ja Worden de gegevens langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken bevoegdheden? Ja Worden de gegevens langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan het onderdeel dat het totaalbeeld bijhoudt? Ja 			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> LCMS Waarnemingsformulier ROT-OL 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.4.3.</p> <p>Een advies of opdracht van een onderdeel van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is gebaseerd op het actuele beeld van dat onderdeel en op het actuele totaalbeeld.</p>	Nee	Bij het CoPI is waargenomen dat adviezen en opdrachten pas in een later stadium bijgesteld werden op het actuele beeld.	De adviezen van meldkamer, ROT en GBT die zijn uitgebracht waren gebaseerd op het actuele beeld. Voor het team Bevolkingszorg geldt dit ten dele.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> Zijn, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e, besluiten, adviezen en opdrachten gebaseerd op het actuele beeld? Deels 			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> Waarnemingsverslagen 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.4.4</p> <p>In het geval dat een advies of opdracht niet of niet volledig is uitgevoerd, wordt het onderdeel van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing dat dit advies of deze opdracht heeft gegeven, daarvan op de hoogte gesteld. De opdracht wordt vervolgens in overeenstemming met artikel 2.4.3 opnieuw geformuleerd.</p>	nee	Bij het CoPI en ROT was verwarring omtrent de besluitvorming over ontruiming door het ROT. Dit is niet teruggekoppeld aan het ROT en niet van ROT naar GBT.	<p>Voor de meldkamer is niet waargenomen dat een opdracht niet is uitgevoerd, of dat herformulering daarvan nodig was.</p> <p>Het GBT en TBZ koppelt terug en herformuleert waar nodig.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wordt het niet overnemen of onvolledig uitvoeren van een advies of opdracht, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e, teruggekoppeld naar de opdrachtgever? Nee Wordt, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e, het advies of de opdracht door de opdrachtgever geherformuleerd? Nee 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> LCMS waarnemingsverslagen 			

Eisen voor een oefening

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Artikel 2.5.1</p> <p>Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing jaarlijks gezamenlijk een oefening houden met een fictieve ramp of crisis.</p>	Ja		Op 27 september 2017 heeft de systeemtest plaatsgevonden.
<p>Normering Inspectie V&J:</p>			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<ul style="list-style-type: none">▪ Heeft de Veiligheidsregio een systeemoefening georganiseerd in:<ul style="list-style-type: none">○ 2017? Ja			
Bron(nen): Het geheel aan bronnen geeft aan dat de systeemtest heeft plaatsgevonden			

Aanvullende toetspunten Inspectie Veiligheid en Justitie

Aanvullend m.b.t risicoprofiel

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt In het risicoprofiel is een informatieoverzicht van bovenregionale risico's zoals pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur opgenomen.	Ja		In het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio staan bovenregionale risico's opgenomen.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Is in het risicoprofiel een informatieoverzicht opgenomen van bovenregionale risico's? <ul style="list-style-type: none"> ○ m.b.t. pandemieën? Ja ○ m.b.t. overstromingen? Ja ○ m.b.t. vitale infrastructuur? Ja 			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Fryslân 			

Aanvullend m.b.t beleidsplan

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt In het beleidsplan is een planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's.	Ja		In het beleidsplan is een planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's.
Normering Inspectie V&J: Heeft de regio in het beleidsplan een planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's? Ja <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heeft de regio m.b.t. pandemieën: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een planmatige beschrijving? Ja ○ Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Heeft de regio m.b.t. overstromingen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een planmatige beschrijving? Ja ○ Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja ▪ Heeft de regio m.b.t. vitale infrastructuur: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een planmatige beschrijving? Ja ○ Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidsplan Crisisbeheersing 2015-2018 			

Aanvullend m.b.t beleidsplan VAKBEKWAAMHEID

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een multidisciplinair Opleidings- en Oefen(beleidsplan) vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de opleidingen en oefeningen van de Veiligheidsregio.	Ja		In het beleidsplan Crisisbeheersing zijn de uitgangspunten voor Vakbekwaamheid opgenomen. Daarnaast beschikt de regio over Vakbekwaamheidsbeleid en een uitwerking van het beleid in jaarplannen / plannings.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschikt de Veiligheidsregio over een multidisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan? Ja ▪ Is dit plan vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio? Ja 			
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidsplan Crisisbeheersing 2015-2018 ▪ Jaarplan vakbekwaamheid (inclusief kalender) 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt In het opleidings- en oefenbeleidsplan is de oefenfrequentie van sleutelfunctionarissen vastgelegd. Het plan voorziet daarnaast in een functionaris volgsysteem.	Ja		Iedere crisisfunctionaris oefent minimaal twee keer per jaar. Functionarissen houden zelf een portfolio bij van hun vakbekwaamheid en bespreken dit in een operationeel, ontwikkelingsgericht jaargesprek. Voor nieuwe functionarissen wordt een inwerkprogramma opgesteld.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Is in het opleidings- en oefenbeleidsplan per (groep van) sleutelfunctionarissen de oefenfrequentie vastgelegd? Ja ▪ Wordt in het plan voorzien in een volgsysteem op individueel niveau, waarbij de gevolgde oefeningen worden vastgesteld? Ja 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Aanvullend toetspunt</p> <p>Het opleidings- en oefenbeleidsplan sluit aan bij het risicoprofiel van de regio. Daarnaast bevat het plan een financiële, personele- en uitvoeringsparagraaf.</p>	Ja		<p>De vakbekwaamheidsactiviteiten zijn gebaseerd op noodzaak en behoefte. De risico's vanuit het risicoprofiel worden hierin meegenomen. Ook in deze systeemtest is gewerkt met een actueel risico.</p> <p>De financiële en formatieve kaders zijn bepaald in de jaarlijks bestuurlijk vastgestelde begroting van de Veiligheidsregio.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Worden de multidisciplinaire oefeningen aangepast op het risicoprofiel van de regio? Ja ▪ Bevat het plan een financiële paragraaf waarin staat vermeld hoe de in het plan beschreven opleidingen en oefeningen gefinancierd worden? Ja ▪ Bevat het plan een personele- en uitvoeringsparagraaf waarin staat vermeld hoe en wanneer de in het plan beschreven opleidingen en oefeningen worden uitgevoerd? Ja ▪ Is in het plan aangegeven wie voor de uitvoering verantwoordelijk is? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidsplan Crisisbeheersing 2015-2018 ▪ Jaarplanningen vakbekwaamheidsactiviteiten ▪ Begroting Veiligheidsregio 			

Aanvullend m.b.t jaarplan VAKBEKWAAMHEID

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt De regio stelt jaarlijks een oefenjaarplan inclusief oefenkalender op.	Ja		In het jaarplan worden centrale thema's voor de activiteiten en voor de ontwikkeling van vakbekwaamheid bepaald. De activiteiten (trainingen en oefeningen) worden verwerkt in een jaarkalender en overzichten voor iedere functionaris.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschikt de regio over een vastgesteld oefenjaarplan? Ja ▪ Is het oefenjaarplan in relatie met het beleidsplan VAKBEKWAAMHEID? Ja ▪ Bevat het oefenjaarplan een oefenkalender? Ja ▪ Is de oefenkalender gerealiseerd over het betreffende jaar? Ja 			
Bron(nen): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oefenjaarplan 			

Aanvullend m.b.t convenanten

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Aanvullend toetspunt De Veiligheidsregio heeft convenanten afgesloten met vitale partners.	Ja		De Veiligheidsregio heeft convenanten afgesloten met vitale partners.
Normering Inspectie V&J: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heeft de Veiligheidsregio convenanten afgesloten met betrekking tot de volgende onderwerpen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Energie / gas? ja ○ Drinkwater? ja ○ Telecommunicatie? Nee (onderhanden) ○ Spoor? Ja (ProRail) ○ Rijkswaterstaat / waterschappen? Ja 			

Aanvullend m.b.t evalueren van oefeningen/incidenten

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>Aanvullend toetspunt</p> <p>De Veiligheidsregio beschikt over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten.</p>	Ja		De Veiligheidsregio beschikt over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten.
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschikt de regio over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten? Ja ▪ Heeft de regio voor het evalueren van de systeemoefening gebruik gemaakt van de beschikbare evaluatiesystematiek? Ja ▪ Heeft de regio voor het evalueren van een incident gebruik gemaakt van de beschikbare evaluatiesystematiek? Ja ▪ Is er een functionaris of organisatieonderdeel belast met de borging van uitgezette actiepunten van de evaluatie? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleid evaluatiemethodiek 			

DEEL 2 BASISVEREISTEN GEMEENTELIJKE RAMPBESTRIJDINGSORGANISATIE

DE GEMEENTELIJKE RAMPENBESTRIJDINGSORGANISATIE

NB: Binnen de Veiligheidsregio Fryslân worden het Gemeentelijk en Regionaal Beleidsteam gerekend tot de multidisciplinaire hoofdstructuur en niet tot de gemeentelijke rampbestrijdingsorganisatie.

Beschikbaarheid en bereikbaarheid van gemeentelijke functionarissen

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>A1.</p> <p>Gemeenten borgen de bezetting van cruciale functies in de crisisbeheersingsorganisatie. Het gaat om de volgende functies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • burgemeester; • gemeentesecretaris (leidinggevende team Bevolkingszorg); • procesverantwoordelijke alarmering; • procesverantwoordelijken en leidinggevendenden voor alle gealarmeerde gemeentelijke processen zoals de processen CRIB en Opvang & Verzorging en Voorlichting. 	Ja		<p>Conform de wet Veiligheidsregio's (artikel 2.1.3) en het referentiekader Regionaal Crisisplan.</p> <p>De gemeenten borgen deze bezetting met regionale piketteams. Dit staat benoemd in het Deelplan Bevolkingszorg.</p>
Dit toetspunt gaat volledig over de koude fase en kan niet uit de rapportage van de systeemtest gehaald worden.			
Bron(nen):			
Toelichting koude fase:			
<p>In heel Nederland geldt de afspraak dat de Algemeen Commandant de leidinggevende is van bevolkingszorg. In Fryslân hebben we het Team Bevolkingszorg geregionaliseerd.</p> <p>Het proces CRIB is landelijk (en dus ook in Fryslân) vervangen door het proces Verwanteninformatie, dat deel uit maakt van de taakorganisatie Informatie. Het proces Opvang & Verzorging</p>			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
bestaat uit opvang en primaire levensbehoeften en maakt onderdeel uit van de taakorganisatie Publieke Zorg. Het proces voorlichting heet nu crisiscommunicatie en maakt deel uit van de taakorganisatie Communicatie.			
Relevante documenten koude fase:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Deelplan Bevolkingszorg ▪ Regionaal Crisisplan Fryslân 			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
A2. <ul style="list-style-type: none"> • In de gemeentelijke plannen zijn de taken en de minimale samenstelling van het actiecentrum / team Voorlichting beschreven en geconcretiseerd in aantallen deelnemende personen. • In de gemeentelijke plannen zijn de taken en de minimale samenstelling van het actiecentrum / team Opvang en Verzorging beschreven en geconcretiseerd in aantallen deelnemende personen. • In de gemeentelijke plannen zijn de taken en de minimale samenstelling van het actiecentrum / team CRIB beschreven en geconcretiseerd in aantallen deelnemende personen. 	Ja		De zaken zoals hiernaast onder A2 benoemd zijn beschreven in het Deelplan Bevolkingszorg.
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Deelplan Bevolkingszorg 			

Alarmering gemeentelijke actiecentra

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>B1.</p> <p>De alarmering van de gemeentelijke actiecentra begint zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen vijf minuten nadat is opgeschaald naar de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie.</p>	Ja		Tussen start alarmering via GMS en daadwerkelijk opstarten OOV-Alert zit minder dan 1 minuut.
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:</p> <p>In deze test is alleen de taakorganisatie Communicatie als gemeentelijk actiecentrum binnen het Team Bevolkingszorg gealarmeerd; de andere taakorganisaties niet.</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ OOV-Alert rapportages MkNN ▪ Waarnemersverslag centralisten MkNN 			

Continuïteit gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>C1.</p> <p>De gemeentelijke actiecentra zijn in staat om gedurende een ramp of crisis onafgebroken te functioneren.</p>	Ja		Er zit een dooralarmering in de planvorming en er is een vorm van burenhulp georganiseerd met buurgemeenten.
<p>Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deelplan Bevolkingszorg 			

Opkomstlocatie en toegang

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>D1.</p> <ul style="list-style-type: none"> De opkomstlocaties voor de verschillende teams van de gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie zijn beschreven. Daarbij zijn tevens uitwijklocaties benoemd. Gemeenten hebben beschreven hoe de toegang tot de opkomst- en uitwijklocaties wordt verschaft én hoe de controle op de toegang gedurende een crisis plaatsvindt. 	Ja		Dit is door de gemeenten lokaal uitgewerkt. Eveneens zijn daarbij de opkomst- en uitwijklocaties beschreven.
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zijn opkomstlocaties van het (gemeentelijk of regionaal) beleidsteam, het team Bevolkingszorg en alle gemeentelijke actiecentra beschreven in gemeentelijke plannen? Ja Zijn de teams ten tijde van een ramp, crisis of oefening ook op de beschreven opkomstlocatie opgekomen? Ja Zijn uitwijklocaties van het beleidsteam, het team Bevolkingszorg en alle actiecentra beschreven in gemeentelijke plannen? Ja Indien het niet mogelijk is gebruik te maken van de opkomstlocaties, wijken de teams dan uit naar de uitwijklocatie? Ja Zijn er gemeentelijke documenten waaruit blijkt hoe de toegang tot deze locaties wordt verschaft en op welke wijze de controle op de toegang gedurende een crisis plaatsvindt? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> Deelplan Bevolkingszorg - format 			

Opkomsttijden gemeentelijke actiecentra

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>E1.</p> <p>Het actiecentrum Voorlichting moet binnen dertig minuten in de kern kunnen functioneren. Bij het groot opschalen van de gemeentelijke kolom komen daarom één leidinggevende en minimaal twee medewerkers op binnen 30 minuten na afkondiging van opschaling volgens de criteria van de regio.</p>	Ja		<p>Na 25 minuten: de persvoorlichter en de omgevingsanalist aanwezig + werkzaamheden gestart.</p> <p>De HTO-C is niet lijfelijk aanwezig binnen 30 minuten, maar heeft aanrijdend telefonisch afgestemd met de medewerkers. Naar aanleiding van dit telefoontje zijn</p>

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
Binnen 90 minuten dient de door de regio zelf vastgestelde minimum bezetting begonnen te zijn met de werkzaamheden.			werkzaamheden opgestart. Binnen 90 minuten: HTO-C, persvoorlichter, omgevingsanalist, 2 publieksvoorlichters en een webredacteur.
Normering Inspectie V&J:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zijn binnen dertig minuten tenminste één leidinggevende en minimaal twee medewerkers van het team voorlichting begonnen met de werkzaamheden? Ja ▪ Is het team Voorlichting binnen negentig minuten in de door de regio zelf vastgestelde minimale samenstelling begonnen met de werkzaamheden? Ja 			
Bron(nen):			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag ROT Communicatie 			

Grondsag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
E2. Bij het groot opschalen van de gemeentelijke kolom komen alle gemeentefunctionarissen met een functie in het proces Opvang & Verzorging op binnen negentig minuten na afkondiging van opschaling volgens de criteria van de regio. Het team Opvang en Verzorging is binnen 90 minuten, in de door de regio zelf vastgestelde minimale samenstelling, begonnen met de werkzaamheden.	N.v.t.		
Toelichting n.a.v. test/oefening/incident:			
In deze test is alleen de taakorganisatie Communicatie als gemeentelijk actiecentrum binnen het Team Bevolkingszorg gealarmeerd; de andere taakorganisaties niet.			
Toelichting koude fase:			
De norm is in planvorming (crisisplan, deelplan Bevolkingszorg) opgenomen.			

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>E3.</p> <p>Bij het groot opschalen van de gemeentelijke kolom komen alle gemeentefunctionarissen met een functie in het proces CRIB op binnen 90 minuten na afkondiging van opschaling volgens de criteria van de regio. Het team CRIB is binnen 90 minuten, in de door regio zelf vastgestelde minimale bezetting, begonnen met de werkzaamheden.</p>	Ja		<p>Het proces CRIB is landelijk (en dus ook in Fryslân) vervangen door het proces Verwanteninformatie, dat deel uit maakt van de taakorganisatie Informatie.</p> <p>SIS is aan de orde geweest en niet opgestart.</p>
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag ROT TBZ 			

Het uitvoeren van adviezen en opdrachten

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>F1.</p> <p>De gemeentelijke actiecentra koppelen aan het team Bevolkingszorg terug tot welk resultaat een ontvangen opdracht of advies heeft geleid.</p>	Ja		<p>Alle teamleden geven een terugkoppeling vanuit de uitgezette opdrachten.</p>
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag ROT TBZ 			

Taakuitvoering gemeentelijke actiecentra en team Bevolkingszorg

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>G1.</p> <p>De gemeentelijke actiecentra en het Team Bevolkingszorg voeren de aan hen toebedeelde taken effectief uit. Zij dienen de voorwaarden te scheppen waardoor:</p> <p>a. gemeentefunctionarissen bekend zijn met hun taak;</p> <p>b. uitvoeringsactiviteiten tussen de verschillende actiecentra worden afgestemd;</p> <p>c. gemeentefunctionarissen een proactieve grondhouding ontwikkelen;</p> <p>d. de regionale aansturingsstructuur (bijvoorbeeld ROT-TB-AC) duidelijk en bekend is;</p> <p>e. vergaderingen van de gemeentelijke actiecentra en het Team Bevolkingszorg gestructureerd verlopen;</p> <p>f. de effecten van logistieke problemen worden geminimaliseerd.</p>	Ja		<p>Uit de waarneming is gebleken dat aan de vereisten zijn voldaan. De gemeentefunctionarissen waren bekend met hun taak en de uitvoeringsactiviteiten tussen de verschillende actiecentra werden afgestemd. De aansturingsstructuur was bij de crisisfunctionarissen duidelijk en bekend.</p>
<p>Normering Inspectie V&J:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zijn gemeentefunctionarissen bekend met hun taak? Ja ▪ Worden uitvoeringsactiviteiten tussen de verschillende actiecentra afgestemd? Niet van toepassing. ▪ Gaan medewerkers zelf op zoek naar informatie/opdrachten wanneer zij deze niet ontvangen? Niet van toepassing. ▪ Is de regionale aansturingsstructuur duidelijk en bekend? Ja ▪ Verlopen de vergaderingen van de gemeentelijke actiecentra en het Team Bevolkingszorg gestructureerd? Ja ▪ Hebben logistieke problemen effect op de taakuitvoering? Niet van toepassing. ▪ Met in achtneming van bovenstaande normeringen, worden de taken effectief uitgevoerd? Ja 			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag ROT TBZ ▪ Waarnemingsverslag ROT communicatie 			

Informatiemanagement

Grondslag	Volledig voldaan?	Voldoet niet:	Voldoet wel:
<p>H1.</p> <p>A. De gemeentelijke actiecentra hebben toegang tot een totaalbeeld van de ramp of crisis.</p> <p>B. Zo niet, dan ontvangen zij van het Team Bevolkingszorg tenminste de gegevens uit het eigen beeld van het Team Bevolkingszorg.</p>	ja		Het hoofd Communicatie heeft toegang tot LCMS.
<p>Toelichting n.a.v. test:</p> <p>In de test is alleen actiecentrum Communicatie getest.</p>			
<p>Bron(nen):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarnemingsverslag ROT communicatie ▪ Waarnemingsverslag ROT TBZ 			

4 BIJLAGE 2 AFKORTINGEN EN VERKLARINGEN

AC	Algemeen Commandant
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
ARB	Ambtenaar Rampenbestrijding
BGM	Burgemeester
Bz	Bevolkingszorg
BOB	Beeld-, Oordeels- en Besluitvorming
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CCB	Conflict- en crisisbeheersing
CdK	Commissaris van de Koning
COH	Commando Haakarmbak
CoPI	Commando Plaats Incident
CRAS	Centraal Registratiebureau Afhandeling Schade
CRIB	Centraal Registratie- en Informatiebureau
CRM	Crisismanagement
FEWS	Flood Early Warning System
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GCC	Gemeentelijk Coördinatiecentrum
GEVI	Gevaarsidentificatienummer
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst

GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio
GMS	Geïntegreerd Meldkamer Systeem
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
GROP	GGD Rampen Opvangplan
HAROP	Huisartsen Rampen Opvangplan
HOvJ	Hoofd Officier van Justitie
IAC	Informatie- en Adviescentrum
IBP	Incident bestrijdingsplan
IC	Informatiecoördinator
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IM-er	Informatiemanager
IM	Informatiemanagement
IV&J	Inspectie Veiligheid en Justitie
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
METHANE	<p>Major incident - grootschalig incident/ongeval bericht</p> <p>Exact location - exacte locatie</p> <p>Type of incident - incident of ramptype: industrieel, vervoer enz.</p> <p>Hazards - aanwezige en potentiële risico's of gevaren</p> <p>Access - toegang tot het gebied</p> <p>Number of casualties - inschatting van aantal en soort slachtoffers</p>

	Emergency services - aanwezige en vereiste hulpverleningsdiensten
MkNN	Meldkamer Noord Nederland
MMT	Mobiel Medisch Team
NCC	Nationaal Crisis Centrum
NRK	Nederlandse Rode Kruis
NW	Netcentrisch Werken
OL	Operationeel Leider
OM	Openbaar Ministerie
OvD - B	Officier van Dienst Brandweer
OvD - P	Officier van Dienst Politie
OvD - G	Officier van Dienst Geneeskundig
OvJ	Officier van Justitie
OvD-Bz	Officier van dienst Bevolkingszorg.
PIN	Publieks Informatie Nummer
PMO	Proces Manager Oefenen
PSHOR	Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal Beleidsteam
RCP	Regionaal Crisisplan
RGF	Regionaal Geneeskundig Functionaris
RIT	Rampen Identificatie Team

ROT	Regionaal Operationeel Team
RWS	Rijkswaterstaat
SGBO	Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (politie)
Sitrap	Situatierapport
TBZ	Team Bevolkingszorg
V&J	Ministerie van veiligheid en justitie
VHD	Verzekeraars Hulpdienst
VOA	Verkeers Ongevallen Analyse
VR	Veiligheidsregio
WTS	Wet Tegemoetkoming Schade
WVD	Waarschuwings- en Verkenningsdienst
WVR	Wet Veiligheidsregio's
ZIROP	Ziekenhuis Rampen Opvangplan

OPLEGNOTITIE INFORMEREND

Onderwerp	Zorgcontinuïteit
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	F. Veenstra
Auteur	F. de Vries
Bijlagen	1. Informerende rapportage van voorbereiding zorgaanbieders aan Bestuurscommissie Veiligheid Veiligheidsregio Fryslân over jaar 2017.
Vergaderdatum	21 december 2017
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Kennisnemen van

Inzet in het kader van de opgeschaalde zorg en hun voorbereiding daarop op grond van de "Friese visie op zorgcontinuïteit" en artikel 33, lid 3 van de Wet veiligheidsregio's.

Inleiding

Veiligheidsregio Fryslân heeft de wettelijke taken van de GHOR belegd bij de afdeling Crisisbeheersing. De taken zijn onder andere samengevoegd onder zorgcontinuïteit. Daarin is het uitgangspunt dat de afdeling Crisisbeheersing in de voorbereiding op een crisis een bijdrage kan leveren aan het risicobewustzijn van en de samenwerking tussen ketenpartners, zorgpartners en andere betrokkenen, zodat de samenleving tijdens en na een crisis verantwoorde zorg kan blijven ontvangen. De afdeling Crisisbeheersing heeft over de inrichting van de geneeskundige keten een netwerk- en coördinerende rol in het totale zorgveld, dus ook voor zorginstellingen die geen directe taak hebben bij de rampenbestrijding. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt is dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van zorg en de voorbereiding hierop.

Kernboodschap

Als afdeling Crisisbeheersing leveren we een bijdrage aan het risicobewustzijn en de samenwerking tussen ketenpartners, zorgpartners etc. zodat de samenleving tijdens en na een crisis verantwoorde zorg kan blijven ontvangen. Hiervoor zijn wij continu in gesprek met deze doelgroepen. Hierbij richten wij ons onder andere op planvorming en vakbekwaamheid. In het systeem GHOR4all delen de partners met ons informatie, onder andere als het gaat om planvorming, contactgegevens etc. Dit stimuleren wij. Het systeem geeft een indicatie en is een hulpmiddel in het proces van zorgcontinuïteit als geheel. Stap voor stap krijgen we zo beter zicht, ook omdat wij investeren in de relatie. Wij hebben momenteel geen signalen dat een zorgpartner onvoldoende is voorbereid. Dit houden we continu in de gaten. Mocht dit wel het geval zijn, dan gaat de DPG het gesprek aan met deze partner.

Consequenties

Er zijn geen consequenties vanuit de bestuurlijke rapportage. De 'Friese visie op zorgcontinuïteit' heeft nog een doorlooptijd van 1 jaar. De focus voor de komende periode ligt voor de ketenpartners bij het effect van LF2018 en overige evenementen op de continuïteit van zorg. Het verhoogde aanbod van evenementen, met daarin mogelijke verstoringen voor de continuïteit van zorg voor ketenpartners, is een vast onderwerp van gesprek.

Communicatie

n.v.t.

Informerende rapportage van voorbereiding zorgaanbieders aan Bestuurscommissie Veiligheid Veiligheidsregio Fryslân over jaar 2017

1. Inleiding

Aanleiding voor deze rapportage is de 'Friese visie op zorgcontinuïteit' en artikel 33, lid 3 van de Wet veiligheidsregio's. In de visie en de wet staat dat zorgaanbieders informatie verstrekken aan het bestuur van de veiligheidsregio over hun inzet in het kader van de opgeschaalde zorg en hun voorbereiding daarop.

Veiligheidsregio Fryslân heeft de wettelijke taken van de GHOR belegd bij de afdeling Crisisbeheersing. De taken zijn onder andere samengevoegd onder zorgcontinuïteit. Daarin is het uitgangspunt dat de afdeling Crisisbeheersing in de voorbereiding op een crisis een bijdrage kan leveren aan het risicobewustzijn van en de samenwerking tussen ketenpartners, zorgpartners en andere betrokkenen, zodat de samenleving tijdens en na een crisis verantwoorde zorg kan blijven ontvangen. De afdeling Crisisbeheersing heeft over de inrichting van de geneeskundige keten een netwerk- en coördinerende rol in het totale zorgveld, dus ook voor zorginstellingen die geen directe taak hebben bij de rampenbestrijding. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt is dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van zorg en de voorbereiding hierop.

De Directeur Publieke Gezondheid (DPG) informeert u hierbij over de ontwikkelingen en de mate van voorbereiding van de zorgaanbieders over het jaar 2017 en een vooruitblik 2018. Daarbij geeft de DPG een actueel beeld over plus- en knelpunten en eventueel te nemen verbetervoorstellen. Met voorliggende rapportage geven wij vanuit onze rol als netwerkorganisatie een invulling aan artikel 33 en 34 van de Wet veiligheidsregio's. Bij gereede twijfel over de voorbereiding van een keten- of zorgpartner zal er contact worden opgenomen met de DPG. Deze rapportage is informierend. Het beeld in deze rapportage is een momentopname en de toetsing van de daadwerkelijke voorbereiding is een rol voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg. De afdeling Crisisbeheersing vindt het als haar taak om als netwerkpartner en -adviseur voor de zorginstellingen te kunnen optreden. Wij gaan met zorginstellingen in gesprek om samen met hen te inventariseren wat de behoeftes zijn. Hierbij zijn wij adviseur voor de zorginstellingen. De wijze waarop wij kunnen faciliteren wordt samen met de zorginstellingen afgestemd. De uitkomsten van deze gesprekken hebben ook kleur gegeven aan voorliggende rapportage.

De Wet veiligheidsregio geeft in artikel 34 de mogelijkheid om actie te ondernemen richting zorg- en ketenpartners. U kunt als Bestuurscommissie Veiligheid en op advies van de DPG besluiten om actie te ondernemen. Artikel 34 beschrijft dat als de voorbereiding naar oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio tekortschiet, het bestuur in overleg treedt met de zorgaanbieder. In deze rapportage vindt hier u hierover een advies.

2. Ketenpartners en zorgpartners

In deze rapportage staan twee groepen zorgaanbieders:

Ketenpartners

Dit zijn de partners die samen met de afdeling Crisisbeheersing een directe rol hebben in de geneeskundige hulpverlening in één van de GHOR-processen acute en publieke gezondheidszorg. Daarnaast dienen zij zorg te leveren onder alle omstandigheden: dus ook tijdens of na rampen of crises. De ketenpartners zijn: GGD, Regionale ambulancevoorziening, ziekenhuizen en huisartsen (Dokterswacht Friesland).

Zorgpartners

Zorgpartners zijn partners uit de zogenaamde 'witte kolom'. Deze partners hebben in principe geen rol in de uitvoering van één van de GHOR-processen, acute en publieke gezondheidszorg. De doelgroep van zorgpartners (ook wel intramurale care-organisaties genoemd) wordt als volgt omschreven:

- Alle zorginstellingen waar intramurale¹ cliënten verblijven die langer dan 24 uur medische en of verpleegkundige zorg nodig hebben die niet uitgesteld kan worden.

¹ Intramurale zorg (letterlijk: zorg binnen de muren) is gezondheidszorg die gedurende een onafgebroken verblijf van meer dan 24 uur geboden wordt in een zorginstelling.

- Thuiszorgcliënten die specialistische zorg ontvangen onder de vlag van een zorgpartner en de grotere thuiszorginstellingen.

Zorgpartners zijn onder andere: wonen met zorg, gehandicaptenzorg, categorale zorginstellingen, geestelijke gezondheidszorg en revalidatiecentra.

3. *Wettelijke verantwoordelijkheden*

De eisen die gesteld worden aan de zorgsector in algemene zin en bij incidenten zijn terug te vinden in meerdere wetten: Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi), de Wet Publieke Gezondheid, de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg en de Wet veiligheidsregio's. In deze wetten is de eigenstandige verantwoordelijkheid van de zorginstellingen voor de continuïteit van zorg benoemd.

4. *Afspraken*

Hieronder wordt beschreven welke afspraken gemaakt worden met de keten- en zorgpartners. Belangrijk uitgangspunt is dat de afdeling Crisisbeheersing dit vanuit de filosofie doet van optreden als netwerkpartner binnen de zorgwereld. De coördinerende rol wordt vanuit zes rollen ingevuld. De rollen zijn:

- Verbindende schakel
- Loket
- Inzicht in de voorbereiding
- Verantwoordelijkheidsverdeling
- Kennen en gekend worden
- Plannen op maat

Hieronder wordt benoemd op welke wijze deze rollen samen met de keten- en zorgpartners worden ingevuld.

4.1 Zorgcontinuïteit

Onder zorgcontinuïteit wordt verstaan: de planvorming en handelingen die zorginstellingen verrichten ter voorbereiding op, tijdens en na crises om de zorg die zij leveren aan hun cliënten te continueren. Op basis van de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) wordt bij de intramurale care-organisaties onder zorg niet alleen medisch en verpleegkundige handelingen verstaan, maar ook wonen en welzijn. Uitgangspunt bij planvorming is om de diverse landelijke richtlijnen die zijn opgesteld te hanteren. Voorbeelden van landelijke richtlijnen zijn: zorgcontinuïteit in balans en Leidraad COBRA (continuïteit bij rampen). In deze richtlijnen staat dat het belangrijk is om een crisisstructuur voor te bereiden. Als er een ramp of crisis is, kan deze structuur in werking treden. Er zijn landelijk drie elementen benoemd die bijdragen aan een betere inzet bij een ramp of crisis.

1. Aanwezigheid van planvorming

Het is belangrijk om een plan te hebben in het kader van zorgcontinuïteit waarin onder andere staat beschreven:

- Invulling van het crisisteam met vastgelegde afspraken.
- Zeven disbalansen in de zorg bij een ongeval, ramp of crisis. De zeven disbalansen zijn: sluiting van (delen van) de locatie, groot aanbod van cliënten, verplaatsen van cliënten, tekort aan personeel, uitval nutsvoorzieningen, apparatuur en ICT-middelen, logistieke stagnatie en uitbraak infectieziekten.

2. Gegevens delen met de afdeling Crisisbeheersing

Voor de informatievoorziening bij een grootschalig incident kan de zorginstelling GHOR4all vullen. Met deze webapplicatie kan de GHOR tijdens een crisis over alle relevante gegevens beschikken van zorginstellingen. Op basis hiervan kan samen met de zorginstellingen de GHOR snel handelen bij een inzet en kan de GHOR eventueel een zorginstelling ondersteunen.

3. Vakbekwaamheid

Planvorming is een ondersteunend middel bij een ramp of crisis. De adviserende en faciliterende rol van de veiligheidsregio krijgt vorm door het meedenken bij het opstellen van het vakbekwaamheidsprogramma van een zorginstelling en het kunnen faciliteren van vakbekwaamheidsactiviteiten (bijvoorbeeld een awarenessstraining voor het crisisbeleidsteam van een zorgaanbieder).

Naast deze drie elementen voegt Veiligheidsregio Fryslân daar aan toe dat zij met o.a. ketenpartners in gesprek gaat welke overige activiteiten zoals evenementen een verstoring kunnen zijn van de voorbereiding op of tijdens een ramp of crisis.

Over de eerste drie elementen zijn gegevens verzameld en deze zijn verwerkt in deze rapportage, zie bijlage I. De gegevens zijn afkomstig uit de webapplicatie GHOR4all. Daarnaast is gebruik gemaakt van informatie die is opgehaald uit verschillende overleggen met keten- en zorgpartners. Naast deze drie elementen is er in de ketensamenwerking ook verbinding gezocht en gevonden. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 7. Het beeld is een momentopname en de toetsing van de daadwerkelijke voorbereiding is een rol voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

4.2 Geneeskundige hulpverlening

De GHOR-ketenpartners hebben naast hun taken op het gebied van eigen zorgcontinuïteitsproblemen ook afspraken over hun directe taak in de geneeskundige hulpverlening. De afspraken hierover zijn door de ketenpartners en de veiligheidsregio vastgelegd in convenanten. De belangrijkste afspraken zijn (zie bijlage II):

- Aanwezigheid planvorming (o.a. melding en alarmering en op- en afschaling).
- Vakbekwaamheid van eigen (sleutel)functionarissen ten behoeve van opschaling.
- GHOR-functies zijn ingevuld en bij een inzet tijdig aanwezig.
- Operationele samenwerkingsafspraken met de veiligheidsregio (bijvoorbeeld delen van informatie).

5 Mate van voorbereiding zorgpartners

5.1 Conclusie

De conclusie vanuit de gesprekken die plaats hebben gevonden met enkele zorgpartners geeft aan dat het urgentiebesef van voorbereiding op een verstoring van de continuïteit van zorg aanwezig is. Een leerpunt die wij nu vanuit de afdeling Crisisbeheersing zijn gaan toepassen is om eerst met de zorgpartners een awarenessoefening toe doen om duidelijk te krijgen wat er voorbereid moet worden, en vanuit de risicoanalyse van de organisatie een van de zeven disbalansen verder uit te werken. Vanuit de risicoanalyse worden veelal de disbalansen 'verplaatsen van cliënten' en 'uitval van nutsvoorzieningen, apparatuur en ICT-middelen' voorbereid.

Planvorming:	Het overgrote deel van de zorginstellingen is in het bezit van een zorgcontinuïteitsplan. Samen met de zorginstelling wordt geïnventariseerd welke van de zeven disbalansen verder uitgewerkt moet worden.
Gegevens:	De gegevens met betrekking tot de adressen van de locaties, bereikbaarheid 24/7 en capaciteitsgegevens van de locatie worden genoteerd in GHOR4all. Vanuit de steekproef is de conclusie dat niet alle zorginstellingen de capaciteitsgegevens hebben ingevoerd. De bereikbaarheidsgegevens en adressen zijn wel volledig ingevuld.
Vakbekwaamheid:	Een vakbekwaamheidsactiviteit rond het zorgcontinuïteitsplan wordt door de zorginstellingen uitgevoerd in een awarenessstraining maar ook beoefend door de zorginstellingen zelf.

5.2 Advies

De zorgpartners gaan in 2018 verder met het invullen van hun zorgcontinuïteitsplan met als leidraad zorgcontinuïteit in balans. De bestuurscommissie wordt geadviseerd om geen actie te ondernemen ex artikel 34 van de Wet veiligheidsregio's.

6 *Mate van voorbereiding ketenpartners*

6.1 Conclusie

De ketenpartners hebben zich voorbereid op een grootschalige inzet conform de gemaakte afspraken (wetgeving, overeenkomsten). In bijlage II is aangegeven op welke wijze de voorbereiding tot stand is gekomen.

6.2 Advies

De ketenpartners gaan in 2018 hun plannen verder verbeteren en deze door middel van een vakbekwaamheidsactiviteit doorlopen. De bestuurscommissie wordt geadviseerd om geen actie te ondernemen ex artikel 34 van de Wet veiligheidsregio's.

7 *De continuïteit van zorg, samen in ontwikkeling*

Hiervoor werd de voorbereiding van de keten- en zorgpartners benoemd in het kader van hun eigenstandige verantwoordelijkheid. Bij de inleiding is aangegeven dat de veiligheidsregio haar rol als netwerkpartner en adviseur centraal stelt. De kracht van een sterke geneeskundige keten zit hem naast de ontwikkelingen in de individuele keten- en zorgpartners ook in de ketensamenhang. Het jaar 2017 kenmerkt zich door enkele voorbeelden die de samenhang van de keten goed weergeeft.

Analyse 2018 LF2018 en evenementen

Bij evenementen vindt geneeskundige hulpverlening plaats. Veelal zijn dit de kleine handelingen zoals het prikken van blaren, het verwijderen van teken en het plakken van pleisters. De meeste evenementen hebben geen gevolgen van de continuïteit van zorg. De samenloop van evenementen en risicovolle evenementen voor de geneeskundige hulpverlening, zowel op het evenement als richting zorginstellingen, kunnen de continuïteit van zorg wel verstoren. In 2018 staat naast de evenementen in het kader van LF2018 nog meer evenementen plaats. De jaarkalender voor 2018 krijgt steeds meer vorm. Analyse van de regionale evenementenkalender is:

- De feestdagen zoals Koningsdag, 5 mei en hemelvaart inclusief weekend zijn verzwarend voor de zorg.
- Veel extra evenementen en daarbij gewenste inzet is voor de vakantieperiodes naast het invullen van de reguliere diensten een aandachtspunt. De regulier drukke evenementenperiode in de maanden juni, juli en augustus zijn voor 2018 extra druk en ook verlengt met de maand september. Voorbeelden van samenloop van evenementen waar samen met de zorginstellingen op geadviseerd moet worden zijn:
 - o Oerol en Marathon Sneek.
 - o Skûtsjesilen, Tall Ships Harlingen, Veenhoopfestival, Sneekweek en European Sports of all games.
 - o Zwemfstedentocht Maarten van der Weijden, Psy-fi en de reuzen van Royal de Luxe.
 - o Visserijdagen, Glemmer Beach, Slachtemarathon en Into the Great Wide Open.
- Specifieke evenementen waarbij bovenmatig alcohol en middelengebruik verwacht wordt dienen voldoende BLS (EHBO) en waar geadviseerd ALS voorzieningen te treffen.
- Sportevenementen zijn voor de zorg naast het evenement voor de langere duur belastend.

Samen met de ketenpartners gaan we een analyse opstellen wat de consequenties van deze samenloop is. Deadline hiervoor is medio december gelet op de voorbereidingen van ketenpartners met roosters en vakantieplanning.

Grootschalige hulpverleningsoefening autoweg N31

Op 14 september 2017 organiseerde Veiligheidsregio Fryslân een grootschalige hulpverleningsoefening op de bouwplaats van de nieuwe autoweg N31 in Harlingen. De volgende partners deden aan de oefening mee: Brandweer Fryslân, Politie Eenheid Noord-Nederland, Rijkswaterstaat, Rode Kruis, Regionale Ambulancevoorziening Fryslân, Antonius Ziekenhuis Sneek en de Maritieme Academie. Gemeente Harlingen, Rijkswaterstaat en Provincie Fryslân (Projectbureau N31 Harlingen) en Ballast Nedam hebben de oefenlocatie ter beschikking gesteld. Veiligheidsregio Fryslân coördineerde de grootschalige oefening.

De zorginstelling heeft hierbij intern geoefend in het kader opgeschaalde zorg aan een grote groep slachtoffers van een verkeersongeval.

Systeemtest natuurbrand Appelscha

Op 27 september vond de systeemtest voor de crisisorganisatie binnen de veiligheidsregio plaats. Het scenario was een natuurbrand in de omgeving Appelscha. In Appelscha zitten op een klein gebied enkele zorginstellingen gecentreerd. Het scenario was een opvolging van de CoPI-oefeningen in december waarbij ook de locatiemanagers van de zorginstellingen zijn beoefend. Tijdens de systeemtest heeft een liaison van de zorginstelling in de responscel tegenspel kunnen bieden voor de crisisorganisatie.

Terrorisme gevolg bestrijding

In Noord Nederlandsverband is er een projectplan opgesteld rond het thema Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB) resultaten van het projectplan zijn:

- Ketenpartners in Groningen, Fryslân en Drenthe hebben de plannen op elkaar afgestemd op het onderwerp TGB.
- Ketenpartners zijn op de hoogte van de wijze waarop TGB is geregeld (mono/multi) en wat de consequenties zijn voor de operationele uitvoering binnen de geneeskundige kolom.
- Ketenpartners bieden oplossingen aan voor de lacunes in de keten die spelen bij TGB.
- De GHOR, vanuit de verantwoordelijkheid van de DPG, regisseert de (voorbereiding op) haar processen acute en publieke gezondheid en neemt haar positie als informatieknoppunt, de betrokken partijen zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen voorbereiding.

Awarenesstrainingen crisisbeleidsteams

Bij de zorgpartners wordt op verzoek van hen gemiddeld vier keer per jaar een awarenesstraining voor een crisisbeleidsteam georganiseerd. Deze trainingen vormen veelal het startpunt voor het verder invullen van de planvorming.

Beleving ophalen na een incident bij zorginstellingen

Na een incident bij een zorginstelling nemen we vanuit de afdeling Crisisbeheersing waar mogelijk contact op met de betreffende zorginstelling om te vragen hoe het incident is verlopen en of er nog behoeftes zijn.

Kwetsbaarheid achter de voordeur

Samen met de gemeenten en zorginstellingen gaan wij in gesprek om het thema 'kwetsbaarheid achter de voordeur' te bespreken. Kwetsbaarheid achter de voordeur geeft voor de niet zelfredzame bewoner specifieke problematiek ten tijde van crises. Bijvoorbeeld bij de evacuatie ondersteund worden door een hulpverlener, maar na het incident de rollator missen om weer thuis te komen.

Naast deze voorbeelden zijn er nog vele voorbeelden waar in het kader van de multidisciplinaire of monodisciplinaire voorbereiding aandacht is voor de kwetsbaarheid van de samenleving waarin zorgcontinuïteit een onderdeel is, bijvoorbeeld brandveilig leven, aanpak voorkoming escalatie (AVE) en zorgkracht. Brandveilig leven draagt bij aan de veiligheid van de leefomgeving te vergroten, de AVE richt zich op Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkómen van een dreigende escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie. En zorgkracht richt zich op de voorbereiding op een calamiteit in de jeugdzorg.

De hiervoor genoemde activiteiten leveren een bijdragen aan de voorbereiding van zorginstellingen in het kader van opgeschaalde zorg. Elke schakel in deze keten wordt door een activiteit betrokken of meegenomen in de leerpunten vanuit de evaluatie in gespreksmomenten of overlegmomenten.

8. Eindconclusie

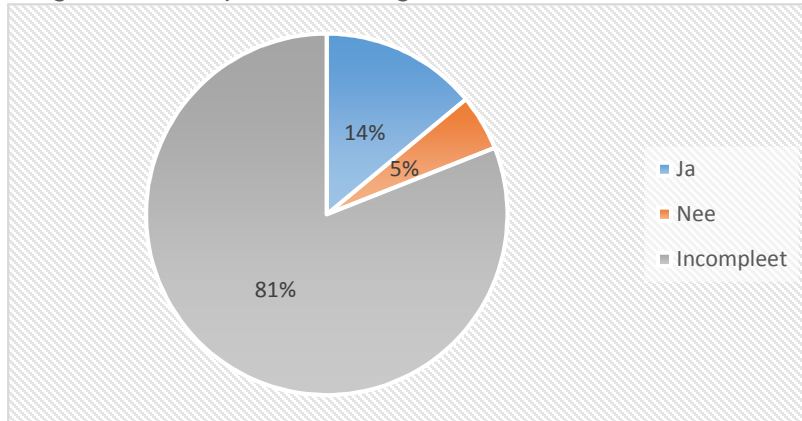
De 'Friese visie op zorgcontinuïteit' heeft nog een doorlooptijd van 1 jaar. De afdeling Crisisbeheersing levert een bijdrage aan het risicobewustzijn en de samenwerking tussen keten- en zorgpartners, zodat de samenleving tijdens en na een crisis verantwoorde zorg kan blijven ontvangen. Hiervoor zijn wij in gesprek met deze partners. Hierbij richt de afdeling Crisisbeheersing zich op onder andere planvorming en vakbekwaamheid. In gesprekken en in de webapplicatie GHOR4all delen de partners informatie met ons over onder andere planvorming en contactgegevens. De webapplicatie geeft een indicatie en is

een hulpmiddel in het proces van zorgcontinuïteit als geheel. Wij hebben momenteel geen signalen dat een zorgpartner onvoldoende is voorbereid. Mochten we signalen ontvangen, dan gaat de DPG het gesprek aan met deze partner. De focus voor de komende periode ligt voor de ketenpartners bij het effect van LF2018 en overige evenementen op de continuïteit van zorg. Het verhoogde aanbod van evenementen, met daarin mogelijke verstoringen voor de continuïteit van zorg voor ketenpartners, is een vast onderwerp van gesprek.

Bijlage I Gegevens zorgpartners

Vanuit de gegevens van GHOR4all en de gesprekken met enkele koepels (dit zijn organisaties waaronder enkele zorginstellingen vallen) is hieronder aangegeven in hoeverre zij zijn voorbereid. Op dit moment zijn in GHOR4all verpleeg- en verzorgingshuizen en huisartsen en ziekenhuizen opgenomen. De gegevens hieronder gelden voor de zorgpartners.

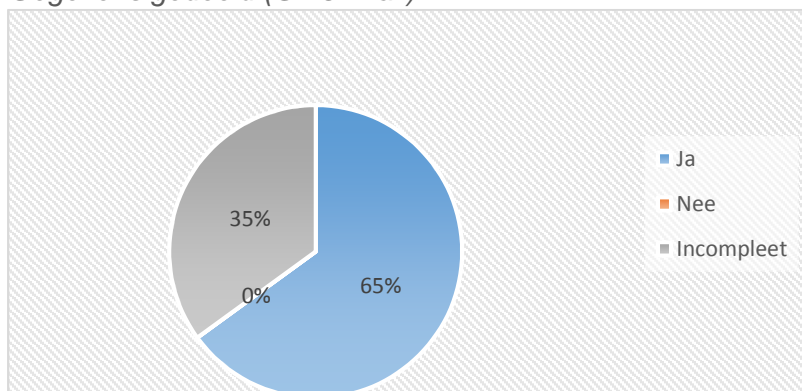
Zorgcontinuïteitsplan aanwezig

Het beeld dat een deel van de zorgcontinuïteitsplannen incompleet is komt voort uit de risicoanalyse die met care organisaties worden gemaakt en vandaar uit verdere planvorming tot stand komt. Een van de zeven disbalansen wordt uitgewerkt en aan de hand van deze uitwerking worden gestaag de overige disbalansen opgepakt. De planvorming is pas gereed als alle zeven disbalansen zijn beschreven. De zorginstelling maakt

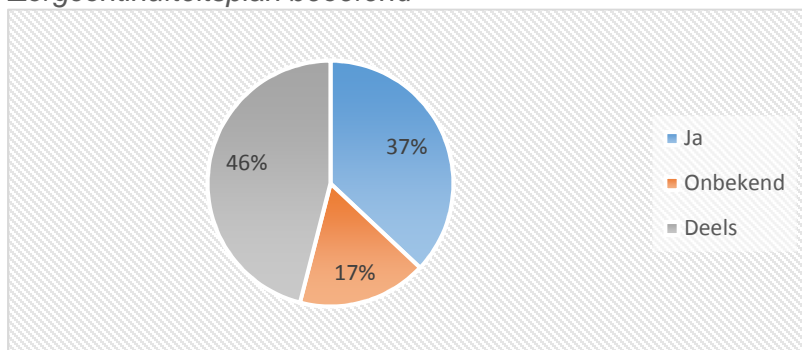
zelf de afweging welke disbalans uitgewerkt moet worden.

Gegevens gedeeld (GHOR4all)

De gegevens met betrekking tot adressen van locaties, bereikbaarheid 24/7 en capaciteitsgegevens van de locatie zijn opgenomen in GHOR4all. De capaciteitsgegevens zijn niet bij alle zorginstellingen ingevoerd.

Zorgcontinuïteitsplan beoefend

Het beoefenen van een zorgcontinuïteitsplan volgt vanuit het traject dat samen met de zorginstelling wordt opgepakt. De activiteiten worden door de zorginstellingen zelf uitgevoerd. Awarenessstrainingen kunnen gefaciliteerd worden door Veiligheidsregio Fryslân.

Bijlage II Gegevens GHOR-ketenpartners

GGD	Afspraak uit	Ja/Nee/In ontwikkeling
Functies opschalingsplan GGD ingevuld (o.a. GAGS, procesleiders)	Vorbereiding GGD	Ja
Plannen: - Actueel rampenopvangplan (GROP) - Actueel continuïteitsplan	Vorbereiding GGD	Ja en in doorontwikkeling
Vakbekwaamheidsprogramma ten behoeve van opschaling. In afstemming met ROAZ in het kader van stimuleringsmiddelen.	Vorbereiding GGD	In ontwikkeling – eigenstandige verantwoording richting ROAZ

Huisartsenposten	Afspraak uit	Ja/Nee/In ontwikkeling
Functies huisartsenzorg bij rampen en crises zijn ingevuld	Convenant	Ja en in doorontwikkeling
Plannen - Actueel rampenopvangplan - Actueel continuïteitsplan	Convenant	Ja
Vakbekwaamheidsprogramma ten behoeve van opschaling. In afstemming met ROAZ in het kader van stimuleringsmiddelen.	Convenant	In ontwikkeling – eigenstandige verantwoording richting ROAZ
Overleg en informatievoorziening - Actuele schriftelijke afspraken tussen GHOR en huisartsenzorg	Convenant	Ja

RAV	Afspraak uit	Ja/Nee/In ontwikkeling
GHOR functies ingevuld.	Convenant	Ja
Bereikbaarheid GHOR-functionarissen	Convenant	Ja
De Meldkamer Ambulancezorg (MKA) voert taken uit ten behoeve van de geneeskundige hulpverlening.	Convenant en Besluit Wvr	Ja
Actuele planvorming	Convenant	In ontwikkeling
Vakbekwaamheidsprogramma ten behoeve van opschaling. In afstemming met ROAZ in het kader van stimuleringsmiddelen.	Convenant	In ontwikkeling – eigenstandige verantwoording richting ROAZ
Overleg en informatievoorziening - Actuele schriftelijke afspraken tussen GHOR en RAV	Convenant	Ja

Ziekenhuizen	Afspraak uit	Ja/Nee/In ontwikkeling
Functies opschaling ziekenhuizen ingevuld.	Convenant	Ja
Actueel rampenopvangplan	Convenant	Ja
Vakbekwaamheidsprogramma ten behoeve van opschaling. In afstemming met ROAZ in het kader van stimuleringsmiddelen.	Convenant	In ontwikkeling – eigenstandige verantwoording richting ROAZ
Overleg en informatievoorziening - Actuele schriftelijke afspraken tussen GHOR en ziekenhuizen. - Overdracht gegevens ten behoeve van slachtofferbeeld en verwantencontact bij rampen en crises.	Convenant	Ja

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Kaderbrief 2019-2022
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	J. Gebben
Auteur	T. van Dijken
Bijlagen	1. Concept Kaderbrief 2019-2022
Vergaderdatum	21 december 2017
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De kaderbrief is een coproductie van alle kolommen.
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Het Dagelijks Bestuur adviseren de concept Kaderbrief 2019-2022 voor zienswijzen aan te bieden aan de Friese gemeenten.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur dient uiterlijk aan het einde van dit jaar een concept financieel kader aan te bieden aan de Friese gemeenten. In deze Kaderbrief worden beleidsmatige en autonome ontwikkelingen voor de jaren 2019-2022 weergegeven. De gemeenten worden vervolgens gevraagd hun zienswijze hierop laten blijken. Het financieel kader wordt daarna inclusief zienswijzen ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Beoogd effect

- Inzicht in het financieel kader van Veiligheidsregio Fryslân voor de periode 2019-2022
- Het vaststellen van de Kaderbrief 2019-2022 na ontvangst van zienswijzen ten behoeve van de Begroting 2019-2022 door het Algemeen Bestuur op 14 maart 2018

Argumenten

1.1 Vaststelling van het financieel kader leidt tot een structurele borging van de voorziene financiële ontwikkelingen

In het financieel kader zijn de effecten opgenomen van beleidsontwikkelingen en autonome ontwikkelingen zoals de verwachte ontwikkelingen rondom loonkosten en renteontwikkelingen.

1.2 De raden van deelnemende gemeenten worden geïnformeerd over beleidsmatige ontwikkelingen

In de Kaderbrief 2019-2022 worden belangrijke ontwikkelingen met gevolgen voor het meerjarenbeleidsplan en daarmee mogelijk de financiering benoemd.

Kanttekeningen/risico's

1.1 De ontwikkeling van de premies van het ABP is nog onzeker

Vooralsnog is in de kaderbrief rekening gehouden met een stijging van 1,4% waarvan 0,98% voor rekening van de werkgever komt. De feitelijke stijging wordt eind november / begin december duidelijk. Dit effect kan leiden tot een extra uitzetting in 2019 en de jaren hierop volgend.

1.2 De tekstuele toelichting Gezondheid en Veiligheid kan nog wijzigen

Mogelijk vinden er nog wijzigingen plaats in de tekstuele toelichting van Gezondheid en Veiligheid na de vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid op 14 december 2017 en de Bestuurscommissie Veiligheid op 21 december 2017.

Financiële consequenties

Zie hiervoor de bijlage concept kaderbrief.

Vervolgaanpak/uitvoering

Het bestuurlijk proces ziet er als volgt uit:

Al geweest:

Auditcommissie - 27 november, gehele Kaderbrief

Agendacommissie Veiligheid - 27 november, Kaderbrief onderdeel Veiligheid

Agendacommissie Gezondheid - 29 november, Kaderbrief onderdeel Gezondheid

Dagelijks Bestuur - 7 december, gehele Kaderbrief

Bestuurscommissie Gezondheid - 14 december, Kaderbrief onderdeel Gezondheid

Nog volgend:

Bestuurscommissie Veiligheid - 21 december, Kaderbrief Veiligheid

Indienen zienswijzen door Friese Gemeenten - 22 december t/m 16 februari, gehele Kaderbrief

Algemeen Bestuur - 14 maart 2018, gehele Kaderbrief

Communicatie

De gemeenten ontvangen een uitnodiging om hun zienswijzen op de Kaderbrief 2019-2022 in te dienen.

Op 10 januari 2018 wordt voor de financiële ambtenaren een bijeenkomst georganiseerd voor extra toelichting en het stellen van vragen.

Overige communicatie vindt plaats via de reguliere bestuurlijke besluitvorming.

Besluit:

niet vastgesteld

ongewijzigd vastgesteld

gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Kaderbrief 2019-2022

Veiligheidsregio Fryslân bestaat inmiddels vijf jaar onder de naam Veiligheidsregio Fryslân. We sluiten een fase van pionieren, regionaliseren en organiseren af en richten ons op een nieuwe periode. We blijven doen waarvoor we zijn opgericht maar kijken nadrukkelijk vooruit. Veiligheidsregio Fryslân sluit actief aan bij haar samenwerkingspartners en klanten, in een steeds sneller veranderende wereld.

Veiligheidsregio Fryslân draagt bij aan een veilig en gezond Fryslân. Dit doen wij Klantgericht, met Eigenaarschap, Samen werkend en Nieuwsgierig. Aldus onze besturingsfilosofie waarin de bedoeling van onze organisatie en de manier waarop wij werken in woorden zijn gevat. Veel belangrijker is uiteraard dat onze bedoeling en waarden steeds meer zijn gaan leven bij medewerkers en management. De positieve effecten van deze beweging naar waardengericht werken worden steeds zichtbaarder en vanzelfsprekend voor onze klanten en partners.

De kaderbrief biedt een blik op de (nabije) toekomst. We kijken om ons heen naar landelijke en regionale ontwikkelingen en proberen onze rol daarin tijdig te bepalen. We weten ook dat ontwikkelingen snel gaan en niet altijd te voorzien zijn. Daarom trainen we onszelf in adaptief zijn: aanpassen en meebewegen als de context dit van ons vraagt.

Tegelijkertijd blijven wij gewoon Veiligheidsregio Fryslân. Betrokken, betrouwbaar en professioneel voor onze inwoners, onze partners en bovenal voor ons bestuur, voor onze leden. Wij dragen bij aan een veilig en gezond Fryslân. Steeds meer zetten we in op preventie en voorbereiding, waar nodig handelen we repressief en stellen we ons tot doel de situatie zo snel mogelijk weer te normaliseren.

De kaderbrief 2019-2022 markeert een nieuwe bestuursperiode in Fryslân: in de loop van 2018 worden de resultaten van drie gemeenteraadsverkiezingen vertaald in (ver)nieuw(d)e colleges en gemeenteraden. Met onze kaderbrief geven wij de leden van ons Algemeen Bestuur graag ons perspectief op de komende jaren. De brief bestaat uit een algemeen deel met relevante landelijke en regionale ontwikkelingen, inhoudelijke ontwikkelingen per programma en een bijbehorend financieel kader.

Landelijke ontwikkelingen

Omgevingswet

De geplande ingangsdatum van de Omgevingswet van 1 juli 2019 is van de baan. In het Regeerakkoord wordt gemeld dat het traject voor de omgevingswet wel wordt voortgezet. Inwerkingtreding is nu voorzien op 1 januari 2021. De voorbereidingstijd voor invoering van de nieuwe wet wordt hiermee in ieder geval 1,5 jaar langer.

Tweede Kamerbrief Publieke Gezondheid

Minister en staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben in september 2017 de resultaten van het Stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid toegezonden aan de Tweede Kamer. Gebleken is dat GGD-en de taken uit de Wet Publieke Gezondheid goed kunnen uitvoeren. Ook zijn GGD-en goed ingericht op veranderde omstandigheden en innovatie. Waar nodig worden de genoemde taken uniform uitgevoerd.

Volgens de kamerbrief is een toekomstbestendig stelsel van publieke gezondheid daarnaast ook gebaat bij bestuurlijk partnerschap tussen Rijk en gemeenten. De minister heeft daarom met de VNG afgesproken dat er een jaarlijks bestuurlijk overleg Publieke Gezondheid komt.

Ten slotte wordt in de kamerbrief verder nog melding gemaakt van de ontwikkeling van een Governance Code Publieke Gezondheid, terwijl, ondanks de aankondiging bij de start van het programma, geen uitspraken worden gedaan over nieuwe veldnormen.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Naar verwachting wordt met ingang van 2020 de wet Normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht. Deze wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde rechten krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. De invoering van de wet brengt implementatiewerkzaamheden met zich mee en mogelijk een financieel risico (zie ook onder Organisatie).

Regeerakkoord 2017-2021

Het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van 10 oktober 2017 bevat passages die voor Veiligheidsregio Fryslân relevant zijn. Zo wordt de Wet gemeenschappelijke regelingen in 2019 geëvalueerd en krijgt preventieve gezondheidszorg nadrukkelijk aandacht: er komt een nationaal Preventieakkoord met een focus op de aanpak van roken en overgewicht.

Verder wordt in het Regeerakkoord onder andere genoemd:

- Kabinet ondersteunt voorkomen van depressies en zelfdoding, waarbij speciaal aandacht is voor jongeren in de schoolsetting en lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (LHBTI)
- Kabinet ondersteunt de doelstelling om te komen tot een rookvrije generatie
- Er komt meer aandacht voor hechtingsproblematiek en opvoeding bij de ondersteuning van ouders via zwangerschapscursussen, consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg en scholen (laagdrempelige hulp en ondersteuning uitgaande van eigen kracht van gezinnen)
- Binnen de meldcode meer aandacht voor vroegtijdige signalering en open gesprekken over vermoedens van mishandeling en geweld in sociale wijkteams en de jeugdgezondheidszorg. En versterking van de forensische kennis op het terrein van kindermishandeling
- Een wettelijke grondslag voor lokale intakegesprekken, die als doel hebben vanuit de gezondheidszorg (GGD) zicht te houden op prostituees teneinde misstanden te voorkomen
- Kabinet ondersteunt inzet vrijwilligers bij politie en brandweer
- Aandacht voor verminderen aantal stalbranden
- Er komt een nationaal Klimaat- en Energieakkoord
- Er komt een ambitieuze Cybersecurity Agenda en structureel geld voor cybersecurity
- Een initiatiefvoorstel Open Overheid, inclusief aandacht voor open data

In de loop van 2018 verwachten we nadere invulling op bovenstaande punten. Eventuele consequenties hiervan voor Veiligheidsregio Fryslân en de Friese gemeenten worden dan pas duidelijk. Veiligheidsregio Fryslân zal de komende circulaire van het Rijk nauwlettend volgen om tijdig te kunnen anticiperen op gevolgen van de regeerplannen.

Veiligheidsregio Fryslân

Meerjarenbeleidsplannen Veiligheid en Gezondheid 2019-2022

In 2017 zijn we gestart met het opstellen van nieuwe meerjarenbeleidsplannen. Onze ambitie is om beleidsplannen te maken die richtinggevend zijn en getuigen van realistische ambitie. De huidige beleidsplannen zijn geëvalueerd en zowel voor Veiligheid, Gezondheid als Organisatie is een aanzet gemaakt voor de nieuwe beleidsplannen. Terugblik en aanzet worden eind 2017 voorgelegd aan de bestuurscommissies en het DB. Begin 2018 volgt een aantal interactieve sessies met gemeenteraadsleden om input op te halen voor de nieuwe beleidsplannen. Daarna worden de nieuwe beleidsplannen opgesteld. Een formeel moment voor het geven van zienswijze door gemeenten en de vaststelling van de nieuwe plannen door het bestuur volgen in het najaar van 2018.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Gezondheid

Deze tekst is behandeld in de Bestuurscommissie Gezondheid d.d. 14 december 2017.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen - Veiligheid

Brandweer

Dekkingsplan 2.0

Op 19 oktober jl. is het Dekkingsplan 2.0 vastgesteld door ons Algemeen Bestuur. In deze kaderbrief worden de financiële consequenties van het vastgestelde dekkingsplan, die zich voordoen in deze beleidsperiode, opgenomen. Deze financiële consequenties betekenen een uitzetting van € 700.000 voor de jaren 2019 en 2020. Dit betreft het saldo van de uitzetting op vakbekwaam worden, vrijwilligersvergoeding en de gerealiseerde besparing. In 2021 komt daar € 440.000 bij voor de uitzetting op de kapitaalslasten, als ook in 2022. In de eerste drie jaren van de volgende beleidsperiode 2023-2026 groeit deze laatste uitzetting conform de uitkomsten van het dekkingsplan door met nog eens € 440.000 per jaar.

In de jaren na de regionalisering is een aantal investeringen doorgeschoven in afwachting van de uitkomsten van het Dekkingsplan 2.0, zoals afgesproken met het bestuur. Hierdoor zijn de afgelopen jaren incidentele overschotten op de begrote kapitaalslasten ontstaan. Deze tijdelijke overschotten zijn teruggevloeid naar de deelnemende gemeenten, dan wel ingezet om andere uitzettingen op te vangen. Door het bouwproces van het dekkingsplan is meer inzicht ontstaan in ons materieel en de vastgoedportefeuille, en daarmee ook in het benodigde budget.

Uit het dekkingsplan blijkt dat er bij ongewijzigd beleid op lange termijn een tekort op de kapitaalslasten ontstaat van € 2.200.000. Met de wetenschap van nu zal dit tekort zich volledig voordoen in 2025. Onder andere vanwege het doorschuiven van investeringen in de eerste jaren na de regionalisering zal in 2018 en 2019 nog incidenteel geld over zijn, waarna er vanaf 2021 een tekort zal ontstaan. Over de bestemming van de incidentele overschotten in 2018 en 2019 zullen wij separaat terugkomen bij het bestuur door middel van een begrotingswijziging.

Met betrekking tot de vastgoedportefeuille dient te worden opgemerkt dat er in het eerste halfjaar van 2018 een portfolio-analyse zal worden voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur. Met deze analyse kan op basis van nut en noodzaak de keuze worden gemaakt waar en in welk tempo eventuele nieuw- of verbouw daadwerkelijk moet plaatsvinden. In de huidige planning is in de eerste jaren financieel rekening gehouden met twee kazernes per jaar. Deze inhaalslag in de komende beleidsperiode is bepaald op basis van historie en de uitkomsten van het dekkingsplan. Zo gaat er in 2018 nieuwbouw plaatsvinden in Surhuisterveen en Harlingen. Hierover is reeds een besluit genomen. Vooralsnog is in het onderstaand overzicht rekening gehouden met een rekenkundige afschrijvingstermijn van 50 jaar. In 2020 zal een start worden gemaakt met de evaluatie van het dekkingsplan, waarbij investeringen opnieuw zullen worden gewogen. In Operatie Stofkam is in 2016 al kritisch gekeken naar de afschrijvingstermijnen van de activa. Dat heeft al geleid tot een besparing voor de deelnemende gemeenten van € 425.000.

Hieronder zijn de voorgenomen investeringen opgenomen, inclusief 2018:

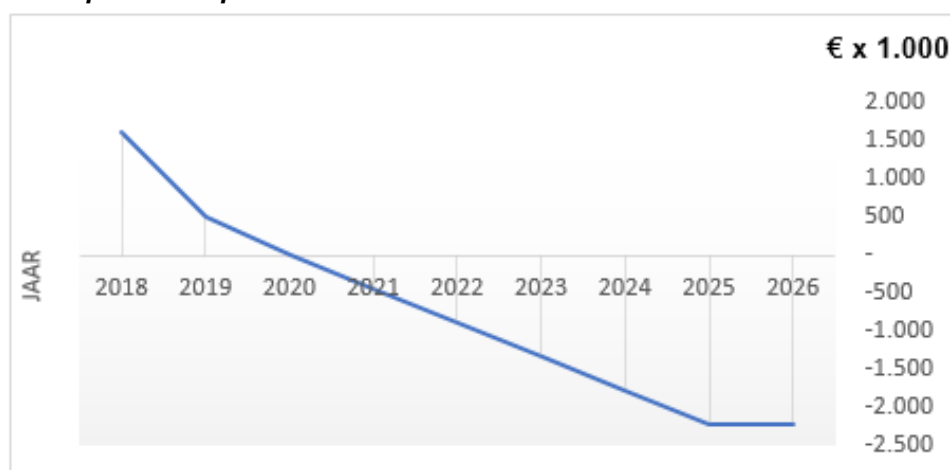
Investeringsplanning Brandweer 2018-2022

Investeringen (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022
Verbouw diverse locaties	800	836	100	100	100
Nieuwbouw	1.991	1.128	1.991	1.128	1.991
Grond	1.578	282	498	282	498
Centrale alarmering		142			
Redvoertuigen	1.560	1.440	720		
Hulpverleningsvoertuig		1.562			
Tankautospuiten	4.114	4.417	2.992	2.943	2.943
Haakarmvoertuigen	549		235		
Personeel/materiaalwagen	1.170		135	180	180

Dienstauto's	203		101	101	101
Pers. beschermingsmiddelen	836	151	547	527	407
WTS1000/3000					426
Dompelpompunit					1.005
Overige diverse kavels	568	361	395	422	847
Totaal investeringen	13.371	10.319	7.713	5.683	8.498

In de jaren 2021 en 2022 ontstaat er als gevolg van deze investeringsplanning een tekort op de kapitaalslasten van respectievelijk € 440.000 en € 880.000. Dit tekort loopt in de jaren erna bij ongewijzigd beleid verder op. Dit leidt tot onderstaand beeld. Overigens is een evaluatie van het dekkingsplan voorzien in 2022 waar nieuwe afwegingen gemaakt kunnen worden.

Verloop tekort kapitaalslasten tot en met 2026

Bluswatervoorziening

In 2017 is Brandweer Fryslân gestart met de intensivering van het beleid op het gebied van bluswatervoorziening. Vanuit de afdeling Planvorming wordt momenteel gewerkt aan:

- afstemming tussen gemeenten (wettelijk verantwoordelijk), Vitens (leverancier) en brandweer (gebruiker en adviseur) wat betreft plaatsing, beheer en onderhoud van brandkranen;
- regiobrede inventarisatie van gebieden en objecten waar brandkranen onvoldoende voorzien in de mogelijke behoefte aan bluswater, de eventuele andere voorzieningen die daarvoor getroffen zijn en de ontwikkeling van op die situatie afgestemde inzetvoorstellen (voortvloeiend uit Afhechting Dekkingsplan 1.0)
- voorbereiding van een visie op Bluswatervoorziening. Het streven is hier begin 2018 in projectvorm mee te starten.

De impact op beleid, werkwijze en financiën van de inventarisatie en de ontwikkeling van een visie op bluswater is nog niet duidelijk. Zodra hierover meer bekend is, vindt afstemming plaats met het bestuur.

Crisisbeheersing

Strategische Agenda Veiligheidsberaad

Van 2014 tot en met 2017 zijn zes Strategische Agenda-projecten uitgevoerd. Veiligheidsregio Fryslân heeft samen met diverse partners een bijdrage geleverd aan deze landelijke Agenda. Hiermee is een belangrijke impuls gegeven aan de voorbereiding op en samenwerking bij verschillende crisistypen zoals hoog water en overstromingen, uitval van vitale infrastructuur en stralingsincidenten.

Voor de periode 2018 - 2020 krijgen de projecten "Water & Evacuatie" en "Continuïteit van de samenleving" een vervolg. Zo dienen alle Veiligheidsregio's in Nederland in 2020 te beschikken over een uitvoerbare evacuatiestrategie. Bij de uitval van vitale infrastructuur wordt specifiek geïnvesteerd in de publiek-private samenwerking in de warme fase ("respons bij uitval gas, elektriciteit, drinkwater en telecom"); Veiligheidsregio Fryslân en private partijen werken samen in het nieuwe netwerk "Vitaal 2.0 Noord-Nederland".

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Organisatie en bedrijfsvoering

Deze tekst is behandeld in het Dagelijks Bestuur d.d. 7 december 2017 en wordt op 14 maart voorgelegd aan het AB

Ontwikkelingen financieel kader

Huidig financieel kader

Het op dit moment geldende financiële kader is vastgesteld in de kaderbrief 2018-2021 en werkt door in de meerjarenbegroting 2018-2021. De totale gemeentelijke bijdrage zoals vastgesteld in de begroting 2018-2021 is meerjarig als volgt:

X € 1.000

2018	2019	2020	2021
56.772	58.446	59.028	59.773

De totale begroting van Veiligheidsregio Fryslân bestaat uit meer dan alleen de bijdragen van de Friese gemeenten. Voor 2019 ziet de totale begroting er als volgt uit:

Totalen lasten	€ 73.389
Rijksbijdrage BDUR	€ 7.820 -/-
Opbrengst maatwerk en diensten derden	€ 7.123 -/-
Gemeentelijke bijdrage (zie tabel hierboven)	€ 58.446

Nieuw financieel kader

De beleidsmatige ontwikkelingen en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot een nieuw kader voor de jaren 2019-2022:

Kader 2019-2022	2019	2020	2021	2022
Huidige gemeentelijke bijdrage (begr. 2018)	58.446	59.028	59.773	60.626
- Vakbekwaam worden	800	800	800	800
- Vrijwilligersvergoeding	250	250	250	250
- Besparing dekkingsplan 2.0	-350	-350	-350	-350
- Uitzetting kapitaallasten dekkingsplan 2.0			440	880
- VoorZorg	157	276	338	338
- Extra inzet vergunninghouders	150	150	150	150
Totaal beleidsontwikkelingen	1.007	1.126	1.628	2.068
- Cao / ABP	225	228	231	234
- Cpi 1,3% (reeds 1% opgenomen)	73	74	75	75
- Rente	0	0	0	0
- BDuR	0	0	0	0
- BTW Expertteam bevolkingszorg*	85	85	85	85
Totaal autonome ontwikkelingen	383	387	391	394
Totaal effecten	1.390	1.513	2.019	2.462
Nieuwe gemeentelijke bijdrage	59.836	60.540	61.792	63.088
<i>Procentuele ontwikkeling**</i>	<i>2,38%</i>	<i>2,56%</i>	<i>3,38%</i>	<i>4,06%</i>

* Voor gemeenten compensabel.

** In de tabel is de procentuele stijging weergegeven van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van het huidige kader.

Autonome ontwikkelingen

Indexering materiële kosten

De indexering voor materiële kosten is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De CPI over november 2017, die de basis vormt voor de indexering materiële kosten voor deze kaderbrief bedraagt 1,3%. Meerjarig was al uitgegaan van een gemiddelde stijging van 1% per jaar.

Indexering loonkosten / ABP

In 2017 is een nieuwe cao afgesproken met een geldigheidsduur tot 1 januari 2019. In de kaderbrief 2018-2021 is gerekend met een stijging van 2% per mei 2017 en meerjarig 1,25%. De werkelijke loonstijging wijkt hier van af maar vangen we op binnen ons huidige budget. Meerjarig is aangesloten bij de norm zoals destijds gehanteerd door de rijksoverheid: 1,25% per jaar. Deze is reeds in het kader verwerkt en leidt niet tot een extra autonome uitzetting.

Voor de pensioenpremies voorzien we een stijging. We gaan uit van de verwachte eerdere afgegeven premiestijging van 1,4% waarvan 0,98% voor rekening van de werkgever komt. Eind november / begin december 2017 wordt de definitieve stijging bekend. Afwijkingen worden alsnog in het kader verwerkt.

Rente

Als onderdeel van Operatie Stofkam is in 2016 de opzet van de treasury-begroting nader onderzocht. Een van de uitkomsten is dat vanaf 2017 wordt gewerkt met een omslagrente van 2,5%, die is afgeleid van de marktrente en de mate waarin onze vaste activa zijn gefinancierd met lang vreemd vermogen. Tegelijkertijd is de afspraak gemaakt dat deze rekenrente wordt bijgesteld, indien de marktrente of de financieringsstructuur wijzigt. Voor de komende begrotingsperiode zien wij geen significante wijzigingen in de gemiddelde rente en onze financieringsstructuur. Om die reden wordt de rekenrente voor de periode 2019-2022 niet gewijzigd.

Indexering BDuR

Indien van toepassing wordt de toename als gevolg van prijs- en loonindexatie in de BDuR structureel in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage. In de begroting 2019 is voorgesorteerd op een bijstelling voor loon- en prijscompensatie.

BTW Expertteams bevolkingszorg

In het najaar van 2017 hebben wij een btw-scan laten uitvoeren op onze inkomende en uitgaande factuurstromen. Daarbij is met betrekking tot de piketten bevolkingszorg geconstateerd dat deze niet conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving worden gefactureerd.

De piketten bevolkingszorg vormen een gemeentelijke taak, maar worden uitgevoerd door de Veiligheidsregio Fryslân. Enkele gemeenten stellen medewerkers beschikbaar aan Veiligheidsregio Fryslân, daarvoor zal btw in rekening gebracht moeten worden door die gemeenten. Het gaat hierbij om 21% over € 405.000, zijnde € 85.000. Deze btw kan volledig worden doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten op basis van de transparantieregeling. Deze btw krijgen gemeenten via het btw-compensatiefonds terug met dezelfde verdeelsleutels als waarvoor deze in rekening wordt gebracht via de algemene bijdrage. Er ontstaat dus geen nadeel, het betreft slechts een verschuiving van de financiering.

[Onzekerheden en risico's](#)

Van de hiervoor genoemde beleidsmatige en autonome ontwikkelingen is bekend welk effect zij hebben op onze begroting. Om deze reden zijn de financiële gevolgen dan ook vertaald in het meerjarig financieel kader.

Daarnaast is er nog een aantal ontwikkelingen die in de toekomst mogelijke impact kunnen hebben op het beleid en onze begroting. Er is echter nog niet bekend wanneer deze ontwikkelingen zich gaan voordoen. Deze zaken zijn om die reden nog niet vertaald in de begroting. De belangrijkste risico's zijn hieronder opgenomen.

LMO

In eerdere begrotingen is melding gemaakt van de mogelijke budgettaire consequenties van het overdragen van de meldkamertaak en de LMO. Het verschil tussen het huidige budget voor de bestaande eigen meldkamer, en de verwachte uitname als gevolg van invoering LMO is circa € 750.000. Afhankelijk van de wijze van verrekening komt dit risico ten laste van de Friese gemeenten (bij verrekening via gemeentefonds) of in eerste instantie bij Veiligheidsregio Fryslân

(in geval van verrekening via de BDuR). Door een landelijke impasse op dit dossier is onduidelijk wanneer het risico zich op zijn vroegst voor doet.

OMS

Uit onderzoek van het Veiligheidsberaad blijkt dat de rol van de veiligheidsregio's in het kader van het OMS herzien dient te worden. De conclusie van het onderzoek luidt dat er geen wettelijke basis is voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van OMS. Daarnaast wordt getwijfeld aan de wijze waarop kosten worden verhaald op de gebruikers van OMS. De Raad van Brandweer Commandanten (RBC) en de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's (RDVR) hebben een second opinion laten uitvoeren. De second opinion onderschrijft de conclusies op hoofdlijnen, maar adviseert om een nadere beschouwing van het huidige systeem uit te laten voeren. Daarbij wordt opgemerkt dat er grote regionale verschillen zijn in de uitvoering van het OMS. Naar verwachting betekent de herziening dat de huidige begrote opbrengsten van € 210.000 op termijn komen te vervallen.

Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren

Vooralsnog treedt de wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) op 1 januari 2020 in werking. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. De invoering van deze wet brengt een financieel risico met zich mee ten aanzien van de brandweervrijwilligers. Mogelijk wordt de vergoeding van de brandweervrijwilliger beschouwd als loon, waardoor de loonkosten stijgen. Tevens kunnen de kosten stijgen doordat een brandweervrijwilliger op een gegeven moment aanspraak kan maken op structurele uren en niet alles meer op declaratiebasis gedaan wordt. Het maximale risico als gevolg van stijgende loonkosten bedraagt € 2,1 miljoen. Op landelijk niveau vindt overleg plaats om te onderzoeken of en hoe de wet hierop kan worden aangepast.

Mogelijke (extra) stijging loonkosten

Door de economische groei zal de druk op de arbeidsmarkt de komende periode vermoedelijk verder toenemen. Het is voorstelbaar dat daardoor de CAO's meer zullen stijgen dan de huidig opgenomen 1,25% (meerjarig).